

ANADOLU ÖĞRETMEN LİSELERİ

**ÖĞRETMENLİK
MESLEĞİNE GİRİŞ
10. SINIF**

DERS KİTABI

YAZARLAR

Alaettin İŞERİ
Hicran ÇAKALLI
Çiğdem KALYONCU
Sülbiye Ebru BEKAROĞLU
Mehmet Akif BAL
Fadime KESİCİ

DEVLET KİTAPLARI
BEŞİNCİ BASKI
....., 2015

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI.....: 4835
DERS KİTAPLARI DİZİSİ.....: 1426

15.?.Y.0002.3977

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör

Orhan CAN

Dil Uzmanı

Nuran ÖZLÜK

Program Geliştirme Uzmanı

Özgen ŞİMŞEK DURAN

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Nilüfer İNAN

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Uzmanı

Emine UZUN ŞENSOY

Görsel Tasarım ve Resimleme

Müge KARACAOĞLU

Murat DEMİR

Hasan Barış YILDIZ

Feyza GÜRSOY

ISBN 978-975-11-3367-0

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 17.12.2009 gün ve 255 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 10.04.2015 gün ve 3897233 sayılı yazısı ile beşinci defa 1.500 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

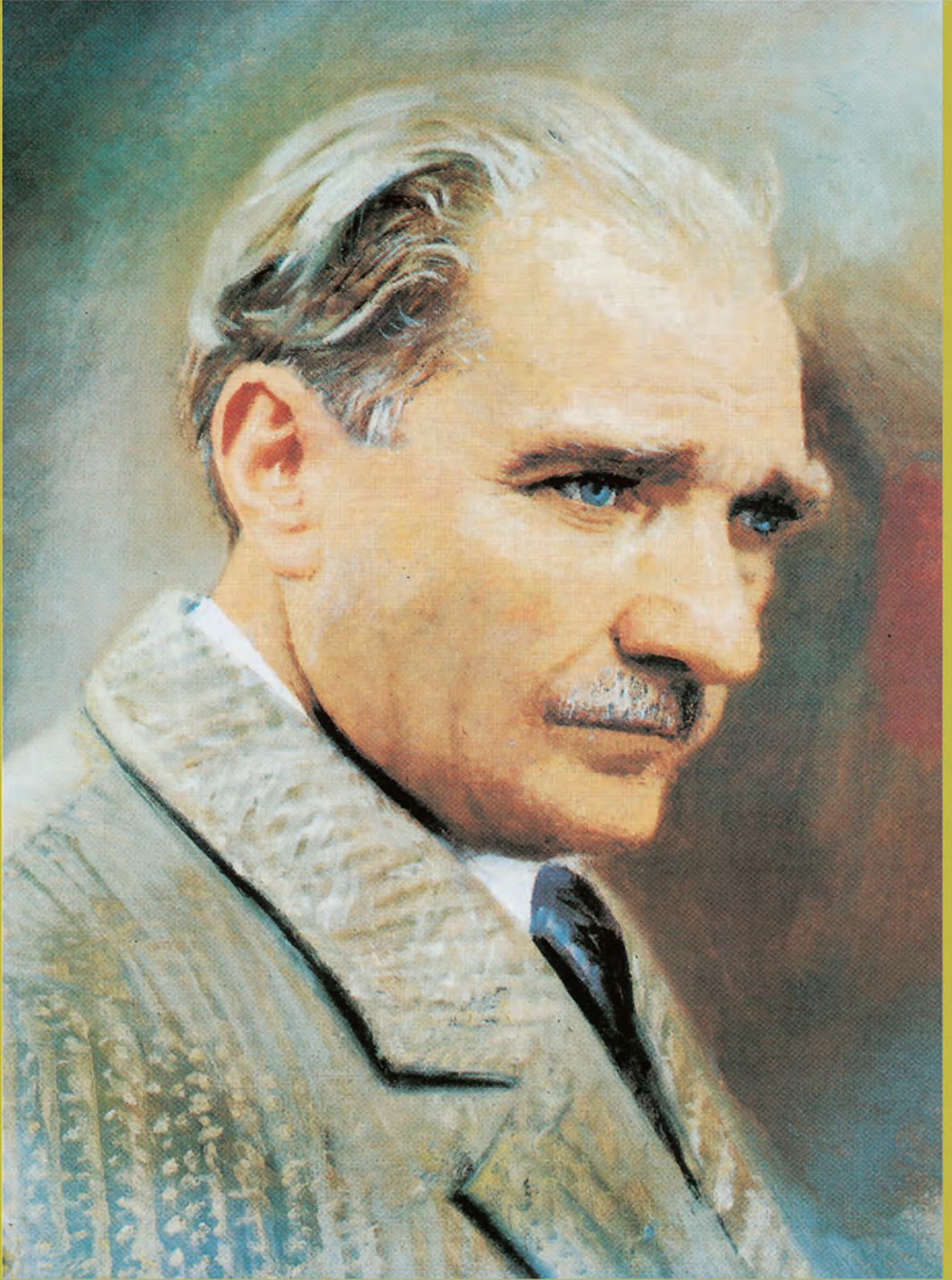
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

KİTABIMIZI TANIYALIM	IX
----------------------------	----

1. ÜNİTE: EĞİTİM BİLİMİNE GİRİŞ

A. EĞİTİMİN AMAÇ VE İŞLEVLERİ	3
B. EĞİTİM BİLİMİNİN GELİŞİMİ	18
1. Eğitim ve Bilim	18
a. Bilimsel Düşüncenin Gelişimi ve Özellikleri	21
b. Bilimsel Yöntem ve Aşamaları	24
c. Eğitimde Bilimsel Yöntem ve Tekniklerin Kullanımı	31
C. EĞİTİMİN TEMELLERİ	40
1. Eğitimin Psikolojik Temelleri	44
2. Eğitimin Toplumsal Temelleri	44
3. Eğitimin Ekonomik Temelleri	45
4. Eğitimin Felsefi Temelleri	45
5. Eğitimin Hukuki Temelleri	46
6. Eğitimin Tarihî Temelleri	48
Ç. EĞİTİM HİZMETLERİNDE BELLİ BAŞLI ÇALIŞMA VE UZMANLIK ALANLARI	53
1. Çalışma Alanları	53
2. Uzmanlık Alanları	53

2. ÜNİTE: BİR MESLEK OLARAK ÖĞRETMENLİK

A. ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ	68
1. Mesleki Özellikler	69
2. Kişilik Özellikleri	70
3. Öğretmenin Görev ve Sorumlulukları	72
B. TÜRKİYE'DE ÖĞRETMENLİĞİN MESLEKLEŞME SÜRECİ	81
1. Yasal Dayanaklar	81
2. Öğretmenlik Mesleğine Giriş Koşulları	84
3. Öğretmenlerin Çalışma Koşulları	85
C. YÜKSEKÖĞRETİMDEKİ ÖĞRETMENLİK PROGRAMLARI	93

3. ÜNİTE: TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ VE ÖĞRETMEN

A. TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ	107
1. Türk Millî Eğitim Sisteminin Yapısı	110
2. Türk Millî Eğitim Sisteminin Amaçları	111
3. Türk Millî Eğitim Sisteminin İlkeleri	113
B. TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖĞRETMENİN YERİ	122
C. TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİNDE SORUNLAR	129

4. ÜNİTE: OKUL VE ÖĞRETMEN

A. BİR ÖĞRENME ORTAMI OLARAK OKUL	144
1. Okulun Yapısı ve Özellikleri	144
2. Okulun Görevleri	146
3. Okul Yönetiminin Görev ve Sorumlulukları	148
4. Öğretmenin Okuldaki Görevleri	149
5. Öğrencinin Okuldaki Görev ve Sorumlulukları	150
B. OKUL-AİLE-ÇEVRE ETKİLEŞİMİ	158
C. OKUL GELİŞİMİ VE ÖĞRETMEN	168
1. EK: Proje Çalışması	182
2. EK: Proje Değerlendirme Ölçeği	183
3. EK: Öz Değerlendirme Formu	184
4. EK: Grup Değerlendirme Formu	185
5. EK: Görüşme Formu Değerlendirme Ölçeği	186
6. EK: Proje Çalışmaları İçin Öz Değerlendirme Formu	187
7. EK: Akran Değerlendirme Formu	187
SÖZLÜK	188
KAYNAKÇA	195

KİTABIMIZI TANIYALIM

Kitabımızda öğretim programının öngördüğü her bir kazanımın işlenme sürecine yönelik aşamaların ifade ettiği anlamlar aşağıdaki görsellerle açıklanmıştır.

Konuya Başlarken

Konuya yönelik ön bilgileri harekete geçiren çalışmaları kapsar.

Yararlanılacak Kaynaklar

Bölümle ilgili yararlanılacak kaynakları kapsar.

Kavram ve Konular

Konuların her birinde öğrenilecek kavram ve konuları kapsar.

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?

1

Konuya yönelik bilgilerden hareketle öğrencilerin konu içeriğine ilişkin farketme ve keşfetmelerini öngören çalışmaları kapsar.

DÜŞÜNELİM SORGULAYALIM

2

Öğrencilerin “Nasıl Keşfedebiliriz?” bölümünde verilen olay, bilgi ve etkinliklerden hareketle eleştirel, yaratıcı düşünme ve sorun çözme becerilerini öngören çalışmaları kapsar.

UYARLAYALIM UYGULAYALIM

3

“Nasıl Keşfedebiliriz?” ve “Düşünelim-Sorgulayalım” bölümlerinde verilen çalışmaların bütünsel olarak değerlendirilmesi çalışmaları kapsar.

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

4

“Nasıl Keşfedebiliriz?”, “Düşünelim-Sorgulayalım” ve “Uyarlayalım-Uygulayalım” bölümlerinde verilen etkinliklerin farklı durum, olay ve sorunlarla bağlantısını öngören çalışmaları kapsar.

Etkinlik Öncesi Metin: Yapılacak etkinlikler öncesinde verilen metinleri kapsar.

Tartışma: Konuya yönelik grup çalışmalarında tartışma etkinliklerini kapsar.

Yazı Alanı: Konuya yönelik bilgilerin, düşüncelerin yazılı olarak aktarıldığı bölümdür.

Beyin Fırtınası: Konuya yönelik grup çalışmalarında öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşünme etkinliklerini kapsar.

İnceleme: Konuya yönelik makale, grafik, istatistik gibi bilgilerin incelenmesinin istendiği bölümdür.

Araştırma: Konu içerikleriyle ilgili olay, durum veya sorunları çözmeye yönelik bireysel veya grup araştırma etkinliklerini kapsar.

Ben Kimim?: Konuya yönelik kişiler hakkındaki bilgileri kapsar.

Benzerlik ve Farklılıklar: Konuya yönelik bilgi, olay ve örnek durumlar arasındaki benzerlik ve farklılıklara yönelik etkinlikleri kapsar.

Eğlenirken Düşünelim: Konuya yönelik karikatür, eğlenceli bilgi ve anıları kapsar.

Görüşme-Röportaj: Konu içeriğine yönelik kaynak kişilerle görüşme ve röportaj etkinliklerini kapsar.

Notlarım: Öğrencinin konuya yönelik notlarını tutacağı bölümdür.

Sözlü İfade: Etkinliklere öğrencilerin sözlü ifadelerle katılımını öngören çalışmaları kapsar.

Okuma Metni: Konuyu destekleyen bilgileri, olayları, anıları ve bilimsel makaleleri kapsar.

Basından Yansıyanlar: Konuya yönelik yazılı basından alınan güncel haberleri kapsar.

Sunu: Bireysel ve grup çalışmaları ile hazırlanan sunu etkinliklerini kapsar.

Bilgi Damlası: Konularla ilgili temel bilgileri destekleyen metinleri kapsar.

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

Araştırma, deneyim ve düşünceleri ile ön plana çıkan kişilerin özlü sözlerinin verildiği bölümdür.

ÖLÇME-DEĞERLENDİRME

Ünite bölümleri ile ilgili ölçme-değerlendirme etkinliklerinin yer aldığı bölümdür.

EĞİTİM BİLİMİNE GİRİŞ

1. ÜNİTE

A. EĞİTİMİN AMAÇ VE İŞLEVLERİ

B. EĞİTİM BİLİMİNİN GELİŞİMİ

C. EĞİTİMİN TEMELLERİ

Ç. EĞİTİM HİZMETLERİNDE BELLİ BAŞLI ÇALIŞMA VE UZMANLIK ALANLARI

HER ŞEY SENDE GİZLİ

Yerin seni çektiği kadar ağırsın,
Kanatların çırpındığı kadar hafif.
Kalbinin attığı kadar canlısın,
Gözlerinin uzağı gördüğü kadar genç.
Sevdiklerin kadar iyisin,
Nefret ettiklerin kadar kötü.
Ne renk olursa olsun kaşın gözün
Karşındakinin gördüğüdür rengin.
Yaşadıklarını kâr sayma,
Yaşadığın kadar yakınsın sonuna.

Ne kadar yaşarsan yaşa,
Sevdiğin kadardır ömrün.
Gülebildiğin kadar mutlusun,
Üzülme, bil ki ağladığın kadar güleceksin,
Sakın bitti sanma her şeyi,

Sevdiğin kadar sevineceksin.
Güneşin doğuşundadır doğanın sana verdiği değer
Ve karşıdakine değer verdiğin kadar insansın.
Birgün yalan söyleyeceksen eğer
Bırak karşıdaki sana güvendiği kadar inansın.
Ay ışığındadır sevgiliye duyulan hasret
Ve sevgiline hasret kaldığın kadar ona yakınsın.
Unutma, yağmurun yağdığı kadar ıslaksın
Güneşin seni ısıttığı kadar sıcak.
Kendini yalnız hissettiğin kadar yalnızsın
Ve güçlü hissettiğin kadar güçlü.
Kendini güzel hissettiğin kadar güzelsin..

İşte budur hayat!
İşte budur yaşamak, bunu hatırladığın kadar yaşarsın.
Bunu unuttuğunda, aldığın her nefes kadar üşürsün
Ve karşıdakini unuttuğun kadar çabuk unutulursun.
Çiçek, sulandığı kadar güzeldir.
Kuşlar, ötebildiği kadar sevimli
Bebek, ağladığı kadar bebektir.
Ve her şeyi öğrendiğin kadar bilirsin, bunu da öğren,
Sevdiğin kadar sevilirsin...

Can Yücel

A. EĞİTİMİN AMAÇ VE İŞLEVLERİ

Konuya Başlarken

1. Eğitimi insanlar için gerekli hâle getiren sebeplerin neler olabileceğini yakın çevrenizi dikkate alarak söyleyiniz.
2. Geçmiş zamanların, günümüzün ve geleceğin eğitim anlayışları arasında ne gibi farklılıklar olabilir? Tartışınız. Ulaştığınız sonuçları sözlü olarak ifade ediniz.
3. İlköğretimin tüm dünyada zorunlu olmasının gerekçesi sizce nedir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Yararlanılacak Kaynaklar

- 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
- Anadolu Öğretmen Liseleri Yönetmeliği

Kavram ve Konular

- Eğitim
- Eğitimin Amaçları
- Eğitimin İşlevleri

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?

Eğitimin Amaç ve İşlevleri

Eğitim, günlük yaşantımızda çok sık kullandığımız sözcüklerden biridir. Hemen hemen hepimiz eğitimin ne olduğu, nasıl olması gerektiği konusunda düşünmüş ve fikir üretmişizdir. Ancak çoğumuz, eğitim kavramının ne kadar geniş bir anlam içerdiğinin farkında değildir. Eğitim kavramının ne olduğu ile ilgili ayrıntılı bir inceleme yapacak olursak aşağıda verilenler gibi pek çok sonuca ulaşabiliriz:

Eğitim

- Bireyleri doğayı denetleyecek, değiştirecek ve üretim yapabilecek biçimde yetiştirmek için bir araçtır.
- Bilimsel düşüncenin gelişmesinde bir araçtır.
- Bireyin doğuştan gelen yeteneklerinin geliştirilmesi ve yenilerinin kazandırılmasında bir araçtır.
- Yeni kurallara uymayı ve değişmeyi sağlamaya yönelik bir etkinliktir.

Bundan iki yüzyıl önce ünlü Alman düşünür Kant, eğitimle ilgili olarak şunları söylemiştir: “İnsan ancak eğitim sayesinde insan olur. İnsanda önceden mevcut olmayan bir niteliği eğitim gerçekleştirir. Çünkü insanın doğal yeteneklerinin gelişmesi kendiliğinden olup bitmez. Doğa, insanı sahip olduğu yeteneklerin, olanakların çekirdekleri ile donatmış, onları geliştirmeyi de insanın kendisine bırakmıştır.”

Eğitim, amaçlı bir etkinliktir. Eğitimde amaç, bir ihtiyacın karşılanmasıyla yönelik bilgi, beceri ve tutumların kazanılmasıdır. Eğitimin amaçları, karşılıklı etkileşim yönünden birey ve toplumun gereksinimlerine göre düzenlenmektedir. Eğitim, bireyin doğal ve toplumsal yaşamda kendi gereksinimlerini karşılayacak yeterli bilgi, beceri ve davranışlara sahip olmasını öngörür. Eğitimin toplumsal açıdan amacı, toplumun devamlılığını sağlama gereksinimini karşılamaktır. Bu geniş kapsamını anlayabilmek için eğitimin çağlara göre gelişimine, günümüz toplumlarındaki özelliklerine ve bireyin yaşamına yansımalarına ilişkin somut örnekleri irdelemeliyiz.

Tarihi Süreç İçinde Eğitimin Amaçları

İnceleme

► Eğitimin amaçlarının dönemlere ve koşullara göre gelişim süreci aşağıda verilmiştir. İnceleyiniz.

İlk Çağ

- **Sümerler ve Mısırlılarda eğitim**, daha çok devlet işlerini yürütecek bireyler yetiştirme amacına yönelikti.
- **Çin’de eğitim**, manevi değerlere, erdeme ve akla dayalıydı. Eğitim sistemi, geleneğe, aileye, topluma bağlı insan yetiştirme üzerine kurulmuştu.
- **Hint eğitimi**, her sınıf için ayrı ayrı düzenlenmişti. Bir kasttan diğerine kesinlikle geçilmezdi. Hint eğitiminde kötülüklerin nedeni, insanın içindeki istekler ve tutkularıydı. Eğitim, bu istek ve tutkuları denetlemek ve yok etmek için gerçekleştirilirdi.
- **Yunan eğitimi**, akla, iyiye ve erdeme dayalıydı. Eğitim seçkinlere yönelikti. Bu eğitim sisteminde bireylerin karakter gelişimini ve estetik bilincini yükseltmenin yanı sıra bedeninin de eğitilmesinin gerekliliği savunulmuştu.

Orta Çağ

- **Orta Çağ Avrupa’sında eğitim**, o günkü birçok Hristiyan din adamına ait anlayışın etkisiyle dinselleştirildi. Her türlü eğitim, İncil’in ve Hristiyan din adamlarının dediklerini doğrulamaya; kilisenin, Hristiyan din adamlarının dogmacı öğretileri ve fikirleri doğrultusunda bireyler yetiştirmeye yönelikti. Okullar kiliseye bağlıydı. Fakat bunlara rağmen 12, 13 ve 14. yüzyıllarda Avrupa’da eğitim alanında Rönesans’a zemin hazırlayan pek çok olumlu gelişme de meydana gelmişti.
- **Orta Çağ İslam dünyasında eğitimin**, dinî bilgileri verme hedefi yanında erdemli, dürüst; bilim, sanat ve felsefe ile uğraşan bireyler yetiştirme amacı vardı. Bu dönemde yetişen Farabi, İbni Sina, Gazali, İbni Rüşd gibi düşünürler, İslam eğitim anlayışını şekillendirdiler. Bu düşünürler göre kişi, hem bu dünyaya hem öteki dünyaya yönelik yetiştirilmeliydi.

Yeni Çağ

- **Rönesans ve Reform hareketleriyle bu çağda eğitim**, Antik Yunan’daki eğitim anlayışına dönmeye başladı. Daha sonra ortaya çıkan Aydınlanma Dönemi ile eğitimde akıl, pozitif düşünme ve bilimsellik ön plana çıktı. Eğitim anlayışını özgürlük, laiklik, bilimsel yöntemler; deney ve gözlem yaklaşımları oluşturdu.

Yakın Çağ

Fransız İhtilali’nden sonra eğitimde köklü değişiklikler oldu. Siyasi ihtilal/inkılaplardan sonra eğitime, kurulan yeni rejimleri yaşatmada önemli görevler verildi. Kurulan ulus devletler, ortak bir kültür etrafında birleşen bir “ulus” oluşturmak için eğitimi yeniden yapılandırdı. Bu, milliyetçilik ve laiklik ekseninde bir vatandaşlık eğitimi doğurdu.

Sanayi Devrimi de eğitimde bir çok değişime yol açtı. Sosyoloji ve ekonomi gibi sosyal bilimlere ait konular eğitim programlarına girdi. Standart niteliklere sahip bir iş gücü yetiştirmek için davranışçı programlar tercih edildi.

Rousseau (Ruso), Pestalozzi (Pestalozzi) ve Dewey (Duvi) gibi filozof/kuramcılar öğrenci merkezli eğitim, iş içinde eğitim, sorun çözme temelli öğrenme, demokratik eğitim gibi yaklaşımları gündeme getirdi. Bilimsel yöntem ve yansımali düşünmeye odaklanan, toplumun yeniden inşasında eğitime önemli bir sorumluluk yükleyen eğitim felsefeleri öne çıktı. Bloom (Blum) ve Bruner (Bruner) gibi bilimciler, eğitim programlarının teorik temellerini güçlendirdi.

Soğuk Savaş sonrası Bilişim Devrimi ve küreselleşme, eğitime yeni boyutlar ekledi. Demokrasi ve insan hakları, çok kültürlülük, küresel vatandaşlık ve çevre sorunları gibi konular ağırlık kazandı. Öğrenci merkezli eğitim yaygınlaştı.

1. ÜNİTE

► Her dönem ve toplumda eğitimin amaçlarında farklılıklar olmasının temel sebeplerinin neler olabileceğini arkadaşlarınızla belirleyerek aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

.....

► Eğitimin amaçları genel olarak sosyokültürel, ekonomik ve siyasi olmak üzere üç başlık altında sınıflandırılmaktadır.

Eğitimin Amaçları

Eğitimin Sosyokültürel Amacı

Toplumsal kültürün birikiminin genç kuşaklara aktarılmasının yanında bireyin toplumsallaşmasını, toplumsal değişime hazırlanmasını ve çevresiyle uyumunun sağlanmasını aynı zamanda da yenilikçi ve toplumsal değişmeyi sağlayacak bireylerin yetiştirilmesini öngörmektedir.

Eğitimin Siyasi Amacı

Anayasayla belirlenmiş siyasal sisteme bağlı kuşakların yetiştirilmesini, yurttaşlık görev ve sorumluluk bilinci edindirme yoluyla toplumsal birlik ve dayanışmanın sağlanmasını öngörmektedir.

Eğitimin Ekonomik Amacı

Eğitim sisteminin ekonomik kalkınma amaçlarına hizmet edecek şekilde, ihtiyaç duyulan nitelik ve nicelikte üretken bireylerin yetiştirilmesini öngörmektedir.

Bilgi Damlası

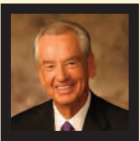

“UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı) tarafından belirlenen eğitim amaçları;

- Tüm dünya insanları arasında uluslararası anlayış duygusunu teşvik etmek,
- Çeşitli ülkelerdeki insanların yaşam standartlarını yükseltmek,
- İnsanlığın baş belası olan savaş, hastalık, açlık, işsizlik gibi devam etmekte olan sorunları çözecek biçimde eğitimi düzenlemek olarak belirtilmektedir.”

Feyyat Gökçe
Devlet ve Eğitim

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“N için kendimizi ideallerimiz, başkalarını ise yaptıkları ile değerlendiririz?”

Zig Ziglar

► Aşağıda A, B ve C kategorilerinde farklı ülkelerin eğitim amaçlarından örnekler verilmiştir. Tabloları inceleyerek eğitim amaçlarının ülkelere göre ideolojik, siyasi ve ekonomik alanlarda farklılık göstermesinin sebeplerinin neler olabileceğini söyleyiniz.

Farklı Ülkelere Göre Eğitim Sistemlerinin Amaçları

İnceleme

A. Eğitimin İdeolojik Amaçları	Ülke
Atatürk ilke ve inkılaplarına ve Atatürk milliyetçiliğine bağlı bireyler yetiştirmek	Türkiye
Ulus bilinçli bir şekilde sevmek ve ulusun ilerlemesine çalışmak	Japonya
Ulusal gereksinimlere uygun bireyler yetiştirmek	Fransa
Kültürel uyum içinde ulusal bağları güçlendirmek	İspanya
Bireyleri, ulusunun tarihteki rolünü değerlendirebilen bir tarih duygusuna sahip kılmak	ABD
İslam anlayışını oluşturmak, yerleştirmek, İslam inancını yaymak ve aşılacak	Suudi Arabistan
Yahudilik'e ait değerleri yaratmak ve korumak	İsrail
B. Eğitimin Siyasi Amaçları	Ülke
Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getiren yurttaşlar yetiştirmek	Türkiye
Bireyin, kamu düzenine saygılı olmasını ve kamu yararı için çalışmasını sağlamak	Japonya, Singapur
Siyasi uyum için demokratik değerlere sahip vatandaşlığı geliştirmek	İspanya, Finlandiya
Siyasal örgütlerin aileler ve toplumla olan yatay ilişkilerini güçlendirmek	Portekiz
Vatandaşlık için kişiler arası ilişkileri ve iletişimi geliştirmek	Tanzanya
Seçilmiş hükûmet ve yönetimin kabulü yoluyla hükûmetin ve özgürlüğün değerlerine uymayı geliştirmek	ABD
Siyasi sisteme uygun bireyler yetiştirmek	Nikaragua
C. Eğitimin Ekonomik Amaçları	Ülke
Öğrencilerin ilgi ve becerilerini geliştirerek onlara birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bireyler yetiştirmek	Türkiye
Ekonomik ve toplumsal gelişime katkıda bulunacak elemanlar yetiştirmek	Fransa, Japonya
Öğrencilere gereksinim duydukları temel becerileri ve temel bilgileri kazandırmak	Birleşik Krallık (İngiltere)
Uluslararası boyuttaki ekonomik ve teknolojik zorlukların üstesinden gelecek iş gücü yetiştirmek	Finlandiya
Dış piyasanın istediği beceride bireyler yetiştirmek	Brezilya
Bireylere ekonomik yaşama ilişkin üretken tutum ve alışkanlıklar kazandırmak	ABD

Feyyat Gökçe
Eğitim Sistemlerinin Amaçları ve Devletin Siyasi-İdeolojik-Ekonomik Güçleri Arasındaki İlişki

1. ÜNİTE

- Aşağıda Anadolu öğretmen liselerinin, ortaöğretim kademesinin amaçları ile millî eğitimin genel amacı ve devletin amaçları hiyerarşik olarak verilmiştir.
- Grubunuzu oluşturarak “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nun 2 ve 28. maddelerini ve “Anadolu Öğretmen Liseleri Yönetmeliği”nin 5. maddesini inceleyiniz. Aşağıda verilen boşluklara ilgili kurumların amaçlarını örnekteki gibi yazınız.
- Okul, öğretim kademeleri ve bakanlığın eğitim amaçları ile devletin amaçları arasında nasıl bir ilişki olduğunu belirleyerek arkadaşlarınızla paylaşınız.

Eğitimin Amaçlarının Hiyerarşik Sıralaması

Türkiye Cumhuriyeti'nin Amacı: *Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmak.*

Millî Eğitimin Genel Amacı:

Ortaöğretimin Amacı:

Anadolu Öğretmen Liselerinin Amacı:

Eğitimin Amaçlarını Nasıl Sınıflandırabiliriz?

- Aşağıda beş alanda sınıflandırılan eğitim amaçlarına öğrenim yaşamınızdan hareketle Fırtınası Tekniği'ni kullanarak vereceğiniz örnekleri ilgili boşluklara yazınız.

Ulusal Değerlere Yönelik Amaçlar
Millet Sevgisi
.....
.....

Bireyin Gelişimine Yönelik Amaçlar
Alan Seçimi
.....
.....

Toplumsal Amaçlar
.....
.....
.....

Ekonomik Amaçlar
.....
.....
.....

Çağın Değerlerine Yönelik Amaçlar
.....
.....
.....

Beyin Fırtınası ile Nasıl Düşünebilirim?
» Aklınıza gelen her fikri sorgulamadan listeleyiniz.
» Fikirlerinizi doğru-yanlış diyerek yorumlamayınız.
» Mümkün olduğunca çok fikir üretiniz.
» Listelediğiniz fikirlerden birbirine yakın olanları gruplandırınız.

► Eğitimin amaçları ile ilgili yaptığınız etkinlikten hareketle size göre günümüzde eğitimin amacının ne olabileceğini aşağıya yazınız.

■ Eğitimin amacı:
.....
.....

Eğitimin Amaçları, Benim Amaçlarıma Nasıl Bir Katkı Sağlar?

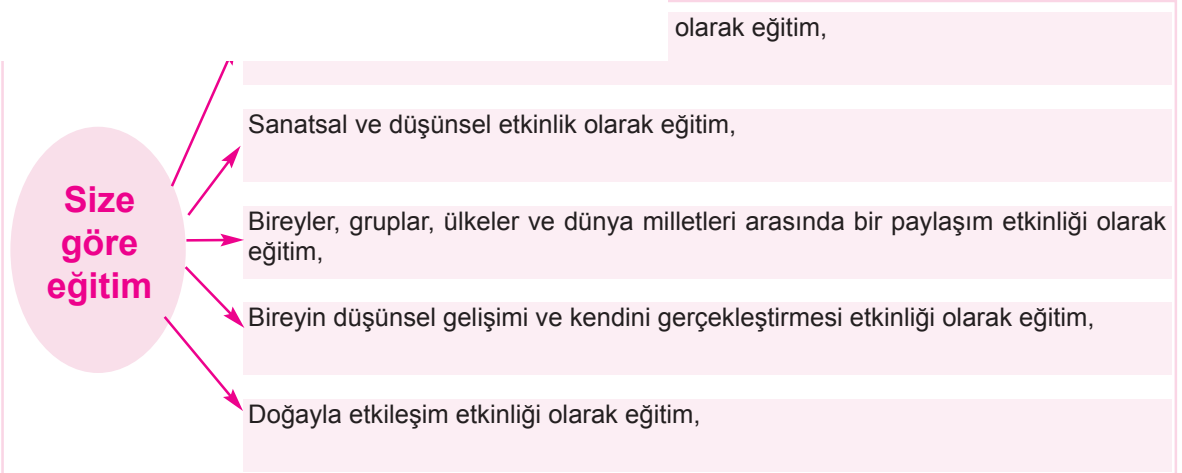

► Bireysel amaçlarınızı (kısa, orta ve uzun vadeli) belirleyerek aşağıdaki ilgili yerlere yazınız.

Kısa vadeli amaçlarım (1 yıllık) :
Orta vadeli amaçlarım (5 yıllık) :
Uzun vadeli amaçlarım (5-10 yıllık) :

► Bir etkinlik olarak eğitim, aşağıda verilen alanlara göre nasıl tanımlanabilir? Yukarıdaki etkinliklerden hareketle yapacağınız tanımları, ilgili boşluklara yazınız.

Bilgi Damlası

“Demokratik bir toplum olmanın temel koşulu, demokratik bir eğitimidir. Demokratik bir siyasi sistemde eğitimin en önemli işlevi, insan zihnine köklü demokrasi düşüncesini yerleştirmek, başka bir deyişle demokrasiyi yaşamın en doğal parçası, insanın doğal bir davranış ve düşünce biçimi hâline getirmektir. Özgürce düşünebilen, düşüncesini açıkça ortaya koyabilen, tartışabilen insanlar yetiştirmek, demokratik bir eğitimin temel amacı olmalıdır. Çünkü düşünceler, tartışıldığı ölçüde gelişir, olgunlaşır ve zenginleşir.”

Feyyat Gökçe
Devlet ve Eğitim

DÜŞÜNELİM SORGULAYALIM

Eğitimin Amaçları Ülkelere Göre Neden Farklılık Gösterir?

► Grubunuzu oluşturarak bir ülkenin eğitim amaçlarının başka bir ülkeye uyarlanması durumunda sosyokültürel, siyasi, ekonomik vb. alanlarda ortaya çıkabilecek sorunların neler olabileceğini tartışınız.

Tartışmanızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Nasıl Tartışabiliriz?

- Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşünüzü belirleyiniz.
- Arkadaşlarınızın düşünce, eleştiri ve kanıtlarını savunma yapmadan dinleyiniz.
- Diğer grupların, grup görüşünüze yaklaşımını not alınız.
- Diğer gruplarla grubunuzun ortak görüşlerini belirleyiniz.
- Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşınız.
- Ulaştığınız ortak sonucu aşağıdaki "Tartışmamızın Sonucu" bölümüne yazınız.

Tartışırken Nasıl Yaratıcı Düşünebiliriz?

- Bir fikir veya ürünü benzersiz olarak yeniden ortaya koyabilmek için nasıl bir bakış açısıyla bakmanız gerektiğini düşününüz.
- En etkili çözümü üretmede doğa ve canlılardaki yapı ve işleyişin düşünceniz için bir araç olup olamayacağını düşününüz.
- Çözüm için fikir ve ürüne çok genel/bütüncül bir bakışla bakınız. Örneğin, bunların uzaydan nasıl görüldüğünü hayal ediniz.
- Olay ve düşünceye bütün içinde çok ayrıntılı bakınız. Örneğin, mikroskopla ayrıntıların nasıl görülebileceğini hayal ediniz.

Tartışırken Nasıl Eleştirel Düşünebiliriz?

- Sunulan veri, olay ve düşüncelere kuşkuyla yaklaşınız.
- Veri, olay ve düşünceler arasında neden-sonuç ilişkisi kurunuz.
- Veri, olay ve düşüncelerin bireyler, gruplar, toplumlar ve ülkeler arası geçerliliğini düşününüz.
- Düşünce ve olayları parçalarına ayırarak analiz ediniz.
- Veri, olay ve düşünceler arasında nasıl farklı anlam bağları kurulabileceğini belirleyiniz.

Tartışırken Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Beden dilinizi kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Tartışmamızın Sonucu:

Bir ülkenin eğitim amaçlarının başka ülkeye uyarlanması durumunda

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nasıl Tartıştık?

Yapıldı Yapılmadı

• Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşümüzü belirledik.	(...)	(...)
• Diğer grupların grup görüşlerimize yaklaşımlarını not aldık.	(...)	(...)
• Etkin bir dinleme biçimi ile görüşlerimize yapılan eleştirileri dinledik.	(...)	(...)
• Diğer gruplarla grubumuzun ortak görüşlerini belirledik.	(...)	(...)
• Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşmış sonuca yazdık.	(...)	(...)

Eğitim-Öğretim Uygulamalarının Faydaları Nelerdir?

Eğitim, toplumsal bir ihtiyaçtan doğmuştur. Toplumsal bir kurum olarak eğitim, toplum açısından ekonomik, sosyal, politik ve kültürel değerleri kazandırmayı; birey açısından ise öğrenme ve gelişmeyi sağlayan bir kurumu ifade etmektedir. Her toplum, bireylerini eğiterek onların toplumla uyumlu ve topluma katkıda bulunacak biçimde yetişmelerini ister.

Günümüz endüstrileşmiş toplumlarında bu işlevi eğitim kurumları olan okullar üstlenmiştir. Okulların toplum ve birey açısından yerine getirmekle yükümlü oldukları pek çok görevler vardır. Eğitimin yerine getirdiği görevler sonucunda toplum ve bireye sağladığı pek çok katkı, eğitimin işlevleri olarak ifade edilebilir. Bireysel ve toplumsal olarak eğitimden beklentiler üst düzeydedir. Bu nedenle eğitimin amaç ve işlevleri de oldukça çeşitli ve karmaşıktır.

Bahar Öğretmen, derste eğitimin işlevleri konusuna yönelik aşağıdaki etkinlik çalışmasını öğrencilerine dağıtır ve etkinlik yönergesinde belirtilen uygulamayı yapmalarını öğrencilerden ister. Siz de verilen yönergeyi uygulayınız.

► Aşağıda eğitimin işlevlerine yönelik A ve B durumları verilmiştir. Bu iki duruma ait maddeleri inceleyiniz. Bu maddelerin aşağıda verilen eğitimin işlevlerinden hangisi ile ilişkili olduğunu örnekteki gibi kodlayarak tespit ediniz.

A Durumu	B Durumu
A.1. Toplumun mevcut koşullarına uygun değer, gelenek ve göreneklerin bireyler tarafından benimsenmesini sağlama	B.1. Yükseköğretim mezunu bireylerin toplum tarafından kabul gören bir iş ve mesleki konuma sahip olmasının sağlanması
A.2. Toplumun kültür mirasını, birikimini ve sürekliliğini sağlama	B.2. Ortaöğretim ve yükseköğretimin kişinin karşı cinsten kimselerle tanışması bakımından olanak sağlama
A.3. Toplumsal ve siyasal sistemin öngördüğü vatandaşlık görev ve sorumluluk bilincini kazandırma	B.3. Eğitim süresinin uzamasının ülkede işsizlik oranının düşmesini sağlama
A.4. Bireyleri, sahip oldukları ilgi, yetenek ve gereksinimlerine göre yönlendirme	B.4. Farklı sosyokültürel ortamda yetişen bireylerin bir araya gelerek tanışmalarının ve birbirleriyle etkileşimlerinin sağlanması
A.5. Bireyin sosyal, duygusal, bilişsel ve bedensel gelişimini sağlama	B.5. Temel eğitim süresinin uzamasıyla çocukların erken yaşta çalıştırılmasına engel olma
A.6. Üretken ve nitelikli bireyler yetiştirerek ülkenin gelişmesini ve ilerlemesini sağlama	B.6. Anne ve babaların, çocuklarının okulda güvenli bir ortamda bakıldığını bilmeleri

Eğitimin İşlevleri

Toplumu Kalkındırma (...)	Sömürüyü Önleme (...)	Siyasal Düzeni Koruma (...)	Çocuk Bakıcılığı (...)
Toplumsallaştırma (A.1.)	İşsizliği Önleme (...)	Seçme-Yöneltilme (...)	Kültürü Aktarma (...)
Tanıdık Sağlama (Çevre Edindirme) (...)	Statü Kazandırma (...)	Bireyi Geliştirme (...)	Eş Seçme (...)

Eğitimin İşlevleri Nasıl Sınıflandırılır?

Eğitimin yerine getirdiği işlevler, birey ve toplumu doğrudan ve dolaylı olarak etkiler. Bu nedenle eğitimin işlevlerini iki başlık altında toplamak mümkündür. Bunlar, açık (doğrudan) ve gizli (dolaylı) işlevlerdir.

► Yukarıda verilen A ve B durumlarından hareketle eğitimin işlevlerinden hangilerinin açık, hangilerinin gizli olarak gerçekleştiğini örnekteki gibi aşağıya yazınız.

- Eğitimin Açık İşlevleri:
-
- Eğitimin Gizli İşlevleri: *İşsizliği önleme*,
-

UYARLAYALIM-UYGULAYALIM

Eğitimin İşlevlerinin Yaşantınızla Bağlantıları Neler Olabilir?

- “Düşünelim-Sorgulayalım” bölümünde sınıflandırdığınız eğitimin işlevlerinden (açık/gizli) kendi yaşantınız ve yakın çevrenizle ilişkili olanlarına örnekler veriniz.
- Aşağıda verilen eğitim işlevlerine yönelik eğitim kademeleri örneklerinizi ilgili bölümlere yazınız ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

Eğitimin İşlevleri	Eğitimin İşlevlerine İlköğretim/Ortaöğretim/Yükseköğretimden Örneklerim
Statü Sağlama	
Toplumsallaştırma	
Tanıdık Sağlama	
Eş Seçme	
Sömürüyü Önleme	
Kültürü Aktarma	
Siyasal Düzeni Koruma	
Bireyi Geliştirme	
Seçme-Yönelme	
İşsizliği Önleme	
Toplumu Kalkındırma	
Çocuk Bakıcılığı	

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

*“D*aha iyi olmaya çalışmayan, iyi olarak da kalamaz.”
O. Cromwell

Eğitimin Amaçları ile İşlevleri Arasında Bir İlişki Olabilir mi?

► “Eğitimin amaçları ile eğitimin işlevleri arasında nasıl bir ilişki olabilir?” sorusunu “Düşün-Tartış-Yaz-Paylaş Etkinliği” ile cevaplayınız.

“Düşün-Tartış-Yaz-Paylaş Etkinliği”nde aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Düşün-Tartış-Yaz-Paylaş Etkinliğini Nasıl Uygulayabiliriz?

- Dört kişilik grubunuzu oluşturunuz.
- İki dakikalık sürede grup adınızı belirleyiniz.
- Beş dakika bireysel olarak konu ile ilgili bilgi toplayınız.
- Süre bitiminde bir araya gelerek görüşlerinizi birbirinizle paylaşınız.
- Paylaşma sürecinden sonra tartışınız.
- Tartışma süresince ürettiğiniz düşünceleri metin, resim, şema veya tablo hâline getiriniz.
- Bütün grupların çalışması tamamlandıktan sonra ürünlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Etkinlik Süresince Nasıl Yaratıcı Düşünebiliriz?

- Bir fikir veya ürünü benzersiz olarak yeniden ortaya koyabilmek için nasıl bir bakış açısıyla bakmanız gerektiğini düşününüz.
- En etkili çözümü üretmede doğa ve canlılardaki yapı ve işleyişin düşünceniz için bir araç olup olamayacağını düşününüz.
- Çözüm için fikir ve ürüne çok genel/bütüncül bir bakışla bakınız. Örneğin, bunların uzaydan nasıl görüldüğünü hayal ediniz.
- Olay ve düşünceye bütün içinde çok ayrıntılı bakınız. Örneğin, mikroskopla ayrıntıların nasıl görülebileceğini hayal ediniz.

Etkinlik Süresince Nasıl Eleştirel Düşünebiliriz?

- Sunulan veri, olay ve düşüncelere kuşkuyla yaklaşınız.
- Veri, olay ve düşünceler arasında neden-sonuç ilişkisi kurunuz.
- Veri, olay ve düşüncelerin bireyler, gruplar, toplumlar ve ülkeler arası geçerliliğini düşününüz.
- Düşünce ve olayları parçalarına ayırarak analiz ediniz.
- Veri, olay ve düşünceler arasında nasıl farklı anlam bağları kurulabileceğini belirleyiniz.

Etkinlik Süresince Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Beden dilinizi kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Etkinliğimizin Sonucu:

Eğitimin amaçlarının eğitimin işlevleriyle ilişkisi

.....

.....

.....

.....

.....

Nasıl Tartıştık?

Yapıldı Yapılmadı

• Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşümüzü belirledik.	(...)	(...)
• Diğer grupların grup görüşlerimize yaklaşımlarını not aldık.	(...)	(...)
• Etkin bir dinleme biçimi ile görüşlerimize yapılan eleştirileri dinledik.	(...)	(...)
• Diğer gruplarla grubumuzun ortak görüşlerini belirledik.	(...)	(...)
• Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşp sonucu yazdık.	(...)	(...)

1. ÜNİTE

Eğitimin İşlevlerinin Sonuçları

Eğitimin bireyleri sahip oldukları bilgi ve yeteneklerine göre yönlendirmesi anlamına gelen seçme ve yöneltme işlevi, devlet tarafından çıkarılan kanunlarla desteklenmektedir. Ülkemizde 7 Temmuz 1948 tarihinde çıkarılan "Harika Çocuk Kanunu", İdil Biret ve Suna Kan'ın yabancı ülkelerde devlet tarafından müzik eğitimi almasını sağlamıştır.

► Aşağıda bu Kanun kapsamından yararlanan üstün yetenekli ünlü kişiler verilmiştir. İnceleyiniz.

Suna Kan

Ben Kimim?

"1936'da Adana'da doğdum. İlk keman derslerimi babamdan aldım. 1949'da Paris'e devlet tarafından gönderildim. 1952'de konservatuvarı birincilikle bitirdim."

"1941'de Ankara'da doğdum. İlk piyano derslerimi Fenmen'den aldım. 1949'da ailemle Paris'e devlet tarafından gönderildim. Konservatuvarı birincilikle bitirdiğimde 15 yaşındaydım."

İdil Biret

YETENEKLERİMİZİ DEVLET ORTAYA ÇIKARDI

Dünyaca ünlü sanatçımız Suna Kan, "Bu Kanun'dan ilk kez ben ve İdil Biret 1949 yılında yararlandık. Devlet sadece ve sadece bizim yeteneklerimizi ortaya çıkarmayı hedefledi. Çok iyi bir proje, başarılı olmasını ümit ediyorum." dedi.

Basından, 08.08.2009

İŞTE 21 HARİKA ÇOCUK

Suna Kan ve İdil Biret'in adına çıkarılan "Harika Çocuk Kanunu"nun kapsamı 1956'da "6660 sayılı Güzel Sanatlarda Fevkalade İstidat Gösteren Çocukların Devlet Tarafından Yetiştirilmesi Hakkındaki Kanun" ile genişletildi. Cumhuriyet tarihi boyunca bu Kanun'dan 21 kişi yararlandı. En son 6 Ekim 1998'de 8 yaşındaki İzmirli Emrecan Yavuz, müzik alanındaki üstün yetenekleri nedeniyle devlet tarafından korunmaya alındı.

Basından, 08.08.2009

Basından Yansıyanlar

Liseli gençler sahne

LİSELİ GENÇLER SAHNEDE

... Alışveriş Merkezi, "Liseler Arası Tiyatro Buluşması" ile bir kez daha kapılarını lise öğrencilerine açıyor. Kent genelinde 150 lisenin katılacağı etkinlikte gençler, tiyatro dünyasının seçkin eserlerini sahneye koyacak. 29 Mayıs'a kadar her gün 14.00 ve 20.00 saatleri arasında sahneleme oyunları, ücretsiz izlenebilecek. Gençlerin sahneye koyduğu oyunlar, akademisyenler ve tiyatro sanatçıları tarafından değerlendirilip ödüllendirilecek. "Tiyatro Buluşması"nın amacı, sanatın ve tiyatronun insan yaşamında vazgeçilmez bir gerçek olmasından yola çıkarak gençlerin amatör duygularını harekete geçirebilmektir.

Basından 08.08.2009

ÜNİVERSİTEDEN İŞSİZE KURS

... Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi ve Türkiye İş Kurumu İstanbul İl Müdürlüğü iş birliği ile "İş Gücü Yetiştirme Kursları" düzenleniyor. İstihdamın artırılması ve iş gücü piyasasında nitelikli iş gücü ihtiyacının karşılanması amacıyla yapılacak eğitimlerden katılımcılar ücretsiz olarak yararlanacak. Sadece işsiz olan ve herhangi bir ku-

rumdan sigortası olmayan kişilerin kabul edileceği kurslara katılmak isteyenlerin İŞKUR İstanbul Bahçelievler İlçe Müdürlüğüne başvurmaları gerekiyor. Kurslara katılacak vatandaşlara 15 TL harçlık verilecek. Eğitimlerini başarıyla tamamlayanlara törenle sertifikaları verilecek.

Basından 25.08.2009

“1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nun 29. maddesinde “Ortaöğretim, çeşitli programları uygulayan liselerden meydana gelir.” denilmektedir. Bu liseler; genel, mesleki ve teknik eğitim kurumları olmak üzere üç farklı türde eğitim ve öğretim yapmaktadır.

► Ortaöğretim kurum türlerine vereceğiniz örnekleri aşağıdaki şemaya yazınız.

Ortaöğretim Kurum Türleri		
Genel Liseler	Meslek Liseleri	Teknik Liseler
.....		
.....		
.....		
.....		

► Yukarıda verdiğiniz örneklerden hareketle ortaöğretim düzeyinde farklı türde okulların bulunmasının amacının ne olabileceğini aşağıya yazınız.

Ortaöğretimde farklı türde okulların bulunmasının amacı:

.....

.....

.....

► Millî Eğitim Bakanlığına bağlı farklı türde ortaöğretim kurumlarının bulunmasının sizce

a. Millî eğitim ve ülkenin amaçlarıyla nasıl bir bağlantısı olabilir?

b. Eğitimin hangi işleviyle ilişkisi olabilir? Sözlü olarak ifade ediniz.

Bilgi Damlası

Atatürk, başka milletleri taklit ederek başarılı olmanın imkânsızlığını şöyle anlatır: “Aydınlarımız, milletimi en mesut millet yapayım, der. Başka milletler nasıl olmuşsa onu da aynen öyle yapalım, der. Lakin düşünmeliyiz ki böyle bir nazariye hiçbir devirde muvaffak olmamıştır. Bir millet için saadet olan bir şey, başka bir millet için felaket olabilir. Aynı sebep ve şartlar birini mesut ettiği hâlde diğerini bedbaht edebilir. Unutmayalım ki asıl temeli kendi içimizden çıkarmak zorundayız.”

Şerif Budak
Millî Eğitim Dergisi

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

Eğitimin Amaç ve İşlevleri Bireye ve Topluma Neler Kazandırır?

Eğitimin yerine getirmesi gereken en önemli işlevlerinden biri de bireyi geliştirmektir. Bu işlev yerine getirilirken temel amaç, düşünmeyi geliştirmek olmalıdır. Çünkü bireysel ve toplumsal bütün gelişmeler düşünce temellidir. Bireyin düşünce gelişimini sağlayan unsurlar kitap, gazete vb. yayınlardır. Bu yayınların ülkemizde bireyler tarafından okunma sıklığı göstergelerini TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) verilerinden öğrenebiliriz.

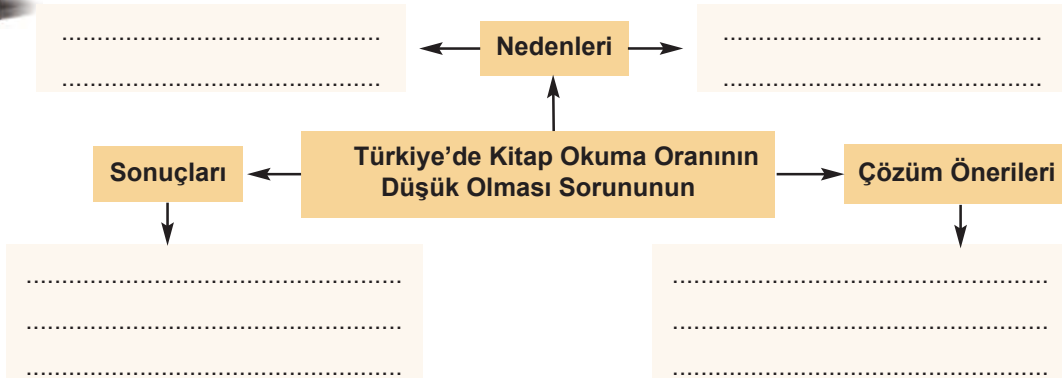
► Aşağıda TÜİK'in 2006 nüfus sayımı verilerine göre Türkiye'de farklı öğretim kademelerinden mezun olan kişilerin kitap ve gazete okuma oranları verilmiştir. İnceleyiniz.

Gazete Okuyan Kitle	Sık Sık	Bazen	Hiç
Okuryazar ama okula gitmeyen	10,8	27	62,2
İlkokul mezunu	30,0	39,8	30,2
İlköğretim+ortaokul mezunu	49,8	37,3	12,9
Lise ve dengi okul mezunu	64,2	29,5	6,3
Üniversite ve lisansüstü eğitim mezunu	78,9	19,0	2,1
Kitap Okuyan Kitle	Sık Sık	Bazen	Hiç
Okuryazar ama okula gitmeyen	6,2	18,5	75,3
İlkokul mezunu	8,1	32,2	59,7
İlköğretim+ortaokul mezunu	13,7	39,9	46,4
Lise ve dengi okul mezunu	27,3	44,0	28,7
Üniversite ve lisansüstü eğitim mezunu	45,4	41,8	12,8

www.tuik.gov.tr

► Ülkemizdeki kitap okuma oranının düşük olması sorununun sebepleri, sonuçları ve çözüm önerilerinin neler olabileceğini aşağıdaki ilgili boşluklara yazınız.

► Aşağıda verilen durumların eğitimin işlevlerinden hangileriyle ilişkili olduğunu tespit ederek örnekteki gibi işaretleyiniz.

Durumlar	Toplumsal- laştırma	Kültürü Aktarma	Seçme- Yöneltme	Toplumu Kal- kındırma	Siyasal Düzeni Koruma
Bireyin, ihtiyaçlarını toplumun beklentilerine uygun biçimde karşılaması ve toplumsal değerlere uygun rolleri sergilemesi	(X)	(...)	(...)	(...)	(...)
Öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitime öncelik verilmesi	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
İnsanın, hem kültürden etkilenen hem de kültürü etkileyen olması	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Bireyin; demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti değerlerine bağlı olarak yetiştirilmesi	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Ülkelerin kalkınması ile toplumdaki insanların eğitim düzeylerinin ilişkili olması	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Basından Yansıyanlar

► Siz de gazetelerden eğitimin açık ve gizli işlevlerine yönelik aşağıdaki gibi haberleri derleyerek sınıf panosunda sergileyiniz.

TOPLUM EĞİTİM TANKI

Arjantin'in başkenti Buenos Aires'te sanatçı Raul Lemesoff, kitaplardan yaptığı ve adını "Arma de Instruccion Masiva (Toplum Eğitim Silahı)" koyduğu tankıyla caddeleri dolaştı. Lemesoff, ülkede okumanın önemini anlatmayı; bu yolla çalışan ve kitap okuyan kişilerin sayısını arttırmayı amaçlıyor. Tankıyla evlerden ihtiyaç dışı okunmuş kitapları toplayan sanatçı, onları ihtiyacı olan okullara, çiftlik evlerine ya da kişilere dağıtıyor. Kitap yüklediği tankı ile hem toplama hem dağıtma hem taşıma hem de sergileme görevi görüyor.

Basından, 10.06.2009

BU DA KİTAP OKUMA EYLEMİ

Bu da kitap okuma eylemi!

Toplum Gönüllüleri Vakfı, dün Türkiye'nin dört bir yanında kitap okuma eylemi gerçekleştirdi. Kırıkkale, Samsun, Yozgat, Sakarya, Tokat, Denizli, Hatay, İstanbul, Kocaeli, Erzurum ve Ankara kentlerinde yapılan eylemin İstanbul ayağı, Taksim Galatasaray Meydanı'nda gerçekleşti. İki saat boyunca oturan yaklaşık 50 üniversite öğrencisi sadece kitap okudu. Kırıp dökmeden de eylem yapılabileceğini göstermek ve insanları kitap okumaya özendirmek istediklerini söyleyen öğrenciler, "Eleştirmek için değil, değiştirmek için" sloganıyla yola çıktıklarını ifade ettiler.

Basından, 26.05.2009

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Düşünme olmadan öğrenmek boşunadır, öğrenme olmadan düşünmek ise tehlikeli.”
Konfüçyüs

NOTLARIM

“Eğitimin Amaç ve İşlevleri” ile İlgili Notlarım

B. EĞİTİM BİLİMİNİN GELİŞİMİ

Konuya Başlarken

1. Günlük hayatımızda kullandığımız nesneler sizce hangi bilimlerin ürünleridir? Örneklerle açıklayınız.
2. Günümüzde tarımsal alanda kara saban neden yaygın olarak kullanılmamaktadır? Düşüncelerinizi sözlü olarak ifade ediniz.

Yararlanılacak Kaynaklar

- Bilim Felsefesi - Cemal Yıldırım
- Türk Eğitim Tarihi - Yahya Akyüz

Kavram ve Konular

- Eğitim
- Bilim
- Eğitimde Kullanılan Araştırma Yöntemleri
- Bilimsel Yöntem Aşamaları
- Bilimsel Yöntem
- Bilimsel Düşüncenin Gelişimi

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?

1. Eğitim ve Bilim

İnsanoğlu, çağlar boyu problemlerle karşılaşmış ve doğa olaylarını merak etmiştir. Bulunduğu doğal ve sosyal çevre koşulları, benimsediği inanç ve değer anlayışları ve akılcı düşünme yetilerine göre problemleri çözmeye, doğa olaylarını kavramaya çalışmıştır. Zamanla, bilgiye ulaşmanın akılcı düşünme ile mümkün olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu akılcı düşünme, bilimsel düşünmeyi doğurmuştur.

Hemen hemen her gün “Bugün yağmur yağma olasılığı yüksek.”, “İşim alma şansım düşük.” gibi cümleler kurarız. Karşılaşılabilecek olaylara ilişkin öngörülerde, risk ve olasılık içeren durumlarda az/çok, düşük/yüksek gibi tahmin içeren sözcükler kullanırız. Rakamlarla konuştuğumuzda iş değişir. Örneğin, “30 yıl içerisinde İstanbul’da 7 ve daha şiddetli deprem olma riski %75’tir.” demek gibi rakamlarla konuşmak hesap yapmayı, hesap yapma ise kabulleri, varsayımları, gözlemleri, deneyleri ve yasaları gerektirir.

Günlük yaşamda hemen her türlü konuşma, haber, açıklama ve yorumun doğru algılanabilmesi için kişinin olaylara bilimsel bir gözle bakabilmesi ve belli bir bilimsel birikime sahip olması gerekir. Bu birikim de ancak bilim eğitimiyle sağlanabilir. İlköğretimden itibaren bilim eğitiminin alt yapısı çeşitli dersler kapsamında verilmektedir.

Bilimin Tarihsel Gelişimi ile Eğitimin Tarihsel Gelişimi Arasında Nasıl Bir İlişki Vardır?

Bahar Öğretmen, “Eğitim Biliminin Gelişimi” konusunda sınıfa üniversiteden bir bilim insanı davet eder. Öğrenciler, bilim ve eğitimin çağlara göre gelişimi konusunda bilim insanı ile söyleşi yaparlar.

Bu sırada bir öğrenci, “Hocam, *Bilim ve Teknoloji* dergisinde yayımlanan Ahmet İnam’ın *Bilimde Birey ve Toplum Tarihi* adlı makalesini okudum. İnam makalesinde ‘Bilim tarihi, toplumsal düzenden, bilim adamlarının birey olarak yaşayışları, düşünceleri, buluşları ve onları kuşatan kültürden bağımsız olarak anlaşılamaz. Örneğin eski Yunan bilimini, eski Yunan kültürünü anlamadan kavrayamazsınız. Bilimi böylesi bütüncül bir yaklaşımla irdelemeli ve eleştirmeliyiz.’ der. Bu durumu siz nasıl yorumlarsınız?” diye sorar.

Sınıfa davet edilen bilim insanı, bunun doğru bir analiz olduğunu, bilimin kültürden ayrı düşünülmemeyeceğini hatta eğitim alanındaki çalışmaların da bilimdeki gelişmelerle paralellik gösterdiğini söyler. Bilim insanı, eğitim ve bilim arasındaki paralel gelişimi aşağıdaki tablolarla ortaya koyar. Verilen tabloları inceleyiniz.

Bilimin Çağlara Göre Gelişimi

- **İlk Çağ uygarlıkları**, Dicle-Fırat, Nil ve İndus gibi nehirlerin vadilerinde ortaya çıktı. Saban, tekerlekli araba, gemi, sulama kanalları bu vadilerde yaşayan insanların buluşlarıdır. Astronomi ve matematiğin yanında demircilik, çömlekçilik ve başka zanaatların gelişmesi sağlandı. Dicle-Fırat Vadisi'nde Sümerler, yazı yazma tekniğini geliştirdiler. Mısırlılar mürekkebi buldular, geometriyi geliştirip astronomiye yöndiler.
- **Grek (Yunan) uygarlığı** döneminde bilimsel çalışmalar, buluştan öte kuramlara dayandırıldı. Düşünmeye, eleştiriye, iletişime açık bir yöntem izlendi. Modern bilimin ilk temelleri atıldı. Bilim, felsefe kapsamında bir etkinlikti. Amaç, dünyayı anlamak, evrende olup bitenleri birkaç temel ilke çerçevesinde açıklamaktı.
- **Helenistik Dönemde** felsefeden çok bilim ön planda yer almıştı. Bilimsel yöntem açısından önemli ilk büyük adımın bu dönemde atıldığı söylenebilir. Bu adım, gözlem verileriyle akli düşünmenin birleşimidir. Yunan kültürüyle Doğu kültürünün kaynaşması bu dönemde ortaya çıkmıştır.
- **Orta Çağda** bilim, Katolik Kilisesi'nin emrine girdi. Katolik Kilisesi, Avrupa'da bilimsel düşünce arayışlarına karşı çıkarak dinsel dogmalarını ispatlamaya yöneldi. Kilise, kendi dogmalarına oluşan tepkilere karşı engizisyon mahkemelerini kurdu.
- **Orta Çağ İslam dünyasında** bilim olarak matematik ve astronomi önemli yer tutuyordu. Astronomi alanında doğruluk derecesi çok yüksek olan gözlemler yapıldı. Bu alandaki çalışmalar, matematiğin daha da önem kazanmasını sağladı ve geometri geliştirildi.
- **Rönesans Döneminde** Batı Avrupa'da bazı bilim merkezleri oluştu. Bu merkezler çok geçmeden Paris, Oxford, Cambridge ve Padua Üniversitelerine dönüştü. Matbaanın ortaya çıkması ve çeviri yoluyla klasik Avrupa kaynaklarına dönüş, düşünce ve fikir ortamına büyük canlılık getirdi.
- **Aydınlanma Çağı (18. yüzyıl)nda** bilim anlayışı, doğa ile akıl arasında bir uygunluk olduğu ve aklın doğayı kavrayabileceği düşüncesine dayandı. Aydınlanma Çağının bilim anlayışı, Orta Çağ Avrupa'sındaki bilim anlayışına tepki olarak gelişti.

Eğitimin Çağlara Göre Gelişimi

- **Mısır'da** 5 yaşında okula alınan erkek çocuklar önce okuma yazma öğrenirlerdi. Öğrencilere 500'e yakın hiyeroglif işaret ve anlamını ezberletmek gerekirdi. 13-14 yaşlarında, çalışma yerlerinde pratik eğitim görürlerdi.
- **Sümerlerde** eğitim, ekonomi ve yönetimle ilgili kayıtları tutacak eleman yetiştirmeye yönelikti. Okulların amacı, Sümercenin nasıl yazılacağını öğretmekti.
- **Yunanlılarda** tüm Yunan coğrafyasını bir birliğe kavuşturma amacı vardı. Beden ve zihin gelişiminin yanında ruh ve ahlak temizliği, eğitimin hedefiydi. Jimnastik ve müzik yoluyla insanın çok yönlü gelişimi amaçlanmıştı.
- **Helenistik Dönem**, eğitimin entelektüelleşmesine ve okulların önem kazanmasına yol açtı. Bu dönemde ilk açılan okullar çoğunlukla şehirlerde kuruluydu. Okullarda okuma yazma, resim ve müziğin yanında temel eğitim de verilirdi.
- **Orta Çağ Avrupa'sında**, yeni bir şey bulmak yerine eski olanı devam ettirmeyi esas alan skolastik düşünce hâkimdi. Manastırlardaki askerî okullarda Hristiyan tarikatlarına bağlı askerler yetiştirirdi. Aristokrat çocukları için açılan şehir okullarında ağırlıklı olarak okuma yazma öğretilirdi.
- **9. yüzyılda İslam dünyasında** açılmaya başlanan medreseler, 11. yüzyılda çoğaldı. Dinî ilimler yanında tıp, astronomi, matematik ve diğer tabii bilimler de okutuldu. Bağdat ve Endülüs (İspanya)'teki medreseler, devrin en önemli bilim ve eğitim kurumlarıydı.
- **Rönesans Döneminde** hümanist eğitim anlayışı ortaya çıktı. Bu anlayış, çok yönlü ve her yönden gelişmiş insan idealine dayanmaktaydı. Reform sürecinde ise eğitim, laikleştirilmiş ve kilisenin etkisinin dışına çıkarılmıştı.
- **Aydınlanma Çağında** eğitim anlayışı, düşünceyi eski ve geleneksel olandan, varsayımlardan, ön yargılardan ve ideolojilerden arındırmayı amaçlamaktaydı.

DÜŞÜNELİM SORGULAYALIM

► Sınıfa davet edilen bilim insanı, bilim ve eğitimin çağlara göre gelişimine yönelik sunduğu bilgilerden hareketle öğrencilere “21. yüzyılda bilim ve eğitim düşüncesinin özelliği ne olabilir?” sorusunu yöneltir. Siz de bilim insanının yönelttiği soruyu arkadaşlarınızla tartışarak cevaplayınız.

Tartışmanızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Nasıl Tartışabiliriz?

- Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşünüzü belirleyiniz.
- Arkadaşlarınızın düşünce, eleştiri ve kanıtlarını savunma yapmadan dinleyiniz.
- Diğer grupların, grup görüşünüze yaklaşımını not alınız.
- Diğer gruplarla grubunuzun ortak görüşlerini belirleyiniz.
- Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşınız.
- Ulaştığınız ortak sonucu aşağıdaki “Tartışmamızın Sonucu” bölümüne yazınız.

Tartışırken Nasıl Yaratıcı Düşünebiliriz?

- Bir fikir veya ürünü benzersiz olarak yeniden ortaya koyabilmek için nasıl bir bakış açısıyla bakmanız gerektiğini düşününüz.
- En etkili çözümü üretmede doğa ve canlılardaki yapı ve işleyişin düşünceniz için bir araç olup olamayacağını düşününüz.
- Çözüm için fikir ve ürüne çok genel/bütüncül bir bakışla bakınız. Örneğin, bunların uzaydan nasıl görüldüğünü hayal ediniz.
- Olay ve düşünceye bütün içinde çok ayrıntılı bakınız. Örneğin, mikroskopla ayrıntıların nasıl görülebileceğini hayal ediniz.

Tartışırken Nasıl Eleştirel Düşünebiliriz?

- Sunulan veri, olay ve düşüncelere kuşkuyla yaklaşınız.
- Veri, olay ve düşünceler arasında neden-sonuç ilişkisi kurunuz.
- Veri, olay ve düşüncelerin bireyler, gruplar, toplumlar ve ülkeler arası geçerliliğini düşününüz.
- Düşünce ve olayları parçalarına ayırarak analiz ediniz.
- Veri, olay ve düşünceler arasında nasıl farklı anlam bağları kurulabileceğini belirleyiniz.

Tartışırken Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Beden dilinizi kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Tartışmamızın Sonucu:

21. yüzyılda bilim düşüncesi

.....

21. yüzyılda eğitim düşüncesi

.....

Nasıl Tartıştık?

Yapıldı Yapılmadı

• Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşümüzü belirledik.	(...)	(...)
• Diğer grupların grup görüşlerimize yaklaşımlarını not aldık.	(...)	(...)
• Etkin bir dinleme biçimi ile görüşlerimize yapılan eleştirileri dinledik.	(...)	(...)
• Diğer gruplarla grubumuzun ortak görüşlerini belirledik.	(...)	(...)
• Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşip sonucu yazdık.	(...)	(...)

1. ÜNİTE

a. Bilimsel Düşüncenin Gelişimi ve Özellikleri

► Grubunuzu oluşturarak aşağıda görselleri yer alan bilim insanlarından birini seçiniz. Verilen bölümler rehberliğinde, seçtiğiniz bilim insanının biyografisini hazırlayınız ve çalışmanızı diğer gruplarla paylaşınız.

Archimedes
(MÖ 287-212)

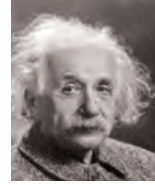
İbni Sina
(980-1037)

Galileo
(1564-1642)

Newton
(1642-1727)

Einstein
(1879-1955)

Seçtiğimiz Bilim İnsanı:

Bu Kişiyi Araştırma Nedenimiz

.....
.....

Araştırma İçin Yaptığımız Ön Hazırlıklar

.....
.....

Araştırmada Yararlandığımız Kaynaklar

.....
.....

Araştırma Sürecinde Yaptığımız Çalışmalar

.....
.....

Yaşamı ile İlgili Genel Bilgiler

.....
.....

Kişisel Özellikleri

.....
.....

En Büyük Başarısı

.....
.....

Yaşamında Bizi Etkileyen Noktalar

.....
.....

Çalışmalarının Bilim Tarihine Katkıları

.....
.....

Bilim Tarihi ile Eğitimin Bilim Olarak Gelişimi Arasında Nasıl Bir İlişki Olabilir?

► Aşağıda farklı dönemlerde yaşamış düşünürlerin eğitime ilişkin görüşleri verilmiştir. İnceleyiniz.

Sokrates

Sokrates (Sokrat), soru sorma yoluyla insanların bilgiyi kendi kendine bulmasını sağlayan yöntemle eğitim alanında yüzyıllardan beri yaşamaktadır.

Platon (Eflatun)'a göre eğitim, ruhu iyiye çevirme ve bunun için en kolay, doğru ve şaşmaz yolu bulma sanatıdır.

Platon

Aristoteles

Aristoteles (Aristo)'ya göre eğitim, hem toplum hem de kişi açısından ele alınmalıdır. Eğitim, bireyi hem bedenlen hem ruhen güzel hâle getirmek için işe koşulmalıdır.

Farabi'ye göre eğitim, bireye davranış kazandırma işidir. Eğitimle ahlaki değeri olan davranışlar kazandırılmalıdır. Eğitim, mutluluğu bilme ve bireyi topluma yararlı hâle getirme amacına yöneliktir.

Farabi

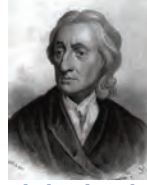

İbni Sina

İbni Sina öğretimde deney, gözlem ve olayların nedenlerini araştırmaya yer verilmeli, eğitim herkese yönelik olmalıdır. Meslek eğitimi verilmelidir. Öğretmen öğrenciyi tanımalıdır.

J. J. Rousseau (Ruso), eğitimin çocukların gelişim evrelerine göre düzenlenmesini, bireysel özelliklerine saygı gösterilmesini ve onların ilgilerinden hareket edilmesini önermiştir.

J. J. Rousseau

John Locke

Locke (Lok)'a göre insanların iyi ya da kötü olmaları aldıkları eğitimin sonucudur. İnsan zihni üzerinde yaptığı çalışmalarla ve çocuk zihnini dıştan gelen her türlü etkiye açık boş bir levhaya benzetmesiyle ünlüdür.

Dewey (Duvi)'ye göre her şey değişir, hiçbir şey aynı kalmaz. Bir doğa yasası olan sürekli değişme ve farklılaşma, eğitimin de belirleyici bir kurallıdır. Öğrenme sürecinde öğrencilerin katılımından daha sağlıklı bir süreç yoktur.

John Dewey

Ziya Gökalp

Gökalp'a göre ilk ve ortaokullar ile meslek okulları talim (öğretim), liseler ise terbiye (eğitim) özelliği taşımaktadır. Eğitim sistemi millî olmalıdır. Gökalp, eğitimi örgün ve yaygın eğitim olarak ayırır.

Emrullah Efendinin ortaya attığı "Tuba Ağacı Nazariyesi"ne göre eğitimde yenileşme ve düzenlemeye aşağıdan (ilköğretimden) değil, yukarıdan (darülfünundan yani üniversiteden) başlanmalıdır. Çünkü bizde önce bilimsel zihniyeti kurup geliştirmek gereklidir. Bunu da darülfünün yapabilir.

Emrullah Efendi

Baltacıoğlu'na göre cılız, korkak, ruhsuz nesiller yetiştiren ve millî olmayan eğitim sistemi, geri kalmanın ve felaketlerin tek sorumlusudur. Eğitim, üretim ve yaratıcılığa dayanmalıdır. Eğitimde güzel sanatlara yer verilmelidir. Eğitimin amacı, öğrencilere iş, çalışma, yükselme, kurtuluş için bir hirs, emel kazandırmadır.

İsmail Hakkı Baltacıoğlu

Bu görüşlerden hangilerinin günümüzde de geçerliliğini koruduğunu ve uygulandığını belirleyerek aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

1. ÜNİTE

Bilimi Bilim Yapan Özellikler Neler Olabilir?

Bilimin amacı, birey ve toplum yaşamının niteliğini yükseltme, geleceği bugünden daha iyi kılma, doğayı insan hizmetine sunma ve ondan yararlanmadır. Bilimin bu amacını gerçekleştirmeye yönelik yapılan bilimsel araştırmaların farklı türleri olmasına karşın tüm araştırmalarda bulunması gereken temel özellikler vardır. Bunlar, bilimin özellikleriyle tutarlı olmak zorundadır. Bilimin özellikleri olan gözlemlenebilirlik, nesnellik, mantıksallık, eleştirecilik, seçicilik ve genelleycilik aynı zamanda bilimsel araştırmanın da özellikleridir.

► Bilimin özellikleri aşağıda verilmiştir. İnceleyiniz.

Nesnellik Araştırmacı, kendi düşüncesini, kişisel inançlarını, değer yargılarını araştırma sürecine ve araştırma sonuçlarına yansıtmamalı; tarafsız bir bakış açısı geliştirerek "olması gerekeni" değil "olani" bulmaya çalışmalıdır.	Seçicilik Bilim, evrendeki sonsuz sayıdaki olgular içinde kendi amacına uygun olanları sınıflar, betimler, açıklar, hipotezler kurar ve kuram-yasalara ulaşır.	Genelleycilik Bilim, tek tek olgulardan ziyade olgu gruplarıyla ilgilenir; onları sınıflandırarak, genelleyerek kuramlar ve yasalar oluşturur.
Mantıksallık Bilim etkinliklerinin her aşamasında mantıksal ilkeler geçerlidir. Bu ilkeleri benimsemek bilim insanını çelişkiye düşmekten korur.	Eleştirelilik Bilimde kesin doğrular ve değişmez kurallar olmadığından, her bulgu eleştiriye ve yanlışlamaya açıktır. Bilimin kendi kendini ve yeni ulaştığı sonuçları eleştirme özelliği, ona kendini yenileme ve geliştirme imkânı verir.	Gözlemlenebilirlik Bilim, herkes tarafından gözlenebilir, görülebilir, algılanabilir olgulara, gerçeklere dayanır. Bu da bilimsel bulguların isteyen herkes tarafından sınanabilmesine izin verir.

► Aşağıda bilimsel çalışmaların sahip olması gereken özellikleri karşılayan örnek durumlar verilmiştir. Bu örnek durumların bilimin hangi özellikleri ile ilişkili olduklarını örnekteki gibi karşılına yazınız.

Örnek Durumlar	Bilimin İlişkili Olduğu Özellik
Suyun dünyanın her yerinde 1 atmosfer basıncında 100 °C kaynaması	Nesnellik
Küresel ısınma ile ilgili farklı alanlarda yapılan araştırma sonuçlarının çelişkiye yer vermeyecek şekilde ortaya konması	
Oda büyüklüğünde, tek işlevli bilgisayardan avuç içine sığan, çok yönlü ve işlevli bilgisayara gidişin temelinde "Daha iyi nasıl geliştirebiliriz?" sorusunun olması	
Bilimin dünya ölçeğinde önem arz eden sorunlara öncelik vermesi. Örneğin, kanser sorununa yönelik araştırmaların verem araştırmalarına göre daha yoğun olması	
Patates kızartmasındaki doymuş yağ oranının sağlığa zararları ile ilgili küçük bir grup üzerinde yapılan araştırma sonuçlarının dünyadaki herkes için geçerli olması	
Galileo'nun, "Dünya dönüyor." düşüncesini bilgiye dönüştürmek için teleskopla gökyüzünü incelemesi	

b. Bilimsel Yöntem ve Aşamaları

Yöntem; bir sorunu çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek, amaçlara ulaşmak gibi bilinçli olarak seçilen ve izlenen yoldur. Bilimsel yöntem ise evreni anlama ve doğa kuvvetlerini denetleme yolunda kullanılan zihinsel ve eylemsel işlemlerin tümüdür.

► Aşağıda çağlara göre bilgi edinme yollarının tarihsel gelişimi verilmiştir. İnceleyiniz.

Tarih Öncesi Çağlar

Tarih Öncesi Çağlarda Bilgiye Ulaşma Yolları

Tarih öncesi çağlarda insan, yaşadığı doğayı, varlıkları ve olayları gözlemlemek gereksinimi duymuştur. Beslenmek, giyinmek, korunmak ve barınmak için doğadan faydalanmıştır. Bunun yanı sıra bu dönemde insanlar; bitkileri, meyveleri, onların özelliklerini, yetiştikleri yerleri ve dönemlerini, nasıl toplanıp yeneceklerini bilmek durumundaydılar. Vahşi hayvanlardan korunmak; mevsimleri, onların bitkiler, hayvanlar ve kendileri üzerindeki etkilerini bilmek yaşamsal derecede önemliydi. Bu güç koşullar, insanları, aklını ve sezgisini kullanmaya itti. Böylece, önceleri doğada hazır bulunan ürünleri kullanan insanlar, doğayı taklitte bazı şeyler de üretmeye başladılar.

İlk Çağ

İlk Çağda Bilgiye Ulaşma Yolları

İlk Çağda bilimin ilk izleri, Mısır ve Mezopotamya'da görülür. Bu dönemde matematik, astronomi ve tıp alanında önemli çalışmalar yapılmıştır. Mısırlılar, matematik alanında bilgi edinirken "aha" adı verdikleri "deneme yanılma yoluyla çözüm"e benzeyen bir yöntem kullanmışlardır. Yunanlılar Mısır ve Mezopotamya'da edinilen bilgilerden yararlanmışlardır. Ama onlar, bu bilgileri kendi anlayış ölçülerinde değiştirmiş ve bunlara yeni bir anlam vermişlerdir.

İlk olarak doğayı dinden ve mitolojiden bağımsız olarak açıklama denemeleri Yunanlılarda görülür. Bu dönemde matematik, fizik, astronomi ve mantık alanlarında çalışmalar yapılmıştır. Klasik mantığın kurucusu kabul edilen Aristoteles (Aristo), mantık çalışmalarında tümdengelim (dedüktif: Genelden özele akıl yürütme.) yöntemini kullanmıştır. Tümdengelim Antik Yunan'dan başlayarak 17. yüzyıla kadar en çok kullanılan bilgiye ulaşma yöntemi olmuştur.

Orta Çağ

Orta Çağda Bilgiye Ulaşma Yolları

İlk Çağda parlak bir gelişme gösteren bilimsel çalışmalar, Orta Çağ Avrupa'sında duraklamaya başlamıştır. Bilimin yeniden canlanma hareketi, 8-14. yüzyıllar arasında İslam dünyasında görülmüştür. İslam dünyasında Süryanice, Sanskritçe ve Yunancadan yapılan çevirilerle başta matematik olmak üzere tıp, astronomi, fizyoloji, fizik ve kimya alanlarında ilk çalışmalar yapılmıştır. İslam bilim ve kültürü, 14. yüzyıla kadar canlı ve parlak dönemini sürdürmüş, aynı yüzyıl sonuna doğru duraklamaya hatta gerilemeye başlamıştır. Avrupa'da bilimsel çalışmaya ilginin yeniden uyanması ise 12. yüzyılda olmuştur.

Yeni Çağda Bilgiye Ulaşma Yolları

Yeni Çağda, astronomide Copernic (Kopernik)'in güneş merkezli evren sistemi, modern bilimlerin doğmasını sağlamıştır. Astronomide yapılan bu çalışma, Kepler ve Galileo tarafından geliştirilmiştir. Bu üç bilim adamı, gezegenlerin hareketlerini matematiksel olarak açıklamak istemiştir. Newton (Nivton) da diğer bilim adamlarının izinden giderek "Evrensel Çekim Kanunu"nu matematik diliyle ifade etmiştir.

Bilimdeki bu hızlı gelişme, bilimsel düşünme ve yöntem konusunu yeniden gündeme getirmiştir. 17. yüzyıldan itibaren Francis Bacon (Frensis Beykın), olgulara dayalı tümevarım (endüktif: Özelden genele akıl yürütme.) yöntemini geliştirmiştir. Descartes (Dekart) ise şüphe yöntemini geliştirerek bilimin açık seçik bilgilere ulaşması gerektiğini savunmuştur. Bu yöntemde Descartes, matematik yöntemini temele alan tündengelimi benimsemiştir.

Yakın Çağda Bilgiye Ulaşma Yolları

19. yy.da, bilgiye ulaşmada yöntemle ilgili çalışmalara ağırlık verilmiştir. Bu da yeni bilim dallarının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Sosyoloji, psikoloji ve biyoloji bu dönemde gelişen bilimlerdir. Bu yy.da bilimlerde uzmanlaşmanın başladığı ve bilgi üretiminin arttığı görülmektedir. Yakın Çağda, çeşitli alanlarda elde edilen bulgular sonucunda yeni kuramlar doğmuştur. Bunlardan Einstein (Aynştayn)'ın rölativite (görelilik) kuramı, Max Planck'in kuantum teorisi ve Heisenberg (Haysenberg)'in belirsizlik kuramı önemlidir. 20. yy.da ortaya çıkan bilimsel kuramlar, 19. yy.daki olgulara dayanan pozitivist bilim anlayışının sorgulanmasına neden olmuştur.

Günümüzde Bilgi Edinme Yolları

Günümüzde bilgi edinme yöntemleri bilim alanlarına göre farklılaşmaktadır. Bilim alanlarında izlenen yöntemler, bilimlerin üç alanda sınıflandırılmasına yol açmıştır.

Formel Bilimler: Duyu organlarıyla algılanmayan konuları inceler. Bu bilimler, matematik ve mantıktır. Yöntem olarak tündengelimi kullanırlar.

Doğa Bilimleri: Doğadaki varlıkları inceleyen fizik, kimya, biyoloji, astronomi gibi bilimlerdir. Yöntem olarak tümevarımı kullanırlar.

İnsan Bilimleri: İnsanı konu edinen sosyoloji, psikoloji, antropoloji, tarih gibi bilimlerdir. Yöntem olarak genellikle tümevarımı kullanırlar.

Merak güdüsü ve evreni anlama çabası sonucunda insan, çevresini ve kendisini araştırmaya koyulmuştur. Bu araştırmalar sonucunda bazı sonuçlara ulaşmış, sorularına cevaplar bulmuştur. Sorulara bulunan cevaplar bu defa yeni sorulara yol açmıştır. Bu sorulara cevap aramada insan hem eylem hem de düşünsel olarak tarih boyunca farklı yöntemler kullanmıştır.

► Aşağıda insanların farklı dönemlerde bilgi edinme yollarıyla ilgili yöntemler verilmiştir. Çağlara göre bilgi edinme yollarının tarihsel gelişimi ile ilgili öğrendiklerinizden hareketle hangi çağda hangi bilgi edinme yollarının kullanıldığını belirleyerek ilgili bölümlere yazınız.

Bilgi Edinme Yolları			
Bireysel Yaşantılar	Otorite	Tümdengelim	Tümevarım
İnsan, yaşadığı doğayı, varlıkları ve olayları gözlemlemek gereksinimi duymuştur. İnsanlar, bireysel yaşantılarıyla hayatta kalmanın yollarını öğrenmişlerdir. Örneğin, depremin yol açtığı zararları yaşayan bir insan, alacağı evin depreme dayanıklı olup olmadığını araştırır.	Otorite, bir konuda bilgili, yetkili ya da deneyimli olduğu kabul edilen kişidir. Örneğin bir çocuk, anne-babasını ya da öğretmenini; hasta, doktoru; çalışan, işvereni otorite olarak kabul edebilir. Otoriteye dayalı bilgi edinme yöntemi, bilginin otorite kabul edilen kişilerden elde edilmesidir.	Tümdengelim, insanların bilgi edinmede kullandıkları oldukça eski bir yöntemdir. Tarihsel süreçte bilgi edinmede en çok kullanılan yolların biridir. Genel önermelerden özel önermeler çıkararak bilgiye ulaşma yoludur. Örneğin, tüm okulların amacı iyi vatandaş yetiştirmektir. Öğretmen liseleri de okuldur. O hâlde öğretmen liselelerinin amacı da iyi vatandaş yetiştirmektir.	Tümevarım, tümdengelimle bir alternatif olarak çıkmıştır. Deney, gözlemle elde edilen bilgilerden genellemeler, ilkeler ve yasalar ortaya çıkarma yöntemidir. Bu yöntemde tümdengelim tersine parçadan bütüne doğru gidilir. Örneğin, insanlar solunum yapar. Bitkiler solunum yapar. Hayvanlar solunum yapar. O hâlde tüm canlılar solunum yapar.
İlk Çağ	Orta Çağ	Yeni Çağ	Yakın Çağ
.....			
.....			
.....			

► Aşağıdaki tabloda bilimsel düşüncenin gelişimi sürecinde kullanılan bireysel yaşantılar, otorite, tümdengelim, tümevarım gibi bilgi edinme yollarına örnekler verilmiştir. Bu örneklerin hangi bilgi edinme yoluna ait olduğunu ilgili bölümlere yazınız.

Örnek Olay	Bilgi Edinme Yolu
Midesi ağrıyan bir kişinin doktora başvurup tedavi olması	
Yağmurda mağarasını suların bastığını gören ilkel insanın zamanla barınağını yüksek yerlere kurması	
Her sabah uyandığında güneşi gören çocuğun güneşin her sabah doğduğu sonucuna varması	
Bir kişinin, "Kültürel kalkınma, eğitim seviyesi ile doğru orantılıdır." tezini dünyada birkaç ülkede inceleyerek bunun doğru olduğu sonucuna ulaşması	

UYARLAYALIM-UYGULAYALIM

Bir Problem Nasıl Çözülür?

Problem çözme, eleştirel düşünme ve yaratıcılığı da içine alan kapsamlı bir düşünme yetisidir. Bu yetiler; karşılaştırma, hipotez (denence)leri test etme, genelleme, değerlendirme, uygulama, çıkarım yapma, bağlantılar kurmadır. Halının nasıl ıslandığını anlamaya çalışan bir çocukla kanser hastalığına ilaç bulmaya çalışan bir bilim adamının düşünme ve problem çözme süreçlerinde izlediği adımlar ve kullandığı yöntemler aynıdır.

► Okuldan eve dönen Kerem, müzik dinlemek için radyoyu açar. Radyodan ses gelmediğini ve bir problem olduğunu fark eder. Sorunu çözmeye çalışan Kerem, aşağıda verilen basamakları takip eder. İnceleyiniz

1. Basamak Güçlük Yaratan Bir Durumun Fark Edilmesi

Okuldan eve dönen Kerem, müzik dinlemek amacıyla radyoyu açar. Radyodan ses gelmediğini ve bir problem olduğunu fark eder

2. Basamak Problem Tanımlanması

Problemi, “radyonun sesinin çıkması” olarak tanımlar.

3. Basamak Problem Olası Çözüm Yollarının (Denencelerin) Tanımlanması

Kerem, radyodan neden ses gelmediğini açıklayabilmek için bunun muhtemel sebeplerini belirler. Radyo elektrikle çalıştığından

- Radyonun fişi prize takılı olmayabilir.
- Elektrik sigortası arızalanmış olabilir.
- Elektrikler kesilmiş olabilir.
- Kablolardan biri kopmuş olabilir.
- Radyo vericisinde bir arıza olabilir.

Bunlar, probleme yol açan ve çözüme götüren muhtemel sebeplerdir.

4. Basamak Denenceleri Doğrulayacak Gözlem ve Deneylerin ya da Kanıtların Neler Olduğunun Saptanması

Denenceleri tanımladıktan sonra, bunların her birinin doğru olması halinde hangi durumların gözlenebilmesi gerektiğini saptar.

• Birinci hipotezin doğru olabilmesi için radyonun fişinin prize takılı olmaması ya da temas etmemesi durumunu kontrol eder.

• Elektriklerin kesilmiş olabileceği hipotezini test etmek için evdeki lamba ve diğer elektrikli cihazların çalışıp çalışmadığını kontrol eder.

• İkinci hipotezin doğruluğunu test etmek için elektrik sigortasının arızalı olup olmadığını kontrol eder.

• Kabloların kopmuş olup olmadığını test etmek için radyonun bağlantı kablolarını kontrol eder.

• Vericide bir arıza olup olmadığını anlamak için de varsa evdeki ikinci bir radyonun ya da komşulardaki radyoların çalışıp çalışmadığını kontrol eder.

5. Basamak Denencelerin Test Edilmesi

Kerem, denencelerin doğrulayıcılarını saptadıktan sonra sıra ile bunları test eder.

• Fişin prize takılı olup olmadığına bakar ve takılı olduğunu görür. O halde birinci denence doğrulanmamıştır.

• Elektriklerin kesik olup olmadığını kontrol etmek için evdeki lambaların ve elektrikli cihazların çalışıp çalışmadığına bakar ve hiçbirinin çalışmadığını görür.

6. Basamak Bir Sonuca Ulaşma ve Raporlaştırma

İkinci denence doğrulanmıştır ve radyodan ses gelmemesinin sebebi, elektriklerin kesik olmasıdır.

► Kerem'in problem çözme yönteminden faydalanarak siz de günlük yaşantınızda önemli gördüğünüz bir problemi belirleyiniz. Bu problemi aşağıda verilen basamakları kullanarak çözünüz. Çözümlerinizi ilgili yerlere yazınız.

1. Basamak

Sizin İçin Güçlük Yaratan Durumu Belirleyin

.....

2. Basamak

Güçlük Yaratan Duruma Kaynaklık Eden Problemi Tanımlayın

.....
.....

3. Basamak

Problemin Olası Çözüm Yollarını (Denenceleri) Saptayın

.....
.....
.....

4. Basamak

Denenceleri/Çözüm Yollarını Doğrulayacak Gözlem ve Deneylerin Neler Olduğunu Belirleyin

.....
.....
.....

5. Basamak

Denencelerinizi Test Edin

.....
.....
.....

6. Basamak

Test Ederek Doğruluğunu Kanıtladığınız Denenceleri Rapor Hâline Getirin

.....
.....
.....

Bilgi Damlası

"Olabilirlik, 'Her türlü bilgi, şimdilikdir.' ve 'Olmaz, olamaz.' önermelerini temele alabilir... Her bilginin doğru, yanlış, saçma, belirsiz, olabilir gibi doğruluk değerleri alması zamana bağlı olabilir. Örneğin 'İnsan aya gidecektir.' önermesi, 19. yüzyılın sonuna dek çoğu kişi tarafından saçma olarak kabul edilmiştir. Bugünkü buluş ve icatların büyük bir çoğunluğu geçmişte yanlış, saçma, olabilir, belirsiz olarak ele alınmıştır. Ayrıca geçmişte doğru kabul edilen önermeler de zamanla yanlışlanabilmektedir. Tahminen iki bin yıl 'Dünya düz ve evrenin merkezidir.' önermesi doğru olarak çoğu insan tarafından savunulmuştur."

Veysel Sönmez
Eğitim Felsefesi

► Aşağıda bilimsel bir araştırmanın hangi aşamalardan oluştuğuna yönelik bilgiler verilmiştir. İnceleyiniz.

Bilimsel Araştırmaların Aşamaları

Araştırma Konusunun Belirlenmesi

Araştırma sürecinde ilk yapılması gereken, genel bir inceleme (kaynak taraması, uzmanlarla görüşme vb.) sonucunda bir konu saptamaktır. Araştırma konusu olarak “*Bilgisayarla Öğretim*”in seçildiğini varsayalım.

Problem Ortaya Konması

Konu belirlendikten sonraki aşama, araştırma konusuyla ilgili olarak çözülmek istenen problemi, diğer bir deyişle araştırma amacını ortaya koymaktır. Problem; kuramlardan, daha önceki araştırmaların bulgularından veya kişisel gözlemlerden yola çıkılarak oluşturulabilir. Örneğin, yukarıda belirtilen konuyla ilgili olarak “*Grupla bilgisayar öğretiminin etkililiğini belirleyen etmenler nelerdir?*” şeklinde bir problem ortaya konabilir. Problem ortaya konduktan sonra bu problemin önemi de tartışılır. Problem, kuramsal açıdan veya uygulama açısından önemli olmalıdır.

Bir araştırmada problemi belirlerken her şeyden önce problemin araştırılabilir özellikte olmasına dikkat edilmelidir. Araştırılabilirlik, problemin veri toplama ve analiz etme yoluyla incelenebilecek özellikte olmasıdır. İkinci olarak, problemin araştırmacının araştırma becerileri, kaynaklar, zaman vb. özelliklere uygun olmasına özen gösterilmelidir.

Konuyla İlişkili Kaynakların Taranması

Problem ortaya konduktan sonra konuyla ilişkili kaynaklar taranır, elde edilen kuramsal bulgulara ve araştırma bulgularına dayalı bilgiler bir araya getirilerek kaynak taraması bölümü yazılır. Kaynaklar, problemle en az ilişkili olandan en çok ilişkili olana doğru, diğer bir deyişle genelden özele doğru sıralanmalıdır.

Hipotez (Denence)’in Yazılması / Araştırma Problemleri

Araştırmada önce genel sonra ayrıntılı amaçlar verilir. Ayrıntılı amaçlar iki şekilde belirtilebilir: Soru cümleleri ve/veya denenceler.

Soru cümleleri özellikle tarama türünden araştırmaların hemen hepsinde bulunur. Örneğin, “Üniversitelerde, öğrencilerin ders tekrarı ile uğranan ekonomik kayıp yılda ne kadardır?”.

Hipotez daha çok deneme modellerinde kullanılır ve en az bir karşılaştırmayı zorunlu kılar. Hipotezler hemen her zaman, geniş zamanlı cümlelerle kurulur. Örneğin, “Sigara yirmi-otuz yaş grubundaki insanlarda akciğer kanserine yol açar.”.

Araştırma Yönteminin Belirlenmesi

Bu aşamada;

- Hangi araştırma modelinin benimseneceği,
- Hangi bireylerin ya da ortamların kullanılacağı,
- Araştırma verilerinin nasıl toplanacağı,
- Araştırma verilerinin nasıl analiz edileceği belirlenir.

Süre ve Olanakların Belirlenmesi

Süre ve olanaklarla ilgili olarak, planlanan araştırmanın aşamalarının hangi tarihlerde tamamlanacağı ve hangi kaynakları (örneğin canlı kaynak, araç-gereç vb.) gerektirdiği belirlenir.

Araştırmanın Sonuçlandırılması

Araştırma, planlanan şekilde gerçekleştirildikten sonra araştırmanın verilerinin analizi sonucunda elde edilen bulgular yazılır ve bulguların yorumları yapılır.

Araştırmanın Raporlaştırılması

Bilimsel araştırma sürecinin son aşamasında ise araştırma raporu hazırlanır. Bilimsel araştırmalar genellikle dört ana bölümden ve çeşitli alt bölümlerden oluşmaktadır:

GİRİŞ	YÖNTEM	BULGU VE YORUMLAR	SONUÇ VE ÖNERİLER
Problem, Amaç, Önem Denenceler/Alt Problemler Sayıtlar, Sınırlılıklar, Tanımlar	Araştırma Modeli Evren ve Örneklem Veri Toplama Araçları Veri Analizi	Bulgular Yorum	Sonuç Öneriler

► Aşağıda bilimsel bir makalenin bölümleri verilmiştir. Grubunuzu oluşturarak eğitim alanında yayımlanmış bir makaleyi aşağıda belirtilen yönergeler doğrultusunda inceleyiniz. Bırakılan boşlukları, incelediğiniz makaleye göre doldurunuz.

Araştırdığınız makaleyi aşağıda verilen bölümlere göre inceleyiniz.

İncelediğiniz makale ile ilgili aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

I. BÖLÜM GİRİŞ

Problem Durumu, Amaç ve Önem,
Problem Cümlesi, Alt Problemler
Sayılıtlar, Sınırlılıklar, Tanımlar

II. BÖLÜM İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

III. BÖLÜM YÖNTEM

Araştırma Modeli, Evren
ve Örneklem
Veri Toplama Araçları, Veri
Çözümleme Teknikleri

IV. BÖLÜM BULGULAR VE YORUMLAR

V. BÖLÜM SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

KAYNAKÇA

I. BÖLÜM

Makalede problem olarak ifade
edilen nedir?

.....
.....

Makalenin amacı nedir?

.....
.....

III. BÖLÜM

Makalenin araştırma türü nedir?

.....
.....

Makalede hangi veri toplama
aracı/araçları kullanılmıştır?

.....
.....

Veriler nasıl analiz edilmiştir?

.....
.....

IV. BÖLÜM

Makalede belirtilen probleme iliş-
kin hangi bulgular elde edilmiştir?

.....
.....
.....
.....
.....

1. ÜNİTE

c. Eğitimde Bilimsel Yöntem ve Tekniklerin Kullanımı

Bilimsel araştırmaları çeşitli açılardan sınıflandırmak mümkündür. Fakat bu alanda çalışanların üzerinde uzlaştıkları bir sınıflandırma söz konusu değildir. Bununla birlikte genel olarak araştırmalar, değişkenleri kontrol edebilme gücüne göre deneysel ve betimsel olarak sınıflandırılmaktadır.

Deneysel Araştırma

Deneysel araştırma, araştırmanın düzenleneceği ortamda olayların meydana gelmesini etkileyen şartların ve etkenlerin tespit edilip neden-sonuç ilişkisi içinde incelenmesidir.

Örnek: Anadolu öğretmen liseleri öğrencilerinin konuları tekrar etme becerilerinin, başarıları üzerindeki etkisi nedir?

Betimsel Araştırma

Betimsel araştırma; olayların, olguların, nesnelerin ya da çeşitli durumların ne olduklarını veya belli özelliklerinin neler olduğunu ortaya çıkarıp "Nedir?" sorusuna cevap arar.

Örnek: Anadolu öğretmen liseleri öğrencilerinin 2008-2009 öğretim yılındaki ÖSS başarı durumları nedir?

► Aşağıda eğitimde uygulanan bilimsel araştırma yöntemleri esas alınarak yapılan iki araştırma türü örneği verilmiştir. İnceleyiniz.

Öğretmen Yakınlığının Öğrencilerin Başarıları, Tutumları ve Güdülenme Düzeyleri Üzerindeki Etkisi

"Bu araştırma; ilköğretim, ortaöğretim öğretmenleri ve yükseköğretim düzeyindeki öğretim elemanlarının yakınlık davranışları ile öğrencilerin başarıları, tutumları ve güdülenme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Araştırma, toplam 1820 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Öğrencilere üç ayrı öğretim düzeyi için geliştirilen öğretmen yakınlık davranışları ölçeği ile tutum ve güdülenme ölçekleri uygulanmış ayrıca ders başarılarına ilişkin notları değerlendirilmiştir."

Aynur Geçer-Deniz Deryakulu
Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi

İş Birliğine Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Türkçe Dersinde Akademik Başarıya Etkisi ve Öğrencilerin Derse İlgisi

"Bu çalışma, Türkçe öğretiminde iş birliğine dayalı öğrenme yaklaşımının ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin akademik başarılarına etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada öğrencilerin akademik başarılarını ölçmek için bir başarı testi ve deney grubu öğrencilerinin bu yöntemle ilgili görüşlerini belirlemek için bir anket uygulanmıştır. Araştırmada deneysel yöntem kullanılmıştır. Deneysel yöntemin, ön test-son test kontrol gruplu deseni kullanılmıştır. Deney ve kontrol grupları otuz kişiden oluşmuştur. Deney grubunda iş birliğine dayalı öğrenme yaklaşımı, kontrol grubunda ise geleneksel yöntem kullanılmıştır. Araştırmaya katılan gruplara deneysel işlem öncesi ön test, işlem sonrasında ise son test uygulanmıştır."

Oğuzhan Gümüş-Bekir Buluç
Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi

► Aşağıda farklı araştırma konuları verilmiştir. Yukarıda verilen bilgilerden hareketle bu araştırma konularının betimsel ve deneysel araştırma türlerinden hangisine uygun olduğunu tabloyu işaretleyerek (X) belirtiniz.

Konular	Betimsel Araştırma	Deneysel Araştırma
İlköğretim fen ve teknoloji dersi öğretiminde araç-gereç kullanımının öğrenci başarısına etkisi		
Anadolu öğretmen liseleri 9. sınıf öğrencilerinin kitap okuma oranı		
İşitme engelli çocukları olan annelerin gereksinimlerinin belirlenmesi		
Öğrenme ile beyinde meydana gelen değişiklikler		
Türkiye'nin yıllara göre nüfus yapısı ve işsizlik oranı		

Eğitim ile ilgili konularda görüş toplama, eğitimle ilgili değerlendirmeler yapma, eğitim ihtiyaçlarını saptama, okulun toplumdaki etkileri, toplumun okuldan beklentileri, okulun ihtiyaçları, öğretmenlerin ülke düzeyinde dağılımı ve özellikleri, öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar, okul binalarının durumu gibi konular üzerine yapılan araştırmalarda çeşitli teknikler kullanılır. Bu teknikler, her türlü eğitim problemlerinin çözümünde, eğitim uygulamalarını geliştirme çalışmalarında titizlikle uygulanır.

► Eğitim ve sosyal bilimler alanında kullanılan bilimsel araştırma “Veri Toplama Teknikleri” aşağıda verilmiştir. İnceleyiniz

Kaynak Taraması

Araştırmacının, makale, ansiklopedi, biyografi, istatistik, kitap, tez, sözlük, gazete vb. kaynaklardan araştırma konusuna yönelik bilgi toplamasıdır.

Monografi

Araştırmacı, incelemek istediği bütünü yansıtacak nitelikte örnekler seçer. Sınırları belirlenmiş bu konular üzerinde derinliğine incelemeler yapar. Monografi tekniği ile bir toplumsal olay ya da grup, tüm yönleri ile ayrıntılı olarak incelenebilir.

Gözlem

Gruptaki bireylerin davranışlarının gözlemlenmesidir. Grup dışında pasif olan dolaylı gözlem ve grup içinde aktif olan doğrudan gözlem olarak iki şekilde uygulanır.

Sosyal Bilimlerde Veri Toplama Teknikleri

Sosyometri

Küçük grupların incelenmesinde sosyal davranışları ölçen bir tekniktir. Bu teknikte bireyin ve grubun karşılıklı sosyal ilişkileri sayısal veriler kullanılarak analiz edilir.

Görüşme

Bir konuda karşılıklı konuşma yoluyla bilgi toplama tekniğidir. Çoğunlukla yüz yüze yapılır.

Anket

Bireylerin veya grupların herhangi bir konu hakkında duygu ve düşünceleriyle ilgili bilgi toplamaktır. Bunun için anket soruları hazırlanır.

► Yukarıda verilen “Veri Toplama Teknikleri”nin eğitimde nerelerde kullanılabileceğini aşağıdaki ilgili boşluklara yazınız.

Veri Toplama Teknikleri

Kaynak Taraması

Monografi

Gözlem

Görüşme

Sosyometri

Anket

Kullanılabileceği Yerler

.....
Bir bölgenin özelliklerini, toplumsal yaşama koşullarını genel olarak yansıtan herhangi bir birimin (köy, aile, sendika, meslek grupları gibi) derinlemesine incelenmesi
.....
.....
.....
.....
.....

Bilgi Damlası

“İnsan, karşılaştığı sorunu çözmeye çözüm gücü en yüksek olasılığa sahip önermeleri kullanabilir. Bu tür önermeler şimdilik ve büyük bir çoğunluğu bilim tarafından üretilmektedir. Kişi, bilimsel önermeleri çözüm için kullanırken diğer bilgi türlerini de dikkate alabilir, onları göz ardı etmeyebilir. Sorun çözmeye öncelik, şimdilik bilimsel önermelere verilebilir fakat bu her zaman ve her koşulda öncelikle ona başvurulacak anlamına gelmemelidir. Örneğin doğal, ekonomik, toplumsal bir sorunu çözerken öncelik bilimsel bilgi ve yöntem; sanatsal bir sorunu çözerken ise öncelik sanatsal bilgi ve yöntem verilebilir. Sorun çözülsün bile gelecekte de benzer sorunları çözmeye aynı türde bilgi ve yöntemin kullanılmasının da kaçınılmaz ve zorunlu olduğu söylenemez.”

Veysel Sönmez
Eğitim Felsefesi

► Günümüzün dünya sorunlarını kişisel deneyimlerimizle mi yoksa problem çözme aşamalarını kullanarak mı çözdüğümüzde daha etkili-kalıcı sonuçlara ulaşırız? Niçin? Tartışınız.

Tartışmanızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Nasıl Tartışabiliriz?

- Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşünüzü belirleyiniz.
- Arkadaşlarınızın düşünce, eleştiri ve kanıtlarını savunma yapmadan dinleyiniz.
- Diğer grupların, grup görüşünüze yaklaşımını not alınız.
- Diğer gruplarla grubunuzun ortak görüşlerini belirleyiniz.
- Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşınız.
- Ulaştığınız ortak sonucu aşağıdaki "Tartışmamızın Sonucu" bölümüne yazınız.

Tartışırken Nasıl Yaratıcı Düşünebiliriz?

- Bir fikir veya ürünü benzersiz olarak yeniden ortaya koyabilmek için nasıl bir bakış açısıyla bakmanız gerektiğini düşününüz.
- En etkili çözümü üretmede doğa ve canlılardaki yapı ve işleyişin düşünceniz için bir araç olup olamayacağını düşününüz.
- Çözüm için fikir ve ürüne çok genel/bütüncül bir bakışla bakınız. Örneğin, bunların uzaydan nasıl görüldüğünü hayal ediniz.
- Olay ve düşünceye bütün içinde çok ayrıntılı bakınız. Örneğin, mikroskopla ayrıntıların nasıl görülebileceğini hayal ediniz.

Tartışırken Nasıl Eleştirel Düşünebiliriz?

- Sunulan veri, olay ve düşüncelere kuşkuyla yaklaşınız.
- Veri, olay ve düşünceler arasında neden-sonuç ilişkisi kurunuz.
- Veri, olay ve düşüncelerin bireyler, gruplar, toplumlar ve ülkeler arası geçerliliğini düşününüz.
- Düşünce ve olayları parçalarına ayırarak analiz ediniz.
- Veri, olay ve düşünceler arasında nasıl farklı anlam bağları kurulabileceğini belirleyiniz.

Tartışırken Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Beden dilinizi kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Tartışmamızın Sonucu:

Kişisel Deneyimlere Göre Problem Çözüldüğünde Sonuçlar:

.....
.....
.....

Problem Çözme Aşamalarına Göre Problem Çözüldüğünde Sonuçlar:

.....
.....
.....

İki Yöntem Arasındaki Farklılıklar:

.....
.....
.....

Nasıl Tartıştık?

Yapıldı Yapılmadı

• Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşümüzü belirledik.	(...)	(...)
• Diğer grupların grup görüşlerimize yaklaşımlarını not aldık.	(...)	(...)
• Etkin bir dinleme biçimi ile görüşlerimize yapılan eleştirileri dinledik.	(...)	(...)
• Diğer gruplarla grubumuzun ortak görüşlerini belirledik.	(...)	(...)
• Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşım sonucu yazdık.	(...)	(...)

Bilimsel Araştırmaların Ülke Kalkınmasına Katkısı Nedir?

Eğitim, araştırma, bilim, teknoloji ve kalkınma karşılıklı etkileşim içerisinde olan alanlardır. Dört yüzyıl önce kalkınmışlık bakımından ülkeler arasında pek fark yoktu. Bugünün geri kalmış ülkeleri, o zaman şimdiki zengin ülkelerle aynı düzeyde idi. Bilim ve teknoloji patlamasından sonra ara açılmaya başlamıştır. Bu açılış, bilimde ilerleyenlerin lehine olmuştur. Kalkınmanın yolu, bilim ve araştırmadan, araştırmacının yolu da eğitimden geçer. Dünyada gerçekleştirilmekte olan bilimsel araştırmaların büyük bir bölümü kalkınmış ülkelerde yapılmaktadır.

► Türkiye'deki bilimsel araştırma kurumlarından hangilerini biliyorsunuz? Aşağıdaki tabloya verilen alanlara yönelik bilimsel araştırma kurumlarına örnekler yazınız.

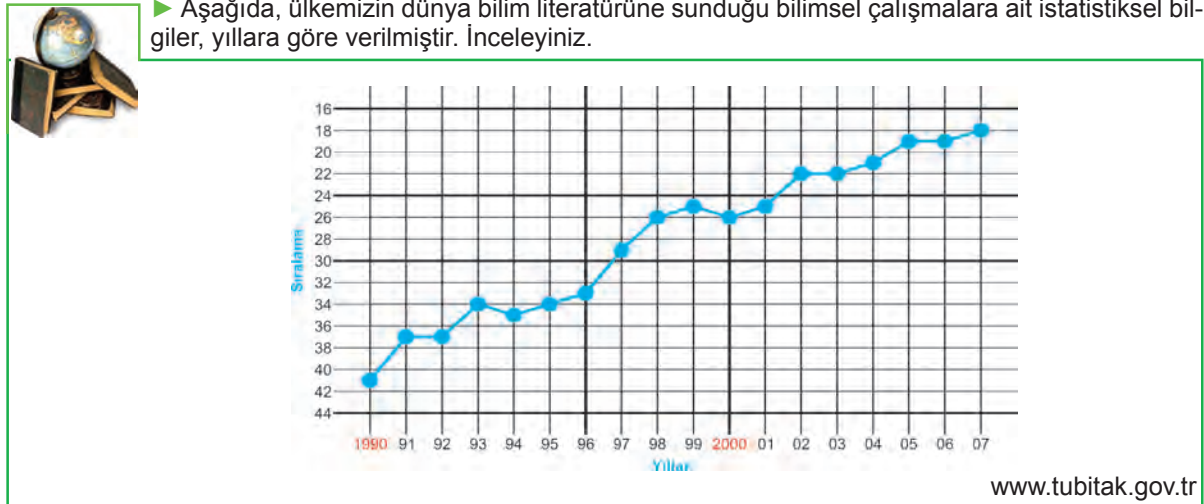
Bilim Alanları	Bilimsel Araştırma Kurumları
Doğa Bilimleri	
Sosyal Bilimler	Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA),
Eğitim Bilimleri	Eğitim Fakülteleri,

Basından Yansıyanlar

ÜÇ YENİ TÜR BULDU
Nuriye Pınar Erden (1914-2006)
 Paris'te, Türkiye derinlikleri hakkında orijinal incelemeler yaptı ve üç yeni tür buldu. Avrupa Sis-moloji Komisyonuna üye seçilerek 1960 yılına kadar Türkiye Millî Raporları'nı hazırladı.
 Basından, 11.08.2009

İLK YEREL UYDU UZAY YOLUNDA
 TÜBİTAK Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü'nün (TÜBİTAK UZAY), Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından sağlanan kaynakla Türkiye'de yerli mühendislerle tasarlayıp ürettiği ilk gözetleme uydusu RASAT, gelecek yıl Rusya'nın güneydoğusundaki Orenburg Bölgesi'nde bulunan "Yasny Fırlatma Üssü"nden uzaya fırlatılacak. RASAT uydusu, çoklu uydu fırlatmasına katılan uydulardan biri olacak.
 Basından, 11.08.2009

► Aşağıda, ülkemizin dünya bilim literatürüne sunduğu bilimsel çalışmalara ait istatistiksel bilgiler, yıllara göre verilmiştir. İnceleyiniz.

► Yukarıdaki bilgilerden hareketle ülkemizde bilimsel araştırmaların artırılması için neler yapılabilir? Önerilerinizi aşağıya yazınız.

Basından Yansıyanlar

BİR BULUŞUM VAR

Merhaba

İlk önce şunu söylemek isterim ki bana böylesine güzel bir dergide yer ayırdığınız için teşekkür ederim. Ben, İzmir Anadolu Öğretmen Lisesi 2. sınıf öğrencisiyim. Bilim ve Teknik dergisini ilköğretimden beri imkânlarım dâhilinde takip ediyorum. Dersler arasında geometriye karşı aşırı bir tutkum var. Özellikle üçgenler konusu. Dik üçgenlerle ilgili bir bağıntı elde ettim ve bunu sizlerle paylaşmak istiyorum. Buluşumun son basamağında Öklid bağıntısını elde ettim. Buluşumu hiçbir kitapta görmediğim için bunun küçük bir teorem olabile ihtimali olduğunu düşündüm ve size değerlendirmeniz için gönderdim.

Bilim ve Teknik

300 YILLIK SIRRI 16'LIK GENÇ ÇÖZDÜ

İsveç'te 16 yaşındaki Iraklı genç, 300 yıldır uzmanların dahi çözemediği bir matematik problemini çözmeyi başardı. 6 yıl önce Irak'tan ülkeye göç eden Muhammed Altumaimi'nin matematikte Bernoulli sayıları olarak bilinen polinomları açıklamaya yarayan bir formül bulması, yıllardır sayılar üzerinde çalışma yapan bilim insanlarını şaşkınlığa uğrattı.

Basindan, 25.05.2009

LİSE ÖĞRENCİLERİ KORSANA ÇARE BULDU

İzmir Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından düzenlenen “6. İzmir Eğitim ve Bilim Olimpiyatı Proje Yarışması”nda İstanbul’u fizik alanında temsil eden ... lise öğrencilerinden İbrahim Yakup Aydın ve Nisan Kutlu, “Ses Sistemlerinde Akustik İmza Uygulaması” adlı proje ile dünya 2.si oldu. Bu aygıtla, dinlenen bir müziğin orijinal mi yoksa korsan olarak mı elde edildiği belirlenebiliyor.

"6. İzmir Eğitim ve Bilim Olimpiyatı"na Türkiye, ABD, Brezilya, Azerbaycan, Kazakistan, Pakistan, Romanya, Mali ve Nijerya'dan toplam 4.143 proje katıldı, 253 proje sergilenmeye değer bulundu.

Basından, 28.06.2009

Benim de Bir Buluşum Var!

► Siz de yukarıda verilen örneklerdeki gibi bir buluşunuzu veya bir sorunun çözümüne yönelik önerilerinizi aşağıda bırakılan bölüme yazınız.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

19. yüzyıla gelinceye kadar “bilim”, kesin olan bilgiyi yani fen bilimlerini çağrıştırmaktaydı. Fransız İhtilali ile meydana gelen sosyal değişimin sebeplerinin araştırılması, bu değişime yön verme ve toplumsal sorunları çözme ihtiyacı, sosyal bilimlere bakışın değişmesine yol açmıştır.

20. yüzyılın ikinci yarısından sonra modern bilimin temelini oluşturan doğa bilimlerinde uygulanan pozitivist yaklaşım ve determinizmin bu dönemden sonra etkisi azalmış ve bunun sonucunda sosyal bilimler, yeni yöntem arayışına girmiştir. Bu çağda doğa bilimlerinin ve sosyal bilimlerin olay ve sorunlara yaklaşımı farklılaşmıştır.

Sosyal bilim, günümüze ait bir bilim alanı olmasına rağmen kökeni insanlık tarihi kadar eskidir. Sokrates (Sokrat) ile başlayan “kendini tanıma”, Yunus Emre’de ilmin amacının insanın “kendini bilmesi” öğretilisine dönüşür. Önce kendini sonra yaşadığı toplumu ve insan deneyimlerini tanıma, bilme ve çözme ihtiyacı, sosyal bilimlerin temelini oluşturmuştur. Belki de bu yüzden sosyal bilimler, “bilgeliliğin mirasçısı” olarak da tanımlanmaktadır.

► Aşağıda sosyal bilimler ve doğa bilimleri arasındaki farklılığı yansıtan nitelikler şema şeklinde verilmiştir. İnceleyiniz

► Siz de bulunduğunuz sınıfta, doğa bilimlerinin ve sosyal bilimlerin özelliklerini gösteren dersleri belirleyiniz. Bu dersleri, belirleyici özellikleriyle birlikte aşağıya yazınız.

Sosyal Bilimlerin Özelliğini Gösteren Dersler	Doğa Bilimlerinin Özelliğini Gösteren Dersler
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

Eğitimin Bir Bilim Olarak Gelişimi Nasıl Olmuştur?

Eğitim, insanlık tarihi kadar eski bir inceleme alanıdır. Eğitimin bir bilim alanı olarak gelişmesi daha çok Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki çalışmalarla açıklık kazanmıştır. Eğitimin bir bilim alanı olarak gelişmesinde birçok düşünür ve bilim insanının katkısı olmuştur. Eğitimin bilim oluşunda, bilimsel yöntemlerin kullanılması, kendine özgü bir inceleme alanının bulunması ve birçok bilime dayalı olması gibi özellikler önemli rol oynamaktadır.

1930 ve 1940'lı yıllarda Amerika'da eğitim ve öğretim ile ilgili fakülteler ve bölümler açılmaya başlanmış ve eğitimin kuramsal temelleri ile ilgili araştırmalar yapılmıştır.

1960 ve 1970'li yıllarda eğitim ile ilgili kuramsal çalışmalar doruk noktasına ulaşmıştır. Aynı yıllarda eğitimin kuramsal mı yoksa uygulamalı bir bilim mi olduğu tartışmaları yoğunlaşmıştır.

1970'li yılların sonunda eğitim, uygulamalı bir bilim alanı olarak kabul edilmiştir.

1980'li yıllarda eğitim bilimci Benjamin Bloom (Benjamin Blum), ilk defa öğrenmeyi etkileyen değişkenlerin sistematik olarak planlanması ile öğrenci başarısının en üst noktalara kadar çıkabileceğini ortaya koymuştur. Bunun sonucunda eğitim, psikoloji ve diğer davranış bilimlerinin yöntemlerini kullanan, uygulamalı bir bilim hâline gelmiştir. Uygulamalı bir sosyal bilim şeklinde eğitimin bilim olarak gelişebilmesi, toplum ve çağın sorunlarına çözüm üretebilmesi için farklı alanlara yönelik uzmanlıklara gereksinim duyulmuştur. Bunun sonucunda eğitim bilimlerinin bir dalında, kuramsal alanda ve uygulamada uzmanlaşmalar doğmuştur.

► Aşağıda eğitimin bir bilim olarak gelişimine yönelik 19 ve 20. yy.da önemli tezler geliştiren eğitim bilimcilerine ait görüşler verilmiştir. İnceleyiniz.

H. Pestallozzi (Pestalozi)

Pestallozzi, "Eğitim süreci çocuğun gelişimine uygun olmalıdır. Çocuklar duyu organlarıyla öğrenir." düşüncesinden hareketle, yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi savunur.

H. Spencer (Spensir)

Spencer, öğrencilerin fikirler üzerinde konuşturulması yerine mümkün olduğunca keşfetmeye teşvik edilmesi gerektiğini savunur.

F. Froebel (Frobel)

Froebel, okul öncesi eğitimin önemini ileri sürmüştür. Okul öncesi dönemde çocukların, kendilerini oyunla geliştirmeleri gerektiğini savunur.

J. Piaget (Piaje)

Piaget, "Eğitim etkinlikleri, çocuğun gelişim dönemi özellikleri göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmelidir." düşüncesini savunur.

B. Bloom (Blum)

Bloom, "Tam Öğrenme Kuramı"nı oluşturmuştur. Bu kuramla, uygun öğrenme koşulları sağlandığında herkesin öğrenebileceğini savunur.

B. F. Skinner (Skinir)

Skinner, "Programlı öğretim"i geliştirilmesini sağlamış, aynı zamanda bilgisayar destekli öğretimin temellerini atmıştır.

H. Gardner (Gardnır)

Gardner, "Çoklu Zekâ Kuramı"nı oluşturmuştur. Kuram, eğitimciler tarafından benimsenmiş; zekâ türlerine dayalı öğretim etkinlikleri üzerine pek çok farklı model ortaya atılmıştır.

► Eğitimin bir bilim olarak gelişimini anlatan yukarıdaki metinden hareketle, 19 ve 20. yy.da ortaya çıkan ve günümüzde de geçerliliğini koruyan görüşleri belirleyiniz. Belirlediğiniz görüşleri aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Türkiye’de Eğitim Bilimlerinin Gelişimi

Cumhuriyet Döneminde eğitim alanında yapılan ilk araştırmalar, eğitim sorunlarını saptamaya yönelik olmuştur. Eğitim bilimleri açısından belirgin bir gelişme sayılabilecek düşünce ve yeniliklerin başında 1929 yılında kurulan Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü programlarında pedagojinin yanı sıra eğitim psikolojisi, ölçme-değerlendirme gibi derslerin konulması; eğitimdeki etkinliklerin bilimsel araştırma yöntemleriyle ele alınması ve bazı konularda yurt içinde ve yurt dışında eleman yetiştirilmesine başlanması gelmektedir.

1950’lerin başından itibaren, uluslararası destekli projeler çerçevesinde, eğitim bilimleri üzerine lisansüstü eğitim görmeleri amacıyla, MEB tarafından yurt dışına öğrenciler gönderilmiştir. Bu öğrencilerin dönmeleri ile Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yeni yöneliş ve gelişmeler görülmüştür.

1960’lı yıllarda uygulanan kalkınma planlarında, eğitim sektörü için bilimsel araştırmalara gerek duyulmuş ve bu konuda çalışmalar başlatılmıştır. 1964 yılında faaliyete geçen Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), pek çok eğitim projesini desteklemiş, eğitim bilimleri konularındaki araştırma raporlarının sunulması ve tartışılmasına olanak sağlamıştır.

1965 yılında Ankara Üniversitesi içinde Eğitim Bilimleri Fakültesi kurulmuştur. Böylece eğitim, bir uzmanlık alanı olarak kabul edilmiş ve eğitim uzmanlığı denen bu yeni eğitim mesleğine, üniversite düzeyinde bir kaynak sağlanmıştır. Bu fakültenin temel amacı, ülkemizdeki eğitim ile ilgili çeşitli sorunları bilimsel yöntemlerle ve akademik düzeyde araştırmak, bu araştırmaları yürütecek bilim adamı yetiştirmektir. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, eğitim bilimleri alanında bilimsel bilgi üretmekle yükümlü tutulan ilk üniversite kurumdur. Bununla birlikte İstanbul Üniversitesi pedagoji enstitüsü ve edebiyat fakültesi pedagoji bölümü de Türkiye eğitim bilimlerinin gelişiminde önemli katkılarda bulunmuştur.

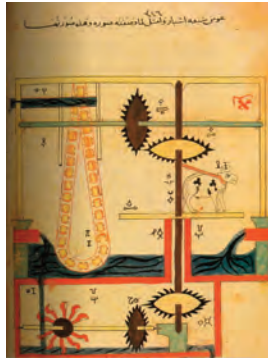
Bugün, değişik üniversitelerin eğitim fakültelerinde lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim bilimleri üzerine çalışmalar devam etmektedir.

BİR BİLİM İNSANININ PORTRESİ

EBU’L-İZZ (İsmail bin er-Razzaz el-Cezeri)

Orta Çağ İslam dünyasında, günümüzden yaklaşık 800 yıl önce, Diyarbakır’da Artuklu hükümdarının sarayında yaşamını sürdüren Ebu’l-İzz’in, altı bölümden oluşan “Kitabü’l- Hiye” adlı eseri oldukça ilgi çekicidir. Bu eserde su saatleri ile ilgili kap kacakların yapımları, kan aldırma ile ilgili ibrik ve tasların yapılması, havuzlar ve fıskiyele ile müzik otomatlarının, derin olmayan kuyulardan veya akarsulardan yükseğe su taşıyan aletlerin detaylı bir şekilde planları, kesitleri, işleyiş şekilleri hakkında bilimsel ve pratik bilgiler verilmektedir. Bunlardan özellikle ilk bölüm, eşit ve eşit olmayan zamanları gösteren su saatlerini içermesi bakımından oldukça ilginçtir. Eserde ayrıca Selçukluların kılık kıyafetleri konusunda bilgi veren resim ve şekiller de yer almaktadır.

1990 yılında Kültür Bakanlığı tarafından “Olağanüstü Mekanik Araçların Bilgisi Hakkında Kitap” adıyla tıpkı basımı da yapılan ve kütüphanelerimizde yüzyıllar boyu ilgi ve okuyucu bekleyen bu eser, yabancı bilim insanları tarafından nüshalardan bir kısmı kütüphanelerimizden alınıp yurt dışına kaçırıldıktan ve buralarda çevirileri yapıp yayımlandıktan hatta planlarını verdiği, resimlerini çizdiği otomatlardan bir kısmı aslına uygun olarak gerçekleştirilip festivallerde sergilendikten sonra geç de olsa bilim insanlarımız tarafından da ilgi görülmüştür.

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Yılmadan yap. Fırsatı kaçıracağın için değil, önünde yılmamlık göstereceğin her kimsenin bir zorba veya bir zorba adayı olması yüzünden. Yılma ki sıcağıktan kavrulana gölgen, suda boğulana elin erişsin. Önce yap sonra açılarsın.

Bilgece yap. Yani koruyarak, yani için titreyerek, yani yıkılmasın diye.

Tutkuyla yap. Sana verilen yaşam gücünü kullan.

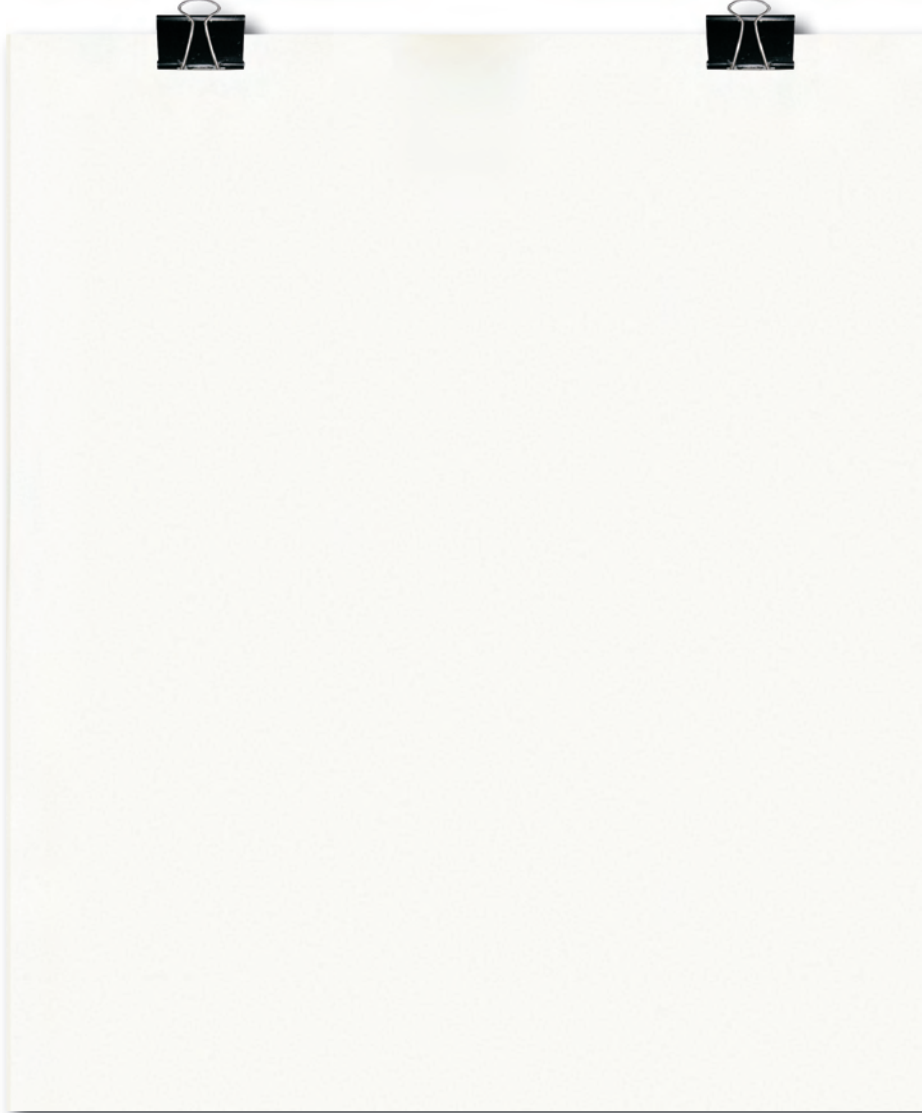
Yılmadan, bilgece ve tutkuyla.

Önce yap, sonra açılarsın.”

İsmet Özel

NOTLARIM

“Eğitim Biliminin Gelişimi” ile İlgili Notlarım

Bilgi Damlası

“Bilimsel araştırma ekonomik, toplumsal ve kültürel koşullara bağlıdır. Özellikle doğa bilimlerindeki araştırma çalışmaları büyük masrafları gerektirmektedir. Ayrıca felsefe gibi bilim de özgürlük ortamı ister. Çalışmalar, her türlü baskı ve peşin yargıdan uzak bir ortam içinde yapılabilir. Doğa bilimlerindeki araştırmalar her ne kadar ilk bakışta özgürlükle ilgisiz gibi görünüyorsa da durum böyle değildir. Doğa bilimlerindeki araştırmacıların ahlaksal (etik) sorumluluğu belki de daha fazladır.

...

Nobel armağanı yalnızca iyi bir araştırmacıya, yalnızca önemli bir buluşla karşımıza çıkan bilim insanına değil; bu niteliklerin yanı sıra toplumsal bir bilince, dünya ve insanlıkla ilgili genel bir kültüre sahip olan bilim insanlarına verilmelidir.”

Arslan Kaynardağ
Bilimsel Araştırmaların Önemi ve Türkiye

C. EĞİTİMİN TEMELLERİ

Konuya Başlarken

1. Ailenizdeki bireylerin eğitim geçmişlerini öğrenmek sizin eğitim yaşantınızı nasıl etkiler? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Düşünürlerin ve bilim insanlarının eğitim sistemi ile ilgilenmesinin sebepleri neler olabilir? Sözlü olarak ifade ediniz.
3. Bir ülkenin eğitime ayırdığı bütçe ile gelişmişlik düzeyi arasında nasıl bir ilişki olabileceğini söyleyiniz.
4. Temel hak ve hürriyetlerimizi bilmemizin eğitimimize ve toplumsal yaşantımıza katkıları nelerdir? Tartışınız.

Yararlanılacak Kaynaklar

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası
- Çocuk Hakları Sözleşmesi

Kavram ve Konular

- Eğitimin Psikolojik Temelleri
- Eğitimin Ekonomik Temelleri
- Eğitimin Felsefi Temelleri
- Eğitimin Toplumsal Temelleri
- Eğitimin Hukuki Temelleri
- Eğitimin Tarihî Temelleri

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?

Eğitim Neden Farklı Bilim Alanlarıyla İlişkilidir?

İnsanın eğitim gereksinimi insanlık tarihiyle başlar. İnsanın kendini tanıma, içinde yaşadığı doğal ve sosyal çevreyi anlama ve bu çevreye uyum sağlama çabası, geçmişten günümüze olagelen bir süreçtir. Ayrıca yaşantısı ile ilgili karşılaştığı sorunları çözmeye ve yaşam koşullarını geliştirmeye yönelik çabaları, insanın evrendeki varlığıyla eş zamanlıdır.

Çağdan çağa düşünceler, uygulanan yöntemler değişse de eğitimin konusu olan insanın hayata hazırlanması ve içinde yaşadığı topluma uyum sağlama amacı değişmemiştir. İnsan, günlük yaşantısında siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik, psikolojik, hukuki olaylarla iç içe yaşamaktadır. Bu nedenle günümüz dünyasında insanların karşılaştığı sorunlar çok boyutludur. Örneğin, toplum ve nüfus yapısının

değişmesinin bireye, topluma yansımaları; farklılıkların, insan haklarına olan hassasiyetin artması; meslek alanlarının ve çalışma koşullarının çeşitlenmesi, çevre sorunları gibi sıralanabilecek pek çok soruna çeşitli açılardan bakabilecek ve çözüm üretebilecek bireylerin yetiştirilmesi, eğitimin en önemli amacıdır. Bu amaç doğrultusunda bireye hangi bilgilerin, nasıl öğretilmesi gerektiği, eğitim alanının farklı bilim dalları ile ilişkili olmasını ve disiplinler arası etkileşim hâlinde çalışmasını zorunlu kılar.

1. ÜNİTE

► Aşağıda farklı bilgi alanlarına yönelik tanımlar ve bu bilim alanlarının adları verilmiştir. Bilim alanlarının adlarını ilgili tanımların üzerlerine yazınız.

.....
Dünya ve evrendeki her türlü olay ve davranış hakkında genel bir görüş geliştiren insanın bütün düşünce ve faaliyetlerini organize etme ve onlara anlam verme ihtiyacı ile ilgili olan düşünce disiplindir.

.....
İnsan davranışlarını ve zihinsel süreçleri inceleyen bilimdir. Bireyi biyolojik, bilişsel ve psikosoyal açıdan ele alır.

.....
İnsanların geçmişteki her türlü faaliyetini, olayların birbirleriyle olan ilişkilerini sebep-sonuç, zaman-mekân gösterek belgelere dayalı olarak inceleyen bilim dalıdır.

.....
Kişilerin haklarını korumak ve toplum yaşamını düzenlemek için uygulanması devlet tarafından yaptırıma bağlanmış kurallar bütünüdür.

.....
Toplum içinde insan ilişkilerini konu edinen, toplumun yapısını, düzenini, değişimini, örgütlenmesini, değer yargılarını ve normlarını inceleyen bilim dalıdır.

.....
Sınırlı ve kıt kaynaklarla insanlığın sonsuz istek ve gereksinimlerini verimli, etkili bir biçimde gidermeyi amaçlayan, bunlara çözüm getiren ve uygulayan bilim dalıdır.

Felsefe

Hukuk

Ekonomi

Psikoloji

Sosyoloji

Tarih

► Yukarıdaki bilgiler ışığında Bahar Öğretmen'in öğrencilerine yönelik düşündüğü aşağıdaki soruların cevabının hangi bilimlerle ilişkili olduğunu soruların altında verilen boşluklara örnekteki gibi yazınız.

► Bir grup öğrenci, “Eğitimin Temelleri” konusuyla ilgili hazırladıkları çalışmayı sınıfta sunar. Sunu öncesinde Ali, tahtaya eğitimin temellerini oluşturan alanları yazar. Bilge de sunu için bilgisayar başına geçer. Öğrenciler sırayla eğitimin temellerine ilişkin açıklamaları sunarlar ve arkadaşlarına yapılan açıklamaların tahtada yazılı olan eğitimin temellerinden hangisiyle ilişkilendirebileceğini sorarlar. Aşağıda öğrencilerin hazırladıkları sunu içerikleri verilmiştir. Siz de öğrencilerin yaptığı açıklamaların eğitimin temellerinden hangisi ile ilişkilendirilebileceğini ilgili boşluklara yazarak belirleyiniz.

DERS: Öğretmenlik Mesleğine Giriş
KONU: Eğitimin Temelleri

1. Eğitimin Felsefi Temeli
2. Eğitimin Psikolojik Temeli
3. Eğitimin Toplumsal Temeli
4. Eğitimin Ekonomik Temeli
5. Eğitimin Tarihî Temeli
6. Eğitimin Hukuksal Temeli

Bir ülkenin ekonomisi ile ilgili ilke ve kurallar, o ülkenin eğitimi de etkilemektedir. Bir ülkenin ekonomik olarak kalkınmasında eğitim kurumlarının yetiştirdiği insan gücünün payı büyüktür. Eğitim kurumları, ekonominin ihtiyaç duyduğu alanlarda istenilen nicelik ve nitelikte insan gücü yetiştirerek ekonomik kalkınmaya katkıda bulunur. Bu nedenle ekonomi biliminin ilke ve kavramlarının eğitim biliminde uyarlanıp uygulanması zorunludur.

.....

Gelişim, organizmanın döllenmeden başlayarak bedensel, dilsel, duygusal, zihinsel, sosyal yönlerden sürekli ilerleme kaydeden değişimdir. İnsanın biyolojik ve psikososyal özellikleri; onun neyi, nasıl öğreneceğini belirleyen önemli değişkenlerdir. Bunun için her bireyin fiziksel, bilişsel, psikososyal gelişimi bilinmeli ve eğitim, bunlar göz önüne alınarak düzenlenmelidir.

.....

Eğitim-öğretim çalışmaları, raslantılara bırakılmayacak kadar önemlidir. Bu nedenle ülkeler, eğitim çalışmalarını ulusal ve uluslararası düzeyde yasalar ve anlaşmalarla güvence altına almışlardır. Örneğin “Anayasa”ımızın 42. maddesi, kişilerin eğitim hakkı ile ilgilidir. Ayrıca ülkemizde eğitimle ilgili hak ve hürriyetler, özel yasalar ve ülkemizin de imzaladığı uluslararası anlaşmalarla da korunmaktadır.

.....

Bireyin içinde yaşadığı çevreye uyum sağlaması, genç kuşaklara kültürel değerlerin öğretilmesi, bireyin toplumun değişen koşullarına ayak uydurabilmesi için gerekli bilgi, görgü, beceri ve bilinçle donatılması gibi etkinlikler, eğitim yoluyla bireye kazandırılmalıdır.

Bir eğitim kurumu olarak okul, insan ilişkileri ve eğitimin diğer toplumsal kurumlarla ilişkisi ve etkileşimi ile ele alınır.

.....

Her ne kadar kullanılan yöntem ve teknikler, düşünceler, yaklaşımlar çağlar ve toplumlar arası farklılıklar gösterse de eğitimsel açıdan değişmeyen amaçlar ve genel geçer ilkeler vardır. Örneğin bireyin ve toplumun varlığını sürdürebilmesi ve yaşam kalitesi açısından daha üst seviyeye çıkabilmesi, eğitim sayesinde olmaktadır. Eski çağlardan itibaren insanlığın gelişimine paralel olarak eğitimin gelişimini de araştırmak, bilmek gelecek eğitim yaşantılarımız için bizlere kaynaklık yapar ve yol gösterir. Bireysel ve toplumsal gelişimin sağlanabilmesinin temeli, geçmişin deneyimlerinden yararlanmaktır.

.....

İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliği düşünebilmesidir. İnsanın iyiyi, doğruyu, güzeli arama çabası eğitimle geliştirilir. Eğitim sayesinde bireyin olaylara eleştirel gözle bakması, olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kurması ve yaratıcı düşünmesi sağlanır. Bunun gerçekleşebilmesi için, olaylara genel ve bütünsel bakan bilim alanıyla etkileşime gereksinim vardır.

.....

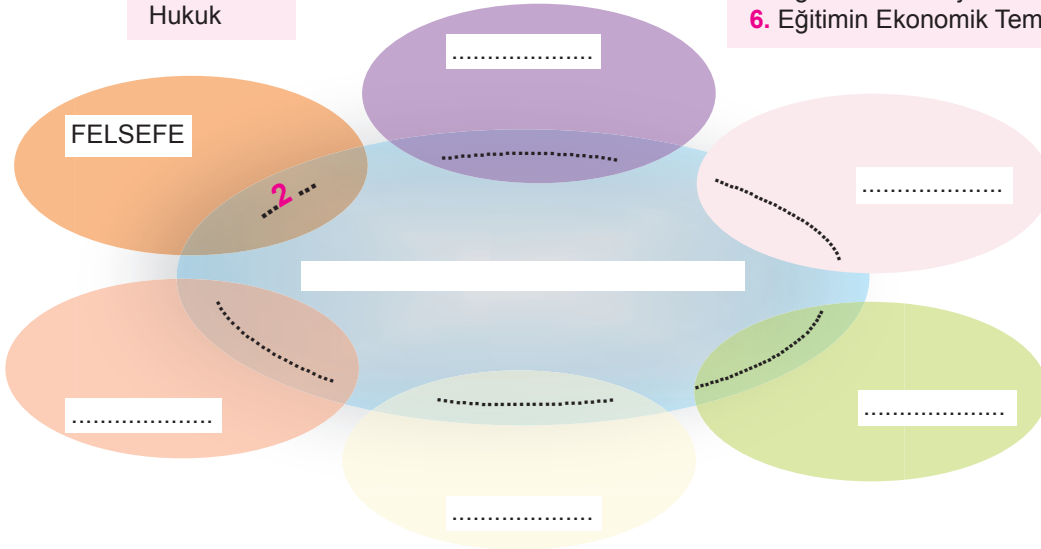
1. ÜNİTE

► Aşağıda eğitimin ilişkili olduğu bilim alanları ve numaralandırılmış şekilde eğitimin temelleri verilmiştir. Bu bilim alanlarının adlarını ve her bir bilim alanının hangi eğitim temeliyle ilişkili olduğunu örnekteki gibi numarasını yazarak belirleyiniz.

Tarih
Felsefe
Ekonomi
Psikoloji
Sosyoloji
Hukuk

1. Eğitimin Toplumsal Temeli
2. Eğitimin Felsefi Temeli
3. Eğitimin Hukuki Temeli
4. Eğitimin Tarihî Temeli
5. Eğitimin Psikolojik Temeli
6. Eğitimin Ekonomik Temeli

Bilgi Damlası

“Millî Mücadele’nin başından sonuna kadar Misakımillî’nin sağlanması için büyük fedakârlıklar yapılmıştır. Fakat esas fedakarlık, Misakımaarif adıyla öne çıkarılan eğitim alanında yapılacaktır. Bu amaçla çok önemli kararlar alınmıştır. 8 Mart 1923 tarihinde yayınlanan 3952-358 sayılı bir genelgede eğitim ve öğretimin amaçları saptanmıştır. Bu genelge, ‘Umumımaarif ve Terbiye Programı’ ya da ‘Misakımaarif’ diye anılır. Bu genelgede eğitim ilkeleri şöyle saptanmıştır:

1. Dış düşmanlar çoktur. Bunun için ülkede kuvvetli bir millî duygu ile birlik olmak zorundayız. Çeşitli kanılar yahut düşünce farklılıklarının millî kardeşlik ve ülke sevgisi üzerinde olumsuz etkilerinin olmamasını yarınki eğitimimizde bir hareket noktası sayacağız. Gençler, ulusal varlıklarına aykırı düşmeyen her görüşe saygılı olmalıdır.

2. Ekonomik devrimler pek yakındır. Onu, azim ve ağırbaşlılıkla karşılayacak, ulusu ekonomik bir kölelik altında bırakmayacak zihinler okullarda hazırlanacaktır.

3. Yarının okullarında egemen olacak eğitim ilkelerini son bir sözle şöyle özetleyebiliriz: Biz, her şeyde kuvvetli ve azimli olacağız çünkü daima korunacak haklarımız; millî, medeni ve insani ülkülerimiz var. Zayıflık bütün kötülüklerin anasıdır. Kuvvetlilik insana sorumluluğu, kendine güveni ve hakları korumayı öğretir.”

Cavit Binbaşıoğlu
Çağdaş Eğitim ve Köy Enstitüleri

DÜŞÜNELİM SORGULAYALIM

1. Eğitimin Psikolojik Temelleri

Öğrencinin gelişim süreci (bebeklik, çocukluk, ergenlik) ve alanlarının (fiziksel, bilişsel, sosyal, duygusal) tanınması, kişiliğinin gelişim süreci, ruh sağlığının korunması, öğrenmenin oluşumu ve öğrenme-öğretme etkinliklerine ilişkin eğitim psikolojisinin sunduğu bulgular, eğitimin psikolojik temellerini oluşturur. Bu temeller esas alınarak yapılan eğitim-öğretim etkinliklerinin verimliliği yüksek düzeydedir. Örneğin, her koşul bakımından eşit olan iki çiftçiden kimya ve botanik bilgisini tarıma uygulayan çiftçi, uygulamayandan daha başarılı olacaktır. Aynı şekilde tüm koşullar bakımından eşit olan iki öğretmenden eğitimin psikolojik temellerine ait bilgileri öğrencinin gelişim ve öğrenme süreçlerinde, okul problemlerinin çözümünde uygulayan öğretmen, uygulamayandan daha etkili olacaktır.

► Eğitimin psikolojik temellerini biliyor olması, eğitim-öğretim sürecinde öğretmenin rolünü hangi yönleriyle, nasıl etkiler? Aşağıda verilen ilgili boşluklara yazınız.

Eğitim psikolojisi, öğrenme-öğretme sürecinde öğretmenin rolünü hangi yönleriyle etkiler?

.....

.....

.....

.....

Eğitim psikolojisinin öğrenme-öğretme sürecinde uygulanması, öğrencinin öğrenme, gelişim ve kişilik oluşumunu nasıl etkiler?

.....

.....

.....

.....

2. Eğitimin Toplumsal Temelleri

Toplumsal sorunların eğitimle aşılabileceği düşüncesi, tüm toplumlarda kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde kabul edilmiştir. Bireylerin doğa olaylarıyla, birbirleriyle ve sosyal gruplarla olan bağı ile devletin sosyokültürel, siyasi ve ekonomik gereksinimleri, eğitimi toplumsal yaşamın vazgeçilmez bir kurumu hâline getirmiştir.

Toplumsal kurumlardan biri olan eğitim, bireyin içinde yaşadığı çevreye uyum sağlaması, toplumun sosyal ve kültürel değerlerinin bireylere aktarılması, hızla değişen toplumsal koşullara uyum sağlayabilecek bireylerin yetiştirilmesi gibi toplumsal işlevleri yerine getirmektedir. Bu işlevler aynı zamanda eğitimin toplumsal temellerini oluşturmaktadır.

► “Toplumsal değişme, toplum yapısını oluşturan birey, grup ve kurumların birbirleriyle ilişkilerinin değişmesidir.” açıklamasından hareketle, aşağıda verilen sorulara yönelik düşüncelerinizi ilgili boşluklara yazınız.

Eğitim; kültürel, ekonomik ve siyasal değişimlerden nasıl etkilenir?

.....

.....

.....

.....

Eğitim; kültürel, ekonomik ve siyasal değişimleri nasıl etkiler?

.....

.....

.....

.....

3. Eğitimin Ekonomik Temelleri

Ekonomik olaylar arasında neden-sonuç ilişkilerini bilimsel kurallara bağlamaya çalışan ekonomi biliminin ilke ve kavramlarının eğitim bilimine uygulanması, eğitimin ekonomik temellerini oluşturur. Örgün ve yaygın, çeşitli tür ve düzeydeki eğitimle, istenen niteliklerde bireylerin yetiştirilmesi; kıt kaynakların en etkili şekilde dağılımı ve kullanımı, eğitim alanında ekonominin ilke ve kuralları doğrultusunda çalışılmasını gerektirir. Bütün bunlar da eğitime ekonomik temel oluşturur.

Eğitim kurumlarının ekonomik kalkınmaya katkıda bulunabilmesi, ekonomik kurumların ihtiyacı olan sayı ve nitelikte insan gücünün yetiştirilmesi ile mümkündür. Gazetelerin “İnsan Kaynakları” ekleri, günümüzde ekonomi dünyasının istediği insan gücü nitelikleri hakkında bizlere fikir verebilir.

► Gazetelerin “İnsan Kaynakları” eklerini sınıfa getirerek aranan insan gücü niteliklerini tespit ediniz. Dokümanlarınızı arkadaşlarınızla paylaşarak aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

İlanlarda istenen özellikler nelerdir?

Nitelikli insanların ekonomiye katkıları neler olabilir?

Eğitilmiş insan gücü sayısı ile ihtiyaç duyulan insan sayısının dengeli olması gerekmektedir. Neden?

4. Eğitimin Felsefi Temelleri

Felsefenin gerçeğe, doğruya, iyiye ve güzele ilişkin görüşlerinden hareketle eğitimde gerçeğin, doğrunun, iyi ve güzelin ne olması gerektiğini öngören eğitim felsefesi yaklaşımları ortaya çıkmıştır. Eğitim felsefesi, eğitimde karşılaşılan sorunların çözülmesi için ileri sürülen görüşlerin gerçeğe uygunluğu, işlerliği, doğruluğu üzerinde çalışırken eğitimin bütünlüğünü ve öteki alanlarla ilişkisini de dikkate alır. Böyle bir tutumla eğitim bilimlerinin bulgularının nasıl uygulanacağını açıklığa kavuşturmak için yorumlar yapar, eğitime yeni amaçlar gösterir. Eğitimin genel sorunlarını inceler, yorumlar ve değerlendirir. Eğitime ilişkin ilkeler, görüşler ve kuramlar üzerinde eleştiriler yaparak yeni ilke, görüş ve kuramlar önerir. Eğitimin ilke, görüş ve kuramlarıyla ön plana çıkan farklı eğitim felsefesi yaklaşımları söz konusudur.

► Aşağıda eğitim felsefesi alanındaki farklı yaklaşımların eğitime ilişkin görüşleri verilmiştir. İnceleyiniz. Almış olduğunuz eğitimin, eğitim felsefesinin hangi yaklaşım veya yaklaşımlarıyla ilişkili olabileceğini söyleyiniz.

Eğitim Felsefesi Yaklaşımları				
Daimicilik	Esasicilik	İlerlemecilik	Yeniden Kurmacılık	Varoluşçuluk
Eğitimin evrensel nitelikleri üzerinde durur. Bireylerin sağlam ve doğru karakterli yetişmeleri gerekliliğini savunur. Bu da insan zihninin (aklının) geliştirilmesiyle mümkündür.	Bir eğitim hareketi olarak ortaya çıkan esasicilikte toplumsal gerçekliklerin ve kültürel birikimin kuşaktan kuşağa aktarılması esastır.	Bu görüşe göre değişmeyen tek gerçek değişimdir. Bu nedenle eğitimin amacı, bireyleri değişen topluma hazırlamaktır.	İlerlemeci görüşle benzerliklerinin yanında yeniden kurmacı görüş, toplumun değişmesi ve gelişmesi üzerinde durur. Eğitimin amacı, toplumu yeniden yapılandıracak ve geliştirecek bireyler yetiştirmektir.	Varoluşçu görüşe göre eğitim, insanın başarıyı, başarısızlığı, çirkinliği, güzeli, şavaşımlı, acıyı abartmadan fakat dürüstçe karşılayan yaşantılar geçirmesini sağlayan bir etkinlik olmalıdır. Bireyin kendini gerçekleştirmesi esastır.

► Aşağıda eğitim felsefesi yaklaşımlarının eğitimin amacına, öğretmenin ve öğrencinin görevlerine ve bilgi kaynaklarına ilişkin görüşleri verilmiştir. Bu görüşlerden hareketle insan düşüncesi ve toplumların gelişimi arasında bir ilişki kurulmak istendiğinde hangi yaklaşım hangi çağlara denk gelmektedir? Sözlü olarak ifade ediniz.

Yaklaşımlar	Eğitimin Amacı	Öğretmenin Görevi	Öğrencinin Görevi	Bilginin Kaynağı
Daimicilik	Bireyin aklını geliştirmek	Öğretimden sorumlu olmak	Aklını ve düşünce becerisini geliştirmek	Kutsal kitaplar ve klasik eserler
Esasicilik	Kültürel mirası aktarmak	Öğretimden sorumlu olmak	Tüm kültürel birikimi kazanmak amacıyla çok çalışmak	Bilimin ürettiği bilgi
İlerlemecilik	Bireyin problem çözme becerisini geliştirmek	Öğrenciye rehberlik etmek	Öğretim etkinliklerine aktif olarak katılmak	Yaşantılar
Yeniden Kurmacılık	Toplumu geliştirmek	Öğrenciye ve topluma rehberlik etmek	Öğretim etkinliklerine aktif olarak katılmak	Yaşantılar
Varoluşçuluk	Bireyin kendini gerçekleştirmesi	Öğrencilere, sorunlara ilişkin seçenekler sunmak	Kendini gerçekleştirmek için sorumluluk almak	Sorunlar ve yaşantılar

Tablo: Eğitimin Felsefi Temelleri

(Derlenmiştir.)

5. Eğitimin Hukuki Temelleri

Hukuk, hem birey olarak insanı hem de toplumu kendine konu edinir. Hukukun insanları konu alan diğer bilimlerden farkı, toplum içinde yaşayan bireyler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesiyle uğraşmasıdır. Bu ilişkiler, insanın toplum içindeki yerinin belirlenmesiyle başlar. “Toplum içinde yaşayan ve belli bir yere sahip olan insanların diğerleriyle ilişkileri nasıl düzenlenir?”, “Bu ilişkiler hangi kurallara uyularak kurulur?”, “Bu kurallara uyulmazsa ne olur?” soruları hukukun temel alanlarıdır. Bu soruların cevabını arayan hukuk alanında, bireylerin eğitimiyle ilgili yasal düzenlemeler de yer almaktadır. Temel hak ve özgürlükler kapsamında, bireyin sahip olması gereken eğitim haklarının neler olduğu saptanır; bu konuda yapılan yasal düzenlemelerle bireylerin eğitim hakları güvence altına alınır. Eğitimle ilgili bütün bu düzenlemeler, eğitimin hukuksal temellerini oluşturmaktadır.

► Eğitim sistemimizin hukuksal temelini oluşturan uluslararası yasal kaynaklar aşağıda verilmiştir. İnceleyiniz.

“1948 Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi”nin 26. maddesi: Her şahsın eğitim hakkı vardır. Eğitim parasızdır, hiç olmazsa ilk ve temel eğitim safhalarında böyle olmalıdır. İlköğretim mecburidir. Teknik ve mesleki öğretimden herkes istifade edebilmelidir.

Eğitim, insan şahsiyetinin tam gelişmesini ve insan hakları ile ana hürriyetlere saygıyı kuvvetlendirmeyi amaçlamalıdır.

Ana-baba, çocuklara verilecek eğitim türünü tercihen seçmek hakkına sahiptir.

“1950 Avrupa Konseyi İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerini Korumaya Dair Sözleşme”nin 2. maddesi: Kimse eğitim hakkından mahrum edilemez.

1. ÜNİTE

► Siz de “Anayasa”ımızın 42. maddesi ve “Çocuk Hakları Sözleşmesi”nin eğitime ilgili maddelerini ve buna bağlı olarak sorulan soruların cevaplarını ilgili boşluklara yazınız.

“T.C. Anayasası”nın
42. maddesi:

.....

.....

.....

.....

“Çocuk Hakları Sözleşmesi”nin
Eğitime İlgili Maddeleri

.....

.....

.....

.....

.....

“1948 Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi”nin 26. maddesi,
“1950 Avrupa Konseyi İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerini Korumaya Dair Sözleşme”nin 2. maddesi

1. Bu maddelere neden gerek duyulmuş olabilir?
2. Bu maddelerin insanlara katkısı ne/nelerdir?

1.

.....

.....

2.

.....

.....

.....

“1948 Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi”nin 26. maddesi,
“1950 Avrupa Konseyi İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerini Korumaya Dair Sözleşme”nin 2. maddesi

Bu maddelerin olmaması durumunda toplumda neler olabilir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Gerçekten keşfe çıkmak yeni manzarlara aramak değil, yeni gözlerle görmektir.”
M. Proust

6. Eğitimin Tarihî Temelleri

► Aşağıda çeşitli dönemlerin temel eğitim uygulamalarına yönelik bilgiler verilmiştir. İnceleyiniz. Siz de gelecekte eğitim alanında yaşanabilecek değişim ve gelişmelerle ilgili düşüncelerinizi boş bırakılan bölüme yazınız.

İlk Çağ

Göçebe toplumlarda planlı, programlı bir eğitim yoktu. Herkes öğrenci ve öğretmendi. Bilgiler, yaparak ve yaşayarak öğrenilirdi.

Yerleşik toplumların eğitiminde okul ve öğretmen söz konusuydu. Bilgi birikimi ve iş bölümü arttıkça eğitim ön plana çıktı ve okullar kuruldu. Öğretmen yetiştirildi. Bu dönemde insanın hem ruhen hem de bedenen yetiştirilmesi savunuldu. Eğitim, devletin ihtiyaç duyduğu yazıcı, yönetici ve askerleri yetiştirmeye yönelik düzenlendi. Dönem koşullarına göre okullar; temel, orta ve ileri düzey olarak sınıflandırılırdı.

Orta Çağ

Bu dönem Avrupa'sında, dinin etkisi altında olan eğitimde temel alınan, insan değil Tanrı'ydı. Skolastik düşünce ön plana çıkmış; deney, gözlem, araştırma neredeyse yasaklanmıştı. Çünkü tüm doğrulara dinî kitaplar okunarak ulaşılabilirdi.

Bu dönem İslam dünyasında Avrupa'ya göre daha ileri düzeyde bir eğitim vardı. Bu dönemde yetişen bilgin ve düşünürler, İslami eğitim anlayışından etkilenmiş ve bu anlayışı geliştirmişlerdi. Eğitim kurumları genellikle cami ve medreselerdi. Bilim, sanat ve felsefeyle uğraşan, çalışkan, iş sahibi, inançlı ve iyi insanlar yetiştirmek, İslami eğitimin temel niteliğiydi.

Yeni ve Yakın Çağ

Avrupa ve Amerika'da Aydınlanma Çağı olarak adlandırılan dönemde insan, akıl, pozitif düşünce ve bilim ön plana çıkmıştı. Bunlarla birlikte laiklik, bilimsel düşünce, deney, gözlem benimsenmiş; okullar dinî kurumların elinden alınarak devlete bağlanmıştı. Üniversiteler, özgür düşüncenin, bilimsel araştırma ve incelemelerin merkezi hâline gelmeye başlamıştı.

Avrupa, Rönesans ve Reform hareketleriyle eğitimde gelişmeler yaşarken Osmanlı eğitim anlayışı giderek skolastikleşmiş, insani ve bilimsel özelliklerini yitirerek dogmalara dayalı bir görünüm almıştı. Bununla birlikte Osmanlı'nın yıkılış döneminde Batı tarzı, öğretmen merkezli okullar açılmıştı.

Günümüz

Eğitimde öğrenci merkezlilik dikkate alınmış, öğretmenlik profesyonel bir meslek alanı niteliği kazanmıştır. Eğitim sürecinde öğretmenin yol gösterici rolü ön plana çıkmıştır. Eğitim, farklı bilim dallarından oluşan bir bilim alanı hâline gelmiş, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin en üst düzeyde geliştirilmesi önem kazanmış, okul çeşitleri çoğalarak eğitim teknolojisi geliştirilmiştir.

Gelecek

.....

.....

.....

.....

UYARLAYALIM-UYGULAYALIM

Ulusal ve Uluslararası Projelerin Eğitimin Temelleri ile Bağlantısı Nedir?

Avrupa Birliği (AB)'nin eğitim programları, eğitimde fırsat eşitliğini, ortak mesleki eğitim politikasını, meslek standardını ve kalite birliğini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu programlar, eğitimin içinde yer alan herkese ve her okul türüne açıktır. Proje konuları, bir ilköğretim öğrencisinin Avrupa'daki yaşatlarına kart yazması kadar basit içerikli olabildiği gibi bir ortaöğretim okulu öğretmeninin Avrupalı meslektaşları ile yeni bir ders programı hazırlaması kadar güç de olabilir. AB eğitim programlarının değişim projelerinden yararlanmak, birbirimizi tanımamız açısından çok önemlidir.

► Millî Eğitim Bakanlığının yürüttüğü uluslararası projelerden biri olan “Hayat Boyu Öğrenme Programı” kapsamında “Erasmus, Comenius, Leonardo Da Vinci Projeleri”ni ve uygulama alanlarını araştırınız.

Araştırmanızda aşağıdaki sorulara cevaplar arayınız.

- Projelerde bu adların kullanılmasının gerekçesi ne olabilir?
- Projelerinin temel düşüncesi ne olabilir?
- Projelerin sosyal ve kültürel öngörülleri neler olabilir?
- Projelerin, bireyin çok yönlü gelişimine yönelik öngörülleri neler olabilir?
- Projelerin, yurttaşlık ve evrensel değer bilincinin oluşumuna katkıları neler olabilir?

Araştırmanızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Nasıl Araştırabiliriz?

- Araştırma grubunuzun üyelerini belirleyiniz.
- Araştırmanızın amacını belirleyiniz.
- Araştırma süreci planınızı hazırlayınız.
- Kullanacağınız bilgi teknolojilerini belirleyiniz.
- Araştırma kaynaklarınızın bilimsel olmasına dikkat ediniz.
- Araştırmanızın amaç ve konusuna cevap verecek bilgileri tespit ediniz.
- Birkaç kaynaktan derlediğiniz bilgileri, tutarlı olacak şekilde birleştiriniz.
- Araştırma sonucunuzu rapor hâline getiriniz.

Araştırmamızın Sonucu:

MEB-AB ortak projelerini incelediğimde şu sonuçlara ulaştım:

- Projelerin adları, *eğitimin tarihi* temelleri ile ilişkilidir.
- Projelerin temel düşüncesi
- Sosyal ve kültürel öngörülleri
- Bireyin çok yönlü gelişimine yönelik öngörülleri
- Yurttaşlık ve evrensel değer bilincinin oluşumuna katkıları

Nasıl Araştırdık?

Yapıldı Yapılmadı

• Araştırmanın amacını belirledik.	(...)	(...)
• Araştırma planı oluşturduk.	(...)	(...)
• Araştırmanın amacına uygun en az ... bilimsel kaynaktan veri topladık.	(...)	(...)
• Araştırma konusuna göre verileri düzenledik.	(...)	(...)
• Araştırma raporunu hazırladık.	(...)	(...)

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

Eğitimin Açık İşlevleri ile Eğitimin Temelleri Arasında Nasıl Bir İlişki Vardır?

► “1. ünitenin A. bölümü”nde öğrenmiş olduğunuz konulardan “Eğitimin Amaçları ve Açık İşlevleri” ile “Eğitimin Temelleri” arasında nasıl bir ilişki vardır? Tartışınız.

Tartışmanızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Nasıl Tartışabiliriz?

- Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşünüzü belirleyiniz.
- Arkadaşlarınızın düşünce, eleştiri ve kanıtlarını savunma yapmadan dinleyiniz.
- Diğer grupların, grup görüşünüze yaklaşımını not alınız.
- Diğer gruplarla grubunuzun ortak görüşlerini belirleyiniz.
- Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşınız.
- Ulaştığınız ortak sonucu aşağıdaki “Tartışmamızın Sonucu” bölümüne yazınız.

Tartışırken Nasıl Yaratıcı Düşünebiliriz?

- Bir fikir veya ürünü benzersiz olarak yeniden ortaya koyabilmek için nasıl bir bakış açısıyla bakmanız gerektiğini düşününüz.
- En etkili çözümü üretmede doğa ve canlılardaki yapı ve işleyişin düşünceniz için bir araç olup olamayacağını düşününüz.
- Çözüm için fikir ve ürüne çok genel/bütüncül bir bakışla bakınız. Örneğin, bunların uzaydan nasıl görüldüğünü hayal ediniz.
- Olay ve düşünceye bütün içinde çok ayrıntılı bakınız. Örneğin, mikroskopla ayrıntılarını nasıl görülebileceğini hayal ediniz.

Tartışırken Nasıl Eleştirel Düşünebiliriz?

- Sunulan veri, olay ve düşüncelere kuşkuyla yaklaşınız.
- Veri, olay ve düşünceler arasında neden-sonuç ilişkisi kurunuz.
- Veri, olay ve düşüncelerin bireyler, gruplar, toplumlar ve ülkeler arası geçerliliğini düşününüz.
- Düşünce ve olayları parçalarına ayırarak analiz ediniz.
- Veri, olay ve düşünceler arasında nasıl farklı anlam bağları kurulabileceğini belirleyiniz.

Tartışırken Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Beden dilinizi kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Tartışmamızın Sonucu:

Eğitimin amaçları ile eğitimin temelleri arasında:

.....

.....

.....

Eğitimin açık işlevleri ile eğitimin temelleri arasında:

.....

.....

.....

Nasıl Tartıştık?

Yapıldı Yapılmadı

• Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşümüzü belirledik.	(...)	(...)
• Diğer grupların grup görüşlerimize yaklaşımlarını not aldık.	(...)	(...)
• Etkin bir dinleme biçimi ile görüşlerimize yapılan eleştirileri dinledik.	(...)	(...)
• Diğer gruplarla grubumuzun ortak görüşlerini belirledik.	(...)	(...)
• Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşım sonucu yazdık.	(...)	(...)

Eğitimde Karşılaşılan Sorunların Çözümü İçin Eğitimin Temelleri Neden Dikkate Alınmalıdır?

Millî Eğitim Bakanlığının “Demokrasi Eğitimi ve Okul Meclisleri Yönergesi” ile; cumhuriyetimizin demokrasi ile güçlendirilmesi, öğrencilerimizde yerleşik bir demokrasi kültürünün oluşturulması, hoşgörü ve çoğulculuk bilincinin geliştirilmesi, kendi kültürünü özümsemiş, millî ve manevi değerlere bağlı, evrensel değerleri benimseyen nesillerin yetiştirilmesi; öğrencilere seçme, seçilme ve oy kullanma kültürünün; katılımcı olma, iletişim kurabilme, demokratik liderliği benimseyebilme ve kamuoyu oluşturabilme becerilerinin kazandırılması amaçlanmaktadır. Eğitimin toplumsal temeli ile ilgili bir sorun ya da sorunun çözümü, eğitimin diğer temellerinin de uygulanmasını gerekli kılar.

► “Okullarda verilen demokrasi eğitiminin toplum yaşamına yansımaması gibi bir sorunun çözümü için eğitimin temelleri nasıl bir katkı sağlar?” sorusuna ilişkin aşağıda verilen örneği inceleyiniz.

Eğitimin Temelleri

Sorunun Çözümünde Eğitimin Temellerinin Katkıları

1. Eğitimin Felsefi Temeli	1. “Demokratik değerlere sahip birey nasıl olmalıdır?”, “Bu bireyler nasıl yetiştirilebilir?” sorularına cevap arayarak katkı sağlar.
2. Eğitimin Psikolojik Temeli	2. “Birey, hangi yaş ve gelişim dönemlerinde hangi demokratik değerleri algılayabilir ve bunu nasıl davranışa dönüştürebilir?” sorularına cevap arayarak katkı sağlar.
3. Eğitimin Tarihî Temeli	3. “Geçmişten günümüze kadar insanların demokratik değerlerinde nasıl bir değişim olmuştur?” sorusuna cevap arayarak katkı sağlar.
4. Eğitimin Ekonomik Temeli	4. “Bireye toplumun koşullarına göre demokratik değerleri en kısa ve en etkili şekilde nasıl kazandırabiliriz?” sorusuna cevap arayarak katkı sağlar.
5. Eğitimin Hukuki Temeli	5. “Toplumsal yaşamda demokratik değerlerin yerleşmesi hangi yasal düzenlemeler içerisinde yer almaktadır?” sorusuna cevap arayarak katkı sağlar.
6. Eğitimin Toplumsal Temeli	6. “Demokratik değerlerin günlük yaşamla nasıl bir bağlantısı vardır?” sorusuna cevap arayarak katkı sağlar.

► Yukarıda verilen örnek etkinlikten hareketle siz de eğitim alanında yaşanan bir sorunu ele alınız. Size göre eğitimin temellerinin, bu sorunun çözümüne ne gibi katkılar sağlayacağını aşağıda verilen ilgili boşluklara yazınız.

Ele alınan sorun:

Eğitimin Temelleri

Eğitimin Temellerinin Sorunun Çözümüne Katkıları

1. Eğitimin Felsefi Temeli	1.
2. Eğitimin Psikolojik Temeli	2.
3. Eğitimin Tarihî Temeli	3.
4. Eğitimin Ekonomik Temeli	4.
5. Eğitimin Hukuki Temeli	5.
6. Eğitimin Toplumsal Temeli	6.

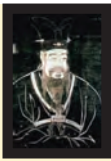

NOTLARIM

“Eğitimin Temelleri” ile İlgili Notlarım

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“*Üstün kişiler her zaman erdemli düşünür, sıradan kişiler ise rahat etmeyi hayal eder.*”

Konfüçyüs

Ç. EĞİTİM HİZMETLERİNDE BELLİ BAŞLI ÇALIŞMA VE UZMANLIK ALANLARI

Konuyla Başlarken

Mide rahatsızlığı olan bir insanın göz doktorunda muayene olamaması veya bir geminin yapım aşamasında mimarın görev alamamasının gerekçesi ne/neler olabilir? Sözlü olarak ifade ediniz.

Yararlanılacak Kaynaklar

- 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
- 11. Millî Eğitim Şûrası kararları

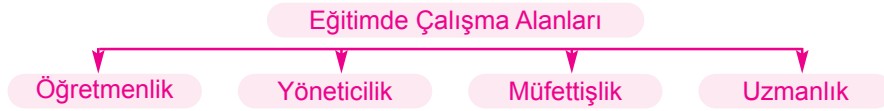
Kavram ve Konular

- Uzman
- Eğitimde Uzmanlık Alanları
- Eğitimin Çalışma Alanları

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?

1. Çalışma Alanları

Bir eğitim uygulaması sürecinde eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek için çalışan bireylere eğitim iş göreni denir. Eğitim iş göreni dendiğinde ilk akla gelen öğretmendir. Ama diğer eğitim iş görenleri de öğretmene yardım etmeleri oranında önem taşırlar. Eğitimde bulunan çalışma alanları aşağıda verilmiştir. İnceleyiniz

2. Uzmanlık Alanları

Çağlar boyunca pek çok insan, bazı konulardaki öngörülerini ve bilgilerini ile diğerlerinden ayrılmış; böylece içerisinde akıl danışılan, sorunlara çözüm bulan kişi konumuna gelmişlerdir. Onları yaşadıkları toplum içerisinde ayrıcalıklı yapan özellikleridir, sağduyularıdır. Günümüzde ise sorunlara çözüm üreten, belli konularda görüşlerine başvurulmuş kişilerin toplum içerisindeki konumları, aldıkları eğitimin bir sonucudur.

► Aşağıda üç durum verilmiştir. Bu durumlara konu olan kişilerin sahip olduğu nitelikler, sağduyularının mı yoksa aldıkları eğitimin mi bir sonucudur? Sözlü olarak ifade ediniz.

- Hastalıkta herhangi bir doktora değil, rahatsızlıkla ilgili tıp alanının uzman doktoruna başvurulması

- Yargı makamlarının, mahkeme sürecinde yargı alanı dışında bir sorun devreye girdiğinde, o alanla ilgili (mühendislik, tıp, eğitim, yönetim) bilirkişi raporuna başvurulması

- Herhangi bir araç kaza yaptığında, kasko şirketlerinin önce uzmanlarını gönderip bir hasar tespiti yaptırması

Ç. EĞİTİM HİZMETLERİNDE BELLİ BAŞLI ÇALIŞMA VE UZMANLIK ALANLARI

► Verilen örneklerde neden uzman kişilerin görüşlerine başvurulmuştur? “Uzman”ın hangi niteliklere sahip olması gerektiğini arkadaşlarınızla birlikte belirleyiniz. Bu nitelikleri, aşağıdaki boşluklara örnekteki gibi yazınız.

**Bir Uzmanda
Aranan Temel Nitelikler**

Bilimsel bilgiye sahip olma

.....

.....

.....

.....

► Tüm bilimlerin uzmanlık alanları için aynı nitelikler gerekli midir? Neden? Düşüncelerinizi sözlü olarak ifade ediniz.

Tıp Alanları

Mühendislik Alanı

Eğitim Alanı

Sosyoloji Alanı

Toplumsal ve Teknolojik Gelişmeler, Eğitimin Çalışma Alanlarını Nasıl Etkiler?

Çok eskiden eğitimden beklenen, yalnızca okuma yazma, aritmetik öğrenmek ve topluma uyum sağlamak idi. Çağımızda ise toplumun ve kişinin eğitimden beklentileri, bilim ve teknolojiye gelişmeler ve toplum yapısındaki hızlı değişimden dolayı artarak büyük boyutlara ulaşmıştır. Böylece eğitimin toplum ve bireye yönelik amaçları, öğretmenlik mesleğinin yalnız başına üstesinden gelemeyeceği nicelik ve nitelikte sorumluluk ve görev alanları yaratmıştır.

1940'larda, eğitimin kimi alanlarında uzman çalıştırma girişimlerinde bulunulmuştur. Bunun ilki, halk eğitimi alanında görülmüştür. Daha sonra özellikle rehberlik ve araştırma merkezleri çoğalmaya başlayınca özel eğitim, rehberlik ve beslenme alanlarında insan gücü yetiştirilmeye başlanmıştır. Bu arada Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, az sayıda da olsa uzman alınmıştır.

İlk etkili girişim, Hacettepe Üniversitesinde Mezuniyet Sonrası Eğitim Fakültesi ve Ankara Üniversitesinde Eğitim Bilimleri Fakültesinin açılmasıyla 1965'ten itibaren eğitimin farklı alanlarında lisans düzeyinde ve lisansüstü düzeyde eğitim programları ile uzmanlık eğitiminin başlatılmasıdır.

1970'li yıllarda Millî Eğitim Bakanlığı, değişik alanlarda uzman çalıştırmak için yönetmelikler hazırlamıştır. 1982 yılında da 11. Millî Eğitim Şûrası, eğitim uzmanlığı konusunu enine boyuna tartışarak bu konuda ilerlemenin önünü açacak öneriler geliştirmiştir.

DÜŞÜNELİM SORGULAYALIM

Öğretmenler Geçmişte Birçok Alanda Uzmanken Günümüzde Neden Sadece Kendi Branşlarında Uzmanlaşmışlardır?

Toplum ve dünya değiştikçe öğretmenlere yüklenen görev ve sorumlulukların da değişmesi kaçınılmazdır. Gelişen eğitim anlayışında iyi ve nitelikli dal öğretmeni denilince kendi alanında gerekli ve yeterli bilgiye sahip, öğretmenlik meslek bilgisi ve becerisi ile donanmış; düşünen, soru soran, değişme ve gelişmeye açık olarak kendini sürekli yenileyen, mesleğinin gerektirdiği özellikleri ve sorumluluk duygusunu taşıyan, aydın kişi anlaşılır.

1940'lı yıllarda köy enstitülerinde, enstitüyü bitiren bir öğretmene köye dönerken, kendi geçimini sağlaması için arazi, ev ve hayvan ile çeşitli iş araç ve gereçleri verilirdi. Devletçe sağlanan malzeme, bir öğretmenden beklenilenin ne kadar yüksek olduğunu kanıtlıyordu. Çünkü bu kişi sadece bir öğretmen olarak eğitilmemişti. Öğretmen, köyün sağlık memuru, demircisi, marangozu, duvarcısı, köyün lideri aynı zamanda da köydeki üretimi örgütleyen ve ürünlerin pazarlamasını sağlayan kişiydi.

► Yukarıdaki metinden hareketle, geçmişte birçok alanda uzmanlık görevini yerine getiren öğretmenin günümüzdeki uzmanlığının sınırlarını tartışınız.

Tartışmanızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Nasıl Tartışabiliriz?

- Konu ile ilgili görüşünüzü belirleyiniz.
- Farklı düşünce, eleştiri ve kanıtları savunma yapmadan dinleyiniz.
- Tartışma sonunda ortak bir sonuca ulaşınız
- Ulaştığınız ortak sonucu aşağıdaki "Tartışmamızın Sonucu" bölümüne yazınız.

Tartışırken Nasıl Yaratıcı Düşünebiliriz?

- Bir fikir veya ürünü benzersiz olarak yeniden ortaya koyabilmek için nasıl bir bakış açısıyla bakmanız gerektiğini düşününüz.
- En etkili çözümü üretmede doğa ve canlılardaki yapı ve işleyişin düşünceniz için bir araç olup olamayacağını düşününüz.
- Çözüm için fikir ve ürüne çok genel/bütüncül bir bakışla bakınız. Örneğin, bunların uzaydan nasıl görüldüğünü hayal ediniz.
- Olay ve düşünceye bütün içinde çok ayrıntılı bakınız. Örneğin, mikroskopla ayrıntıların nasıl görülebileceğini hayal ediniz.

Tartışırken Nasıl Eleştirel Düşünebiliriz?

- Sunulan veri, olay ve düşüncelere kuşkuyla yaklaşınız.
- Veri, olay ve düşünceler arasında neden-sonuç ilişkisi kurunuz.
- Veri, olay ve düşüncelerin bireyler, gruplar, toplumlar ve ülkeler arası geçerliliğini düşününüz.
- Düşünce ve olayları parçalarına ayırarak analiz ediniz.
- Veri, olay ve düşünceler arasında nasıl farklı anlam bağları kurulabileceğini belirleyiniz.

Tartışmamızın Sonucu:

Günümüzde öğretmen:

.....

.....

.....

Nasıl Tartıştık?

Yapıldı Yapılmadı

• Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşümüzü belirledik.	(...)	(...)
• Diğer grupların grup görüşlerimize yaklaşımlarını not aldık.	(...)	(...)
• Etkin bir dinleme biçimi ile görüşlerimize yapılan eleştirileri dinledik.	(...)	(...)
• Diğer gruplarla grubumuzun ortak görüşlerini belirledik.	(...)	(...)
• Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşip sonucu yazdık.	(...)	(...)

Eğitimin Bilim Olarak Gelişebilmesi İçin Hangi Uzmanlık Alanlarına İhtiyaç Duyulur?

Eğitim uzmanı, her türlü eğitim kurumunda belirlenen eğitim amaçlarının en etkili düzeyde gerçekleşmesi için eğitim ortamının oluşturulmasında öğrencilere, öğretmenlere, yöneticilere ve ana-babalara yardım edebilen, bu amaçla eğitim bilimlerinin bir dalında hem kuramsal hem de uygulamalı olarak uzmanlaşmış kişidir.

Bilimde, teknolojiye ve bunlara paralel olarak toplum hayatında yaşanan hızlı değişimler, insanların eğitimden beklentilerini arttırmış; bu durum, eğitimin ana öğelerinden biri olan öğretmenin eğitim-öğretim sürecinde kendi alanında sınırlı kalarak derinleşmesini, eğitimi ilgilendiren diğer alanlarda eğitim bilimlerinin farklı dallarında yetişmiş uzmanların görev almasını gerekli kılmıştır.

Eğitim uzmanlığı, değişik sistemlerde, kurumlarda ve kademelerde öğrenme-öğretme ortamını en etkili biçimde oluşturmayı öngörmüştür. Bu kapsamda eğitim uzmanı da eğitimin amaçlarını gerçekleştirmede yöneticilere, öğretmenlere, öğrencilere, velilere kılavuzluk ve yardım eder.

► Eğitimde uzmanlık alanlarına yönelik bilgiler, aşağıda harflerle kodlanmıştır. Verilen bilgileri, ilişkili oldukları uzmanlık alanlarıyla örnekteki gibi eşleştiriniz.

A

- Eğitim amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için sahip olunan insan kaynaklarını ve maddi kaynakları en etkili şekilde kullanarak gerekli çözümlemeleri üretme ve sonuçları değerlendirerek öneriler sunma
- Eğitim harcamalarının sonunda elde edilecek sonuçların toplum ve bireyin gelişimine katkısının planlanması

B

- Eğitimde var olan insan kaynaklarını, maddi kaynakları ve çevreyi en etkili şekilde koordine ederek (eş güdümlenerek) eğitim amaçlarına ulaşılmasını sağlama

C

- Farklı eğitim ortamlarının, eğitim yaklaşımları ve bireylerin gereksinimlerine uygun teknolojik araç-gereçlerin tasarım ve uygulanma koşullarının yaratılması

Ç

- Toplumsal, çağın ve öğrencilerin ihtiyaçlarını analiz ederek ihtiyaca uygun eğitim amaçlarını belirleme, belirlenen amaçlara göre etkinlikler ve uygulama koşullarını tasarlama, tasarlanan uygulamaları koşullara göre yeniden geliştirme

D

- Öğrencilerin gelişim düzeylerine, ilgi ve yetenek alanlarına uygun ölçek geliştirme ve ölçeklerin uygulama koşullarını belirleme, uygulama sonuçlarını analiz etme

E

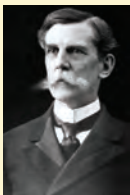
- Eğitim-öğretim uygulamalarının öğrenci gelişim düzeyleri, ilgi ve yetenekleri dikkate alınarak yürütülmesiyle ilgili olarak yönetici, öğretmen ve velilere danışmanlık yapma
- Öğrencilerin bireysel, kişilik gelişimlerine ve meslek seçimlerine alternatif çözümler sunma, tercih yapmalarını sağlama, kendilerini gerçekleştirmelerine katkı sunma

F

- Gelişim düzeyinin üstünde ya da altında olan bireylere yönelik gereksinimleri belirleme, uygun becerileri geliştirme ve sosyal yaşama uyum sağlama çalışmalarını yürütme

Eğitim Teknoloğu	Eğitim Yöneticisi ve Denetleyicisi	Özel Eğitim Uzmanı	Ölçme-Değerlendirme Uzmanı	Eğitim Planlaması ve Ekonomisi Uzmanı	Program Geliştirme Uzmanı	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Uzmanı
(...)	(...)	(...)	(...)	(A)	(...)	(...)

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Bilginin doğal sonucu konuşmak, bilgeliğin ayrıcalığı ise dinlemektir.”

Oliver Wendell Holmes

UYARLAYALIM UYGULAYALIM

Eğitimin Temelleri ile Uzmanlık Alanları Arasında Nasıl Bir İlişki Vardır?

Çağımızda toplumları etkileyen, biçimlendiren ve yönlendiren kurumların ve etkinliklerin başında eğitim ve bilimin geldiği yaygın bir görüştür. Bilgiyi üretme, bilgiyi üretenleri yetiştirme, bilgiyi kullanma ve yayma, bilgi ve bulguları toplumsallaştırma gibi bilim etkinliklerinin gerçekleştirilmesinde eğitim bir araçtır. Bilim alanında uygulanan yöntem ve birikimler çeşitli uygulamalarla eğitime yansımaktadır.

Eğitim-öğretimde öğrencilere kaynaklık edecek olan ders kitaplarının hazırlanması için oluşturulan komisyonlarda, eğitim bilimleri alanında yetişmiş uzmanların da yer alması, konuya ilişkin örneklerdendir. Bunun gerekçesi, hazırlanan kitaplardaki bilgi ve etkinliklerin, eğitimin temellerini oluşturan alanlardaki bilgi ve araştırmalarla tutarlılığının sağlanmasıdır.

► Eğitim-öğretimde kullanılacak olan ders program ve kitaplarının hazırlanmasında görev alan eğitim uzmanları aşağıda verilmiştir. Bu uzmanların, ders program ve kitaplarına ne gibi katkıları olabilir? Düşüncelerinizi ilgili boşluklara örnekteki gibi yazınız.

Ders Programları ve Ders Kitaplarının Hazırlanma Süreci

Uzmanlık Alanı

Ders Programları ve Ders Kitaplarına Katkısı

Rehberlik ve Psikolojik
Danışmanlık Uzmanı

Konu, bilgi ve etkinliklerin öğrencilerin düzeyine uygun, ilgi ve yeteneklerini geliştirebilecek yapıda olmasını sağlama açısından katkı sunar.

Program Geliştirme
Uzmanı

.....
.....

Ölçme-Değerlendirme
Uzmanı

.....
.....

Bilgi Damlası

“Uzmanlaşma, insan ve iş bakımından olmak üzere iki türdür. İnsanın uzmanlaşması, yaşama olanaklarını artırmak amacıyla bireyin değişen koşullara uyması demek olan sosyal bir oluşumdur. Başkalarının yapamadığı şeyleri yapabilecek duruma gelen bu bireyin, başkalarını ona bağımlı kılan görevleri kadar statüsü de artar. İş uzmanlaşması ise eylemleri daraltan ve tekrar durumuna getiren bir örgüt olayıdır. Böyle eylemlerde bulunan bireyler, gördükleri işler dolayısıyla uzmanlaşmış olmazlar. Çünkü iş uzmanlaşması arttıkça o işi yapan insanın uzmanlaşması azalır. İnsan uzmanlaşmasının en iyi örneği, tıp mesleğindeki farklılaşmadır. Bu farklılaşmaya özellikle tıp bilimleri ve tekniklerinin gelişmesi yol açmıştır. Böyle uzmanlaşmaya paralel olarak tıp mesleği kişiselikten kurtulmuş fakat kendi içinde daha bağımlı duruma gelmiştir. İş uzmanlaşmasının en iyi örneğini ise sanayi işçisinin oluşumu vermektedir. Mikro iş bölümü, insanı makinenin bir parçası durumuna sokmuş ve makinenin gerektirmediği insan organlarının boş kalmasına yol açmıştır. Bu da sanayi işçisinin görev statü ve doyumunun azalmasını meydana getirmiştir.”

Ziya Bursalıoğlu
Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

Ulusal ve Uluslararası Projelerin Eğitimin Hangi Uzmanlık Alanları ile Bağlantısı Vardır?

Millî Eğitim Bakanlığının yürüttüğü uluslararası projelerden biri olan “Hayat Boyu Öğrenme Projesi” kapsamındaki “Erasmus, Comenius, Leonardo Da Vinci” projeleri;

- Uluslararası planlama, koordinasyon ve uygulamanın farklı tür ve düzeydeki okullara göre yürütülmesini,
- Öğrencilerin ihtiyaç ve gelişimlerine uygun eğitim programlarının düzenlenmesini,
- Bireylerin bilişsel, sosyal, duyuşsal vb. alanlardaki çok yönlü gelişimini sağlamaya yönelik çalışılmasını,
- Uluslararası iletişim ve koordinasyonu sağlayan bilgi teknolojilerinin kullanılmasını öngörmektedir.

► Bu projelerin amaçlarının eğitimdeki hangi uzmanlık alanları ile ilişkili olduğunu “Düşün-Gruplaş-Paylaş Etkinliği” ile ortaya koyunuz.

“Düşün-Gruplaş-Paylaş Etkinliği”nde aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Düşün-Gruplaş-Paylaş Etkinliğini Nasıl Uygulayabiliriz?

- Yukarıda verilen konu üzerinde iki üç dakika bireysel olarak düşününüz.
- Bireysel düşünme sonunda iki üç kişilik grubunuzu oluşturarak konuyu tartışınız.
- Tartışma sonunda ulaştığınız sonucu grup sözcünüz aracılığıyla paylaşınız.

Nasıl Yaratıcı Düşünebiliriz?

- Bir fikir veya ürünü benzersiz olarak yeniden ortaya koyabilmek için nasıl bir bakış açısıyla bakmanız gerektiğini düşününüz.
- En etkili çözümü üretmede doğa ve canlılardaki yapı ve işleyişin düşünceniz için bir araç olup olamayacağını düşününüz.
- Çözüm için fikir ve ürüne çok genel/bütüncül bir bakışla bakınız. Örneğin bunların uzaydan nasıl görüldüğünü hayal ediniz.
- Olay ve düşünceye bütün içinde çok ayrıntılı bakınız. Örneğin mikroskopla ayrıntıların nasıl görülebileceğini hayal ediniz.

Nasıl Eleştirel Düşünebiliriz?

- Sunulan veri, olay ve düşüncelere kuşkuyla yaklaşınız.
- Veri, olay ve düşünceler arasında neden-sonuç ilişkisi kurunuz.
- Veri, olay ve düşüncelerin bireyler, gruplar, toplumlar ve ülkeler arası geçerliliğini düşününüz.
- Düşünce ve olayları parçalarına ayırarak analiz ediniz.
- Veri, olay ve düşünceler arasında nasıl farklı anlam bağları kurulabileceğini belirleyiniz.

Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Beden dilinizi kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Paylaşmamızın Sonucu:

MEB-Avrupa Birliği ortak projelerinin eğitimdeki uzmanlık alanları ile ilişkisine yönelik şu sonuçlara ulaştım:

- Uluslararası planlama, koordinasyon ve uygulamanın farklı tür ve düzeydeki okullara göre yürütülmesi, **eğitim yöneticisi ve planlama uzmanlık alanı ile ilişkilidir.**
- Öğrencilerin ihtiyaç ve gelişimlerine uygun eğitim programlarının düzenlenmesi

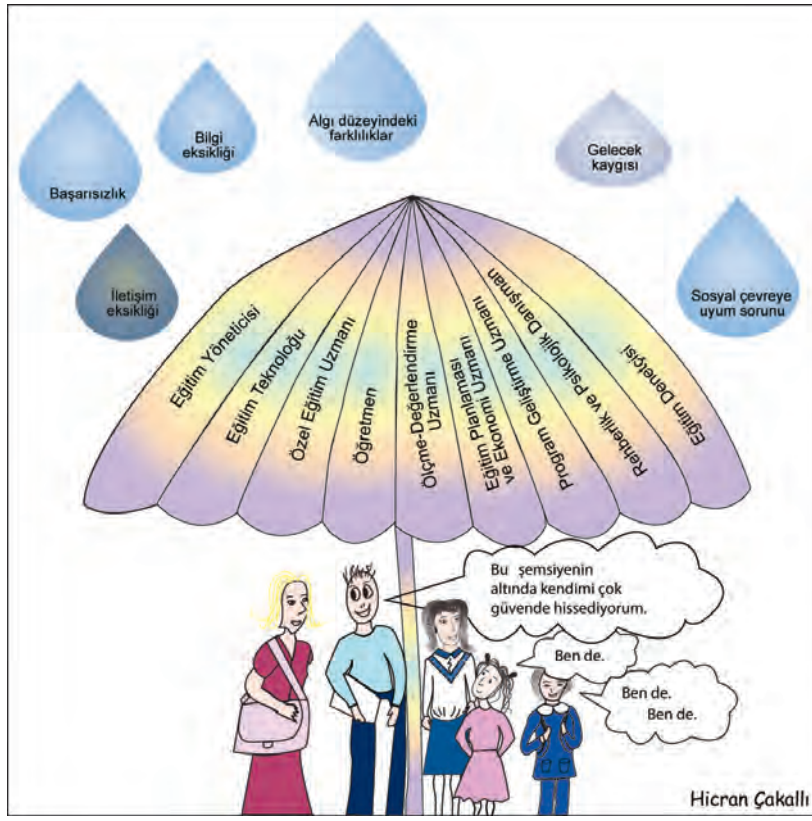
• Bireylerin bilişsel, sosyal, duyuşsal vb. alanlardaki çok yönlü gelişimine yönelik öngörülerde bulunulması

• Uluslararası iletişim ve koordinasyonu sağlayan bilgi teknolojilerinin kullanılması

Nasıl Tartıştık?

Yapıldı Yapılmadı

• Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşümüzü belirledik.	(...)	(...)
• Diğer grupların grup görüşlerimize yaklaşımlarını not aldık.	(...)	(...)
• Etkin bir dinleme biçimi ile görüşlerimize yapılan eleştirileri dinledik.	(...)	(...)
• Diğer gruplarla grubumuzun ortak görüşlerini belirledik.	(...)	(...)
• Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşip sonucu yazdık.	(...)	(...)

EĞLENİRKEN DÜŞÜNELİM

Filozofça

Üstat Thales (Tales), bir akşam gökteki yıldızları inceleyerek yürürken önündeki çukuru fark etmez ve çukura düşer. Bunu gören bir kadın, "Daha ayağının altındaki görmezken gökte ne bulmayı umuyorsun?" diyerek onunla alay etmek ister. Thales, "Senin çukura düşmemenin nedeni zaten çukurda yaşıyor olmandır." diyerek bilgece bir cevap verir.

Bilim ve Gelecek

Basından Yansıyanlar

► Siz de gazetelerden eğitim hizmetlerindeki çalışma ve uzmanlık alanlarına yönelik aşağıdaki gibi haberleri derleyerek sınıf panosunda sergileyiniz.

MEB "AĞ TEKNOLOJİLERİ UZMANI" YETİŞTİRECEK

Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü ile Türkiye Bilişim Vakfı iş birliğinde başlatılan Net Cad eğitim programı ile Türkiye’de önemli oranda açığı bulunan ağ teknolojileri uzmanı yetiştirilecek. Millî Eğitim Bakanlığının konuyla ilgili genelgesinde, İnternet ortamına erişimin ve veri iletişiminin büyük ölçülerde yoğunlaştığı günümüzde özellikle ağ güvenliği ve yönetimi konularında görev yapacak çok sayıda ağ teknolojileri uzmanına ihtiyaç duyulduğu vurgulandı.

Genelgede, “Yapılan araştırmalara göre Türkiye’de 2007 yılında 40.800 ağ teknolojileri uzmanı açığı olduğu tespit edilmiştir. Genel Müdürlüğümüz ve Türkiye Bilişim Vakfı iş birliğiyle yürütülen Net Cad eğitim programı ile ağ teknolojileri alanında bu ihtiyacın karşılanması hedeflenmektedir.” denildi.

Basından, 20.01.2009

NOTLARIM

“Eğitim Hizmetlerinde Belli Başlı Çalışma ve Uzmanlık Alanları” ile İlgili Notlarım

OKUMA METNİ

1. MAARİF KONGRESİ

3. Yunan Taarruzu'nun gerçekleştiği 15 Temmuz 1921 tarihinde, Ankara'da önemli bir ulusal toplantı yapılır. Bu toplantının adı "1. Maarif Kongresi"dir. Bu amaçla Mustafa Kemal Paşa, cepheden ayrılarak Ankara'ya gelir. Savaşın en hareketli dönemlerinde bir eğitim kongresinin yapılması ilgi çekicidir. Yurdun her tarafından 250'ye yakın bayan ve erkek öğretmen de kongreye katılmıştır. Kongre, Mustafa Kemal Paşa'nın açılış konuşması ile başlar. Paşa, konuşmasında özellikle şu noktalara vurgu yapar:

"Saygıdeğer Bayanlar, Baylar!

...

Bugün Ankara, millî Türkiye'nin 'millî eğitimini' kuracak olan Türkiye Öğretmenler Kongresinin toplantısına sahne olmak başarısıyla da övünmektedir.

...

Gerçi bugün maddi ve manevi kuvvetlerimizin kaynaklarını, millî sınırlarımız içindeki memleketlerimizde istilacı olan düşmanlara karşı kullanmak zorundayız. Memleket kültürü için ayrılabilen şey, gelecek millî eğitimimize dayanak sebebi olacak bir temel kurmaya yeterli değildir. Ancak geniş ve yeterli şartlar ve araçlara sahip oluncaya kadar geçecek mücadele günlerinde dahi tam bir dikkat ve özenle çizilmiş bir millî eğitim programı meydana getirmeye ve mevcut millî eğitim teşkilatımızı bugünden verimli bir faaliyetle çalıştıracak ilkeleri hazırlamaya mesaimizi ayırmalıyız.

Şimdiye kadar takip edilen öğretim ve eğitim yöntemlerinin, milletimizin gerileme tarihinde en önemli etken olduğu kanısındayım. Onun için bir millî eğitim programından söz ederken, eski dönemin hurafelelerinden ve yaradılış özelliklerimizle hiç de ilgisi olmayan yabancı düşüncelerden, Doğu'dan ve Batı'dan gelen bütün etkilerden tamamen uzak, millî ve tarihî karakterimizle uyumlu bir kültürü kastediyorum. Çünkü millî dehamızın tam olarak gelişmesi, ancak böyle bir kültür ile sağlanabilir. Herhangi bir yabancı kültür, şimdiye kadar takip edilen yabancı kültürlerin yıkıcı sonuçlarını tekrar ettirebilir. Kültür, 'fıkrî kültür', ortamla uyumludur. O ortam, milletin karakteridir.

Çocuklarımız ve gençlerimiz yetiştirilirken onlara, özellikle varlıkları ile hakları ile birlikleri ile ters düşen bütün yabancı unsurlarla mücadele gereği ve millî düşünceleri büyük bir olgunluk ile her karşıt düşünceye karşı şiddetle ve fedakârlıkla savunma zorunluluğu aşılmalıdır. Yeni neslin bütün manevi kuvvetlerine bu özelliklerin ve yeteneklerin aşılması önemlidir. Sürekli ve müthiş bir mücadele şeklinde beliren milletlerin hayat görüşleri ve düşünceleri, bağımsız ve mutlu kalmak isteyen her millet için bu özellikleri büyük bir şiddetle istemektedir.

...

Gelecek için hazırlanan vatan çocuklarına, hiçbir güçlük karşısında baş eğmeyerek büyük bir sabır ve dayanıklılıkla çalışmalarını ve öğrenimdeki çocuklarımızın ana ve babalarına da yavrularının öğrenimlerini tamamlamaları için hiçbir fedakârlığı göze almaktan çekinmemelerini tavsiye ederim.

Büyük tehlikeler önünde uyanan milletlerin ne kadar kararlı olduklarını tarih doğrulamaktadır. Silahı ile olduğu gibi kafası ile de mücadele etmek zorunda olan milletimizin birincisinde gösterdiği gücü, ikincisinde de göstereceğine asla kuşku yoktur. Milletimizin temiz karakteri yetenekle doludur. Ancak bu doğal yeteneği geliştirebilecek yöntemlerle donatılmış vatandaşlar gerekir. Bu görev de sizlere düşüyor. Millî hükümetimizin, tam bir ciddiyet ve içtenlikle istediği derecede, Türkiye bayan ve bay öğretmenlerinin hayat ve refahını henüz sağlayamamakta olduğunu bilirim. Fakat milletimizi yetiştirmek gibi kutsal bir görevi üzerine alan yüce topluluğunuzun, bugünün durumunu göz önüne alacağından ve her güçlüğü aşarak bu yolda pek çok dayanıklılıkla yürüyeceğinden kuşku yoktur. Göreviniz, pek önemli ve hayatidir. Bunda başarılı olmanızı Cenab-ı Allah'tan dilerim."

Ahmet Bekir Palazoğlu
Atatürk'ün Eğitim ile İlgili Düşünceleri

1. Aşağıdakilerden hangisi eğitimin açık işlevlerinden biri değildir?

- A) Kültürü aktarma
- B) Seçme-yöneltme
- C) Çocuk bakıcılığı
- D) Siyasal düzeni koruma
- E) Toplumu kalkındırma

2. Bilimin eleştirel olma özelliği aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Mantık ilkelerine göre hareket etme
- B) Genel önermelerden hareketle özele ulaşma
- C) Bilimde kesin doğruların ve değişmez kuralların olmaması
- D) Evrende olup bitenler içinden önemli olanları seçme
- E) Uluslararası bir olgu olma

3. I. Statü sağlama
II. Ulusal bilinci geliştirme
III. Bireyi toplumsallaştırma
IV. Suçu önleme

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri eğitimin gizli işlevlerindendir?

- A) I-II B) I-III C) I-IV
D) II-I-IV E) I-II-III

4. I. Çözümüne ulaşma
II. Çözümle ilgili kaynakları tarama, bilgi toplama
III. Problemin farkına varma ve onu sınırlama
IV. Problemin çözümünü için hipotezler kurma
V. Uygun araçları hazırlama, verileri toplama ve organize etme
VI. Hipotezleri test etme

Yukarıda belirli aşamaları takip etmeyi gerektiren ve zihinsel bir süreç olan problem çözmenin basamakları karışık olarak verilmiştir. Bu basamakların doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II, III, IV, V, VI, I B) III, II, IV, V, VI, I C) III, II, VI, IV, I, V
D) IV-III-I-II-VI-V E) VI-V-IV-III-II-I

5. I. Okulun amaçları
II. Dersin amaçları
III. Konunun amaçları
IV. Millî Eğitim Bakanlığının amaçları

Yukarıda verilen amaçların hiyerarşik sıralaması hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) I, II, III, IV B) IV, I, II, III C) II, III, IV, I
D) IV, III, II, I E) III, IV, II, I

1. ÜNİTE

6. Dünya çapında, gerek ülkelerin eğitim sistemleri oluşturulurken gerekse okullar eğitim-öğretim yaparken eğitim bilimi kendi başına hareket etmez. Eğitim, insan üzerinde araştırmalarda bulunan belli bilimlere kendine dayanak kabul eder ve bunlardan yararlanır.

Sizce eğitimin bilim alanlarını kendine dayanak kabul etmesinin gerekçeleri neler olabilir? Düşüncelerinizi aşağıdaki ilgili yerlere yazınız.

Eğitimin Temelleri	Eğitime Temel Oluşturmasının Gerekçesi
Eğitimin Felsefi Temelleri	
Eğitimin Psikolojik Temelleri	
Eğitimin Toplumsal Temelleri	
Eğitimin Tarihî Temelleri	
Eğitimin Hukuki Temelleri	
Eğitimin Ekonomik Temelleri	

7. Tıp alanında yeni geliştirilen bir grip aşısının etkisinin tespit edilmesi, olumsuz etkileri varsa bunların giderilmesi ve aşının olası virüslere karşı duyarlı hâle getirilmesi amaçlanmaktadır. Bunun için, aşığı kullanan bireyler belirlenerek muayene edilirler ve yüz yüze görüşmeler yapılır. Sonuçlar, aşı olmayanlarıkiyle karşılaştırılır.

Bu paragrafta belirtilen araştırma, bilimsel araştırma türlerinden hangisine bir örnektir ve sözü edilen araştırmanın özelliği nedir? Düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

8. Kohlberg (Kolberg), ahlak eğitiminin amaçlar doğrultusunda sadece resmî programlar ve dersler şeklinde öğrencilere verilmesinin yeterli olmadığını öne sürmüştü ve bireyde ahlak gelişimini sağlamada ancak adil ve demokratik bir okul ortamı ve çevrenin ortaya konulması gerekliliğine dayalı bir ahlak eğitimi modeli geliştirmiştir.

Türkiye ortaöğretim kurumlarında Kohlberg'in bu ahlak eğitimi modelinin uygulanmasına yönelik bir araştırma yürütmeniz gerekmektedir. Buna göre;

- Araştırmanın problemi ne olabilir?
- Araştırmanın hipotezleri neler olabilir?

.....

.....

.....

9. Aşağıda bazı araştırma konuları verilmiştir. Her bir konunun karşısına, o konuyu araştırırken kullanılabilecek veri toplama aracını yazınız.

- 2008-2009 öğretim yılı 11. sınıf edebiyat dersi başarısının şubeler bazında belirlenmesi:
- Fatih'te yaşayan vatandaşların çevre bilinci davranışlarının belirlenmesi:
- Çapa AÖL 9. sınıf öğrencilerinin başarılı oldukları alanların belirlenmesi:
- Ortaöğretim öğrencilerinin "AB Comenius (Komenyus) Projesi"ne ilişkin eğilimlerinin belirlenmesi:
- Uzmanların, hızlı teknoloji gelişiminin bireylerin kimlik gelişimine etkilerine dair görüşleri:

10. Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun şekilde tamamlayınız.

Toplumsal değişmeler eğitimin..... temelini konusudur.
Eğitilenlerin öğrenmeye hazır bulunuşluğunu tespit eden..... temelidir.
İlerlemecilik yaklaşımına göre bilginin kaynağı

11. Eğitimin amaç ve işlevlerinin topluma katkıları nelerdir? Düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....

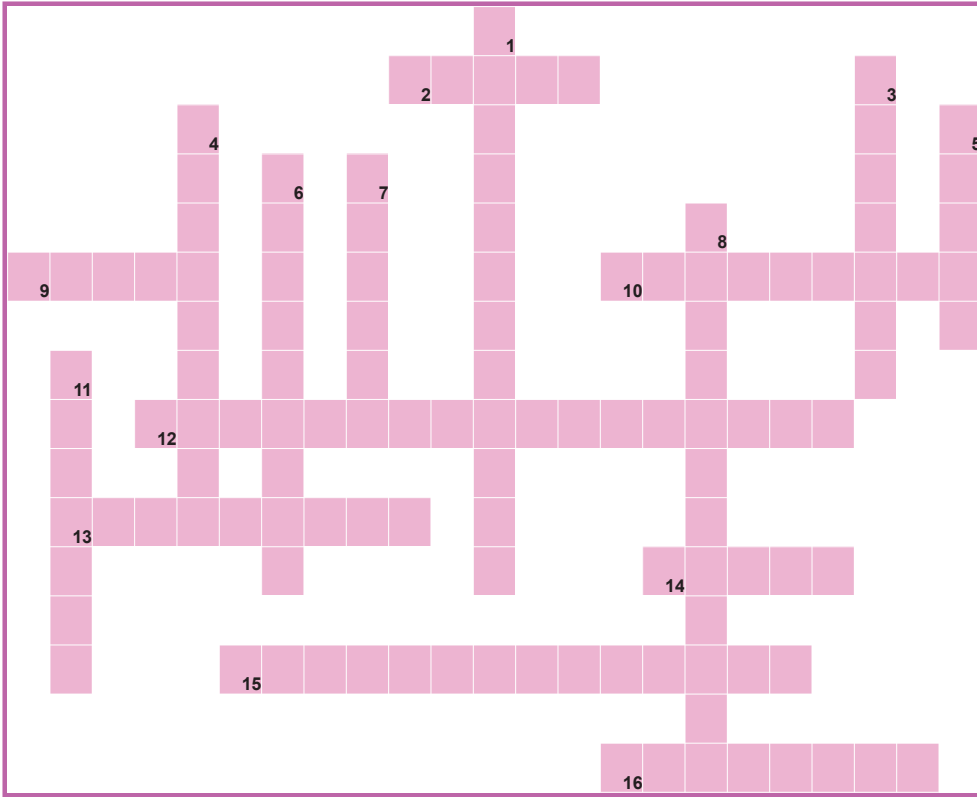
12. Eğitimin seçme ve yönlendirme işlevinin toplumun gelişimine katkıları nelerdir? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....

13. Eğitimin sömürüyü önleme işlevini örneklerle açıklayınız?

.....
.....
.....
.....
.....

BULMACA

SOLDAN SAĞA

2. Araştırma verilerinin çözümlenmesinden çıkarılan bilimsel sonuç
9. Kişilerin haklarını korumak ve toplum yaşamını düzenlemek için uygulanması devlet tarafından yaptırıma bağlanmış kurallar bütünü
10. Temelde bilinmeyen arama, bir sorunu çözme, kısaca bilgiye ulaşma süreci
12. Bireyin kendi içinde yaşadığı toplum kültürünü, davranışlarını benimseme süreci
13. Bilimin evrende olup biten tüm olgularla ilgilenmeyip bunların içinden daha önemli olanları seçerek araştırması
14. Toplamların, kültürlerin geçmişlerini sebep-sonuç, zaman-mekân açısından inceleyen bilim dalı
15. Bilimin, tek tek olaylardan elde ettiği sonuçlarla kuram ve yasalara ulaşması
16. Teknoloji üretiminde ve işletiminde çalışan kimse

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Bilimde kesin doğruların ve değişmez kuralların olmadığını, her bulgunun eleştiriye ve tartışmalara açık olduğunu belirten özellik
3. Dersin amaçlarını, konu etkinliklerini, uygulama koşullarını gösteren kılavuz
4. İnsan davranışlarını, zihinsel süreçleri, biyolojik ve psikososyal açıdan bireyi bilimsel yollarla inceleyen bilim alanı
5. Bir bilim dalında, belli bir teknik alanda yoğun öğrenim gören ya da türlü uygulamalara katılarak yüksek derecede yeterlik kazanmış olan kimse
6. Araştırmacının kendi düşüncesini, kişisel inançlarını, değer yargılarını araştırma sürecine ve araştırma sonuçlarına yansıtmaması durumu
7. Bir amaca ulaşmak için izlenen yol
8. Bilimin, bilim insanını çelişkilere düşmekten korumak için etkinliklerin her aşamasında tutarlılığı sağlayan ilkesi
11. Dünya ve evrendeki her türlü olay ve davranış hakkında genel bir görüş geliştiren insanın bütün düşünce ve faaliyetlerini organize etme ve onlara anlam verme ihtiyacı ile ilgili olan düşünce, disiplin

BİR MESLEK OLARAK ÖĞRETMENLİK

2. ÜNİTE

A. ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ

B. TÜRKİYE'DE ÖĞRETMENLİĞİN MESLEKLEŞME SÜRECİ

C. YÜKSEKÖĞRETİMDEKİ ÖĞRETMENLİK PROGRAMLARI

SENSİN BENİM

Sensin benim bulduğum bütün bu şeylerde,
bu sevgiyle, kardeşçe bağlandıklarımda;
tohum gibi güneşlenirsin daracık yerde,
büyükteyse büyüksün, bakarım da.

İnanılmaz oyunu bu güçlerin işte,
öyle bir işlerler aktıkları yerde ki:
köklerde büyürken azalır gövdelerde
ve dirilirler ağaç tepelerinde sanki.

Rainer Maria Rilke
Seçilmiş Şiirler-Dunio Ağıtları

A. ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ

Konuya Başlarken

1. Meslek, birey için mi toplum için mi bir ihtiyaçtır? Sözlü olarak ifade ediniz.
2. Yapılan her işin bir meslek olup olmadığını nedenleriyle birlikte söyleyiniz.
3. Öğretmenin olmadığı bir eğitim sistemi hayal ediniz. Bu durumda neler olabileceği hakkındaki düşüncelerinizi sözlü olarak ifade ediniz.

Yararlanılacak Kaynaklar

- 1982 Anayasası
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu

Kavram ve Konular

- Meslek
- Öğretmenin Görev ve Sorumlulukları
- Öğretmenlik Mesleği
- Öğretmenin Nitelikleri

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?

Bir İş Alanını Meslek Hâline Getiren Etkenler Nelerdir?

Meslek, bireysel ve toplumsal yaşam için zorunlu olan bir iş bölümü, insanın ve toplumun temel gereksinimlerini karşılama uğraşıdır. Genelde iş ve meslek, insanlığın yerleşik hayata geçişiyle birlikte gündeme gelmiştir. Meslek; birey, toplum, ekonomi, bilim, teknoloji ve eğitim gibi öğelerden oluşan çok boyutlu bir yapıdır. Çağımızdaki bilimsel ve teknolojik gelişmelerin etkisi bilgi toplumu oluşumunun tüm alanlarında olduğu gibi meslek alanında da söz konusudur. Bu durum aynı zamanda mesleğin tüm boyutlarını da etkilemektedir. Bu nedenle günümüzde bir işin meslek olarak kabul edilebilmesi için iş alanı ile ilgili;

- Mesleki rol ve yeteneklerin belirlenmesi,
- Meslek standartlarının oluşturulması,
- Mesleğin uzmanlık alanları ve kademelerinde personel yetiştirilmesi,
- Mesleki nitelik ve kalitenin geliştirilmesi,
- Mesleğin demokratikleştirilmesi,
- Bilimsel, teknolojik ve uygulama boyutlarının bütünleştirilmesi,
- İlgili kurumlar arası yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası iş birliğinin oluşturulması,
- Mesleğin diğer mesleklerle sağlıklı ve tutarlı ilişkiler içinde olması ve uluslararası düzeyde geçerli olan bir meslek hâline getirilmesi söz konusudur.

► Okuduğunuz metinden hareketle aileniz ve yakın çevrenizdekilerin çalıştıkları bir meslek alanını belirleyiniz. Belirlediğiniz meslek alanının hangi niteliklere sahip olduğunu örnekteki gibi aşağıda verilen boşluklara yazınız.

Öğretmenlik Nasıl Bir Meslek Alanıdır?

“Öğretmenlik, sadece sınıf içi öğretim midir yoksa eğitim biliminde farklı bilim alanlarını, ilke ve kuramları bünyesinde barındıran kapsamlı bir meslek midir?” sorusunun cevabı, “Öğretmenlik; bireysel, sosyal, kültürel, bilimsel, teknolojik boyutlu profesyonel statüde bir eğitim mesleğidir.” olmalıdır. Çağımızda bilimsel, teknolojik gelişmeler ve hızlı sosyal değişimler tüm meslek alanlarını olduğu gibi öğretmenlik mesleğini de etkilemektedir. Öğretmenlik, bireylerin ve toplumun yaşam ve gelişim biçimini şekillendiren önemli bir meslektir. Ayrıca diğer tüm meslek insanlarını da öğretmenler yetiştirmektedir. Öğretmenlik, eğitime anlam veren, eğitimi işlevsel yapan, etkili ve verimli kılan temel unsurlardan biridir.

1. Mesleki Özellikler

Öğretmenlik mesleği, uygulamaların dayanakları ve ilkeleri yönünden bilimsel, eğitim sistemindeki kuram, ilke ve yöntemlerin öğretim sürecinde uygulanması ve ürüne dönüştürülmesi boyutunda bir ressamın tuvalde oynayan fırçası, bir müzisyenin notada can bulan sesi kadar sanatsaldır. Tıp ve hukuk mesleklerinde olduğu gibi öğretmenlik mesleğinin de konusu insandır. Bu nedenle öğretmenlik, her devirde ve toplumda önemli bir meslek olagelmıştır. Nitelikli öğretmen yetiştirilmesi de çağdaş toplumların büyük önem verdiği konuların başında gelmektedir. Çağdaş gelişmeler ve öğretmenlik mesleğindeki yönelimlerin öngördüğü başlıca öğretmenlik mesleki yeterlikleri şunlardır:

- Öğrenme-öğretme alanında sürekli kendini geliştirme
- Belirli alanlarda uzmanlaşma
- Öğrenme faaliyetlerini zaman/ortamını planlama
- Bilgi kaynaklarından yararlanma
- Alanı ile ilgili bilgiler üretme
- Çevre koşulları ve öğrenci ihtiyaçlarına göre ders programı geliştirme
- Öğrenme-öğretme faaliyetlerini farklı ortamlar kullanarak yürütme
- Öğretim teknolojilerini bilme ve uygulama
- Ekiple çalışma

“1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nun 43. maddesi, öğretmenlik mesleğinin “bir ihtisas mesleği” olduğu ve “öğretmenlik mesleğine hazırlığın genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon (öğretmenlik meslek bilgisi)” ile sağlanacağını belirtmektedir.

DÜŞÜNELİM-SORGULAYALIM

2. Kişilik Özellikleri

Herkesin, geçmişe baktığında hatırlayacağı, etkisinde kaldığı öğretmenleri vardır. Bu öğretmenler; kişilikleri, bize yönelik davranışları, iletişim kurma yaklaşımları, öğrenme-öğretme faaliyetlerinde kullandıkları farklı yöntemler ve bilgiye ulaşmada yaptıkları rehberlikle bizde iz bırakmışlardır. “İyi bir öğretmen nasıl olur?” sorusu ile karşılaştığımızda, genellikle bu öğretmenlerimizin özellikleri aklımıza gelir. İyi öğretmen tanımı; öğrenciye, okul yöneticilerine ya da velilere göre değişebilir.

► Aşağıda Ömer Asım Aksoy ve Dr. Niyazi Altunkaya'nın öğretmenlerine yönelik düşüncelerini anlattıkları mektuplarından alıntılara yer verilmiştir. İnceleyiniz.

Dr. Niyazi Altunkaya'nın, öğretmeni Mitat Enç için duygu ve düşüncelerini dile getirdiği mektup

“Enç öğretmenimiz üniversite öğrencisi iken görme gücünü tümünden kaybetmiş, bu durumunu kabullendikten sonra yurt dışında gerekli eğitimi almış ve 40 yaşından sonra da doktora yapmıştır. 1952 yılında Gazi Eğitim Enstitüsünde Özel Eğitim Bölümünü kurma, Altı Nokta Kabartma Alfabeyi Türkçeye uyarlama gibi özel eğitim ile ilgili pek çok hizmete imza atmıştır.

Benim üzerimde derin iz bırakan öğretmenlerin başında gelir. Enç öğretmenimiz derslerine çok hazırlıklı gelirdi. Ders verdiği alanlarda tartışılmaz üstünlüğü ve birikimi vardı.

İngilizce, Fransızca ve Almanca biliyordu... Ses tonu, vurgulamaları, söz dağarcığı, oldukça uzun olan cümleleri mükemmeldi. Sözcüğün tam anlamıyla ‘kendini dinletirdi’... Hiç görmemesine karşın, derslerinde gerektiğinde grafik ve basit şekiller çizebilirdi. Dersleri için ayrıca kaynak gösterir, kısa notlar (tek-sir) verirdi.”

Zeki Sarıhan
Unutulmayan Öğretmenler

Ömer Asım Aksoy'un, öğretmeni Hilmi Konuralp için duygu ve düşüncelerini dile getirdiği mektup

“Geniş bilgisi, öğretme yöntemi, sevecenliği, özel yaşamımızla ilgilenmesi, hâlden anlaşıyor, kendi yaşamındaki davranışları... kısaca her biri bir öğretmen için büyük değer olan erdemlerin hepsi onun kişiliğinde toplanmıştı. Hangi derse girse dersin yüksek bir uzmanı gibiydi. Konuyu öyle açık ve sindirerek anlatırdı ki unutmamız olanaksızdı...

Ezberlemeyi yasaklamıştı. Öğrenmenin ezberlemekle değil anlamakla sağlanacağını, anladığımızı istediğimiz gibi anlatmamız gerektiğini söylerdi.”

Zeki Sarıhan
Unutulmayan Öğretmenler

Bilgi Damlası

“Dünya sorunlarına mantıklı çözümler önerebilen, toplumsal çıkarlara uygun karar verebilen, teknolojiyi kullanma konusuna hâkim; araştıran, düşünen ve yeni fikirler üretebilen bireyler yetiştirmek, eğitimin bugünkü amaçları arasındadır. Bu özelliklere sahip bireyler yetiştirme konusunda farklı yöntemler ve farklı yaklaşımlar, eğitim düşüncesinin geçmiş yüzyıllardan farklı olarak şekillenmesine neden olmuştur. 21. yy.da öne çıkan değişimlerin ve bunların eğitime yansımalarının anlaşılması, gelecek yıllara ilişkin öngörüler oluşturmada oldukça önem taşımaktadır.”

Ayla Oktay
Eğitim Bilimine Giriş

2. ÜNİTE

► Okuduğunuz mektuplardan hareketle siz de etkisinde kaldığınız bir öğretmene ait düşüncelerinizi aşağıda verilen boşluğa yazınız.

Benim Unutamadığım Öğretmenim

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

► Okuduğunuz ve oluşturduğunuz metinlerden hareketle Hilmi Konuralp, Mitat Enç ve öğretmeninizin örnek durum ve davranışlarını belirleyiniz. Bu durum ve davranışların öğretmenin mesleki ve kişisel özelliklerinden hangisi ile ilgili olduğunu örnekteki gibi aşağıya yazınız.

Mesleki Özellikler

Öğretme Yöntemi

.....

.....

.....

.....

.....

Kişisel Özellikler

.....

.....

Sevecenliği

.....

.....

.....

3. Öğretmenin Görev ve Sorumlulukları

Öğretmenlik mesleği, uygulamaların dayanakları yönünden bilimsel, uygulama sürecindeki etkinlikler ve ürünleri yönünden sanatsal, yapılan işin görev ve sorumluluk alanı yönünden kamusal bir hizmet alanıdır. Kamusal bir hizmet alanı olarak öğretmenlik, devletin eğitim-öğretim görevlerini üstlenen, özel ihtisas gerektiren bir meslektir. Öğretmenler, eğitim-öğretim görevlerini örgün ve yaygın eğitim kurumlarında, “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaç ve İlkeleri”ne uygun olarak yaparlar. Eğitim sisteminde öğretmenin, devlet memuru ve eğitimci olarak mesleki görev ve sorumluluk alanları bulunmaktadır.

► Devlet memuru ve eğitimci olarak öğretmenlerin görev ve sorumluluklarının neler olduğunu araştırınız.

Araştırma Kaynakları

- 1982 Anayasası
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
- 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu

Araştırmanızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Nasıl Araştırabiliriz?

- Araştırma grubu üyelerinizi belirleyiniz.
- Araştırmanızın amacını belirleyiniz.
- Araştırma süreci planınızı hazırlayınız.
- Kullanacağınız bilgi teknolojilerini belirleyiniz.
- Araştırma kaynaklarınızın bilimsel olmasına dikkat ediniz.
- Araştırmanızın amaç ve konusuna cevap veren bilgileri tespit ediniz.
- Birkaç kaynaktan derlediğiniz bilgileri tutarlı olacak şekilde birleştiriniz.
- Araştırmanızın sonucunu rapor hâline getiriniz.

Araştırma Sonuçları:

Öğretmenin eğitimci olarak görev ve sorumlulukları

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Öğretmenin devlet memuru olarak görev ve sorumlulukları

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nasıl Araştırdık?

Yapıldı Yapılmadı

• Araştırmanın amacını belirledik..	(...)	(...)
• Araştırma planı oluşturduk.	(...)	(...)
• Araştırmanın amacına uygun en az ... bilimsel kaynaktan veri topladık.	(...)	(...)
• Araştırma konusuna göre verileri düzenledik.	(...)	(...)
• Araştırma raporunu hazırladık.	(...)	(...)

UYARLAYALIM UYGULAYALIM

Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmende Hangi Nitelikleri Arıyor?

Türkiye’de öğretmen yeterliklerini belirleme amaçlı ilk ciddi ve kapsamlı girişimler, Millî Eğitim Bakanlığının öncülüğünde ilgili ve yetkili tarafların katılımıyla 1995 yılında başlatılmış ve zaman zaman kesintiye uğrayarak günümüze kadar sürmüştür. Bu çalışmaların ilk ürünü olan “Öğretmen Yeterlikleri”, öğretmen yetiştirme politikalarının belirlenmesi, hizmet öncesi öğretim programlarının geliştirilmesi, hizmet içi eğitim, öğretmenlerin seçimi, denetlenmesi ve performansların değerlendirilmesi, öğretmenlerin kendilerini geliştirmesi amacıyla Bakanlık tarafından onaylanarak 17.02.2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Öğretmen yetiştiren fakülte ve yüksekokullarda öğretmen adaylarının hizmet öncesinde Bakanlıkça belirlenen bu yeterliklere sahip olacak şekilde yetiştirilmeleri öngörülmüştür.

► Millî Eğitim Bakanlığının 12.07.2007 tarih ve 2741 sayılı onayı ile yürürlüğe konan “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlik Alanları” aşağıda verilmiştir. Her bir alanın temel niteliklerini inceleyiniz.

A. Kişisel ve Mesleki Değerler-Mesleki Gelişim

- A.1. Öğrencilere değer verme, anlama ve saygı gösterme
- A.2. Öğrencilerin öğrenebileceğine ve başaracağına inanma
- A.3. Ulusal ve evrensel değerlere önem verme
- A.4. Öz değerlendirme yapma
- A.5. Kişisel gelişimi sağlama
- A.6. Mesleki gelişmeleri izleme ve katkı sağlama
- A.7. Okulun iyileştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlama
- A.8. Mesleki yasaları izleme, görev ve sorumluluklarını yerine getirme

B. Öğrenciyi Tanıma

- B.1. Gelişim özellikleri
- B.2. İlgil ve ihtiyaçları dikkate alma
- B.3. Öğrenciye değer verme
- B.4. Öğrenciye rehberlik etme

C. Öğrenme ve Öğretme Süreci

- C.1. Dersi planlama
- C.2. Materyal hazırlama
- C.3. Öğrenme ortamlarını düzenleme
- C.4. Ders dışı etkinlikler
- C.5. Bireysel farklılıkları dikkate alarak öğretimi çeşitlendirme
- C.6. Zaman yönetimi
- C.7. Davranış yönetimi

D. Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Teknikleri

- D.1. Ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerini belirleme
- D.2. Değişik ölçme tekniklerini kullanarak öğrencinin öğrenmelerini ölçme
- D.3. Verileri analiz ederek yorumlama, geri bildirim sağlama
- D.4. Sonuçlara göre öğretim-öğrenme sürecini gözden geçirme

E-Okul-Aile ve Toplum İlişkileri

- E.1. Çevreyi tanıma
- E.2. Çevre olanaklarından yararlanma
- E.3. Okulu kültür merkezi durumuna getirme
- E.4. Aileyi tanıma ve ailelerle ilişkide tarafsızlık
- E.5. Aile katılımı ve iş birliği sağlama

F. Program ve İçerik Bilgisi

- F.1. Türk millî eğitiminin amaçları
- F.2. Özel alan öğretim programı bilgisi ve uygulama becerisi
- F.3. Özel alan öğretim programını izleme, değerlendirme ve geliştirme

► Aşağıda verilen öğretmenlik mesleği genel yeterlik alanları, öğretim sürecinde öğretmenlerin hangi uzmanlık alanları ile iletişim ve iş birliği içerisinde olmasını gerektirir? Öğretmenin iş birliği içinde olması gereken uzmanlık alanlarını “1. ünitenin Ç bölümü”ndeki “Eğitimde Çalışma ve Uzmanlık Alanları” konusundaki bilgilerinizi göz önünde bulundurarak aşağıda verilen bölümlere yazınız.

Genel Yeterlik Alanı	Öğretmenin İletişim ve İşbirliği İçinde Olması Gereken Uzmanlık Alanları
A. Kişisel ve Mesleki Değerler-Mesleki Gelişim	
B. Öğrenciyi Tanıma	
C. Öğrenme ve Öğretme Süreci	
D. Ölçme-Değerlendirme Yöntem ve Teknikleri	
E. Okul-Aile ve Toplum İlişkileri	
F. Program ve İçerik Bilgisi	

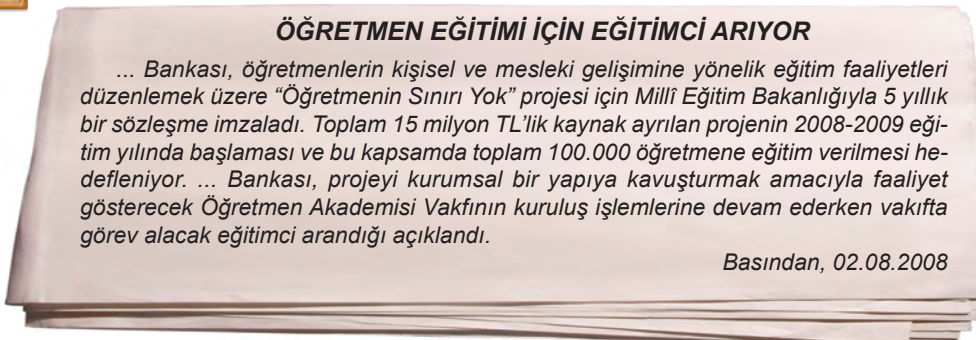
► “1. ünitenin C bölümü”nde yer alan ‘Eğitimin Temelleri’ konusundaki düşünce ve fikirlerinizden hareketle gerek sınıf ortamı gerek meslek yaşamı gerekse sosyal çevreyle etkileşiminde öğretmenin meslek yaşamına eğitimin temellerini oluşturan bilim alanları nasıl katkı sağlar? Aşağıda verilen ilgili boşluklara yazınız.

Eğitimin Temelleri	Eğitim Temellerinin Öğretmen ve Meslek Yaşamına Katkıları
Eğitimin Psikolojik Temelleri	
Eğitimin Toplumsal Temelleri	
Eğitimin Felsefi Temelleri	
Eğitimin Ekonomik Temelleri	
Eğitimin Hukuki Temelleri	
Eğitimin Tarihî Temelleri	

Basından Yansılar

► Siz de aşağıdaki gibi eğitimin açık ve gizli işlevlerine yönelik gazetelerden benzer haberleri derleyerek sınıf panosunda sergileyiniz.

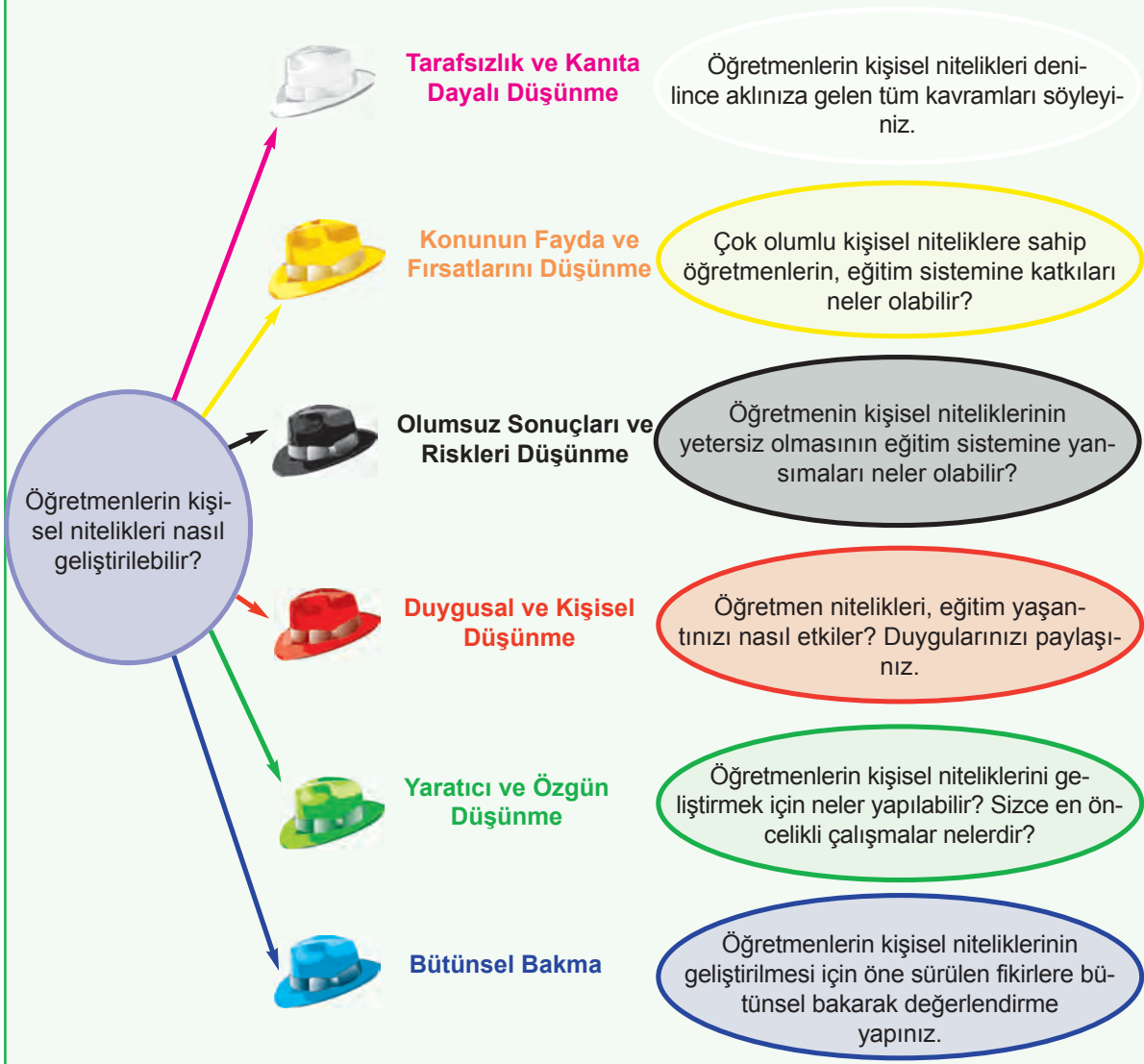

► “Öğretmenlik mesleği genel yeterlik alanlarının toplumsal ve ekonomik kalkınmaya etkisi ne/neler olabilir?” sorusunu “Altı Şapkalı Düşünme Tekniği” ile düşününüz. Her şapkanın sorduğu soruyu o şapkanın düşünme biçimi ile cevaplandırarak 6 farklı bakış açısına ulaşınız.

“Altı Şapkalı Düşünme Tekniği”nde aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Altı Şapkalı Düşünme Tekniği ile Nasıl Düşünebiliriz?

- Grupça bir şapka seçiniz.
 - ▣ Beyaz Şapka: Tarafsız ve objektiftir. Olgular ve rakamlarla ilgilenir.
 - ▣ Sarı Şapka: Olumlu ve iyimserdir. Umutla ve olumlu düşünme ile ilgilidir.
 - ▣ Siyah Şapka: Karamsar ve kötümserdir. Bir işin niçin yapılmayacağını gösterir.
 - ▣ Kırmızı Şapka: Tutku ve duyguyu çağırıştırır. Duygusal bakış açısı verir.
 - ▣ Yeşil Şapka: Yaratıcılık ve yeni fikirlerle ilgilidir.
 - ▣ Mavi Şapka: Serinkanlıdır. Düşünme sürecinin düzenlenmesi ve kontrolü ile ilgilidir.
- Grupça seçtiğiniz şapkanın düşünme yöntemi üzerine fikir alışverişinde bulununuz.
- Grupça seçtiğiniz şapkanın düşünme yöntemini konuya uyarlayınız.
- Konu hakkında seçtiğiniz şapkanın yöntemi ile düşünürken yaratıcı düşünme ve eleştirel düşünme tekniklerinden yararlanınız.

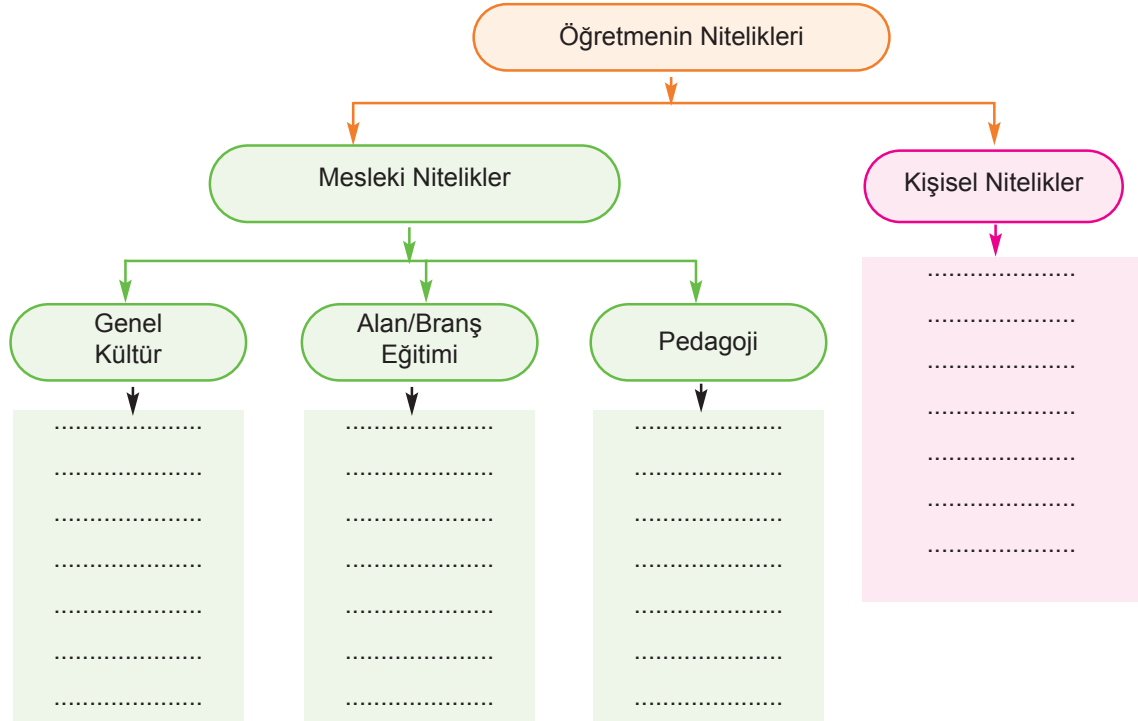
NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

Eğitimle ilgilenen bilim insanlarının başlıca uğraş alanlarından biri de etkili bir öğretmende bulunması gereken özellikleri belirlemek ve bu özelliklere uygun öğretmen yetiştirme çalışmalarının yapılmasıdır. Öğretmenlik mesleğinin uygulanması sırasında öğretmenin iki temel niteliği önem taşır. Bunlar, kişisel ve mesleki niteliklerdir.

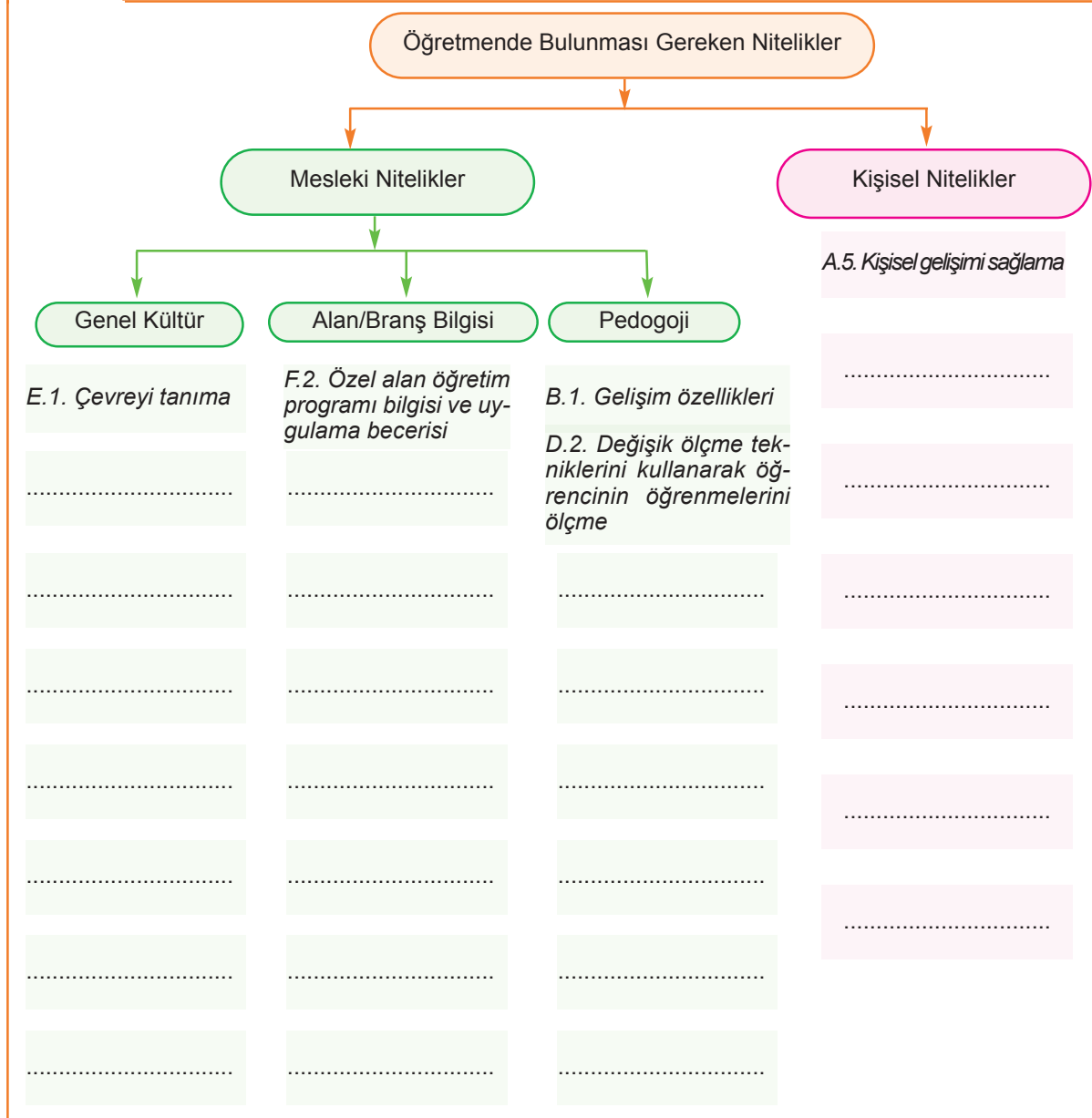
► Aşağıda öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği nitelikler verilmiştir. Bu nitelikleri “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nda belirtilen “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlik Alanları”ndan olan mesleki ve kişisel niteliklerden hangisine uygun olduğunu belirleyerek şemadaki uygun bölümlere yerleştiriniz.

1. Öğrenciyi tanıma	14. Beceri geliştirme
2. Alanla ilgili kavram ve olayları bilme	15. Alanında araştırma yapma
3. Cesaretlendirici olma	16. Sanatsal ve kültürel faaliyetler
4. Çevresel ve kültürel koşulları tanıma	17. Rehberlik yapma
5. Öğretimi yönetme	18. Sıcakkanlı olma
6. Öğretimi planlama	19. Sosyal sorunlara duyarlılık
7. Sorun çözme becerisi	20. Alanla ilgili bilgileri farklı alanlarla ilişkilendirme
8. Anlayışlı olma	21. Sabırlı olma
9. Modern olma	22. Alanla ilgili araştırma, inceleme yöntemlerini bilme
10. İletişim kurma	23. Hoşgörülü olma
11. Demokratik olma	24. Güven verici olma
12. Araştırma becerisi	25. Olay ve olgulara farklı bakış açısıyla bakma
13. Öğrencilerin farklı bakış açıları edinmelerini sağlama	26. Başarıyı ölçme
	27. Bilgi üretmeye yöneltme

► Bu bölümün “Uyarlayalım-Uygulayalım” aşamasında öğrendiklerinizden hareketle, “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlik Alanları”nın “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nda belirlenen “Öğretmenlik Mesleği Mesleki ve Kişisel Nitelikleri”nden hangileri ile ilişkili olduklarını belirleyerek aşağıda verilen şemadaki ilgili boşluklara örneklerdeki gibi yazınız.

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Bir başkasına yapabileceğimiz en büyük iyilik, sahip olduklarımızı onunla paylaşmak değil, kendisinin bir şeye sahip olması için ona yol göstermektir.”

Benjamin Disraeli

Öğretmen Ben Olsaydım Ne Yapardım?

► Kendinizi öğretmen olarak düşününüz. Bir öğretmen olarak sahip olmanız gereken mesleki ve kişisel nitelikler ile yasal görev ve sorumluluklarınızı da göz önünde bulundurarak, aşağıdaki durumlarla karşılaştığınızda yaklaşımınızın ne olacağını ilgili boşluklara yazınız.

Sorunlar

Çok güzel şiir ve denemeler yazan bir öğrenciniz, bunları paylaşmaktan ve okul törenlerinde okumaktan sıkılmaktadır.

Sınıfta birkaç öğrenci, arkadaşlarının dersteki farklı bakış açılarını ve farklı düşüncelerini yadırgamaktadır.

Bulunduğunuz okulda öğrencilerin çoğu çevreye karşı duyarlı kalmakta, atıkları geri dönüşüme vermemekte ve okul içi temizliğe özen göstermemektedir.

Farklı sınıflarda, müzik alanında çok yetenekli, aynı zamanda müzik kültürü gelişmiş olan öğrencileriniz var. Bu öğrencilerin okuldaki eğitim ortamına katkıda bulunmalarını nasıl sağlarsınız?

Bulunduğunuz okulda öğrencilerin insan hakları, yaratıcı ve özgün düşünme ile günlük yaşama yönelik proje geliştirme becerileri edinmelerine ihtiyaç bulunmaktadır.

Öğretmenliğin Mesleki ve Kişisel Niteliklerini Nasıl Kullanırdınız?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Basından Yansıyanlar

ÖĞRETMENLERDE OLMASI GEREKEN NİTELİKLER

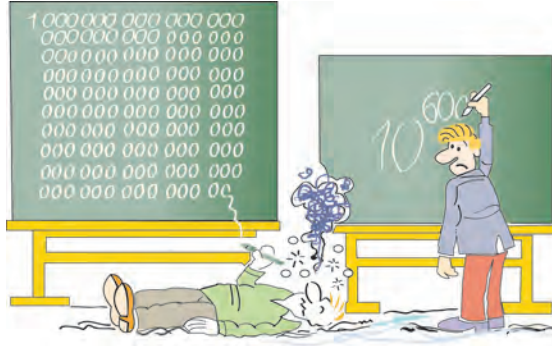
... Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), ilköğretim öğretmenlerinde bulunması gereken nitelikleri tek tek belirledi. Aynı çalışma, ortaöğretim öğretmenleri için de başlatıldı.

MEB, konuyla ilgili 2002 yılında başlatılan proje çerçevesinde bir öğretmende bulunması gereken "bilgi, beceri, tutum ve özellikleri" saptayarak "Öğretmen Yeterlikleri" adı altında yayımladı.

Alınan bilgiye göre "Öğretmen Yeterlikleri" belirlenirken, düzenlenen seminer ve çalıştaydan çıkan sonuçların yanı sıra ABD, İngiltere, Seyşel Adaları, Avustralya ve İrlanda gibi ülkelerdeki örnekler de göz önünde bulunduruldu. Ortaya çıkan çalışma ile ilgili pilot bölge olarak belirlenen 6 ildeki öğretmenler, okul yöneticileri; sendika, dernek ve sivil toplum örgütü üyeleri, kamu kurumu mensupları; öğretim elemanları ve öğretmen adaylarından oluşan toplam 6 bin 743 kişinin görüşü alındı.

Basından, 02.02.2009

EĞLENİRKEN DÜŞÜNELİM

Hotantot kabilesinde bilinen en büyük sayı 3'tür. Saydıkları zaman "1, 2, 3... çok" diye sayarlar. Yani 3'ten fazla olan her şey, onlar için "çok"tur.

Bilim ve Teknik
S 328, s. 34

NOTLARIM

“Öğretmenlik Mesleği” ile İlgili Notlarım

B. TÜRKİYE'DE ÖĞRETMENLİĞİN
MESLEKLEŞME SÜRECİ**Konuya Başlarken**

1. Bir öğretmende olması gereken kişisel ve mesleki nitelikler her dönemde aynı mıdır? Nedenlerini sözlü olarak ifade ediniz.
2. Öğretmenlik mesleğinin gerçekleştirilmesinde yasal dayanaklara bağlı kalınmasının nedenlerini söyleyiniz.

Yararlanılacak Kaynaklar

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
- 3797 sayılı Millî Eğitim Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun

Kavram ve Konular

- Öğretmenlik Mesleğine Giriş Koşulları
- Öğretmenin Çalışma Koşulları
- Yasal Dayanaklar

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?**1. Yasal Dayanaklar**

Dünyada öğretmenliğin kendine özgü bir meslek alanı olarak kabul görmesi, 1789 Fransız İhtilali'nden sonradır. Nitekim Batı'da öğretmen yetiştiren ilk kurumlar da bu ihtilâli izleyen dönemde açılmıştır. Türkiye'de profesyonel bir meslek olarak öğretmenliğin doğuş süreci, 1846 yılında "rüştiye" adı verilen, ortaokul (günümüzde ilköğretimin ikinci kademesi) düzeyindeki Batı tipi okulların açılmasıyla başlamıştır. Geleneksel eğitim veren medreselerden farklı olarak dönemin çağdaş eğitim yöntem ve araçlarını kullanan bu okulların sayısının artması, bunlar için medreselerin dışında yeni tip bir öğretmen yetiştirme ihtiyacını gündeme getirmiştir. Bunun sonucunda 16 Mart 1848'de İstanbul'da açılan Darülmuallimin (Erkek Öğretmen Okulu), ilk öğretmen okulu olmuştur.

Darülmuallimin'in açılması, Türkiye'de öğretmenliğin mesleklaşmasında önemli bir adım olmuş ve konu ile ilgili ilk hukuksal düzenleme bu dönemde yapılmıştır.

► Ülkemizde öğretmen yetiştirme ile ilgili ilk hukuksal düzenlemeler, 1851 yılında yayımlanan "Darülmuallimin Nizamnamesi" ve 1869 yılında yayımlanan "Maarifumumiye Nizamnamesi" ile gerçekleştirilmiştir. Bu hukuksal düzenlemelere ilişkin bazı maddeler aşağıda verilmiştir. İnceleyiniz.

1851 Darülmuallimin Nizamnamesi

1. Nitelikli öğretmen yetiştirilmesi için okula az sayıda öğrenci alınacaktır.
2. Öğrenciler okula sınavla alınacaktır.
3. Okulun ders programında ders verme ve öğretim yöntemi, Farsça, aritmetik, geometri, alan ölçümü, astronomi, coğrafya da yer alacaktır.
4. Mezunların göreve atanmaları, mezuniyet başarı dereceleri ve sırasına göre olacaktır.

1869 Maarifumumiye Nizamnamesi

- 52. Madde:** İstanbul'da 3 şubeli bir öğretmen okulu açılacaktır. 1. şube rüştiyelere, 2. şube iptidai (ilkokul)lere, 3. şube de sultani (lise dengi öğretim kurumu)lere öğretmen yetiştirecektir.
- 63. Madde:** Bir okula yapılacak öğretmen atamalarında, öğretmen okulundan mezun olanlar, diğerlerine tercih edilecektir (Öğretmenliğin ayrı bir meslek olduğunun ilk kez resmî olarak tanınması).
- 69. Madde:** Darülmuallimat (kız öğretmen okulları)ta, usulîtalim (öğretim yöntemi) adlı bir ders yer alacaktır.

Ülkemizde, öğretmen yetiştirme alanında 150 yıl boyunca birçok model denenmiş, engin bir deneyim ve birikim elde edilmiştir. Öğretmenlik, bir meslek olarak ilk defa Osmanlı döneminde, Tanzimat hareketi sırasında ele alınmıştır. Cumhuriyet Döneminde ise bu alanda her bakımdan yeniden yapılanmaya gidilmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında toplum içinde öğretmenlerin saygınlığında gözle görülür bir artış meydana gelmiştir. Atatürk'ün "Toplumların uygarlık seviyesi öğretmene verilen değerle ölçülür." sözü, bu dönemde öğretmene ne denli önem verildiğinin açık bir göstergesidir. Atatürk döneminde yetişen öğretmenler, eğitimde ilk kez laik, bilimsel, bütüncül bir özgünlük geliştirmişlerdir.

► Aşağıda öğretmenlik mesleğinin gelişimi, cumhuriyet öncesi ve sonrası olmak üzere iki dönem hâlinde verilmiştir. İnceleyiniz.

Cumhuriyet Öncesi Dönemde Öğretmenlik Mesleğinin Gelişimi

16 Mart 1848: Medreselerin yanı başında açılan Batı tipi okullar olan rüştiyelere öğretmen yetiştirmek için İstanbul'da Darülmuallimin açıldı.

1868: İlkokullar (iptidailer)da çağdaş öğretim yöntem ve araçlarını kullanacak öğretmen yetiştirmek üzere İstanbul'da Darülmualliminisıbyan açıldı. Daha sonra vilayetlerde de darülmualliminisıbyanlar açıldı.

1869 Maarifiumumiye Nizamnamesi: Maarifiumumiye Nizamnamesi bugünkü anlamda Genel Eğitim Tüzüğü hazırlanarak yayımlandı. Bu Nizamname, öğretmen yetiştirmede önemli bir adım olmuştur.

1870: İlk Kız Öğretmen Okulu olan Darülmuallimat, 1870 yılında İstanbul'da açıldı. Bu okul iki yıllık öğretimle sıbyan okullarına, üç yıllık öğretimle de kız rüştiyelerine öğretmen yetiştirmekteydi.

1874: Ortaöğretime nitelikli öğretmen yetiştirmek için Darülmualliminikebir [daha sonra Darülmualliminiâli (Yüksek Öğretmen Okulu) olacak] kuruldu.

Cumhuriyet Döneminde Öğretmenlik Mesleğinin Gelişimi

1924 Orta Tedrisat Muallim Kanunu: 13 Mart 1924'te "439 sayılı Orta Tedrisat Muallimleri Kanunu", öğretmenliği bir meslek olarak tanımlamıştı. Bu Yasa'ya göre öğretmenlik; yüksek öğretim, ortaöğretim ve ilköğretim öğretmenliği olarak üç dereceye ayrılmıştı.

1935: Gazi Orta Öğretmen Okulu, Eğitim Enstitüsüne dönüştürüldü. Okul, ortaokullara ve bazı alanlarda da liselere branş öğretmeni, ilköğretmen okullarına öğretmen ve ilköğretim müfettişi yetiştirmekteydi. 1940'lardan itibaren başka eğitim enstitüleri de açıldı.

1936: 1930'lu yılların sonuna doğru öğretmen yetiştirmede gerçekleştirilen en önemli atılımlardan biri de köye öğretmen yetiştirmektir. Köylerdeki okuryazarlığı yükseltmek için ilk olarak, askerliğini çavuş olarak yapanlardan seçilenler, altı ay süreli Eğitim Kursu'ndan sonra eğitimci unvanı ile köy ilkokullarında görevlendirildiler.

1940: Köylerin yetişmiş insan gücünü sağlamak üzere köy enstitüleri açıldı. Köy enstitülerinin öğretmen ve yönetici ihtiyacını karşılamak üzere de Ankara'da Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsü kuruldu.

1973: "1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu" ile öğretmenlik, uzmanlık mesleği olarak kabul edildi. Öğretmenlik eğitimine ilişkin ilkeler getirildi.

1974: İlk öğretmen okullarının yerine ön lisans eğitimi veren iki yıllık eğitim enstitüleri kuruldu.

1978: Üç yıllık eğitim enstitüleri, yüksek öğretmen okullarına dönüştürüldü.

1982: Öğretmen yetiştiren kurumlar üniversitelere bağlandı. İki yıllık eğitim enstitüleri, eğitim yüksek okuluna; yüksek öğretmen okulları, eğitim fakültelerine dönüştürüldü.

► Öğretmen yetiştirme çalışmalarının özellikle Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde yoğunlaşmasının sebepleri neler olabilir? Düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

► Cumhuriyetin ilk yıllarında öğretmen yetiştirme uygulamalarının yoğunluğunun sebepleri neler olabilir? Grubunuzu oluşturarak tartışınız.

Tartışmanızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Nasıl Tartışabiliriz?

- Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşünüzü belirleyiniz.
- Arkadaşlarınızın düşünce, eleştiri ve kanıtlarını savunma yapmadan dinleyiniz.
- Diğer grupların, grup görüşünüze yaklaşımını not alınız.
- Diğer gruplarla grubunuzun ortak görüşlerini belirleyiniz.
- Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşınız.
- Ulaştığınız ortak sonucu aşağıdaki "Tartışmamızın Sonucu" bölümüne yazınız.

Tartışırken Nasıl Yaratıcı Düşünebiliriz?

- Bir fikir veya ürünü benzersiz olarak yeniden ortaya koyabilmek için nasıl bir bakış açısıyla bakmanız gerektiğini düşününüz.
- En etkili çözümü üretmede doğa ve canlılardaki yapı ve işleyişin düşünceniz için bir araç olup olamayacağını düşününüz.
- Çözüm için fikir ve ürüne çok genel/bütüncül bir bakışla bakınız. Örneğin bunların uzaydan nasıl görüldüğünü hayal ediniz.
- Olay ve düşünceye bütün içinde çok ayrıntılı bakınız. Örneğin mikroskopla ayrıntılarını nasıl görülebileceğini hayal ediniz.

Tartışırken Nasıl Eleştirel Düşünebiliriz?

- Sunulan veri, olay ve düşüncelere kuşkuyla yaklaşınız.
- Veri, olay ve düşünceler arasında neden-sonuç ilişkisi kurunuz.
- Veri, olay ve düşüncelerin bireyler, gruplar, toplumlar ve ülkeler arası geçerliliğini düşününüz.
- Düşünce ve olayları parçalarına ayırarak analiz ediniz.
- Veri, olay ve düşünceler arasında nasıl farklı anlam bağları kurulabileceğini belirleyiniz.

Tartışırken Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Beden dilinizi kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Tartışmamızın Sonucu:

Cumhuriyetin ilk yıllarında öğretmen yetiştirme uygulamalarının yoğunluğunun sebepleri

.....

.....

.....

Nasıl Tartıştık?

	Yapıldı	Yapılmadı
• Grup üyelerinin katılımı ile ortak görüşümüzü belirledik.	(...)	(...)
• Diğer grupların grup görüşlerimize yaklaşımlarını not aldık.	(...)	(...)
• Etkin bir dinleme biçimi ile görüşlerimize yapılan eleştirileri dinledik.	(...)	(...)
• Diğer gruplarla grubumuzun ortak görüşlerini belirledik.	(...)	(...)
• Tartışma sonunda tüm gruplarla ortak bir sonuca ulaşp sonucu yazdık.	(...)	(...)

► Günümüzde öğretmenlik mesleğinin temelini oluşturan yasal dayanaklar aşağıda verilmiştir. Grubunuzu oluşturarak bu yasal dayanaklardan birini seçiniz. Seçtiğiniz yasal dayanakta öğretmenlik mesleğiyle ilgili maddeleri kapsayan bir sunu hazırlayınız. Teknolojik araç gereçlerden faydalanarak yaptığınız çalışmayı derste sununuz.

Sununuzda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Araştırma Kaynakları

- 1739 sayılı Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
- 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Kanunu

Sunuyu Nasıl Hazırlayabiliriz?

- Grubunuzun sunu konusunu belirleyiniz.
- Sunu konusunun sınırlarını belirleyiniz.
- Konuya yönelik farklı kaynakları belirleyiniz.
- Kaynaklardan topladığınız bilgileri özetleyiniz.
- Bir sununun hangi bölümlerden oluşması gerektiğini araştırınız.
- Sunuda içerik, renk ve dikkati çekmeyi uygun şekilde tasarlayınız.

Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Vücut dilini kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Sunuyu Nasıl Hazırladık?

Yapıldı Yapılmadı

• Sunumuzun konusunu belirledik.	(...)	(...)
• Sunu konumuzun sınırlarını belirledik.	(...)	(...)
• Konuya yönelik farklı kaynakları belirledik.	(...)	(...)
• Farklı kaynaklardaki bilgileri özetledik.	(...)	(...)

2. Öğretmenlik Mesleğine Giriş Koşulları

Öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci seçiminde olduğu gibi eğitimi bitirerek öğretmenlik mesleğine atanacak adaylar için de bazı ölçütlere dayalı bir seçme söz konusudur. Bu seçim, kimi ülkelerde merkezî veya yerel olarak yapılan bir seçme/eleme sınavı sonucuna göre yapılırken kimi ülkelerde de öğretmen gereksinimine göre okul yönetimi veya okulun bağlı olduğu yerel yönetim birimlerince başvuran adaylarla görüşme yoluyla yapılmaktadır.

Öğretmenlik eğitimi tamamlayan öğretmen adaylarının mesleğe atanmalarının sınavla yapıldığı ülkelere Türkiye, Almanya, Avusturya, Fransa, İspanya ve Lüksemburg örnek olarak verilebilir.

Türkiye’de öğretmenlik eğitimlerini bitiren okul öncesi, ilköğretim sınıf ve alan öğretmeni ve ortaöğretim alan öğretmeni aday öğretmenlerinin atanabilmeleri için her yıl merkezî sistemle yapılan sınava girmeleri ve bu sınavdan yeterli puanı almaları gereklidir. Atama, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından her öğretmenlik alanında (Türkçe, matematik, fizik öğretmenliği gibi) gereksinim duyulan öğretmen sayısına göre yapılmaktadır. Atanan öğretmenler, bir yıl stajyer öğretmen olarak görev yaparlar. Bu süre içinde adaylar, yerel olarak düzenlenen adaylık eğitimi programına katılırlar. Bir yılın sonunda yapılan değerlendirme sonucuna göre asil öğretmenliğe atanırlar.

DÜŞÜNELİM-SORGULAYALIM

3. Öğretmenlerin Çalışma Koşulları

Tarihteki en eski mesleklerden biri olan öğretmenliğin, toplumların hayatında kurucu, geliştirici ve koruyucu niteliği hemen her dönem ön plana çıkmıştır. Öğretmenlik mesleği, günümüzdeki uzmanlık düzeyine ulaşmadan önce çeşitli tarihsel-toplumsal koşullara göre bir oluşum süreci geçirmiştir. Öğretmenlik mesleğine ilişkin yapılacak bir çözümlemeye, eğitimin birey ve toplum için ihtiyaç hâline geliş sürecini dikkate almadan sağlıklı bir değerlendirme yapmak güç olacaktır. Bu nedenle konu ile ilgili olarak “Öğretmenlik mesleğinde hangi tarihlerde, ne tür değişiklikler görülmüştür?” sorusundan çok “Öğretmenlik mesleği hangi sosyal şartlar altında, ne tür değişimler geçirmiştir?” sorusuna cevap aramak önem kazanmaktadır.

► Aşağıda Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin gelişimi ve çalışma koşulları ile ilgili üç döneme ait fotoğraflar verilmiştir. İnceleyiniz.

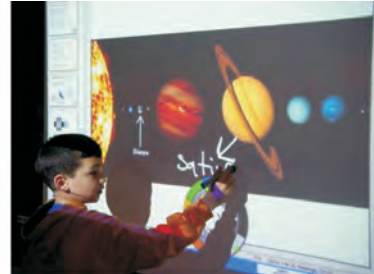
Cumhuriyet Öncesi

Cumhuriyetin İlk Yılları

Günümüz

► Bu fotoğraflardan hareketle, çeşitli dönemlerde öğretmenlerin çalışma koşulları arasındaki benzerliklerin, farklılıkların ve bu koşulların öğretmenliğin meslekleşme sürecine katkılarının neler olabileceğini aşağıdaki ilgili boşluklara yazınız.

Çalışma Koşulları Bakımından Benzer Yönleri

.....

.....

.....

.....

Çalışma Koşulları Bakımından Farklı Yönleri

.....

.....

.....

.....

Bu Koşulların Öğretmenliğin Meslekleşmesine Katkıları

.....

.....

.....

.....

Bilgi Damlası

“Öğretmenliğin diğer gelişmiş ülkelerde olduğu gibi profesyonel bir meslek statüsüne kavuşturulması açısından 1996 yılında ... YÖK ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan çalışma, büyük bir önem taşımaktadır. ‘Hizmet Öncesi Öğretmen Yetiştirme Projesi’ kapsamında eğitim fakülteleri ve programlarında yeniden yapılanmaya gidilmiş, ilköğretim okullarına öğretmen yetiştirmek üzere fen bilgisi, sosyal bilgiler, matematik ve sınıf öğretmenlikleri, ilköğretim bölümü kapsamında toplanmıştır. Öğretmen yetiştirme programlarına okul deneyimi ve okullarda uygulama dersleri konularak öğretmen adaylarının alan deneyimlerinin artırılması yoluna gidilmiştir. ‘Fakülte ve okul iş birliği’ çerçevesi altında eğitim fakülteleri ve uygulama okulları arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca Öğretmen Yetiştirme Millî Komitesi kurularak eğitim fakültelerindeki niteliğin artırılmasına katkıda bulunacak ‘akreditasyon (denklik)’ çalışmalarına başlanmıştır. Yeni düzenleme ile ortaöğretim alan öğretmenlerinin tezsiz yüksek lisans programıyla yetiştirilmesi öngörülmüştür.”

Ahmet Eskicumalı
Öğretmenlik Mesleğine Giriş

Bir Öğretmen Hangi Koşullarda Çalışır?

Ülkemiz; sosyokültürel, ekonomik ve coğrafi özellikler yönünden farklılıklar gösteren bölgelerden oluşmaktadır. Öğretmenlerin de çalışma koşulları bu farklılıklar doğrultusunda değişiklikler göstermektedir.

- Grubunuzu oluşturarak bulunduğunuz yöredeki farklı eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin hangi çalışma koşullarına sahip olduklarını aşağıda verilen ölçütler çerçevesinde bir röportaj yaparak belirleyiniz.

Röportajınızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Röportajı Nasıl Yapabiliriz?

- Röportajın konusunu belirleyiniz.
- Röportajın konusuna yönelik sorular hazırlayınız.
- Röportaj yapacağınız kurumu belirleyiniz.
- Röportajı yapacağınız kişiden daha önce randevu alınız.
- Röportaj sırasında uyulması gereken kural ve davranışları araştırınız.

Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Vücut dilini kullanma yerini ve ölçütlerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

	Röportaj Ölçütleri	Açıklamalar
Kurum Bilgileri	Kurumun türü	
	Kurumun öğrenci sayısı	
	Kurumun öğretmen sayısı	
	Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı	
Öğretmenin Çalışma Koşulları	Fiziki çalışma koşulları nasıldır?	
	Okul içi ve okul dışı sosyal etkinlikler nelerdir?	
	Mesleki yeterlikleri geliştirme imkânı ne durumdadır?	
	Teknolojik altyapı imkânları ne durumdadır?	
	Çevrenin sosyoekonomik yapısı nasıldır?	
	Öğrenci başarısı nasıldır?	

Röportajı Nasıl Yaptık?

Yapıldı Yapılmadı

• Röportajın konusunu belirledik.	(...)	(...)
• Röportajın konusuna yönelik açık ve anlaşılır sorular hazırladık.	(...)	(...)
• Röportaj yapacağımız kişi/kişilerden daha önce randevu aldık.	(...)	(...)
• Röportaj sırasında uyulması gereken kural ve davranışları araştırdık.	(...)	(...)
• Röportaj sırasında uyulması gereken kuralları uyguladık.	(...)	(...)
• Röportajın sonucunu arkadaşlarımızla paylaştık.	(...)	(...)

UYARLAYALIM-UYGULAYALIM

► Yaptığınız röportaj çalışması sonucuna göre grubunuzun öğretmenlerin çalışma koşulları ile ilgili edindiği izlenim ve düşünceleri aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

.....

► Aşağıda OECD (Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı)'ye üye bazı ülkelerin farklı öğretim kademelerine göre öğretmen başına düşen öğrenci sayılarını gösteren bir tablo verilmiştir. İnceleyiniz.

Ülke	Okul Öncesi	İlköğretim	Ortaöğretim
Macaristan	11	11	11
Yunanistan	12	11	8
İsveç	12	12	13
İspanya	14	14	11
Avusturya	17	14	11
Fransa	19	19	12
Türkiye	20	26	16
Meksika	29	28	30
OECD Ort.	15	17	13

OECD Education at a Glance

Yukarıdaki tablo incelendiğinde Türkiye, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı en yüksek ülkeler arasındadır. Türkiye ile OECD ortalaması arasındaki, en büyük fark ise ilköğretim düzeyinde görülmektedir. İlköğretimde OECD ortalaması 17 iken ülkemizde bu sayı 26'dır. Tablonun ortaya koyduğu verilerde, Türkiye'de temel eğitimin tüm aşamalarında öğretmen başına düşen öğrenci sayısının, OECD ortalamasının üzerinde seyrettiği görülmektedir.

► Bu bölümün "Düşünelim-Sorgulayalım" aşamasında grupça yaptığınız röportaj sonuçlarında elde ettiğiniz öğretmen başına düşen öğrenci sayısını tabloda verilen

- Türkiye ortalaması ile karşılaştırınız.
- OECD ülkeleri ortalamaları ile karşılaştırınız.
- Bu durum öğretmen verimliliğini ne düzeyde etkiler? Sözlü olarak ifade ediniz.

Bilgi Damlası

"OECD, 14 Aralık 1960 tarihinde imzalanan Paris Anlaşması ile kurulmuştur. Bu anlaşma, 30 Eylül 1961'de yürürlüğe girmiştir. Çağdaş medeniyet düzeyine erişmeyi daha ilk gün hedef alan Türkiye, 29 Mart 1961 tarih ve 293 sayılı kararı ile OECD'ye katılmıştır.

OECD'ye üye ülkelerin her geçen yıl eğitim politikalarına daha çok önem vermeye başlaması üzerine 2002 yılının temmuz ayında OECD'ye bağlı yeni ve bağımsız bir 'Eğitim Müdürlüğü (EDU)' kurulmuştur."

www.meb.gov.tr

► Aşağıda, öğretmenlerin çalışma koşulları ve bu koşulların gerektirdiği niteliklere ait iki durum verilmiştir. Bu durumları, temel özellikleri yönünden inceleyerek ilgili soruların cevaplarını boş bırakılan yerlere yazınız.

A-Durumu

Toprağımızın krokisini çıkardık. 4000 dönümlük yeri ekin tarlası olarak ayırdık. Sebze ve meyve bahçesi olarak 300 dönüm yeter, dedik. Hamidiye köyünün gerilerindeki çıplak tepelere 40 dekar orman, 50 dönümlük üzüm bağı kondurmayı düşündük. Meyveli meyvesiz dikilecek ağacın 100.000'in altında olmasını kararlaştırdık. Çevremiz gün geçtikçe gençleşti, tazeleşti, güzelleşti ve zenginleşti. Yetiştirdiklerimizden sonra beslenmemiz de değişti. Yurdun çok yerinde ekmek karneyle yenmeye başlandığında biz tarlamızdan çıkan buğdaylarla bu sıkıntıyı görmedik. Üstelik başka enstitülere tonlarca buğday yardımı yaptık. Çevremizdeki köyleri de etkiledik. Onlar da bizim gibi ekip biçmeye başladılar.

Komisyon tarafından düzenlenmiştir.

B-Durumu

Öğrencilerimle atık maddelerin geri dönüşümüne yönelik bir proje geliştirdik. Geliştirdiğimiz proje ile ulusal düzeydeki bir bilim olimpiyatına katıldık ve birinci olduk. Hazırladığımız projeyi okulumuzun İnternet sayfasında ulusal ve uluslararası paylaşım amacıyla yayınladık. Hem ülkemizden hem de başka ülkelerden tebrik ve projeye katkı mesajları aldık. Öğrencilerim ve ben, bu sayede ülke içinden ve dışından yeni arkadaşlar hatta çalışma ortakları edindik. Bilgi ve tecrübelerin paylaşımı ve projenin başarı ile sonuçlanması bizleri çok mutlu etmişti. Ekip olarak düzenlediğimiz dağ kampında bir akşam, ateşin karşısında saz ve gitar eşliğinde söylediğimiz şarkı ve türkülerle bu başarıyı kutladık.

Komisyon tarafından düzenlenmiştir.

Yukarıda verilen A ve B durumlarındaki öğretmenlerin çalışma koşullarını belirleyen etkenler neler olabilir?

.....

.....

.....

.....

Yukarıda verilen A ve B durumlarındaki koşullarda öğrenci yetiştirecek bir öğretmenin hangi niteliklere sahip olması gerekir?

.....

.....

.....

.....

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

- Bu bölümde “Öğretmenlerin Çalışma Koşulları” konusu ile ilgili yaptığınız etkinlikler ve röportaj sonuçlarından yola çıkarak öğretmenlerin çalışma koşulları ile ilgili belirlemeler yapınız. Yaptığınız belirlemeleri aşağıdaki ilgili bölüme yazınız.

Öğretmenlerin Çalışma Koşulları

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Öğretmenlerin çalışma koşulları ve sorunlarına yönelik aşağıda verilen bölüme bir afiş çalışması yapınız. Çalışmanızda gazete haberleri, *İnternet*, çekeceğiniz fotoğraflar vb. kaynaklardan yararlanınız.

Basından Yansıyanlar

**34 İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİSİNE
BİR BİLGİSAYAR**

Bilgisayar başına düşen öğrenci sayısının incelendiği araştırmada Türkiye genelinde ilköğretimde 34,47, ortaöğretimde ise 16,38 öğrencinin bir bilgisayar kullanabildiği tespit edildi.

Araştırma sonuçlarına göre eğitim olanağı gelişmiş ilköğretim okullarında bir bilgisayar başına düşen öğrenci sayısının 46,46, ortaöğretim okullarında ise 20,23. Gelişmişlik düzeyi en düşük ilköğretim okullarında 88,82, liselerde 26,13 olduğu kaydedildi. Araştırmada bu durumun ilköğretim okullarında bilgisayar imkânlarının daha kısıtlı olduğunu gösterdiği vurgulandı.

Basından, 28.08.2008

**ÖĞRETMENLERİN YÜZDE 14'Ü
BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLARDA**

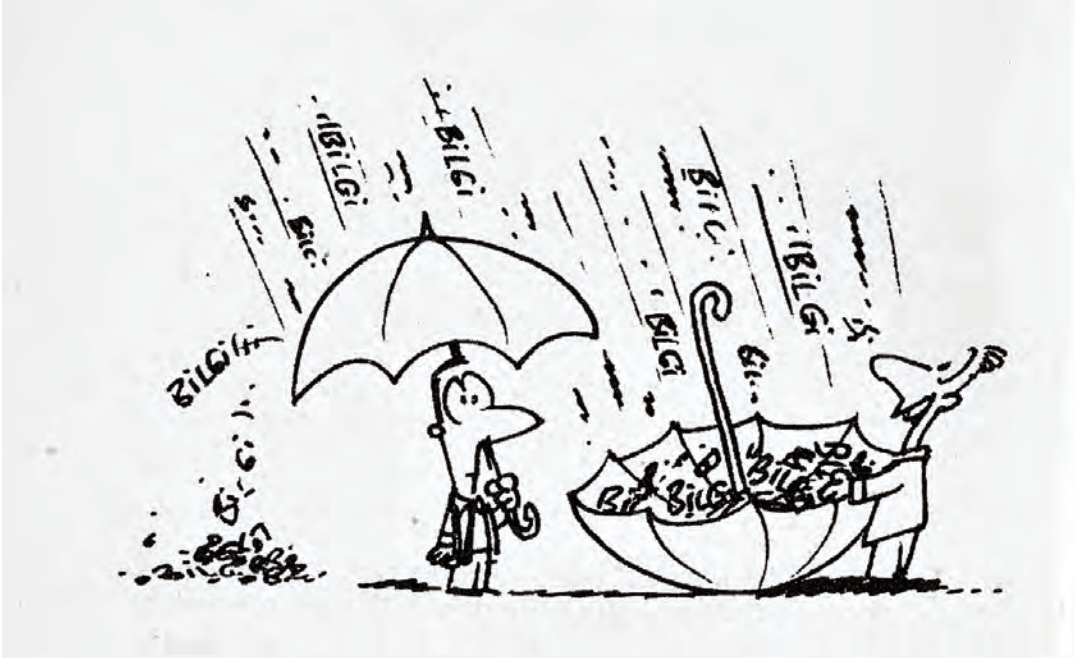
Öğretmenlerin yüzde 13,47'sinin birleştirilmiş sınıflarda hizmet verdiği, ilköğretim okullarının yüzde 40,65'inde ise birleştirilmiş sınıf bulunmadığı belirlendi.

Türkiye genelinde ilköğretim okullarında taşınmalı eğitimden yararlanan öğrenci oranının yüzde 15,70 olduğu belirlenen araştırmada, eğitim olanağı gelişmiş ilçelerde bu değer yüzde 0,03'e düştüğü kaydedildi. Öğrencilerin taşınmalı eğitimden yararlanma oranı en düşük olan ilin İstanbul, bu oranın en yüksek olduğu bölgenin ise Doğu Karadeniz olduğu ifade edildi.

Basından, 28.08.2008

EĞLENİRKEN DÜŞÜNELİM

Ramazan Yıldırım

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Dünyadaki en önemli başarılar, hiçbir şeyin fayda getirmeyeceği gibi görüldüğü anlarda da denemeye devam eden insanlar tarafından elde edilmiştir.”

Dale Carnegie

NOTLARIM

“Türkiye’de Öğretmenliğin Meslekleşme Süreci” ile İlgili Notlarım

C. YÜKSEKÖĞRETİMDE
ÖĞRETMENLİK PROGRAMLARI**Konuya Başlarken**

Gelecekte yapmak istediğimiz mesleğe yönelik tercihlerinizde kendi istek ve yetenekleriniz mi yoksa başkalarının beklentileri mi sizin için belirleyicidir? Neden? Sözlü olarak ifade ediniz.

Yararlanılacak Kaynaklar

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
- 3797 sayılı Millî Eğitim Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun

Kavram ve Konular

- Yetenek
- Yükseköğretim
- İlgi
- Ortaöğretim
- Alan seçimi

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?

Bir okula girdiğimizde fiziksel çevredeki birçok eşyanın standart olduğunu görürüz. Kapılar, dolaplar, sıralar, tahtalar aynı boyda ya da aynı büyüklüktedir. Bir sınıfa girdiğimizde de ilk bakışta aynı yaşlarda, benzer ilgileri olan, benzer konuları öğrenen, birbirine benzer yüzlerle karşılaşırız. Yüzeysel olarak bakıldığında öğrenciler birçok açıdan birbirine benzemekle beraber yakından incelendiğinde sayılamayacak kadar çok özellikleriyle birbirlerinden ayrıldıkları görülür. Öğrencilerin gösterdikleri bu farklılıklar, gelecekleri ile ilgili yaptıkları tercihlere doğrudan yansır. Örneğin, ilköğretim okulunu bitiren öğrenciler; akademik başarıları, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yaptıkları seçimlere göre ortaöğretim kurumlarına yerleştirilirler. Tercih edilen bu kurumlar, öğrencilerin gelecekte edineceği mesleğin büyük ölçüde temelini oluşturmaktadır.

Bu Okulu Tercih Etmekteki Amacım

► Bahar Öğretmen, öğrencileri ile sohbet ederken onlara “Anadolu öğretmen lisesi”ni tercih etmelerinin nedenlerini sorar. Aşağıdaki resimde birkaç öğrencinin bu soru ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Siz de bu soru ile ilgili görüş ve düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız. Paylaşımınız sırasında arkadaşlarınızın görüşlerini not alınız.

Yatılı olduğu için tercih ettim.

Öğretmen olmak için tercih ettim.

Puanı yüksek olduğu için tercih ettim.

Alan Seçimi Neden Gereklidir?

Zorunlu temel eğitimden sonra öğrenciler, sahip oldukları ilgi, yetenek ve başarılarına göre farklı türde öğretim kurumlarına yerleşebilmektedir. Özellikle genel lise kapsamındaki ortaöğretim kurumlarında ise öğrenciler; ilgi, yetenek ve başarılı oldukları derslere göre alan seçimi yapmaktadırlar.

Alan/dal dersleri, öğrenciyi hedeflediği yükseköğrenim programlarına veya mesleğe, iş alanlarına yönelten ve ona bu yönde gelişme imkânı sağlayan derslerdir. “Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme Yönetmeliği”ne göre alan seçimi ile ortaöğretim kurumlarında;

- Yükseköğretime,
- Hem mesleğe hem yükseköğretime,
- Hayata ve iş alanlarına hazırlayan programlar uygulanır.

Okul türlerine göre öğretim programlarında yer alacak alanlar ile bu alanların hangi sınıflarda seçileceği ve alanlara kaynaklık eden dersler, okulların haftalık ders çizelgelerinde belirtilir.

Öğrenciler, ilköğretimdeki yöneltme esas ve ölçütleri de dikkate alınarak kendilerinin ve velilerinin görüşleri doğrultusunda ilgili müdür yardımcısı, sınıf rehber öğretmeni ve rehber öğretmen tarafından ilgi, istek, yetenek ve derslerdeki başarı durumlarına göre alanlara yönlendirilirler. Yönelme veya yönlendirmede, alanlara kaynaklık eden derslerin yıl sonu notlarının ağırlıklı ortalaması esas alınır.

Alan seçimi, ders kesiminden itibaren yeni ders yılının başlamasına kadar geçen süre içinde yapılır. Zorunlu hâllerde bu tarihten sonra da alan seçimi yaptırılabilir. Alanını seçen öğrenciler, alana geçiş şartlarını taşımaları kaydıyla ders yılı başından itibaren bir yıl içinde alanını değiştirebilir.

► Ortaöğretim kurumlarında bulunan TM (Türkçe-Matematik), Fen (Fen Bilimleri), Sosyal (Sosyal Bilimler), Yabancı Dil ve Özel Yetenek (Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi) alanı eğitimi bölümlerinden hangileri okulunuzda bulunmaktadır? Aşağıdaki bölüme yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

► Grubunuzu oluşturarak okulunuzda bulunan herhangi bir alana devam eden 10. sınıf öğrencilerine alan seçimiyle ilgili aşağıdaki tabloda verilen etkenlere yönelik sorular yöneltiniz (Belirlenen etkenlere ekleme yapabilirsiniz.). Ulaştığınız sonuçları (öğrenci sayısı ve oranı) uygun boşluklara yazınız.

..... Alanı İncelemesi

Alan Seçerken	Öğrenci Sayısı	Oranı
İlgi ve yeteneklerimi dikkate aldım.		
Ailemin isteklerini dikkate aldım.		
Arkadaşlarımın istediği alanı dikkate aldım.		
Üniversitede okumak istediğim bölümü dikkate aldım.		
Toplumun değer verdiği alanı dikkate aldım.		
.....		
.....		

2. ÜNİTE

► 10. sınıf öğrencileriyle yaptığınız görüşme sonuçlarından hareketle alan seçiminde en çok ve en az etkili olan unsurların neler olduğunu belirleyerek aşağıda verilen ilgili boşluklara yazınız.

Alan Seçiminde En Çok
Etkili Olan Unsurlar

.....
.....
.....
.....
.....

Alan Seçiminde En Az
Etkili Olan Unsurlar

.....
.....
.....
.....
.....

► Günlük yaşamda verdiğimiz her karar veya yaptığımız tercihler bir problem çözme sürecini barındırır. Siz de alan seçiminizi bir problem olarak kabul ederek aşağıda verilen aşamalara göre bir çözüm üretiniz.

1. Hangi alanı seçmeyi
planlıyorsunuz?

.....

2. Alan seçiminin nasıl ya-
pıldığına yönelik bilgi kay-
naklarını belirleyiniz.

.....
.....
.....

3. Alan seçiminde kaç fark-
lı seçeneğinizin olduğunu
belirleyiniz

.....
.....
.....

4. Alan seçeneklerinizin et-
kililiğini yandaki dört bo-
yuta göre analiz ediniz.

*Alanlardan her birinin güçlü-iyi
yönlerini belirleyiniz.*

*Farklı alanlardan her birinin
sunacağı fırsatları belirleyiniz.*

*Farklı alanlardan her birine ilişkin
zayıf ve eksiklerinizi belirleyiniz*

*Alanlardan her birini seçmenize
engel olan durumları belirleyin.*

5. Yaptığınız analizler sonu-
cunda size en uygun seçe-
neğin hangisi olduğunu be-
lirleyiniz.

.....
.....
.....

Okulunuzdaki Hangi Alan Eğitim Fakültelerinin Hangi Bölümlerine Girebilir?

- ▶ Okulunuzda bulunan alan sayısı kadar gruplar oluşturunuz.
- Okul rehber öğretmeni ile görüşmek üzere grupça okulunuzdaki alanlardan birini seçiniz.
- Okul rehber öğretmeni ile bir önceki öğretim yılında mezun olarak eğitim fakültelerine yerleşen öğrenciler hakkında bir görüşme yapınız.
- Görüşmeniz sonucunda, okulunuzdan bir önceki öğretim yılında mezun olan öğrencilerin yerleştikleri eğitim fakültesi bölümlerini aşağıdaki şekil üzerinde gösteriniz.

Görüşmenizde aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

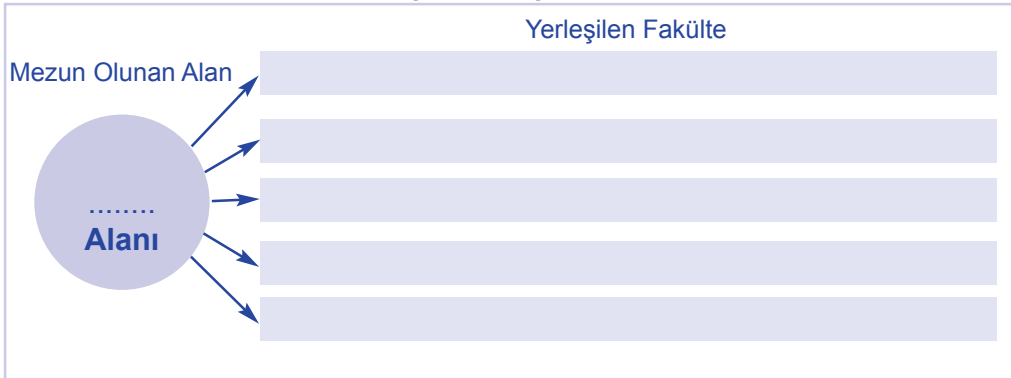
Görüşmeyi Nasıl Yapabiliriz?

- Görüşmenin konusunu belirleyiniz.
- Görüşmenin amacını belirleyiniz.
- Görüşmenin sorularını oluşturunuz.
- Görüşme sürecinde dikkat edilecek hususları araştırınız.
- Okul rehber öğretmeninizden randevu alınız.
- Görüşme sorularına verilen cevapları hatasız ve nesnel olarak raporlaştırınız.

Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Vücut dilini kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Görüşme Sonuçları:

Görüşmeyi Nasıl Yaptık?

	Yapıldı	Yapılmadı
• Görüşme öncesi soruları hazırladık.	(...)	(...)
• Uyulacak kuralları önceden belirledik.	(...)	(...)
• Görüşme için önceden randevu aldık.	(...)	(...)
• Görüşmeyi zamanında bitirdik.	(...)	(...)

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Yetiştirdiği her insanı yeniden kullanabilen toplum; akılcı, uygar, ileri bir toplumdur. Ancak yetişkin insanların en iyilerini öğretmenlik mesleğine seçebilen toplum, en güçlü toplumdur.”

Japon Sözü

UYARLAYALIM UYGULAYALIM

► Okulunuzda farklı branşlarda görev yapan iki öğretmenden görüşme yapmak üzere randevu alınız. Öğretmenlerinize aşağıda verilen sorular çerçevesinde görüşmenizi gerçekleştiriniz.

Görüşmenizde aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Görüşmeyi Nasıl Yapabiliriz?

- Görüşmenin konusunu belirleyiniz.
- Görüşmenin amacını belirleyiniz.
- Görüşmenin sorularını oluşturunuz.
- Görüşme sürecinde dikkat edilecek hususları araştırınız.
- Okul rehber öğretmeninizden randevu alınız.
- Görüşme sorularına verilen cevapları hatasız/nesnel olarak raporlaştırınız.

Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Vücut dilini kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Görüşme Soruları

1. Üniversite öğretmenliği bölümünü nasıl seçtiniz?
2. Bölümünüzün eğitimini yeterli buldunuz mu?
3. Bölümünüzde genel kültür ile ilgili hangi dersleri aldınız?
4. Bölümünüzde öğretmenlikle ilgili hangi dersleri aldınız? Bu aldığınız dersler şu an yeterli olmanızı sağlıyor mu?
5. Kendi alanınızla ilgili hangi dersleri aldınız?
6. Kendi alanınızla ilgili aldığınız dersler şu anda yeterli oluyor mu?
7. Üniversite ve öğretmenlik mesleği sürecinde kişisel niteliklerinizi geliştirmek için neler yaptınız? Bu konuda bizlere neler önerirsiniz?

Görüşme Sonuçları:

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

Görüşmeyi Nasıl Yaptık?

- Görüşme öncesi soruları hazırladık..
- Uygulacak kuralları önceden belirledik.
- Görüşme için önceden randevu aldık.
- Görüşmeyi zamanında bitirdik.

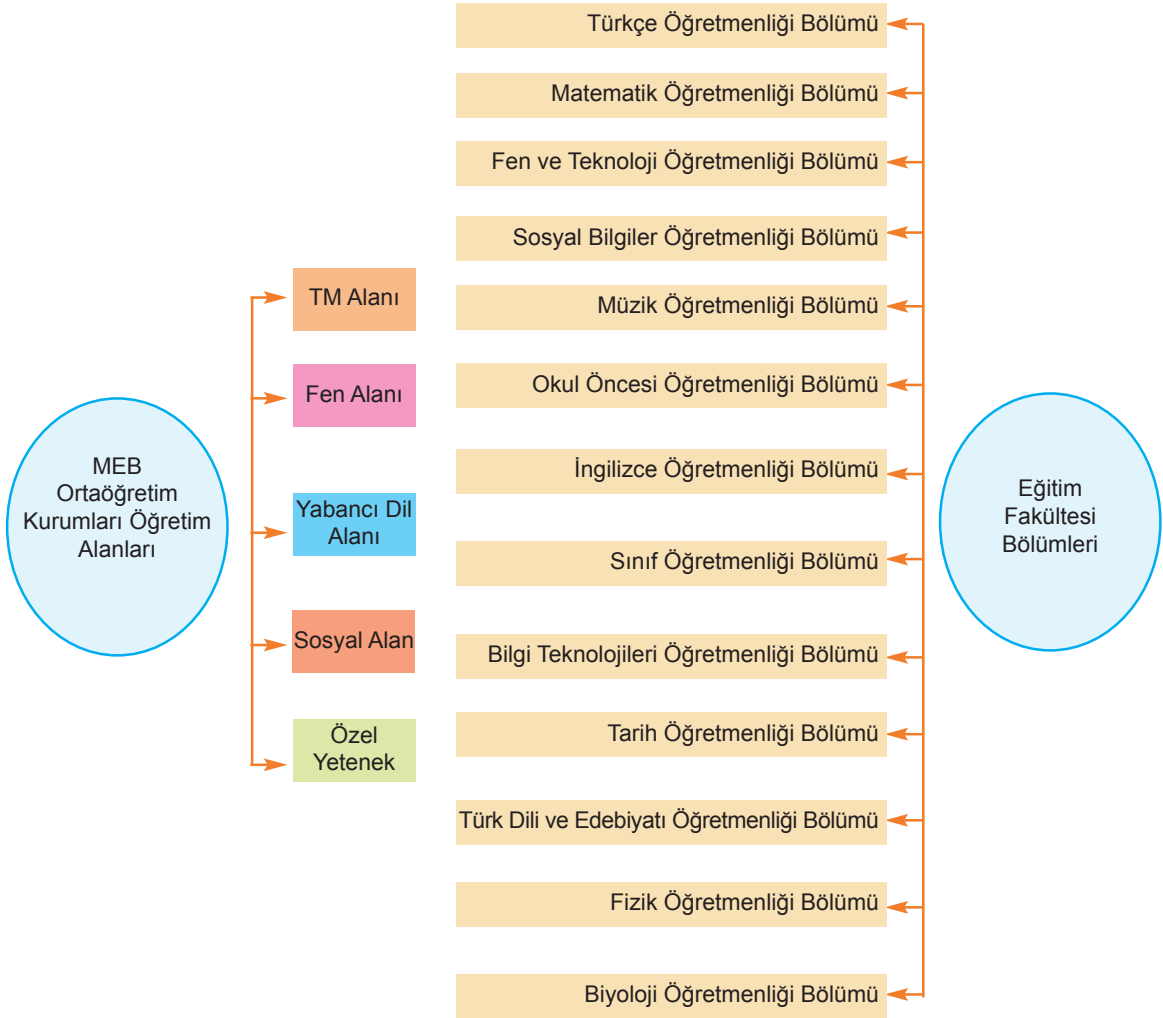
Yapıldı Yapılmadı

(...)	(...)
(...)	(...)
(...)	(...)
(...)	(...)

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

► Aşağıda verilen ortaöğretim kurumlarındaki alanlardan mezun olan öğrencilerin, eğitim fakültelerinin belirtilen bölümlerinden hangilerine girebileceklerini tespit ederek ilgili bölümlere yazınız.

TM Alanı	Fen Alanı	Yabancı Dil Alanı	Sosyal Alanı	Özel Yetenek Alanı
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				

Bilgi Damlası

“1990’ların ikinci yarısında... gerçekleştirilen ‘Millî Eğitimi Geliştirme Projesi’ ile eğitim fakültelerinde de köklü bir yeniden yapılanma süreci başlatılmıştır. Bu yapılanmanın eğitim fakültelerinde meydana getirdiği radikal değişim aşağıda özetlenmiştir.

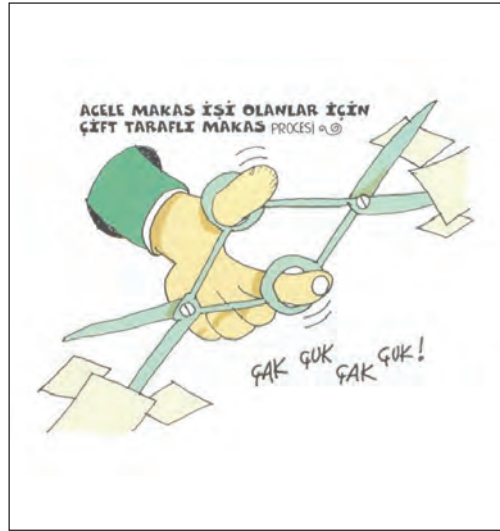
- Yeniden yapılanma sürecinde eğitim fakültelerindeki öğretmen yetiştiren programlar yeniden düzenlenmiştir. Bu bağlamda ortaöğretimin sosyal, fen ve matematik alanlarına öğretmen yetiştiren programları, fen-edebiyat fakültelerinin ilgili programları ile birlikte yürütülmeye başlanmıştır. Söz konusu programlarda öğrenim gören öğrenciler, alan derslerinden sonra eğitim fakültelerinde bir yıllık tezsiz yüksek lisans programına devam ederek öğretmenlik formasyonu edinecektir...

- Eğitim fakültelerindeki yeniden yapılanmanın gerçekleştirdiği önemli gelişmelerden biri de ülkede 1997’de zorunlu kesintisiz sekiz yıllık temel eğitime geçilmesine paralel olarak ilköğretime öğretmen yetiştiren programların yeniden düzenlenmesidir. Şöyle ki eğitim fakültelerinde ilköğretim okullarının öğretmen ihtiyacını karşılamak üzere birer ilköğretim bölümü kurulmuştur. 1990’ların başında eğitim yüksekokullarının kapatılıp yürüttükleri programların eğitim fakültelerine bağlı bölümlere dönüştürülmesiyle kurulan okul öncesi öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği bölümleri, ilköğretim bölümlerinin temelini meydana getirmiştir. Söz konusu bölümlerde okul öncesi, sınıf, sosyal bilgiler, fen bilgisi ve matematik öğretmeni yetiştiren ana bilim dalları/programlar açılmıştır. Bu bölümde yer alabilecek Türkçe öğretmenliği programı ise fakültedeki diğer Türk dili derslerini de yürüteceği gerekçesiyle ayrı bir bölüm hâline getirilmiştir. Eğitim fakültelerindeki ilköğretime ilişkin bu yeniden yapılanmanın en faydalı yanı 1978 yılından beri ihmal edilen ilköğretimin ikinci kademesine öğretmen yetiştirmenin yeniden başlatılmasıdır.”

Cemil Öztürk
Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi

EĞLENİRKEN DÜŞÜNELİM

Bilim ve Teknik
S 437, s. 112

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Bir millet, savaş meydanlarında ne kadar parlak zaferler elde ederse etsin, o zaferlerin yaşayacak sonuçlar vermesi ancak irfan ordusuyla kaimdir.”
Mustafa Kemal ATATÜRK

OKUMA METNİ

ÖĞRETMENLİK MESLEK DERSLERİ ÖĞRETMENİ HALİDE EDİP ADIVAR

HALİDE EDİP ADIVAR (1882-1964)

1901'de Üsküdar Amerikan Kız Kolejini bitirdi. Ünlü romancı Halide Edip, İstanbul Kız Öğretmen Okulunda öğretmen olarak çalıştığı 1908 yılında meslek dersleri okutmuştur. Bu sırada uygun bir ders kitabı olmadığını gören yazar, bildiği yabancı dil ile İngilizce eserlerden bulabildiklerini taramış ve en sonra Horn adlı bir yazarın "Öğretim Bilimlerinin Psikolojik Esasları" adlı bir eserini bulmuştur.

Bu kitabı, kendinden de eklemeler yaparak 1911 (1327) yılında "Talim ve Terbiye" adıyla yayımlamıştır. Bu kitabı daha yayımlamadan derslerinde okuttuğu anlaşıyor.

Bu kitabı yazar, öğretim biliminin yöntemini tamamıyla Horn'dan alarak kendi ihtiyaçlarımıza göre yeniden hazırlamıştır. Kitapta, kitabın yazarına yazdığı 1908 (1324) tarihli bir mektup da vardır.

Kitap, 20 derse ve ayrı başlıklar taşıyan birçok konuya ayrılmıştır. Genel eğitim sorunları ve yöntemleri ile eğitim psikolojisi konularını kapsamaktadır.

Kitapta ayrıca eğitim ve öğretim tarihinin öneminden ve Doğu ile Batı arasındaki eğitim amaçlarından da bahsedilmekte ve karşılaştırmalar yapılmaktadır.

20 dersten her birinin sonuna bir iki sayfa kadar o konu ile ilgili bir özet ve düşündürücü sorular koymuştur. Bu, o güne kadarki eğitim kitaplarında hiç görülmeyen bir yeniliktir. Bu katkı, sonraki kitaplarda zaman zaman görülmüştür.

Bu sorularla ilgili olarak şu örnekleri verebiliriz:

1. Bilim nedir?
2. Bilim ile bilginin farkı nedir?
3. Betimsel ve takdirî bilimleri açıklayınız.
4. Eğitim ve öğretimin anlamları nelerdir?
5. Eğitim ve öğretim niçin bir sanattır?

Cavit Binbaşıoğlu
Öğretmen Yetiştirme Açısından
Türkiye'de Eğitim Bilimleri Tarihi
Üzerinde Bir Araştırma

OKUMA METNİ

GENÇLİK VE FİKRET

Fikret, nasıl bir öğretmen, bir eğitici, bir müdürdü?..

Fikret, öğrencisine edebiyatımızı öğretirken tatlı dilimizin en güzel örneklerini gösterir, yüreğinden coşan güzellik ve sanat aşkıyla onları canlandırır, yaşatır. Gönülden sevdiği asil milletin en güzel huylarını nurlu gençlikte sezdiği için öğrencisine yürekten bağlanır, tükenmez sevgisinin bütün coşkunluğuyla fikir ve heyecan enginlikleri karşısında o genç ruhları da dalgalandırır. Fikret, öğrencisinin güzel ve insani kabiliyetlerini en çabuk uyandıran ve arttıran eşsiz bir öğretmen ve eğitici idi.

Fikret, sözünden çok özüyle gençliğin ruhuna işlerdi. Her günkü yaşayışıyla, uğraşısıyla, öğrencisine yardım uğrunda kendisini unutuşuyla herkesin gözü önünde canlı bir örnek olduğu için gençliği kendine çeker, yükseltirdi. Hem yalnız gençliği değil, bütün etrafındakileri, beraber çalışanları yeni canla ayaklandırır, kendilerinin bile ummadıkları şekilde yardım ederdi. Herkese elinden geleni gösteren, herkesin yardımını bekleyen, iyiliğini isteyen, gönlünü alan Fikret, işte bunun için herkesin canla başla izinden yürüdüğü eşi bulunmaz bir rehber amirdi.

Millî talim ve terbiye sahasında Fikret'in başlıca faaliyet hedefi, nurlu ve vicdanlı bir gençlik yetiştirmek, onun bilinçli yardımıyla millî hayatımızı yükseltmekti.

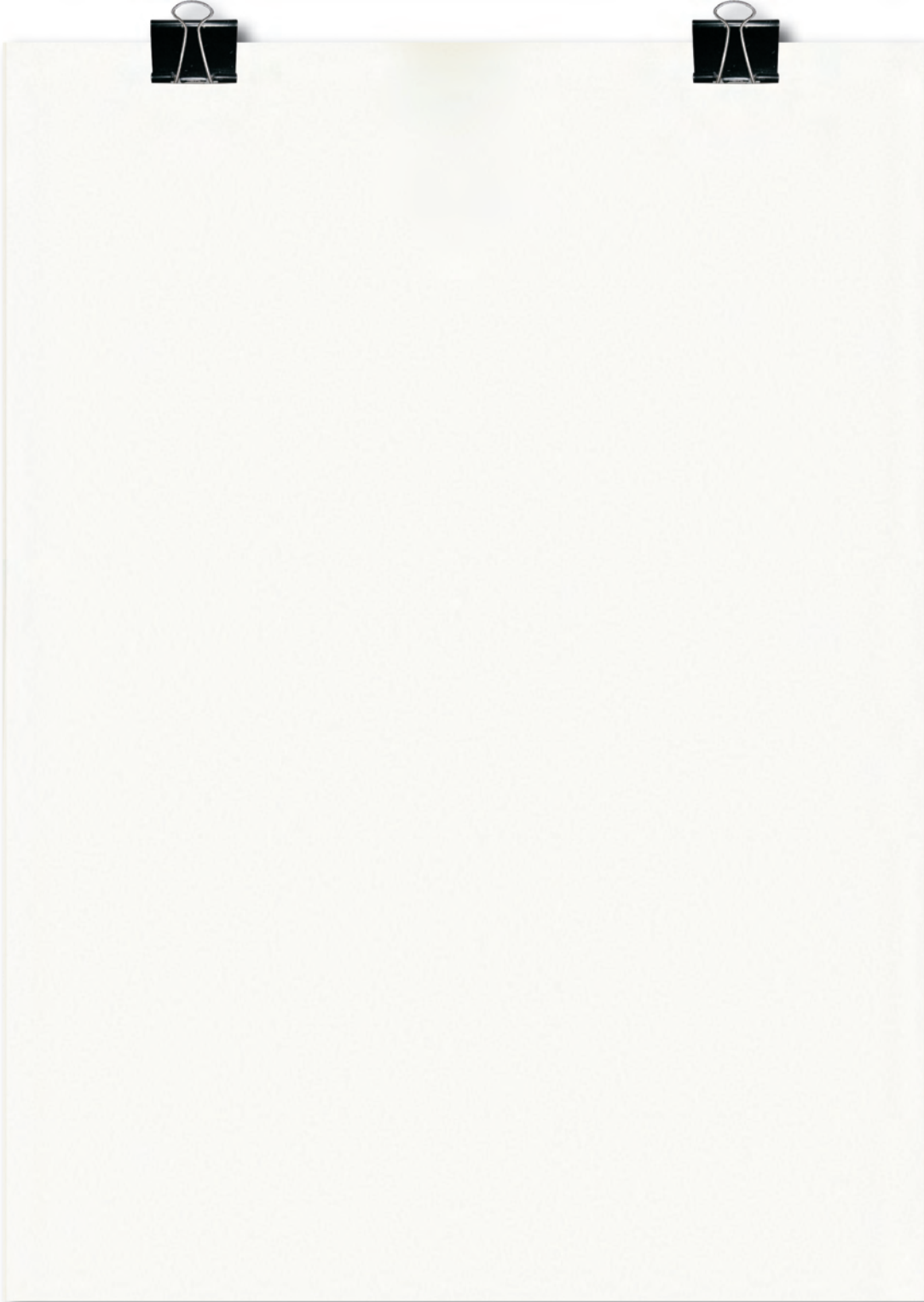
...

Salih Nigâr Keramet
Türk Basınında Tefik Fikret: 1924-1940
hzt.: Nuran Özlük
(Sadeleştirilmiştir.)

NOTLARIM

“Yüksek Öğretimdeki Öğretmenlik Programları” ile İlgili Notlarım

1. Aşağıdakilerden hangisi öğretmenlerin kendilerini mesleki açıdan geliştirmelerine olanak sağlayan etkinliklerden biri değildir?

- A) Dersleriyle ilgili öz değerlendirme yapmaları
- B) Alanlarıyla ilgili yayınları izlemeleri
- C) Meslektaşlarıyla sınıf içi problemlere çözüm aramaları
- D) Öğrencilerden öğretmenlerini değerlendirmelerini istemeleri
- E) Alıştıkları öğretim yöntemlerine bağlı kalmaları

2. Öğretmenliğin uzmanlık mesleği olduğu hangi yasa ile kabul edilmiştir?

- A) Maarif Teşkilatına Dair Kanun
- B) İlköğretim ve Eğitim Temel Kanunu
- C) Yükseköğretim Kanunu
- D) Sekiz Yıllık Kesintisiz Zorunlu Eğitim Kanunu
- E) Millî Eğitim Temel Kanunu

3. Aşağıdakilerden hangisi bir öğretmende bulunması gereken özelliklerden biri değildir?

- A) Açık fikirli ve esnek olma
- B) Sevecen ve espirili olma
- C) Değerlendirme sürecinde öznel olma
- D) Cesaretlendirici olma
- E) Hoşgörülü ve sabırlı olma

4. Aşağıdakilerden hangisi etkili öğretmen davranışlarından değildir?

- A) Öğretmen, sınıfta rahat ancak yaratıcı bir ortam oluşturmali
- B) Öğretmen hoşgörülü, sevecen, anlayışlı ve espirili olmalı
- C) Öğretmen, alanında yeterli bilgiye sahip olmalı
- D) Öğretmen, öğrencilerini gerekirse sert biçimde uyarmalı
- E) Öğretmen, öğrencilerine bilgiye ulaşmada ve onları uygulamada yardımcı olmalı.

5. Aşağıdakilerden hangisi öğretmenin çevreye ilişkin rolleri arasında yer almaz?

- A) Çevresinin kalkınmasına katkıda bulunma
- B) Kültürlü olmaya çalışma
- C) Kişiliğiyle model olma
- D) İdealist ve girişimci olma
- E) Kendi doğrularını kabul ettirmeye çalışma

6. Atatürk, öğretmenlere verdiği “Öğretmenler yeni nesil sizin eseriniz olacaktır.” mesajı ile aşağıdakilerden hangisinin önemini öncelikle vurgulamıştır?

- A) Eğitimin önemli bir sosyalleşme aracı olduğu
- B) Öğretmenliğin zor ve sorumluluk isteyen bir meslek olduğu
- C) Ülkenin kalkınmasında yenilikçi ve araştırmacı bireylerin yetiştirilmesinin önemi
- D) Eğitimin, toplumun kültürel mirasının aktarılmasındaki önemi
- E) Eğitim-ekonomi arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi

7. Aşağıdakilerden hangisi, bir öğretmende bulunması gereken temel özelliklerdir?

- A) İletişim becerisi, öğrenciyi tanıma, meslek bilgisi
- B) Genel kültür, meslek bilgisi, öğrenciyi tanıma
- C) Öğretimi planlama, sınıf yönetimi, alan bilgisi
- D) Genel kültür, alan bilgisi, meslek bilgisi
- E) Genel kültür, alan bilgisi, iletişim becerisi

8. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Öğretmen, öğrencileriyle iş birliği yapmalıdır.
- B) Öğretmen, öğrencilerin bilgi, yetenek ve değerlerini dikkate almalıdır.
- C) Öğretmen, öğrencilerinde gördüğü hataları anında eleştirmelidir.
- D) Öğretmen, öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmelerine destek olmalıdır.
- E) Öğretmen, öğrencileriyle empatik iletişim kurabilmelidir.

9. Aşağıdaki cümlelerin başına yargılar doğru ise (D), yanlış ise (Y) yazınız.

- () Öğretmen, öğrencilerinin gelişimlerinin her alanındaki bireysel farklılıklarından haberdar olarak bunlara saygı duymalıdır.
- () Öğretmen, her öğrencinin farklı kapasitede olduğunu ve bazılarının öğrenemeyeceğini bilerek ısrarcı olmamalıdır.
- () Öğretmen, toplumsal kaynakları ve imkânları öğrencinin öğrenmesini güçlendirmek için kullanmalıdır.
- () Öğretmen, öğrencinin önceki yaşantılarının, zekâsının, kültürünün ve öğrenme farklılıklarının öğrenmeyi etkileyebileceğinin farkında olmalıdır.
- () Öğretmen, öğrencileri adına onların arkadaşları, ebeveynleri, psikolojik danışmanları ve diğer hocalarıyla iletişime girmemelidir.

10. Aşağıdaki örneklerin karşısına öğretmenin yeterlik alanlarını yazınız.

- Biyoloji dersinde “Kalıtım” konusunu işleyen bir öğretmen, konuyu bir tıp doktorunun anlatmasını istemiş ve onu sınıfa konuk etmiştir. (.....)
- Ressam olmaya eğilimli olan Sezin’in bu yeteneğini fark eden resim öğretmeni, Sezin’e Güzel Sanatlar Fakültesi hakkında bilgi vermiştir. (.....)
- Bahar Öğretmen, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmede okulda yapabilecekleri etkinlikleri belirlemek için velileri okula davet etmiştir (.....)

11. Öğretmenler kendilerini mesleki açıdan geliştirmek için neler yapmalıdır? Düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

12. 1990’ların ikinci yarısından sonra Eğitim Fakültelerinde yeniden yapılanma süreci başlamıştır. Nedenlerini kısaca yazınız.

.....

.....

.....

13. Atatürk’ün “Toplumların uygarlık seviyesi öğretmene verilen değerle ölçülür.” Sözüünü açıklayınız.

.....

.....

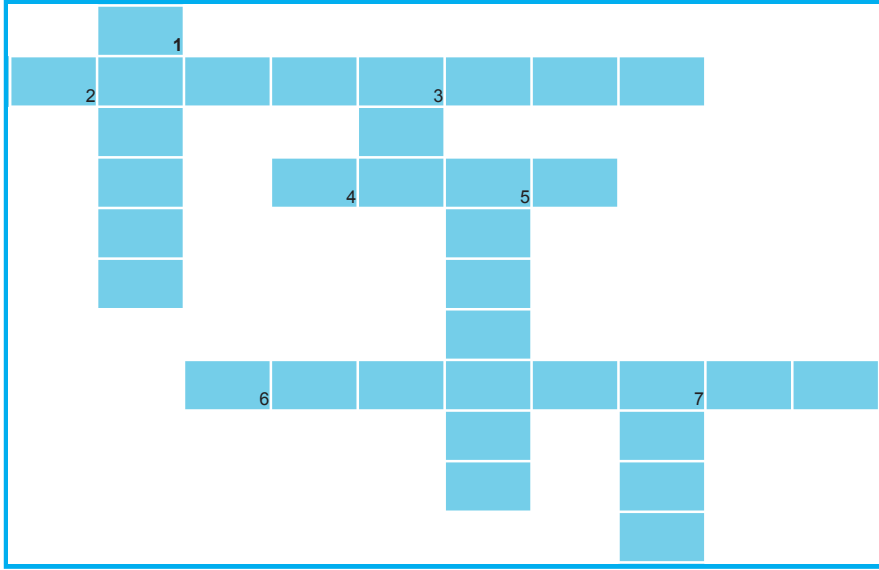
.....

14. Öğretmenliğin meslekleşme koşullarını aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

BULMACA**SOLDAN SAĞA**

2. Kişinin yerine getirmekle sorumlu olduğu becerilerin genel adı
4. Bir konu veya çalışmanın sınırlarının belirlenmesi
6. Latince eğitim bilimi

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Bireyin, temel gereksinimlerini karşılamak için sahip olduğu bilgi ve becerilerle yaptığı iş
3. Bireyin, üyesi bulunduğu grubun etkinliği sırasında benimsediği davranış özellikleri
5. Bir devletin yönetim biçimini; yasama, yürütme, yargı güçlerinin kullanımını belirleyen, yurttaşların kamu haklarını güvence altına alan temel yasa
7. “Ekonomik İş Birliği ve Gelişme Teşkilatı”nın kısa adı

TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ VE ÖĞRETMEN

3. ÜNİTE

A. TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİ

B. TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖĞRETMENİN YERİ

C. TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİNDE SORUNLAR

ORASI

Sayın halkları bütün ırkların,
Endonezyalı, Almanı, Eskimosu,
Sudanlı, Çinli, Türkü, Ermeni,
Yahudi, Arabı, Lehli, Rusu,
Meksikalı, Hintli, Kürdü, Fransız,
Farsı, Liberyalı, İngiliz,
Amerikalı: ak, kara, kırmızı,
tükenir mi saymakla
 ve adını duymadıklarım,
 hepinizi, hepinizi
 yerlere kadar eğilerek selamlarım.
Saygıyla, şefkatle, bahtiyar, severim sizi.
Ne birbirinizden üstün
 ne birbirinizden aşağı,
gönlümün tahtında yan yana oturursunuz.
...

Nâzım Hikmet Ran
Yeni Şiirler (1951-1959)

Konuya Başlarken

1. Bilgisayar bütün parçalarıyla bir sistemdir. İçerisinden ana kartını çıkarırsanız sistem çalışmaz duruma gelir. Bu durum eğitim için de geçerli olabilir mi? Sebepleriyle birlikte sözlü olarak ifade ediniz.
2. Doğadaki bir canlı türünün yok olmasının doğayı nasıl etkileyeceğini örneklerle açıklayınız.

Yararlanılacak Kaynaklar

- 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
- Türk Eğitim Sistemi (Prof. Dr. İbrahim Ethem Başaran)

Kavram ve Konular

- Sistem
 - Türk Eğitim Sistemi
 - Türk Eğitim Sisteminin Amaçları
 - Türk Eğitim Sisteminin İlkeleri
 - Türk Eğitim Sisteminin Yapısı

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?

Sistem, birbirini düzenli biçimde etkileyen, birbirine dayanan öğelerden oluşan bir bütündür. İkinci Dünya Savaşı'ndan önce sistem yaklaşımı, biyoloji alanında kullanılmaktaydı. Biyolojide her canlı bir sistem olarak ele alınmakta, her canlının biyolojik yapısı sistem yaklaşımı ile çözümlenmekte ve yapının her unsurunun işlevi bu yaklaşımla incelenmekteydi.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra sistem yaklaşımının var olan tüm bilimlerde ve mesleklerde kullanılabi-

leceği savunuldu. Bunun sonucunda eğitim ve yönetim bilimleri de kendi alanlarında sistem kuramlarını uygulamaya başladı.

İnsan vücudu birçok sistemden oluşmakta ve bu sistemler birbiriyle uyum içinde çalışmaktadır. Bu sistemlerin herhangi bir ögesinde meydana gelen bir bozukluk, o sistemi etkileyeceği gibi diğer sistemleri dolayısıyla tüm vücudu etkileyecektir. Örneğin, dolaşım sistemi içinde böbreklerde meydana gelen bir bozukluk, o sistemi etkilemekle kalmayacak, diğer sistemlerde de bozulmalara yol açacak ve bu aksaklıktan tüm vücut etkilenecektir.

İnsan vücudunu oluşturan alt sistemler gibi ülkeler ve toplumlar da birbirleriyle bağlantılı ekonomik, siyasal, toplumsal ve kültürel sistemlerden oluşmaktadır. Eğitim sistemi de bu yapı içerisinde yer almaktadır.

Doğadaki Sistemler ile Düşünce Ürünü Sistemler Arasında Nasıl Bir İlişki Vardır?

Yanda evren ve doğanın bir sistem yapısı içerisinde işlediğini gösteren görseller verilmiştir. Örneğin, doğadaki her sistem (besin zinciri sistemi gibi) ihtiyacı olan kaynağı doğadan alır, ihtiyaçları doğrultusunda işler ve çıktısını (ürünü) tekrar doğaya sunar. İnsanların istek ve ihtiyaçlarını gidermeye yönelik düşüncelerinin ve yaşantılarının ürünü olan eğitim, kültür, toplum da evren ve doğadaki bu sistemlerin bir uyarlamasıdır. Toplumsal bir sistem olan eğitim sistemi de tıpkı doğadaki sistemler gibi ihtiyacı olan kaynağı (bireyi) toplumdan alıp işler ve ürün olarak tekrar topluma verir.

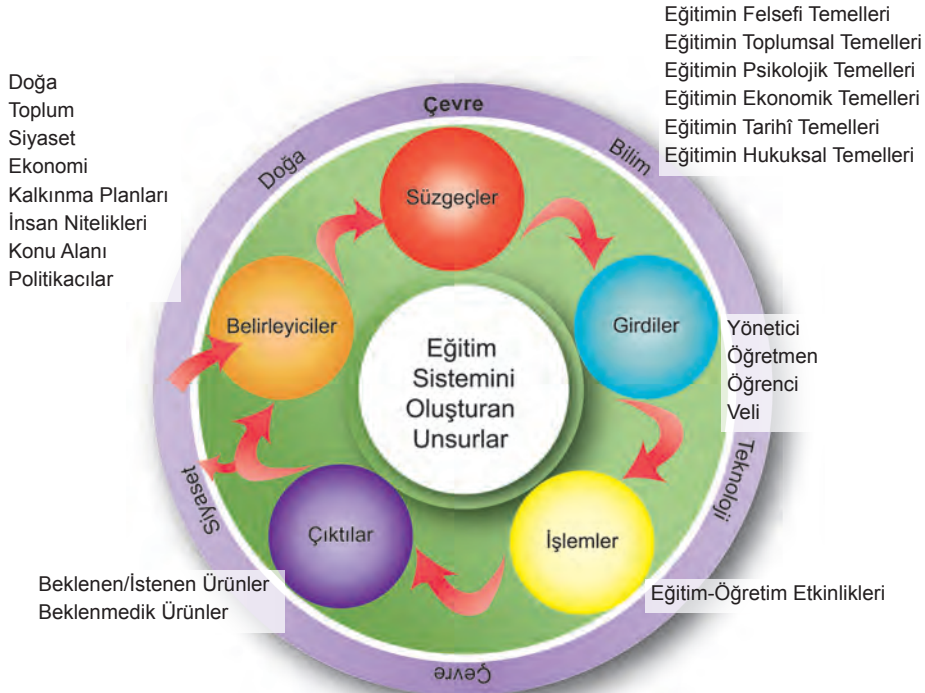
Eğitim sistemi, girdisini toplumdan alıp çıktısını topluma verdiği için çevresine açık olan bir sistemdir. Eğitim sistemi ile çevre arasındaki etkileşim, her ikisinin de varlığını sürdürmesini sağlar.

► Aşağıda eğitim sistemini oluşturan unsurlar ve bu unsurların sistem döngüsü içerisinde bir-biriyle etkileşimi verilmiştir. İnceleyiniz.

- Eğitim sisteminde;
- Belirleyiciler**, sistemin işleyişine yön verir. Aynı zamanda sistemin enerji kaynağını oluşturur.
 - Süzgeçler**, eğitim bilimine temel oluşturan bilim alanlarının öngördüğü bilimsel ilke ve değerlere göre eğitim sisteminin işlemesini sağlar.
 - Girdiler**, sistemin işlemesini sağlayan fiziki, ekonomik, sosyal kaynakları kapsar.
 - İşlemler**, eğitim sisteminin toplumdan aldığı kaynakları belirleyicilerin öngördüğü ilke, değer ve yasalara bağlı olarak süzgeçlerin belirlediği bilimsel uygulamalar doğrultusunda işlemesidir.
 - Çıktılar**, sistemin girdilerini oluşturan fiziki, ekonomik ve sosyal kaynakların işleme sonucunda nitelikli birey, hizmet, bilgiye dönüşmesidir.
 - Çevre**, sistemin içinde var olduğu ve uyum sağladığı sosyal, doğal, kültürel ve ekonomik koşullardır.

Eğitim Sistemini Oluşturan Unsurlar

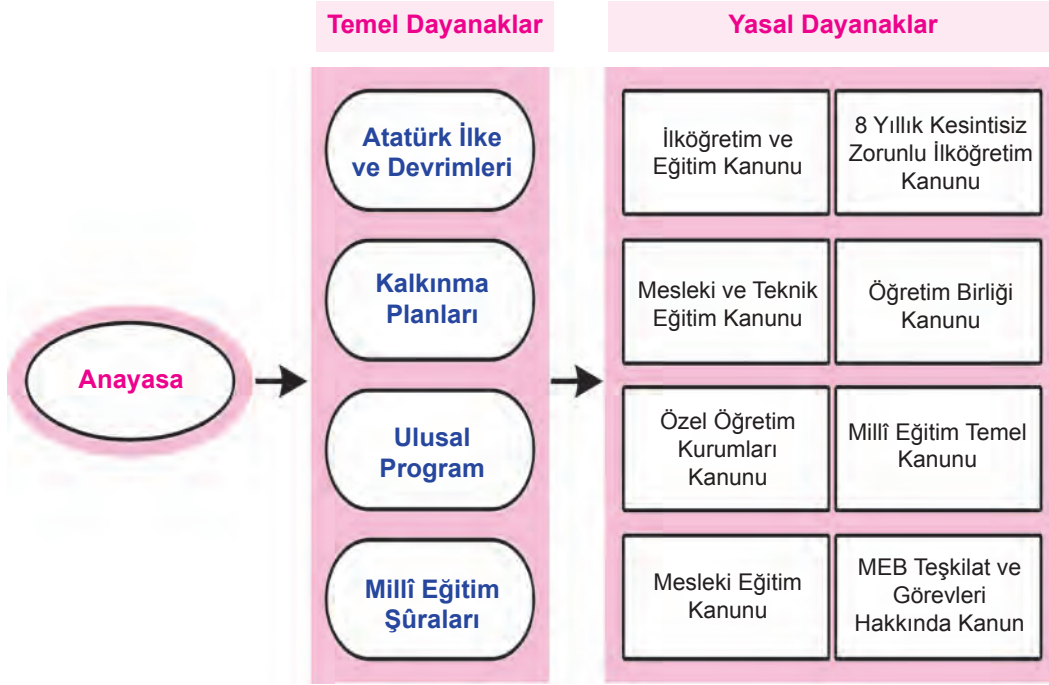
Türk Eğitim Sisteminin İşleyişini Sağlayan Temel Kaynaklar Neler Olabilir?

Türk eğitim sisteminde eğitim-öğretim hizmetleri; T.C. Anayasası, eğitim ve öğretimi düzenleyen yasalar, hükümet programları, kalkınma planları, millî eğitim şûraları ve ulusal program esas alınarak düzenlenmektedir.

► Türk eğitim sistemini oluşturan unsurların çalışmasını ve birbirleriyle etkileşimini düzenleyen esaslar aşağıdaki şemada verilmiştir. Şemayı inceleyerek soruları cevaplayınız.

Türk Eğitim Sistemini Düzenleyen Esaslar

Yukarıda verilen “Türk Eğitim Sistemini Düzenleyen Esaslar”, eğitim sistemini oluşturan unsurlardan (belirleyiciler, süzgeçler, girdiler, işlemler, çıktılar, çevre) hangisi/hangileri ile ilişkilidir? Neden? Aşağıya yazınız.

DÜŞÜNELİM-SORGULAYALIM

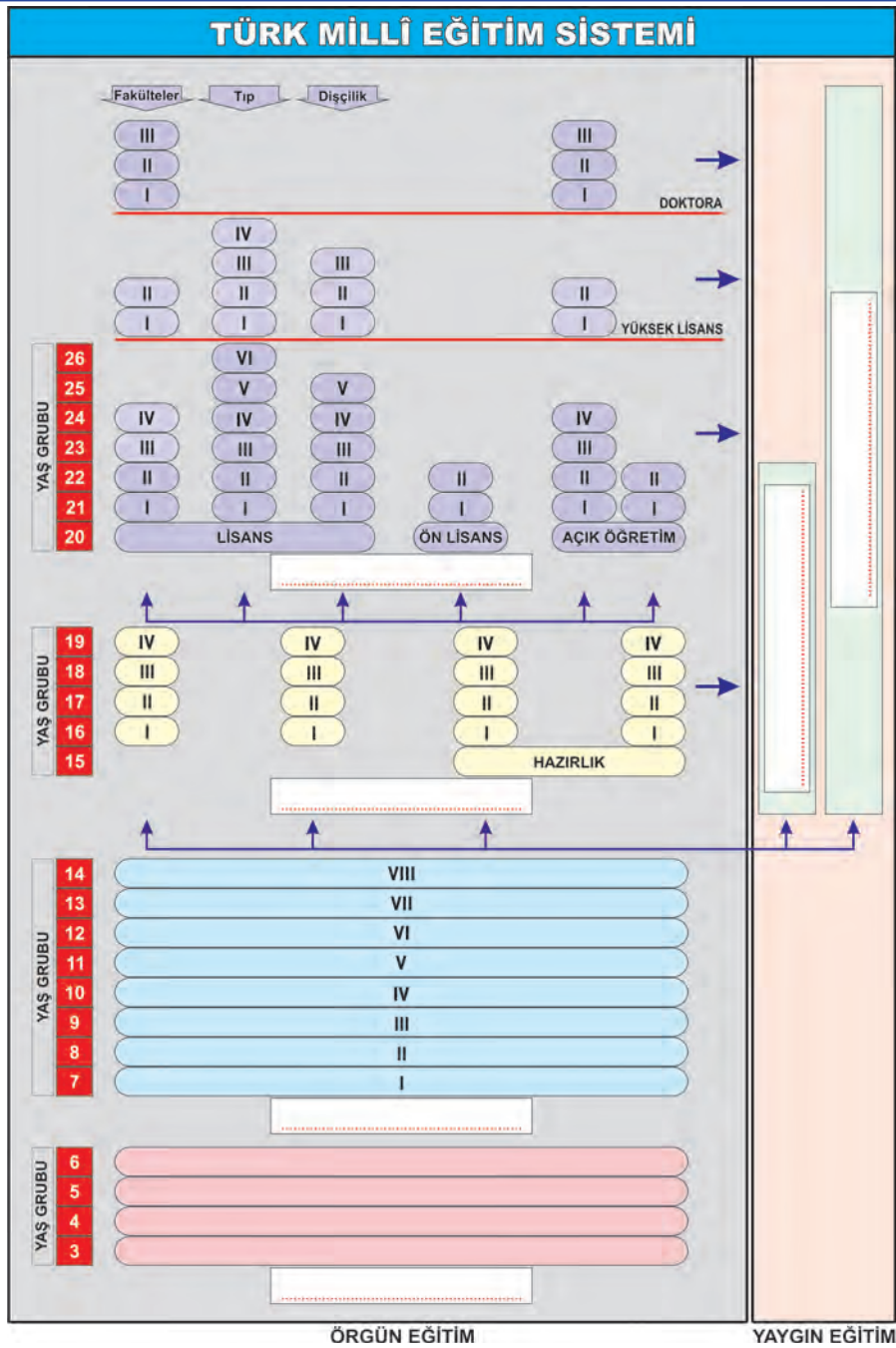

1. Türk Millî Eğitim Sisteminin Yapısı

Bugünkü Türk millî eğitim sisteminin yapısı “1973 tarih ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”na göre şekillenmiştir. Bu Kanun’a göre millî eğitim sistemi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır.

► Aşağıda Türk millî eğitim sisteminin genel yapısı tablo şeklinde verilmiştir. Tabloyu inceleyerek boş bırakılan yerlere eğitim kademelerinin adlarını (okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim, yaygın eğitim) uygun şekilde yerleştiriniz.

www.meb.gov.tr

2. Türk Millî Eğitim Sisteminin Amaçları

Var olan her sistemde olduğu gibi eğitim sisteminde de belli amaçlar vardır. Bütün toplumsal sistemlerdeki gibi eğitim sisteminin de amacı topluma hizmet etmektir.

Türk millî eğitim sisteminin gerçekleştirmekle sorumlu olduğu amaçlar, genel ve özel amaçlar olarak “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu” ile belirlenmiştir.

► Aşağıda “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nun 2. maddesinde yer alan “Türk Millî Eğitim Sisteminin Genel Amaçları” verilmiştir. Belirlenen genel amaçlardan hangisinin bireylerin *iyi insan, iyi vatandaş* ve *meslek sahibi* olmalarına yönelik düzenlendiğini belirleyerek aşağıdaki ilgili boşluklara yazınız.

Genel Amaçlar

Okul Öncesi

İlköğretim

Ortaöğretim

Yükseköğretim

Yaygın Eğitim

Genel Amaç 1

Atatürk inkılap ve ilkelerine ve anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Türk milletinin millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan; demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar yetiştirmek

Genel Amaç 2

Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek

Genel Amaç 3

İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak

► Türk eğitim sisteminde, yukarıda verilmiş olan genel amaçları gerçekleştirecek şekilde özel amaçlar da düzenlenmiştir. “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nun 3. maddesinde, eğitim kurumları özel amaçlarının, millî eğitimin, genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak tespit edileceği öngörülmüştür. Çeşitli tür ve düzeydeki okullara yönelik özel amaçlara aşağıda örnekler verilmiştir. İnceleyiniz.

İlköğretim

Madde 23: İlköğretimin amaç ve görevleri, millî eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak;

1. Her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak, onu millî ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek,
2. Her Türk çocuğunu ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır.

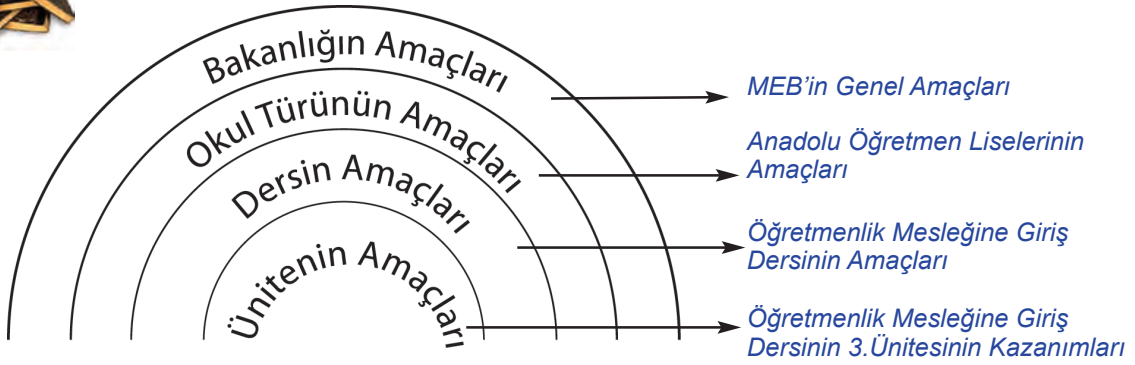
Ortaöğretim

Madde 28: Ortaöğretimin amaç ve görevleri, millî eğitimin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak;

1. Bütün öğrencilere ortaöğretim seviyesinde asgari ortak bir genel kültür verme, kişi ve toplum sorunlarını tanıma, sorunlara çözüm üretme ve yurdun iktisadi, sosyal, kültürel kalkınmasına katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırmak,
2. Öğrencileri çeşitli program ve okullarla ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yükseköğretime veya hem mesleğe hem de yükseköğretime veya iş alanlarına hazırlamaktır.

Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersinin Amaçları

► Türk millî eğitim sisteminin amaçları genelden özele doğru aşağıdaki şekil üzerinde hiyerarşik olarak verilmiştir. İnceleyiniz

► Aşağıda “Öğretmenlik Mesleğine Giriş” dersinin genel amaçları ve bu dersin “3. ünite”sinden örnek kazanımlar verilmiştir. Bu amaç ve kazanımların MEB’in genel amaçlarından hangileriyle ilişkili olduğunu belirleyerek arkadaşlarınızla paylaşınız.

A. Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersinin Amaçları

1. Bilimsel düşünce ve araştırmanın temel özellik ve aşamalarını kavrama
2. Bir bilim olarak eğitimin gelişimini, amaç ve görevlerini açıklama
3. Eğitimin temelleri ve ilişkili olduğu bilimleri tanıma
4. Öğretmenlik mesleğini bütün yönleriyle tanıma
5. Türk millî eğitim sistemini yapı, amaç ve temel ilkeleri yönünden tanıyarak öğretmenin bu yapı içerisindeki yeri ve önemini kavrama
6. Türk millî eğitim sistemindeki gelişmeleri değerlendirme ve temel sorunları kavrama
7. Okulu yapı ve görevleri yönünden tanıyarak öğrenci ve öğretmenin okuldaki görev ve sorumluluklarını açıklama
8. Okul, aile ve çevre ilişkisini kavrama
9. Öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum geliştirmeyi amaçlama

B. Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersinin 3. Ünitesinin Örnek Kazanımları

1. Türk millî eğitim sisteminin yapısını açıklar.
2. Öğretmenlik mesleğinin Türk millî eğitim sistemindeki yeri ve önemini açıklar.
3. Eğitim sistemimizle ilgili güncel gelişmeleri izlemeye istekli olur.
4. Eğitim sistemimizle ilgili belli başlı sorunların çözümüne yönelik öneriler geliştirir.

3. Türk Millî Eğitim Sisteminin İlkeleri

“1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”, Türk millî eğitim sisteminin genel ve özel amaçlarının belirlenmesinde, eğitim-öğretim uygulamalarının yürütülmesinde millî eğitimin temel ilkelerini esas almayı öngörür.

► Aşağıda millî eğitimin temel ilkelerinden ilk 7’si açıklanmıştır. İnceleyiniz. Siz de “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nun 11-17. maddelerini inceleyerek açıklamalarını ilgili boşluklara yazınız.

“1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nda Türk millî eğitim sisteminin temel ilkeleri şöyle açıklanmaktadır:

I. Genellik ve Eşitlik

Madde 4:

Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet ve din ayrımı gözetmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

II. Ferdin ve Toplumun İhtiyaçları

Madde 5:

Millî eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve kabiliyetleri ile Türk toplumunun ihtiyaçlarına göre düzenlenir.

III. Yöneltilme

Madde 6:

Fertler, eğitimleri süresince ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yetiştirilirler. Millî eğitim sistemi, her bakımdan bu yöneltmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir. Bu amaçla ortaöğretim kurumlarına eğitim programlarının hedeflerine uygun düşecek şekilde hazırlık sınıfları konulabilir.

Yöneltilmede ve başarının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme-değerlendirme metotlarından yararlanılır.

IV. Eğitim Hakkı

Madde 7:

İlköğretim görmek her Türk vatandaşının hakkıdır. İlköğretim kurumlarından sonraki eğitim kurumlarından vatandaşlar; ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanırlar.

V. Fırsat ve İmkân Eşitliği

Madde 8:

Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkân eşitliği sağlanır.

Maddi imkânlardan yoksun, başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır. Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır.

VI. Süreklilik

Madde 9:

Fertlerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesi esastır.

Gençlerin eğitimi yanında hayata ve iş alanlarına olumlu bir şekilde uymalarına yardımcı olmak üzere yetişkinlerin sürekli eğitimini sağlamak için gerekli tedbirleri almak da bir eğitim görevidir.

VII. Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk Millîyetçiliği

Madde 10:

Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk inkılap ve ilkeleri ve Anayasa’da ifadesini bulmuş olan Atatürk millîyetçiliği temel olarak alınır. Millî ahlak ve millî kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine ve öğretilmesine önem verilir.

VIII. Demokrasi Eğitimi
Madde 11

.....

.....

IX. Laiklik
Madde 12

.....

.....

X. Bilimsellik
Madde 13

.....

.....

XI. Planlılık
Madde 14

.....

.....

XII. Karma Eğitim
Madde 15

.....

.....

**XIII. Eğitim Kampüsleri ve
Okul ile Ailenin İş Birliği**
Madde 16

.....

.....

XIV. Her Yerde Eğitim
Madde 17

.....

.....

► Aşağıda eğitim sistemini oluşturan unsurlar verilmiştir. Buna göre Millî Eğitim Bakanlığının genel amaç ve temel ilkeleri, eğitim sistemini oluşturan unsurlardan (belirleyiciler, süzgeçler, girdiler, işlemler ve çıktılar) hangisi/hangileriyle ilişkilidir? Sözlü olarak ifade ediniz.

UYARLAYALIM-UYGULAYALIM

► “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nun 18. maddesinde eğitim sistemini oluşturan kurumlar, örgün eğitim ve yaygın eğitim kurumları olarak iki ana bölüme ayrılmıştır. Aşağıdaki şemada örgün ve yaygın eğitim kurumları temel özellikleri ile karşılaştırmalı olarak verilmiştir. İnceleyiniz.

► Aşağıda Türk eğitim sistemini oluşturan örgün ve yaygın eğitim kurumlarının işlevlerini SWOT analizine göre (güçlü yönler, zayıf yönler, sunulan fırsatlar, önündeki engeller) analiz ediniz.

S. (Strenghts: Güçlü Yanlar) Örgün ve yaygın eğitim kurumlarının sahip olduğu güçler

O. (Opportunities: Fırsatlar) Örgün ve yaygın eğitim kurumlarının ülke ve bireylere sunduğu fırsatlar

W. (Weaknesses: Zayıf Yanlar) Örgün ve yaygın eğitim kurumlarının zayıf yönleri/etkisiz kaldığı alanlar

T. (Threats: Tehditler) Örgün ve yaygın eğitim kurumlarının önündeki engeller

Bilgi Damlası

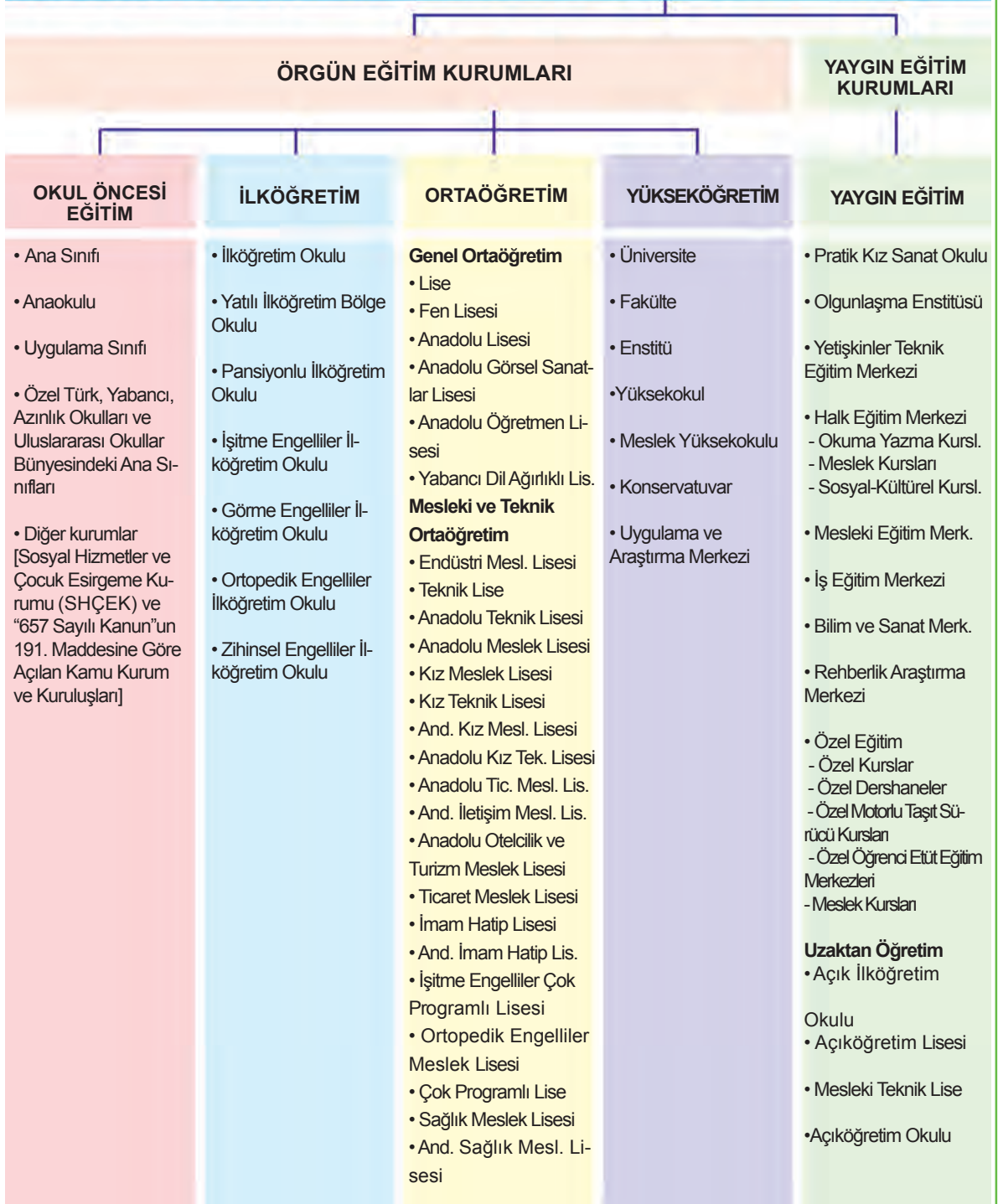
“Yıl 1934. Millî Eğitim Bakanı Abidin Özmen makamında çalışmaktadır. Bir ara Atatürk’ün yaverlerinden biri, yanında iki fakir ve kimsesiz çocukla bakanın makamına girer. Yaver, Bakan’a Atatürk’ün çocukların uygun bir okula kaydedilmesi ile ilgili talebini iletir. Özmen, Orta-öğretim Genel Müdürünü çağırır ve şu direktifi verir: ‘Yaver Bey’in yanındaki bu iki çocuğun evraklarını alınız ve bu çocukları Haydarpaşa Lisesine paralı yatılı olarak kaydettiriniz, her ikisi için de üçer yıllık paralı yatılı makbuzlarının veli ve ödeyen hanesine Atatürk’ün ismini yazdırınız ve makbuzları bana getiriniz.’ der. Sonra da Atatürk’e kısa bir mektup yazar ve ‘Muhterem Atatürk, Yaver Bey’le göndermiş olduğunuz iki çocuk hakkında emirlerinizi aldım. Ancak arkasında Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu ve Cumhurbaşkanı Atatürk gibi birisi bulunduğu için bu iki çocuğu fakir ve kimsesiz olarak kabul etmeme, hem yasalarımız hem de mantığım izin vermedi. Bu nedenle her iki çocuğun da emirleriniz gereği Haydarpaşa Lisesine paralı yatılı olarak kayıtlarını yaptırdım. Çocukların üçer yıllık okul taksitlerine ait makbuzları ekte takdim edilmiştir.’ der. Atatürk, bu mektup üzerine devrin Başbakanı İsmet İnönü’ye telefon ederek ‘Bak, senin Millî Eğitim Bakanın bana ne yaptı!’ diyerek olayı anlatır. İnönü, Bakan adına özür diler. Atatürk, ‘Yok özür dileme. Çok memnun oldum. Keşke her devlet adamı bu medeni cesarete sahip olabilse ve bunu gösterebilse.’ der.”

H. Rahmi Özmen
Atatürk ve Özmen’lerle İlgili Bir Anı

► Aşağıda Türk millî eğitim sisteminin yapısını oluşturan kurumlar şema şeklinde verilmiştir. İnceleyiniz.

TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖRGÜN VE YAYGIN EĞİTİM KURUMLARI

► Bu bölümde yaptığınız etkinliklerden hareketle aşağıda verilen soruları “Vızıltı Grupları Tekniği” ile cevaplayınız

“Vızıltı Grupları Tekniği”nde aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Vızıltı Grupları Tekniği ile Nasıl Düşünebiliriz?

- İki kişilik gruplar oluşturunuz.
- Verilen soruları inceleyiniz.
- Her bir soru için kendi aranızda iki dakika tartışınız.
- Soruların cevabına yönelik ürettiğiniz fikirleri iki dakika içinde arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. Okul öncesi ve ilköğretimin herkes için zorunlu olması ile millî eğitimin genel amaçları arasında nasıl bir ilişki vardır?

.....

.....

.....

2. Okul öncesi ve ilköğretimin herkes için zorunlu olması, millî eğitimin temel ilkelerinden hangileri ile ilişkilidir?

.....

.....

.....

3. Ortaöğretim kurumlarının genel, mesleki ve teknik ortaöğretim olarak farklılaşması, millî eğitimin temel ilkelerinden hangisi/hangileri ile açıklanabilir?

.....

.....

.....

4. Örgün eğitime devam ettiği hâlde bireylerin yaygın eğitimden de yararlanması millî eğitimin hangi ilkesi ile açıklanabilir?

.....

.....

.....

Vızıltı Grupları Tekniği ile Nasıl Düşündük?

Yapıldı Yapılmadı

• İki kişilik gruplar oluşturduk.	(...)	(...)
• Verilen soruları inceledik.	(...)	(...)
• Her bir soru için iki dakika tartıştık.	(...)	(...)
• Ürettiğimiz fikirleri iki dakika içinde arkadaşlarımızla paylaştık.	(...)	(...)

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

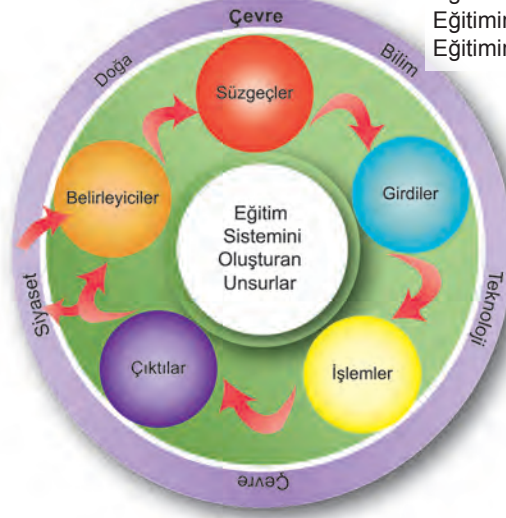

“İnsanlar, kim oldukları konusunda şartlarını suçluyorlar. Ben, şartlara inanmam. Bu dünyada ilerleyen kişiler, istedikleri şartları arayan, bulamazlarsa da kolları sıvayıp yaratanlardır.”

Bernard Shaw

► “1. ünitenin C bölümü”nde “Eğitimin Temelleri”, “Ç bölümü”nde ise “Eğitimde Çalışma ve Uzmanlık Alanları” konularında edindiğiniz bilgilerden hareketle aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

Eğitimin Felsefi Temelleri
Eğitimin Toplumsal Temelleri
Eğitimin Psikolojik Temelleri
Eğitimin Ekonomik Temelleri
Eğitimin Tarihî Temelleri
Eğitimin Hukuksal Temelleri

a. Eğitimin temellerinin, sistemin unsuru olarak süzgeçler kapsamında yer almasının sebepleri ne/neler olabilir?

.....

.....

.....

.....

b. Eğitimde uzmanlık alanları, eğitim sisteminin hangi öğelerinde, nasıl yer alır? Gerekçelerini aşağıya yazınız.

.....

.....

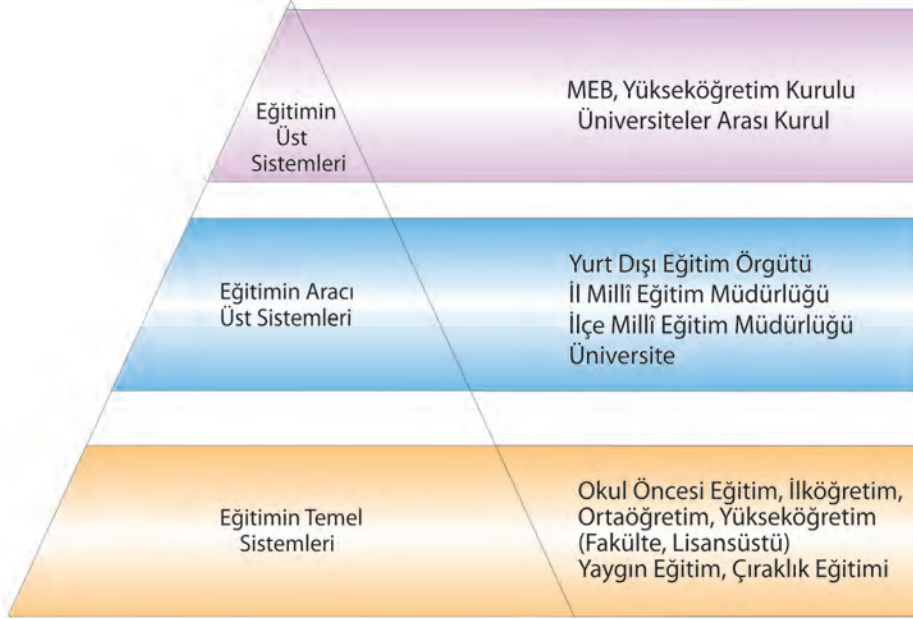
.....

.....

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

► En bilindik sistem olarak insan vücudunu ele aldığımızda bu sistemin kendi içerisinde bütün hâlinde işleyen alt sistemlerden (dolaşım sistemi, solunum sistemi, sindirim sistemi vb.) oluştuğunu görürüz. Eğitim sistemi de kendi içinde farklı alt sistemlerden oluşmaktadır. Bu alt sistemler aşağıdaki piramitte verilmiştir. Eğitimin üst, aracı ve temel sistemlerini ve içerdikleri kurumları inceleyiniz.

► Eğitim sisteminin amacı, yukarıda verilen alt sistemler düzeyinde değişik nitelikler göstermektedir. Aşağıda eğitimin alt sistemlerine ait amaçlar verilmiştir. Bunların hangi alt sistemin amacı olduğunu ilgili boşluklara örnekteki gibi yazınız.

Eğitimin Temel Sistemleri

Eğitime gereken hizmet, mal, düşünceyi (bilgiyi) üretmek

Yurt düzeyinde eğitim sisteminin etkili işlemesi için kararlar almak

Üst sistemlerin gönderdiği yönetim kararlarını temel sistemlere ulaştırmak için aracılık yapmak ve kendi yetki sınırları içinde yönetim kararları üretmek

Basından Yansıyanlar

HASTANEDE DERS BAŞI YAPTILAR

Çukurova Üniversitesi (ÇÜ) Balcalı Hastanesinde yataklı tedavi gören ilköğretim öğrencileri, yeni eğitim-öğretim yılına hastanede bulunan okulda başladı... Okulda eğitimin “sınıf ortamına gelebilen ve “yatak başında” olmak üzere iki kısımda yapıldığını belirten okul müdürü, “... Amacımız çocuklar okullarından ayrı kaldıkları sürede derslerinden uzaklaşmasınlar, arkadaşlarından geri kalmassınlar. Burada verdiğimiz eğitim sayesinde çocuklar okullarına döndüklerinde herhangi bir sorun yaşamıyor.” dedi.

Basından, 08.09.2008

VAN'DA 780 ÇOCUK YENİDEN OKULLU OLDU

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından Türkiye genelinde 2008-2009 eğitim öğretim yılında başlatılan “Yetiştirici Sınıflar Eğitim Programı”, okulunu çeşitli nedenlerle yarım bırakmış ya da hiç okula gitmemiş 10-14 yaşlarında olanların yeniden okula kazandırılmasını amaçlıyor. 4 yıl sürecektir bu programda kaydı yaptırılanlar eğitim düzeyine göre de sınıflandırılıyor. Program kapsamında Van'da 59 sınıfın açıldığını, 780 kişinin okula kazandırıldığını belirten “Yetiştirici Sınıflar Öğretim Programı” koordinatörü, bunlar arasında ağırlığı kızların oluşturduğunu söyledi. Program koordinatörü, program kapsamında okula kazandırılan kişilerin, okula giden yaşlıtlarına yetiştirilip örgün eğitime devamlarının sağlandığını söyledi.

Basından, 08.04.2009

EĞLENİRKEN DÜŞÜNELİM

Do, Mi, Fa...

Bir bestekâr, bir beste yapmak üzere çalışmalarına başlamış. Yapacağı bu besteye kendini adanmış. Yaptığı günlük rutin işlerin yanında kafası sürekli olarak bu besteye meşgulmüş. Gece rüyasında dahi bu besteyi görüyormuş.

Bir gün yolda karşıdan karşıya geçerken çok dalgın olduğundan bir araba kendisine çarpmış. Besteci baygın hâlde yere yuvarlanmış. Arabanın sürücüsü fırsattan istifade kaçmış. Besteci hastanede gözlerini açınca polisler sormuş,

— Size çarpan arabanın plakasını alabildiniz mi?

— Hayır, demiş besteci.

— Markasını görebildiniz mi?

Besteci, göremediğini söylemiş. Kendisine çarpan araba hakkında hiçbir şey hatırlayamamış. Polisler ümitsiz bir şekilde,

— Ne olur biraz düşünün. Belki hatırlayabildiğiniz bir şey çıkar.

Besteci biraz düşününce,

— Tamam! Bir şey hatırladım, demiş.

Polisler derhâl kâğıt kaleme sarılmışlar,

— Egzozundan şöyle bir ses çıkıyordu: do, mi, fa...

Seval Fer-İlker Cırık

Yapılandırmacı Öğrenme: Kuramdan Uygulamaya

NOTLARIM

“Türk Millî Eğitim Sistemi” ile İlgili Notlarım

B. TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖĞRETMENİN YERİ

Konuya Başlarken

Günümüzde teknolojinin ilerlemesi ile sürücüsüz araba, pilotsuz uçak vb. teknolojiler üretilmektedir. Bu gelişmeler içerisinde öğretmensiz okulun yer alıp alamayacağını sebepleriyle birlikte söyleyiniz.

Yararlanılacak Kaynaklar

- 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
- Öğretmenlik mesleğine giriş ders kitapları

Kavram ve Konular

- Türk Eğitim Sistemi
- Öğretmen

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?**Öğretmen, Türk Eğitim Sisteminin Hangi Unsuru İçinde Yer Alır?**

Eğitim sisteminin kişi ve toplum hayatını değiştirmede başarılı olması için gerçekleştirmesi gereken üç işlevi vardır. Bunlar; sosyal (iyi insan yetiştirmek), siyasal (iyi vatandaş yetiştirmek) ve ekonomik (akılcı ekonomik davranışlarda bulunan insan yetiştirmek) işlevlerdir. Bu işlevleri gerçekleştirmede öğretmen önemli rol oynamaktadır.

Öğretmen, eğitim sisteminin en önemli öğelerinden biridir. Okuldaki eğitim-öğretim hizmetlerinin yürütülmesinde en önemli rolü öğretmen oynamaktadır.

- Aşağıda verilen eğitim sistemini oluşturan unsurlardan hareketle sistemin bir ögesi olarak öğretmenin sistemdeki hangi unsurlar kapsamında yer aldığını gerekçeleri ile birlikte aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DÜŞÜNELİM-SORGULAYALIM

Öğretmen, Türk Eğitim Sisteminin Amaçlarını Gerçekleştirmede Nasıl Rol Oynar?

Öğretmenlik, “1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu”nun 43. maddesine göre “Öğretmenlik, devletin eğitim-öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir.” şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanım, toplumun ortak amaçlarını gerçekleştirmek için Türk millî eğitim sisteminin belirlediği genel amaçların öğretmenler tarafından bilgi, beceri ve tutum olarak bireye kazandırılmasını öngörmektedir.

► Tüm öğretim çalışmalarında öğretmenlerin bireye kazandırması gereken yeterliklerden bazıları aşağıda verilmiştir. İnceleyiniz.

- Okuma-yazma
- Birey ve toplumun sağlığını koruma
- Bilinçli tüketici olma
- Kendini ifade etme
- Temel becerileri edinme
- Ekonomik özgürlük edinme
- Yeniliklere açık olma

- Kültürel değerlere önem verme
- Topluma uyum sağlama
- Araştırma ve sorun çözme
- Üretken olma
- Bilgiyi öğrenme
- Başkalarıyla iş birliği ve dayanışma

Bir genelleme yapılacak olursa Türk millî eğitim sisteminin genel amaçları, bireylerin ve toplumun refahını, mutluluğunu arttırmayı, millî birlik ve bütünlük içinde ekonomik ve kültürel kalkınmayı destekleyerek hızlandırmayı, Türk ulusunu çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı konumuna getirmeyi öngörmektedir. Eğitim-öğretim çalışmalarında öğretmenlerce kazandırılması öngörülen niteliklerle genel amaçların içeriği ilişkilendirildiğinde bir örtüşme olduğu görülür. Bu durum bizi öğretmenlerin millî eğitimin amaçlarını gerçekleştirmede birinci derecede rol oynadığı sonucuna götürür.

► Yukarıda sıralanan yeterliklerin bireylere tam olarak kazandırılması veya kazandırılmamasının topluma ne gibi etkileri olabilir? Düşüncelerinizi aşağıdaki ilgili boşluklara yazınız.

Bu Yeterliklere Sahip Bireylerin Oluşturduğu Bir Toplumun

Nitelikleri

.....

.....

.....

.....

Bu Nitelikleri Doğuran Nedenler

.....

.....

.....

.....

Toplumu Oluşturan Bireylerin Bu Yeterliklere Sahip Olmamasının

Sonuçları

.....

.....

.....

.....

Bu Sonuçların Getirdiği Kısıtlamalar

.....

.....

.....

.....

► Türk eğitim sisteminin amaç ve ilkelerinin uygulayıcısı olan öğretmenin davranışlarına aşağıda örnekler verilmiştir. Bu öğretmen davranış ve tutum örneklerinin Türk millî eğitiminin temel ilkelerinden hangilerine yönelik olduğunu arkadaşlarınızla tartışınız. Ulaştığınız sonuçları ilgili boşluklara yazınız.

.....

Derya Öğretmen, sınıf ortamında farklı dil, ırk, cinsiyet ve dinden öğrencilerin birbirine karşı ayrıcalıklı olmamasını, aynı zamanda farklılıkların bir arada yaşamasına zemin hazırlayan bir etkileşim ve paylaşım ortamının oluşturulmasının toplumsal zenginliğin temelini oluşturacağını benimsemektedir.

.....

Ahmet Öğretmen, tüm öğrencilerin farklı birer dünya olduklarını kabul etmiş, bu farklılıklarına değer vererek onların kendilerini geliştirmelerine ve farklı düşüncelerine yardımcı olacağı düşüncesini meslek yaşamında ilke hâline getirmiştir.

.....

Hülya Öğretmen, ülkenin ve millî eğitimin belirlediği genel amaçlara ulaşmak için öncelikle çevre şartları, öğrencinin içinde yaşadığı sosyal koşullar, öğretim ortamı ve öğrenci ihtiyaçları arasında bir tutarlılık sağlayarak sistematik çalışmayı ilke edinmiştir.

.....

Deniz Öğretmen, ülkedeki müzisyen, ressam ve sporcuların daha nitelikli olmaları için ilköğretimde bu alanlarda yetenekli öğrencilerin belirlenip yetenekli oldukları alanlarda yoğunlaşmaları sağlanarak daha başarılı ve birikimli şekilde yetişebileceklerini hatta birer dâhi olabileceklerini düşünmektedir.

.....

Oya Öğretmen, devletin tüm kamu hizmetlerinde olduğu gibi eğitim-öğretim hizmetinde de herkese, her düşünce ve dine eşit mesafede durmasından hareketle sınıf ortamında ve öğretmenlik mesleği yaşamında bir öğretmen olarak kendisinin de bu konularda hassas olması gerektiğini ilke hâline getirmiştir.

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Eskiler, erdemin ışığıyla ortalığı aydınlatması için önce devlet işlerini yola koyarlardı. Devlet işlerini yoluna koyabilmek için önce ev işlerini yoluna koyarlardı. Ev işlerini yoluna koyabilmek için önce kendi kendilerine çekidüzen verirlerdi. Kendilerine çekidüzen verebilmek için önce düşüncelerini yoluna koyarlardı. Düşüncelerini yoluna koyabilmek içinse önce bilgi eksikliklerini giderirlerdi.”

Konfüçyüs

UYARLAYALIM-UYGULAYALIM

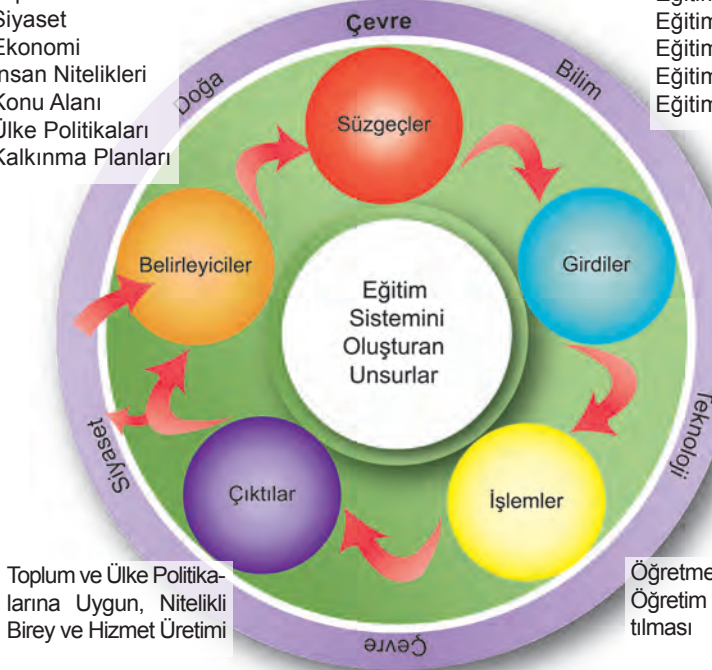

► “2. ünitenin A bölümü”nde “Uyarlayalım-Uygulayalım” sürecinde verilen “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlik Alanları” konusundaki bilgilerinizden yararlanarak öğretmenlik mesleği genel yeterliklerini aşağıda eğitim sistemini oluşturan unsurlardan girdiler başlığı altında yer alan harf kodlarına uygun olarak yazınız.

► Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinin eğitim sistemini oluşturan unsurlardan biri olan girdiler kapsamında yer almasının gerekçelerini belirleyerek arkadaşlarınızla paylaşınız.

Doğa
Toplum
Siyaset
Ekonomi
İnsan Nitelikleri
Konu Alanı
Ülke Politikaları
Kalkınma Planları

Eğitimin Felsefi Temelleri
Eğitimin Toplumsal Temelleri
Eğitimin Psikolojik Temelleri
Eğitimin Ekonomik Temelleri
Eğitimin Tarihî Temelleri
Eğitimin Hukuksal Temelleri

Öğretmenlik Mesleği Yeterlikleri

- A.
B.
C.
Ç.
D.
E.

Toplum ve Ülke Politikalarına Uygun, Nitelikli Birey ve Hizmet Üretimi

Öğretmenin Mesleki Yeterliklerinin Eğitim-Öğretim Ortamına Gerekli Şekilde Yansıtılması

► Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri, eğitim sisteminin temel ögesi olan öğretmen tarafından sistemin girdi ve işlem aşamalarında olması gereken düzeyde uygulanmadığında bu durumun öğrenciler ve topluma etkileri neler olabilir? Düşüncelerinizi aşağıda verilen ilgili yerlere yazınız.

Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri Öğretmenler Tarafından Olması Gereken Düzeyde Uygulandığında

Öğrenci ve Topluma Yönelik Sonuçları:

.....
.....
.....
.....

Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri Öğretmenler Tarafından Olması Gereken Düzeyde Uygulanmadığında

Öğrenci ve Topluma Yönelik Sonuçları:

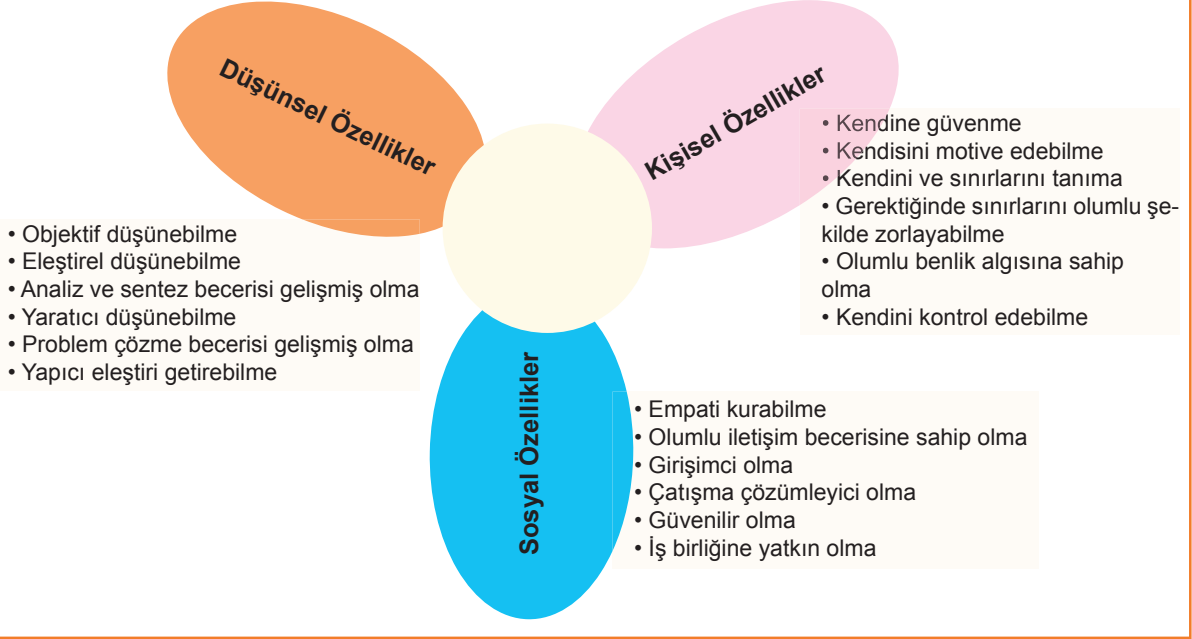
.....
.....
.....
.....

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

► Aşağıda çağımızın insan modelinde olması gereken düşünsel, kişisel ve sosyal özellikler verilmiştir. İnceleyiniz.

Çağın İnsan Modelinde Olması Gereken Özellikler

► Öğrencilerini, çağın insan modelinde olması gereken özellikleri dikkate alarak yetiştiren bir öğretmenin sistem içindeki yeri ve önemine yönelik düşüncelerinizi aşağıdaki ilgili yerlere yazınız.

Bu özellikleri kazandıran bir öğretmenin insanlar arası diyalog, sevgi ve hoşgörüyü yayma açısından önemi

.....

Bu özellikleri kazandıran bir öğretmenin doğa ve çevrenin korunmasına yönelik duyarlılığa katkıları

.....

Bu özellikleri kazandıran bir öğretmenin toplum kalkınmasına ve kültürel gelişmeye etkileri

.....

Bu özellikleri kazandıran bir öğretmenin bireysel farklılıklar ve yeteneklerin gelişimine etkileri

.....

Bu özellikleri kazandıran bir öğretmenin düşünen, sorgulayan, araştıran ve kendini gerçekleştirmiş bireylerin yetişmesine katkısı

.....

Basından Yansıyanlar

OKU DÜŞÜN PAYLAŞ

Geleceğin liderlerini ortaya çıkarmak amacıyla önümüzdeki aydan itibaren ilköğretim okullarında "Oku Düşün Paylaş" projesi hayata geçiriliyor. Proje için seçilen dört pilot il arasında Ankara da yer aldı.

Millî Eğitim Bakanlığı ile Hayal Ortakları Derneği, "geleceğin liderleri"ni ortaya çıkarmak amacıyla "Oku Düşün Paylaş" konulu bir projeyi hayata geçirmeye hazırlanıyor.

... "İlköğretim okullarında yarının liderleri olacak öğrencilerin okuyan, araştıran, yaratıcı düşünen, düşündüğünü anlamlı ve anlaşılır şekilde ifade eden, algılama gücü yüksek, sentez kabiliyeti olan, kültürlü, millî ve manevî değerlere sahip, yüksek karakterli bireyler olarak yetiştirilmesi" amaçlanıyor.

İlköğretim 6 ve 7. sınıflara yönelik projeye göre Türkiye genelinde belirlenecek 200 ilköğretim okuluna Hayal Ortakları Derneği tarafından "yaratıcı kütüphane"ler kurulacak ve bu kütüphanelere "Oku Düşün Paylaş" etkinliği için özel olarak hazırlanan bir kitap konulacak. Bu kitapta, öğrencilerin belirli başlıklarla hazırlanmış konularla ilgili düşüncelerini ifade etmeleri sağlanacak. Hayal Ortakları Derneği, kütüphanelere Türk ve dünya klasiklerinden oluşan, çocuklara yönelik kitapları da koyarak eğitimi destekleyecek.

Basından, 19.01.2008

EĞLENİRKEN DÜŞÜNELİM

Asitteki Para

- Kimya dersinde öğretmen, elindeki metal parayı gösterdi,
 — Şimdi bu parayı aside bırakıyorum. Ne dersiniz, eriyecek mi?
 Nuri hemen yerinden kalktı,
 — Erimez öğretmenim.
 — Evet, erimez. Peki, söyle bakalım nasıl bildin?
 — Eriyecek olsa aside atmazsınız da ondan.

Seval Fer-İlker Cırık

Yapılandırmacı Öğrenme: Kuramdan Uygulamaya

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

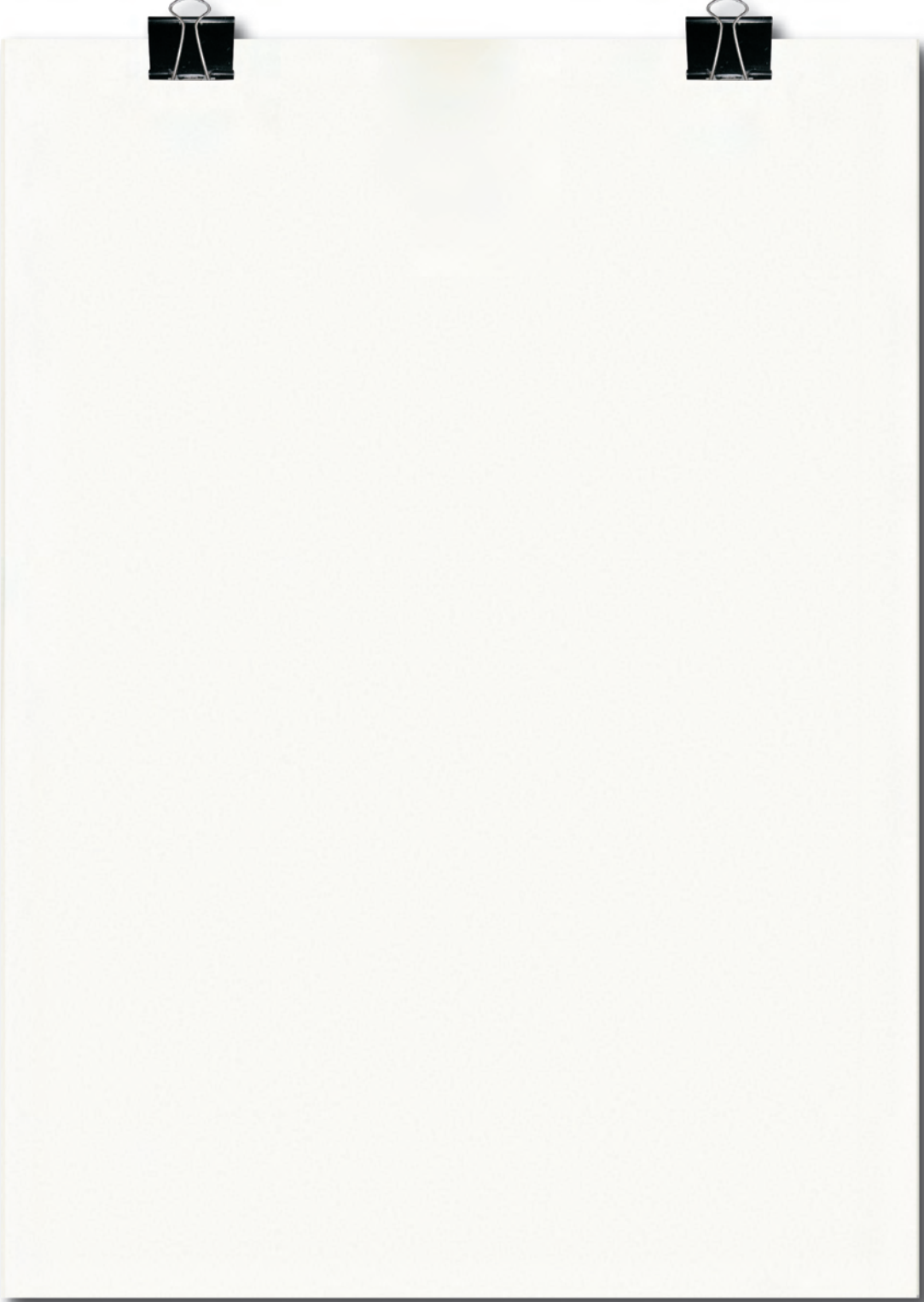

"Her çocuğa eşit fırsat verilmelidir. Eşit olmaları için değil, farklı olabilmeleri için. Ruhunda ve zihninde ne varsa ortaya dökülebilmeleri için."

John Fischer

NOTLARIM

“Türk Millî Eğitim Sisteminde Öğretmenin Yeri” ile İlgili Notlarım

Konuya Başlarken

1. Gündelik hayatınızda neleri sorun olarak gördüğünüzü söyleyiniz.
2. Güneş sistemi içerisinde yer alan Dünya'mızın koruyucu kalkanı olan ozon tabakasının delinmesinin yol açtığı sorunlar nelerdir? Sözlü olarak ifade ediniz.

Yararlanılacak Kaynaklar

- 17. Millî Eğitim Şûrası kararları

Kavram ve Konular

- Eğitim Sorunları
- Türk Eğitim Sistemi

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?

Bir sistemin etkililiği, kendisinden beklenen işlevleri karşılama gücüyle orantılıdır. Eğitim sisteminin etkililiği de ekonomik, siyasi ve sosyokültürel işlevlerini yerine getirip getirmemesiyle ilgilidir. Eğitim sistemi; ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel yapıda meydana gelen değişikliklere paralel olarak değişme göstermektedir. Özellikle bilim ve teknolojiadaki hızlı değişimler, bütün sistemleri olduğu gibi eğitim sistemini de etkilemektedir.

- **Eğitimin ekonomik işlevi**, kalkınmayı hızlandıracak ve eğitim sisteminin ekonomik kalkınma amaçlarına hizmet edebilecek biçimde düzenlenmesini öngörmektedir.

- **Eğitimin siyasi işlevi**, anayasa ile belirlenmiş siyasal sisteme, ulusal ve evrensel değerlere bağlı, insan haklarına saygılı, demokratik değerleri benimseyen kuşakların yetiştirilmesi yoluyla toplumsal birlik ve dayanışmanın sağlanmasını öngörmektedir.

- **Eğitimin sosyokültürel işlevi**, toplumun kültürel birikiminin genç kuşaklara aktarılmasının yanında bireyin toplumsallaştırılması, toplumsal değişime hazırlanması ve çevresiyle uyum içinde yaşamını sürdürmesini aynı anda da toplumsal değişmeyi sağlayacak bireylerin yetiştirilmesini öngörmektedir.

- Türk millî eğitim sistemi, üst sistem olarak Millî Eğitim Bakanlığı merkez örgütü, aracı üst sistem olarak il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri, temel sistemler olarak da eğitim kurumları olan okullardan oluşmaktadır.

► Aşağıda eğitimin sosyokültürel, siyasi ve ekonomik işlevlerini yerine getirmekle yükümlü olan eğitim alt sistemlerinin (üst-aracı-temel sistemler) işleyişine yönelik bilgiler verilmiştir. İnceleyiniz.

Türk millî eğitim sisteminde üst sistem olarak Millî Eğitim Bakanlığı;

- Ekonomik ve toplumsal kalkınma planlarına hizmet eden,
- Siyasal sistemi koruyan, ulusal ve evrensel değerleri benimseyen, insan haklarına duyarlı, toplumsal birlik ve dayanışmayı sağlayan,
- Kültürel birikimin bireylere aktarılmasına, toplumsal değişme ve gelişmeyi hızlandıran bireylerin yetişmesine yönelik yasal kararlar almak ve bu kararların uygulanmasına yönelik altyapı oluşturmakla yükümlüdür.

Aracı üst sistem olarak il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri, Bakanlığın ekonomik, siyasi ve sosyokültürel alandaki politikalarını uygulama ve kendi yetki sınırları içinde öngörülen kararları almakla yükümlüdür. Aynı zamanda temel sistem özelliğindeki eğitim kurumları ile MEB merkez örgütü arasındaki bilgi iletişimini sağlar.

Türk millî eğitiminin temel sistemi olan okullar, Bakanlığın öngördüğü ekonomik, siyasi ve sosyokültürel alandaki politikalar doğrultusunda öğretim çalışmalarını bilgi, beceri ve tutuma dönüştürme işlevine sahiptir. Eğitim hizmeti üretebilmek için gereken insan gücü, teknoloji, donanım, bilgi ve beceri açısından üst sistemlere bağımlıdır. Ana işlevi eğitim hizmeti üretmektir. Okulların üst sistemlere bağımlılığı, uygulamada sıkıntıları da beraberinde getirmektedir. Dolayısıyla okul sisteminin iyi işlememesi tüm eğitim sisteminin olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır.

► Verilen bilgilerden yola çıkarak bulunduğunuz yörede eğitim sisteminde yaşanan sorunların tespitine yönelik aşağıdaki grup çalışmasını yapınız.

Grup çalışmanızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Grup Çalışmasını Nasıl Yapabiliriz?

1. Dört grup oluşturunuz.
2. Grup olarak (her bir grup farklı bir kişi seçecek şekilde) aşağıda verilen kişilerden birini seçiniz.
3. Grubunuzun seçtiği kişiye yönelmek üzere aşağıda belirlenen konular çerçevesinde görüşme soruları hazırlayınız (Belirlenen konulara ekleme yapabilirsiniz.).
4. Görüşeceğiniz kişiden randevu alınız.
5. Seçtiğiniz kişi ile görüşme yapınız. Görüşmenin sonucunda tespit ettiğiniz sorunları arkadaşlarınızla paylaşmak üzere sunu olarak hazırlayınız.
6. Hazırladığınız sunuyu *İnternet*, dergi ve gazetelerden derleyeceğiniz fotoğraf, haber ve bilgilerle destekleyiniz.

Grup Çalışmasında Hangi Kaynaklardan Yararlanabiliriz?

İlçe Millî Eğitim Müdürü

- Bulduğunuz ilçede okullaşma oranları (okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim)
- İlçeniz eğitim sorunları
- İlçenizdeki sorunların çözümünde iş birliği yapılan kurumlar
- İlçenizde geliştirilen eğitim projeleri
- İlçenizde uygulanan MEB projeleri

Okul Yöneticisi

- Okulunuzun fiziki altyapısı
- Okulunuzun teknolojik imkânları
- Okulunuzun çevre ile etkileşimi
- Okulunuzda çalışan personel

Öğretmen

- Sınıf mevcutları ve kapasiteleri
- Okulların fiziksel ve teknolojik donanımı
- Ailelerin sosyoekonomik ve kültürel düzeyleri
- Öğretmenin sayısal ve niteliksel yeterlikleri

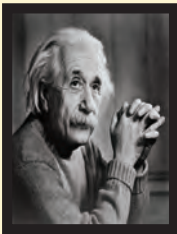
Veli

- Eğitimden beklentileri
- Sahip olduğu imkânlar
- Çocuğundan beklentileri

Grup Çalışmasını Nasıl Yaptık?

	Yapıldı	Yapılmadı
• Grup olarak belirlenen kişilerden birini seçtik.	(...)	(...)
• Görüşme sorularını hazırladık.	(...)	(...)
• Görüşeceğimiz kişiden randevu aldık.	(...)	(...)
• Görüşme sürecinde önceden hazırladığımız soruları yönelttik.	(...)	(...)
• Görüşme sonucunda topladığımız bilgileri sunu haline getirdik.	(...)	(...)
• Hazırladığımız sunuyu sınıfta sunduk.	(...)	(...)

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

"Mevcut bilgi birikimimizle öyle sorunlar yaratırız ki aynı birikimimiz bu sorunları çözmemize yetmez."

Albert Einstein

DÜŞÜNELİM-SORGULAYALIM

- Bu bölümün “Nasıl Keşfedebiliriz?” sürecinde gerçekleştirdiğiniz, bulunduğunuz yöredeki eğitim sorunlarına yönelik görüşmeler sonucundaki tespitlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Sınıfınızdaki tüm grupların tespitlerinden hareketle millî eğitim sistemimizde yaşanan sorunların hangi başlıklar altında sınıflandırılabileceğini ve bunlara vereceğiniz örnekleri aşağıya yazınız.

Eğitim Sistemimizde Yaşanan Sorunlar

..... 	
..... 	

- Yaptığınız görüşme sonuçlarına ilişkin yukarıda farklı başlıklar altında sınıflandırdığınız sorunların millî eğitim sisteminin işleyişini nasıl etkileyeceği konusuna yönelik olarak aşağıda verilen soruları cevaplandırınız.

Bu sorunlar, millî eğitimin genel amaçlarına ulaşılmasını nasıl etkiler?

.....

.....

.....

.....

Bu sorunlar, millî eğitimin temel ilkelerinin uygulanmasını nasıl etkiler?

.....

.....

.....

.....

Bu sorunlar, Türk eğitim sistemini oluşturan unsurların işleyişini nasıl etkiler?

.....

.....

.....

.....

- “17. Millî Eğitim Şûrası”nda “Türk Eğitim Sisteminin Sorunları” da görüşülmüştür. Bu “Şûra”da eğitim sistemimizle ilgili belirlenen sorunların neler olduğunu araştırınız.
- “17. Millî Eğitim Şûrası”nda öngörülen sorunlarla, eğitim sistemimizle ilgili sizin belirlediğiniz sorunların benzer ve farklı olanlarını aşağıdaki ilgili bölümlere yazınız.

“Millî Eğitim Şûrası” okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kademelerinden başka değişik kurumlar ve millî eğitim sistemi dışından çağrılan üyelerden oluşur. Bakanlığın en yüksek danışma kuruludur. Aldığı kararlar tavsiye niteliğindedir.

Araştırma Kaynakları

- 17. Millî Eğitim Şûrası

Araştırmanızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Nasıl Araştırabiliriz?

- Araştırma grubu üyelerinizi belirleyiniz.
- Araştırmanızın amacını belirleyiniz.
- Araştırma süreci planınızı hazırlayınız.
- Kullanacağınız bilgi teknolojilerini belirleyiniz.
- Araştırma kaynaklarınızın bilimsel olmasına dikkat ediniz.
- Araştırmanın amaç ve konusuna cevap veren bilgileri tespit ediniz.
- Birkaç kaynaktan derlediğiniz bilgileri tutarlı olacak şekilde birleştiriniz.
- Araştırma sonucunuzu rapor hâline getiriniz.

Araştırma Sonuçları:

“17. Millî Eğitim Şûrası”nda belirlenen eğitim sorunları ile yaptığımız görüşmeler sonucunda ulaştığımız sonuçları karşılaştırdığımızda benzer sorunlar:

1.
2.
3.
4.
5.

Araştırma Sonuçları:

“17. Millî Eğitim Şûrası”nda belirlenen eğitim sorunları ile yaptığımız görüşmeler sonucunda ulaştığımız sonuçları karşılaştırdığımızda farklı sorunlar:

1.
2.
3.
4.
5.

Nasıl Araştırdık?

Yapıldı Yapılmadı

• Araştırmanın amacını belirledik..	(...)	(...)
• Araştırma planı oluşturduk.	(...)	(...)
• Araştırmanın amacına uygun en az ... bilimsel kaynaktan veri topladık.	(...)	(...)
• Araştırma konusuna göre verileri düzenledik.	(...)	(...)
• Araştırma raporunu hazırladık.	(...)	(...)

UYARLAYALIM-UYGULAYALIM

Türk Eğitim Sisteminin Sorunlarını Nasıl Çözebiliriz?

- Bu bölümün “Düşünelim-Sorgulayalım” sürecinde belirlediğiniz eğitim sistemiyle ilgili sorunlardan birini seçiniz.
- Seçtiğiniz soruna aşağıda verilen problem çözme basamaklarını uygulayarak çözüm önerileri getiriniz.
- Sorunun çözümüne yönelik önerilerinizi geliştirirken kendinizi millî eğitim bakanı, millî eğitim müdürü, okul müdürü, öğretmen konumlarında düşünerek sorunu farklı bakış açıları ile ele alınız.
- Çözüm önerilerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Seçtiğim Eğitim Problemi

.....

.....

Seçtiğim Eğitim Probleminin Ortaya Çıkış Nedenleri

1.
2.
3.

Seçtiğim Eğitim Probleminin Çözümüne Yönelik Önerilerim

Millî Eğitim Bakanı Olarak

.....

.....

.....

.....

Millî Eğitim Müdürü Olarak

.....

.....

.....

.....

Okul Müdürü Olarak

.....

.....

.....

.....

Öğretmen Olarak

.....

.....

.....

.....

Sonuç:

.....

.....

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Sorunlarını Çözmeye Yönelik Ne Gibi Projeler Geliştirmektedir?

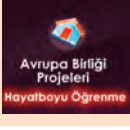
Ülkemizde ulusal düzeyde eğitim eşitliğinin sağlanabilmesi için eğitim, devletin sorumluluk alanı kapsamında yer alır. Bu nedenle devlet, eğitim hizmetlerinin yöneteni, yönlendireni ve denetleyeni durumundadır.

Eğitim hizmetlerinin çağdaş bilim ve teknolojik gelişmeler ışığında düzenlenmesi ve yürütülmesi Millî Eğitim Bakanlığının görevidir.

Millî eğitim teşkilatı ve görevlerini düzenleyen “3797 sayılı Yasa”da MEB’in her türdeki okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yaygın eğitim kurumlarını açmak, kamu kurumlarının bu konudaki eğitim kurumlarını açmalarına izin vermek, kendisine bağlı her düzeydeki öğretim kurumlarının öğretmen ve öğrencilerine ilişkin bütün eğitim-öğretim hizmetlerini planlamak, programlamak, yürütmek, gözetim ve denetim altında bulundurmak gibi belirleyici görevlerle donatıldığı anlaşılmaktadır.

► Millî Eğitim Bakanlığı, eğitimle ilgili görevlerini yerine getirirken karşılaştığı sorunların çözümüne yönelik ulusal ve uluslararası düzeylerde projeler geliştirmiş ve geliştirmektedir. Bakanlığımızın resmî *İnternet* sitesi olan www.meb.gov.tr adresinde yayımlanmakta olan projelerden bazıları aşağıda verilmiştir. Verilen projelerin hangi sorunun çözümüne yönelik geliştirilmiş olabileceğini belirleyiniz. Bu projelerin eğitim sistemimizde yaşanan sorunların çözümüne nasıl katkı sağladığını aşağıdaki ilgili boşluklara yazınız.

Geliştirilen Projeler	Bu Projeler Hangi Soruna Ne Gibi Katkılar Sunar?
 İlköğretim Öğrencilere İnteraktif Eğitim Projesi	
 Bu Benim Eserim Proje Yarışması	
 Hayat Boyu Öğrenme Projesi	
 Comenius	
 Küçük Adımlar Büyük Yarımlar	
 Okul Çantası Yerine e-book Projesi	

3. ÜNİTE

► Aşağıda “Türk eğitim sisteminde kız çocuklarının okullaşma oranının düşük olması” sorunu verilmiştir. Sorunun sebeplerinin neler olabileceğini ve bu sorunun çözümüne yönelik önerilerinizi aşağıdaki ilgili boşluklara yazınız.

Kız Çocuklarının Okullaşma Oranının Düşük Olması Sorunu

1. Neden

.....
.....

2. Neden

.....
.....

3. Neden

.....
.....

Kız Çocuklarının Okullaşma Oranının Artırılması İçin Önerilerim:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Eğitim Sorunları Bilimsel Araştırma Yöntemleriyle Nasıl Çözülebilir?

► Okullarda verilen çevre eğitiminin toplumsal yaşamda davranışa dönüşmemesi durumunda bu sorunun bilimsel yöntem aşamalarına göre nasıl çözüleceğini örnekteki gibi aşağıya yazınız.

Sorunun Çözüm Aşamaları

1. Aşama

Çevre eğitiminde sorun olan durumları belirlerim.

2. Aşama

.....

3. Aşama

.....

4. Aşama

Çevre eğitiminde sorunun çözümüne yönelik araştırmayı nerede, nasıl, hangi araçlarla yapacağımı belirlerim.

5. Aşama

.....

6. Aşama

.....

Bilgi Damlası

Araştırma Adı

“Comenius Okul Ortaklıkları Projeleri”nin
Comenius Amaçlarının Gerçekleşmesine Katkısı

Yazar

İsmail AYDOĞAN

Ali Enver ŞAHİN

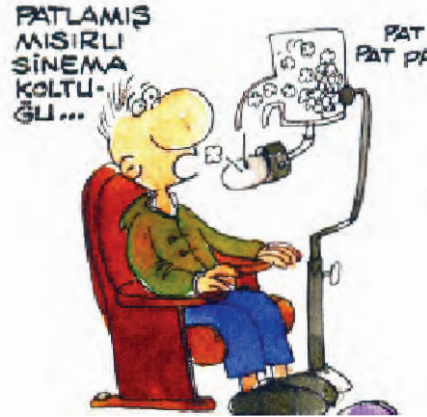
“Araştırmanın Amacı: Bu çalışmada Avrupa Birliği’nin eğitim alanında yürüttüğü faaliyetlerden ‘Socrates Eğitim Programı’nın alt konularından biri olan ‘Comenius Okul Ortaklıkları Projeleri’nin Comenius amaçlarının gerçekleşmesine katkı sağlayıp sağlamadığıdır.

Araştırma Sonuçları: Öğrencilerin ‘Comenius Okul Ortaklıkları Projesi’nden okulla ilgili olumlu düşünceler geliştirdikleri, beklentilerinin arttığı, derslere katılımlarında artış olduğu, sorumluluk almaktan kaçınmayarak sosyal faaliyetlere daha çok katılmak istedikleri, iş birliği kurmaktan zevk aldıkları, problemlerin çözümünde daha yaratıcı oldukları, yabancı dil öğrenme isteklerinin arttığı ve farklı kültürlere ait ön yargılarının azaldığı görülmüştür.”

Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi

EĞLENİRKEN DÜŞÜNELİM

Bilim ve Teknik
S 425, s. 112

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Ne göreceğimiz ne aradığımıza bağlıdır.”

J. Lubbock

OKUMA METNİ

JOHN DEWEY'İN RAPORUNUN YAYIMLANMASI

1923'te, dünyanın en ünlü eğitimcilerinden Amerika'da Colombia Üniversitesi profesörlerinden John Dewey (Con Duvi), millî eğitimimizi incelemek üzere Türkiye'ye davet edilmişti. John Dewey, 1924 yılı ağustos ayında Türkiye'ye geldi; İstanbul, Ankara, Adana ve Erzurum gibi birkaç ilde iki ay kadar incelemelerde bulunduktan sonra Bakanlığa iki rapor verdi. İlk rapor, 5-6 sayfalık bir muhtıra niteliğindedir. Acil ihtiyaçlarla ilgili önerileri kapsar. John Dewey'in raporu 1 Mart 1925 tarihli Maarif Vekaleti Mecmuası'nın 2. sayısında yayımlanmıştır. Raporun giriş kısmında şu düşünceler yer almıştır:

"İlk ve pek önemli nokta, Türkiye okullarının gaye hedeflerini tespit etmektir. Ancak bu suretle alınacak önlemler belirir, ileri ve tedricen gelişecek belli bir program çizmek mümkün olur. Okulların hedefi belli ve açık olursa bu kurumlar, birtakım gereksiz değişikliklerden ve sözde ıslahat adına alınacak etkisiz önlemlerden korunmuş olur. Gayenin müspet bir şekilde aydınlatılması, girişilecek teşebbüslere ilham verir, önerilecek önlemleri denetlemeye yarar ve bunlar için ölçüt ödevini görür. Eğitim alanında alınacak yeni önlemlerin sırasını belirlemeye yarar.

Sevinilmeye değer, Türkiye'nin eğitim örgütünde izlenecek gayeyi belirlemede zorluk yoktur. Bu gaye, Türkiye'nin uygarlık sahibi uluslararası tam bir organ olarak canlı, özgür, bağımsız ve laik bir cumhuriyet hâline gelmesidir. Bu gayeyi elde etmek üzere okulların, ulus bireylerine önce doğru siyasi alışkanlıklar ve fikirler vermesi, ikinci olarak türlü şekillerde onlardaki ekonomik ve ticari yetileri teşvik etmesi, üçüncü olarak erkek ve kadını egemenliğe, ekonomik bakımdan kendi kendisini idareye ve sanat yönünden ilerlemeye yöneltmesi; yani onları girişimciliğe ve yaratıcılığa, kendi kendilerini muhakeme etmeye, bilimsel bir surette düşünmeye ve kamunun yararı için toplumsal iş birliğine alıştırarak fikir ve ahlak yönlerinden karakter çizgilerini ve eğilimlerini kendilerinde geliştirmesi gerektir. Bu amaçları gerçekleştirmek için yalnız ve sadece bazı önderler yetiştirmek yeterli değildir. Yurttaşların hepsi, ülkenin siyasal, ekonomik ve kültürel gelişmesine katılacak bir eğitim almalıdır.

Gayeye ulaşmak için okulların öğrencilere yalnız bazı ders konularını öğretmesi yeterli değildir. Okullar özellikle toplumsal hayatın akımlarından uzak kalmış köy bölgelerinde toplumsal hayatın merkezini oluşturmalıdır. Okullar, bulundukları yerin sağlık merkezi olmalı; orada genel sağlığa, bulaşıcı hastalıklara, sıtma vb. hastalıklara ait konular, yalnız öğrencilere öğretilmekle kalmamalı, bütün köy halkına da öğretilmelidir. Okul, öğretmenlerle öğrenciler, sağlık memurlarıyla doktorların iş birliği yaparak hastalıkların nedenleriyle savaşmaları için bir merkez olmalıdır. Örneğin, malarya (sıtma) bölgelerinde öğrenciler, sivrisineklerin yetiştikleri yerleri arayıp bulmaya, gereken yerleri kurutmaya ve oralara mazot dökmeye... böylece halka hastalığın önü alınabileceğini göstermeye katılmalıdır. Okul alanları, yalnız öğrencilerin beden eğitimi, oyun oynaması ve spor yapması için değil, halkın da eğlenmesi ve spor yapması için bir merkez olacak derecede geniş ve ona göre türlü araçlarla donatılmış olmalıdır. Öğrenciler, okul oyun alanına devam etmek, gençleri de oyun ve sporlara katmak ve onlara bu gibi şeyleri öğretmek ödevlerini üzerlerine almalıdırlar.

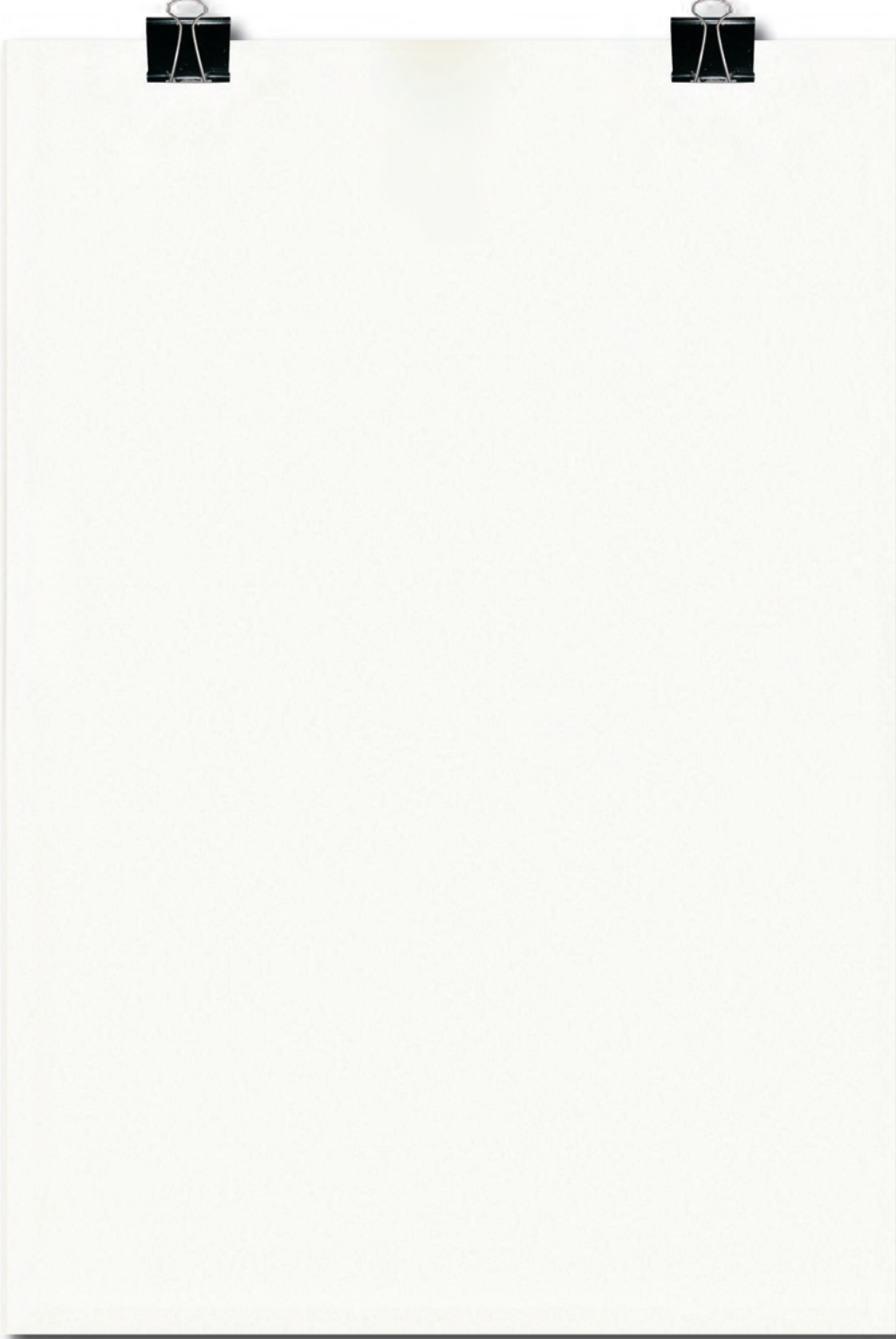
Okullar, kendi öğrencilerinin doğrudan doğruya mesleki ve teknik yönlerden eğitimlerine hizmet etmekle birlikte ekonomi ve sanatla ilgili bilgileri toplayıp yayımlamak için de birer merkez olmalıdır...

Okulun amaçları iki yönlüdür. Bir taraftan ulusal çıkar sağlayıcı bilgilerin toplanması ve yayımlanması görevini görececek bir merkez ve vasıta olmak. Bu suretle okulları toplum ve ulusun hayatı ile bağlamak, diğer taraftan öğrenciyi ülkeye yararlı olacak fikir alışkanlıkları ile donatmak ve okullardan alacakları bilgileri, kuramsal ve gereksiz olmaktan kurtarmaktır..."

Cavit Binbaşıoğlu
Türkiye Eğitim Bilimleri Tarihi

NOTLARIM

“Türk Millî Eğitim Sisteminde Sorunlar” ile İlgili Notlarım

1. Aşağıdaki cümlelerin başına yargılar doğru ise (D), yanlış ise (Y) yazınız.

- () Fertlerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca her yerde devam etmesi esastır.
- () Öğrenim görmek her Türk vatandaşının hakkıdır.
- () İlköğretim ve Eğitim Kanunu, eğitim sistemini düzenleyen esaslardandır.
- () Toplumun siyasal ve sosyal ideallerinin eğitim alanına yansımaları eğitimin genel amaçlarını belirler.
- () Örgün eğitim, okul dışında kalan gençler ve yetişkinler için planlanan eğitim türüdür.

2. I. Okulun amaçları
II. Dersin amaçları
III. Konunun amaçları
IV. Millî Eğitim Bakanlığının amaçları

Yukarıda verilen amaçların hiyerarşik sıralaması hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) I-II-III-IV
- B) IV-I-II-III
- C) II-III-IV-I
- D) IV-III-II-I
- E) III-IV-II-I

3. Eğitimin yaygın ve örgün eğitim olarak ikiye ayrılmasının en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Millî eğitimin genel amaçları
- B) Bireysel ilgi ve ihtiyaçlar
- C) İstendik davranış öngörme
- D) Millî eğitimin temel ilkeleri
- E) Kademe ve süreklilik

4. Türk millî eğitiminin genel amaçları hangi kanunla belirlenmiştir?

- A) Anayasa
- B) İlköğretim ve Eğitim Kanunu
- C) Millî Eğitim Temel Kanunu
- D) Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
- E) Tevhiditedrisat Kanunu

5. Aşağıdakilerden hangisi Türk millî eğitiminin genel amaçlarıyla bağdaşmaz?

- A) Görev ve sorumluluklarını bilen vatandaşlar yetiştirmek
- B) Öğrencileri her şeyden önce olabildiğince çok bilgi sahibi kılmak
- C) Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı bireyler yetiştirmek
- D) Her yönden dengeli, sağlıklı yurttaşlar yetiştirmek
- E) Bireylere daha iyi yaşamaları için gerekli davranışları kazandırmak

6. Aşağıdakilerden hangisi millî eğitimimizin planlılık ilkesi ile ilgilidir?

- A) Eğitim-insan gücü-istihdam ilişkisinin gözetilmesi
- B) Kuruluşların eğitimle ilgili etkinliklerinin MEB'in denetimine tabi olması
- C) Bireylerin eğitimlerinin yaşamları boyunca sürdürülmesi
- D) Eğitim hizmetinden yararlanmadaki farklılıkların giderilmesi
- E) Bireylerin üst öğrenim kademelerine yöneltilmesi

7. Aşağıdakilerden hangisi bir örgün eğitim kurumu değildir?

- A) İlköğretim
- B) Teknik lise
- C) Meslek yüksekokulu
- D) Meslek edindirme kursları
- E) Turizm yüksekokulu

8. Millî eğitim sisteminin yetiştirmek istediği ideal insan hangi amaçlarda tanımlanmıştır?

- A) Genel amaçlar
- B) Uzak amaçlar
- C) Dersin amaçları
- D) Okulun amaçları
- E) Konunun amaçları

9. Okullarda demokrasi eğitimi ilkesi hangi faaliyetlerde en iyi şekilde uygulanabilir?

- A) Belirli gün ve haftaların kutlanması
- B) Eğitsel kulüp faaliyetleri
- C) Öğretim faaliyetleri
- D) Rehberlik hizmetleri
- E) Hazırlık kursları

10. Yaygın eğitimin amaçlarından yola çıkarak önemini açıklayınız

.....

.....

.....

.....

11. Ülkemizde okul öncesi eğitime katılımın düşük olmasının sonuçlarını aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

.....

12. Yükseköğretimin amaçları doğrultusunda yükseköğretim kurumlarının hangi özellikleri taşıması gerektiğini maddeler halinde yazınız?

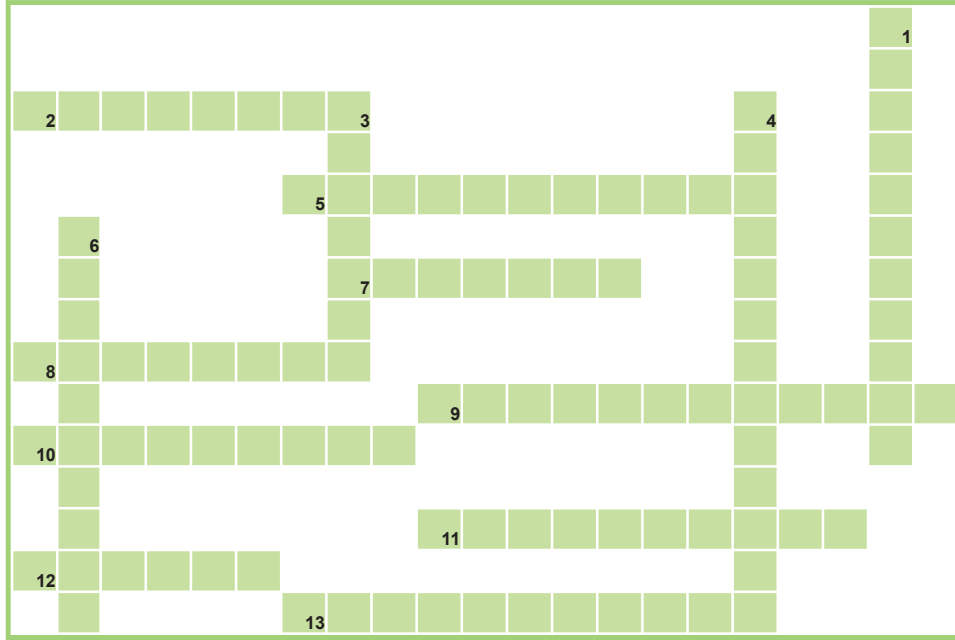
.....

.....

.....

.....

BULMACA

SOLDAN SAĞA

2. Bireylerin ilgi ve yeteneklerine göre alan-meslek seçimi
5. Her derece ve türdeki ders programları ve eğitim yöntemleri ders araç gereçlerinin bilimsel ve teknolojik esaslara, yeniliklere, çevre ve ülke ihtiyaçlarına göre sürekli gelişme ilkesi
7. Devletin, hizmet üretiminde her türlü inançtan arınmış olması
8. Eğitim kurumlarının dil, ırk, cinsiyet ve din ayrımı gözetmeksizin herkese açık olma esası
9. Örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen kısa süreli eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsayan eğitim
10. Millî eğitimin iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma hedeflerine uygun olarak planlanıp gerçekleştirilmesi ilkesi
11. Devlet tarafından parasız olarak verilen zorunlu eğitim
12. Aralarında bir etkileşim olan ve belli bir işlevi yerine getiren girdi, işlem, çıktı ve dönüt öğelerinden oluşan bütün
13. Planlı, programlı, belli kademelerden oluşan ve belli yaş gruplarına yönelik verilen eğitim

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Öğrencileri bir yükseköğretime veya hayata hazırlayan kademe
3. Eğitimin hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanımama esası
4. Yüksek nitelikte bilim, teknoloji üreten; nitelikli insan gücü, uzman yetiştiren öğretim kademesi
6. Fertlerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca devam etme esası

OKUL VE ÖĞRETMEN

4. ÜNİTE

A. BİR ÖĞRENME ORTAMI OLARAK OKUL

B. OKUL-AİLE-ÇEVRE ETKİLEŞİMİ

C. OKUL GELİŞİMİ VE ÖĞRETMEN

MEMLEKET İSTERİM

Memleket isterim
Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;
Kuşların çiçeklerin diyarı olsun.

Memleket isterim
Ne başta dert ne gönülde hasret olsun;
Kardeş kavgasına bir nihayet olsun.

Memleket isterim
Ne zengin fakir ne sen ben farkı olsun;
Kış günü herkesin evi barkı olsun.

Memleket isterim
Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;
Olursa bir şikâyet ölümden olsun.

Cahit Sıtkı Tarancı
Otuz Beş Yaş-Bütün Şiirleri

A. BİR ÖĞRENME ORTAMI OLARAK OKUL

Konuya Başlarken

1. Okulda öğrendiklerinizi yaşantınızda nasıl uyguluyorsunuz? Sözlü olarak ifade ediniz.
2. Okulun toplumsal, ekonomik ve siyasal durumlardan nasıl etkilendiğini söyleyiniz.

Yararlanılacak Kaynaklar

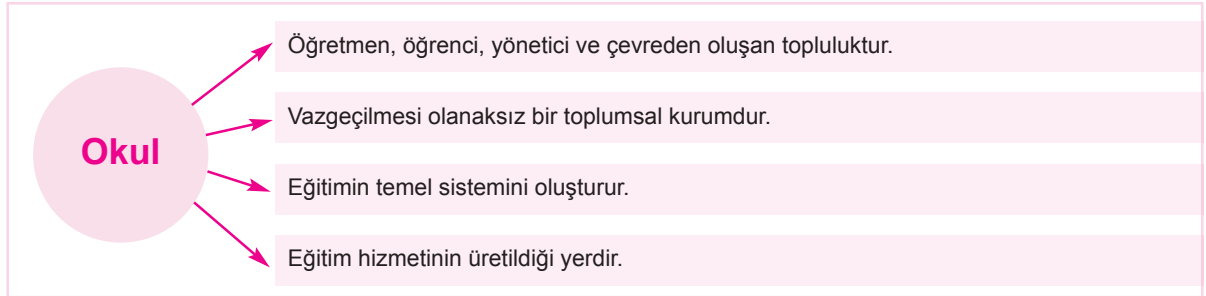
- İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
- Ortaöğretim Kurumları Ödül ve Disiplin Yönetmeliği

Kavram ve Konular

- Okul
- Okulun Yapısı ve Özellikleri
- Okulun Görevleri
- Öğretmenin Okuldaki Görevleri
- Okul Yönetiminin Görev ve Sorumlulukları
- Öğrencinin Okuldaki Görev ve Sorumlulukları

İnsanlar Niçin Okula İhtiyaç Duyarlar?**NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?****1. Okulun Yapısı ve Özellikleri**

Okul; çeşitli bilgi, beceri ve alışkanlıkların belli amaçlara göre düzenli bir biçimde kazandırıldığı bir eğitim kurumudur. İnsan yaşadığı sürece öğrenir. Bu nedenle her insanın yaşam çevresi onun eğitim ortamını oluşturmaktadır. Toplumsal gelişmelerine paralel olarak daha çok ve daha nitelikli eğitime gereksinim duymuşlar ve bu gereksinimlerini karşılamak için örgütlenme yoluna giderek okul denilen eğitim amaçlı örgütleri oluşturmuşlardır. Bu durumda “Okul nedir?” sorusuna cevap aramak gerekir.

Okullar, bireyler için uygun eğitim ortamlarıdır. Okul ortamı, eğitim etkinliklerinin meydana geldiği fiziksel, toplumsal ve psikolojik bir çevredir. Bu anlamda eğitim ortamı, öğrenme-öğretme süreçlerinde bilgi ve değerlerin iletilmesi, oluşturulduğu veya yeniden üretildiği, bireylerin bilgi ile etkileşimde bulunduğu; personel, araç gereç, tesis öğelerinden oluşan çevredir.

4. ÜNİTE

► Aşağıda okulun iç ve dış ögeleri karışık olarak verilmiştir. Bu ögeleri uygun şekilde sınıflandırınız.

- Eğitim programları
- Çevredeki diğer okullar
- Eğitim çalışanları
- Öğrenci velileri
- Basın yayın organları
- Sağlık hizmetleri
- Okulun fiziksel özellikleri
- Sivil toplum kuruluşları
- Rehberlik servisleri
- Çevredeki kurum ve kuruluşlar
- Özel eğitim hizmetleri
- Okul aile birlikleri
- Öğrenci kulüpleri ve sosyal etkinlikler
- Öğrenciler

Okulun İç Ögeleri

Okulun Dış Ögeleri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Her sistemin kendi içerisinde bütünlük oluşturacak şekilde alt sistemlere ayrılıp işlediğini bir önceki ünite de öğrenmiştiniz. Okullar da (okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim, çıraklık ve yaygın eğitim) temel alt sistemin alt sistemleridir. Dolayısıyla okul sistemi de girdi, işlem, çıktı ve çevre gibi unsurlara sahiptir.

► Eğitimin temel sistemi olarak okulu oluşturan ögeler aşağıda verilmiştir. Bu ögelerden her birinin kapsamında nelerin yer aldığını belirleyerek ilgili yerlere yazınız.

**Bir Sistem
Olarak
Okulun**

Çevresi

Girdileri

İşlemi

Çıktıları

Okul Öncesi

İlköğretim

Ortaöğretim

Yükseköğretim

2. Okulun Görevleri

Her toplum, bireylerinin eğitilerek toplumla uyumlu ve topluma katkıda bulunacak biçimde yetiştirilmelerini ister. Günümüz endüstrileşmiş toplumlarında bu görevi eğitim kurumu olan okullar yerine getirmektedir.

Çağdaş eğitimi gerçekleştirebilecek bir okulun yaratıcı, araştırmacı, sorgulayan ve öğrendiklerini yaşamında uygulayabilen, sağlıklı kişilikler geliştirmeyi amaçlaması gerekir. Böyle bir amacın gerçekleştirilebilmesi, fiziki ortamları da dâhil okulun tüm öğeleri ile birlikte çağdaş bir yapıya kavuşturulmasını gerektirir. Öğrenci rollerinde çağdaşlık olarak nitelendirilebilecek bu anlayışta çağdaş okulun en önemli görevi; çağın bilim, sanat ve teknolojiye gelişmelerine ayak uydurabilecek ve bunları daha da ileriye götürebilecek yaratıcı bireylerin yetiştirilmesini hedeflemek olmalıdır. Çağdaş bireylerin yetiştirilebilmesi, çağdaş dünyanın gerekliliklerine uygun eğitim programları ile olanaklıdır. Öte yandan ne ölçüde çağdaş bir program uygulanırsa uygulansın bir programın etkililiği, o programı uygulayacak olan bireylerin niteliğine bağlı kalacaktır. Bu bakımdan çağdaş okulda öğretmen rolleri ile yönetici rolleri de çağdaş eğitim anlayışına uygun olmak zorundadır.

► Yukarıdaki paragraftan hareketle, aşağıda başlıklar hâlinde verilen okulun görevlerine örnekler yazınız.

Okulun Görev Alanları	Okulun Görev Alanlarına Örnekler
Bireyin Çok Yönlü Gelişimini Sağlama	<i>İlköğretimde bireylerin sosyal gelişimi için sosyal bilgiler ve Türkçe dersleri, müzik becerilerinin gelişimi için müzik dersi, resim becerilerinin gelişimi için ise görsel sanatlar derslerinin verilmesi</i>
Topluma Uyum Sağlamayı Kolaylaştırma	<i>Toplum içinde kendini ifade edecek iletişim becerilerini kazandırma</i>
Toplumsal Kültürü Aktarma ve Geliştirme	.
Toplumsal Kalkınmayı Sağlama	.
Toplumsal/Siyasal Düzeni Koruma	.

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

"Her gerçeğin dört köşesi vardır. Öğretmeniniz olarak ben size bir köşeyi veriyorum, diğer üçünü bulmak sizin göreviniz."

Konfüçyüs

DÜŞÜNELİM-SORGULAYALIM

Eğitim sisteminde eğitim hizmetlerinin üretilmesi ve eğitim kurumlarının işlevlerini etkili olarak yerine getirebilmesi için eğitim çalışanlarına ihtiyaç vardır. Eğitim kademesinin tür ve derecesine göre eğitimin amaçlarını gerçekleştirebilmek için okulun iç ögesi olarak sınıflandırdığımız eğitim çalışanlarını; yöneticiler, öğretmenler, uzmanlar ve diğer çalışanlar olarak dört grupta inceleyebiliriz.

► Aşağıda okul çalışanları karışık olarak verilmiştir. Okul çalışanlarını aşağıdaki şema üzerinde uygun şekilde sınıflandırınız.

• Öğretmenler	• Aşçı	• Müdür Başyardımcısı
• Okul Rehber Öğretmeni	• Kaloriferci	• Belletici Öğretmen
• Büro Memuru	• Bahçıvan	• Kütüphane Memuru
• Hesap İşleri Memuru	• Teknisyenler	• Sağlık Personeli
• Uzman ve Usta Öğreticiler	• Okul Müdürü	• Aşçı Yardımcısı
• Sınıf Rehber Öğretmeni	• Gece Bekçisi	• Eğitim Şefi
• Taşınır Mal Kayıt Kontrol Memuru	• Şoför	• Ambar Memuru

Okul Çalışanları

Yöneticiler

Öğretmenler

Uzmanlar

Diğer Çalışanlar

.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

Bilgi Damlası

“Bilgiyi öyle aktarmalıyız ki eğitim öyle yürütülmelidir ki eğitimciler (öğrenciler ve öğretmenler, uzmanlar...) yaşama sevinci duymalıdır. Geçmiş, yeniden gözden geçirilip gelecekle olan bağı kurulmalıdır. İnsan zenginleşmeli; yığınlığını, karamsarlığını atmalı, bilginin coşkusunu yaşamalıdır... Bilgi; diploma almak, ün sahibi, ünvan taşıyıcısı olmak için edinilmemelidir. Bilgi kültürümüzün son derece gereksinim duyduğu ‘iç insan’ın doğmasına yardımcı olmalıdır. ‘İç insan’, değerler yaşayan insandır. Salt çıkarlarını gözeten, insanları ‘dış’tan; toplumsal, ekonomik konumlarına göre ele alan biri değildir. Gönül zenginliğine erişmiş, bilgisiyle aklını, duygularını birleştirmiş, bütünleşmiş biridir. İlişki kurduğu insanları çıkarlarına hizmet eden varlıklar olarak görmez.”

Ahmet İnam
Eğitimin Sorgulanması İçin Öneriler

3. Okul Yönetiminin Görev ve Sorumlulukları

► Aşağıda eğitim amaçlarını gerçekleştirmede yöneticilerin okuldaki görev ve sorumluluklarına yönelik beş alan verilmiştir. Okul yöneticilerinden birini sınıfa davet ederek verilen alanlardaki görev ve sorumluluklarının neler olduğuna ilişkin bir görüşme yapınız.

Görüşmeyi Nasıl Yapabiliriz?

- Görüşme konusunu belirleyiniz.
- Görüşmenin amacını belirleyiniz.
- Görüşmenizin sorularını oluşturunuz.
- Görüşme sürecinde dikkat edilecek hususları araştırınız.
- Okul rehber öğretmeninizden randevu alınız.
- Görüşme sorularına verilen cevapları hatasız ve nesnel olarak raporlaştırınız.

Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Vücut dilini kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Okul Müdürünün Görev Alanları

Personel İşleriyle İlgili Görevleri:

Çalışan personelin özlük haklarını koruma

.....

.....

Öğrenci İşleriyle İlgili Görevleri:

Öğrencilerin okula devamı

.....

.....

Eğitim İşleriyle İlgili Görevleri:

.....

.....

.....

Öğretim İşleriyle İlgili Görevleri

Öğretim faaliyetlerinin millî eğitimin amaç ve ilkelerine uygun yürütülmesini sağlama

.....

.....

.....

Okul İşletmesiyle İlgili Görevleri:

.....

.....

.....

Görüşmeyi Nasıl Yaptık?

Yapıldı Yapılmadı

• Görüşme öncesi soruları hazırladık.	(...)	(...)
• Uyulacak kuralları önceden belirledik.	(...)	(...)
• Görüşme için önceden randevu aldık.	(...)	(...)
• Görüşmeyi zamanında bitirdik.	(...)	(...)

4. Öğretmenin Okuldaki Görevleri

► Aşağıda eğitim amaçlarını gerçekleştirmede öğretmenlerin okuldaki görev ve sorumluluklarına yönelik beş alan verilmiştir. Öğretmenlerinize görüşmeler yaparak verilen alanlara yönelik öğretmenlerin görev ve sorumluluklarının neler olduğuna ilişkin bilgi edininiz. Edindiğiniz bilgileri ilgili yerlere yazınız.

Görüşmeyi Nasıl Yapabiliriz?

- Görüşme konusunu belirleyiniz.
- Görüşmenin amacını belirleyiniz.
- Görüşmenizin sorularını oluşturunuz.
- Görüşme sürecinde dikkat edilecek hususları araştırınız.
- Okul rehber öğretmeninizden randevu alınız.
- Görüşme sorularına verilen cevapları hatasız ve nesnel olarak raporlaştırınız.

Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Vücut dilini kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupta etkileşim kurunuz.

Öğretmenin Görev Alanları

Okul Yönetimiyle İlgili Görevleri:

.....

.....

.....

Öğretimi Yürütmeye İlgili Görevleri:

Öğretim faaliyetlerini MEB programları, çevre koşulları ve öğrenci gereksinimlerine göre yürütme

.....

.....

Öğrenciye Yönelik Görevleri:

Öğrenciyi tanıma

.....

.....

Çevreyle Etkileşim Görevleri:

Eğitimde çevre koşullarından yararlanma

.....

.....

Mesleki Gelişimiyle İlgili Görevleri:

.....

.....

.....

Görüşmeyi Nasıl Yaptık?

Yapıldı Yapılmadı

• Görüşme öncesi soruları hazırladık.	(...)	(...)
• Uyulacak kuralları önceden belirledik.	(...)	(...)
• Görüşme için önceden randevu aldık.	(...)	(...)
• Görüşmeyi zamanında bitirdik.	(...)	(...)

5. Öğrencinin Okuldaki Görev ve Sorumlulukları

Okul, öğrencileri içinde yaşadığı toplumu dönüştürecek, daha iyi bir toplum ve yaşam koşullarının oluşturulmasına katkıda bulunabilecek toplum üyeleri olarak yetiştirmeyi hedefler. Okulda eğitim programı, öğretme-öğrenme süreci, öğretmen ve öğrenci birbirleri ile karşılıklı etkileşim içindedir. Öğretme-öğrenme süreci içinde tüm çalışanların görev ve sorumlulukları olduğu gibi öğrencilerin de görev ve sorumlulukları bulunmaktadır.

► Eğitim sisteminin en önemli girdilerinden biri olan öğrencinin sistem içerisindeki görev ve sorumluluklarını belirleyebilmek için

a. “İlköğretim Kurumları Yönetmeliği”nin 8. bölümünün 106. maddesini ve “Ortaöğretim Kurumları Ödül ve Disiplin Yönetmeliği”nin 2. kısmının 5. maddesini inceleyiniz.

b. İncelemeleriniz sonucunda eğitim sisteminde (ilköğretim ve ortaöğretim) öğrencinin temel görev ve sorumluluklarının hangi başlıklar altında toplanabileceğini aşağıda verilen bölüme yazınız.

Görev Alanları	Görev Alanlarına İlişkin Somut Örnekler
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

UYARLAYALIM-UYGULAYALIM

Okulda Yaşanan Sorunları En Etkili Şekilde Nasıl Çözebiliriz?

► Aşağıda okul ortamında karşılaşılabilecek bazı sorunlar verilmiştir. Okul çalışanlarının bu sorunların çözümüne yönelik görev ve sorumlulukları kapsamında yapabilecekleri katkıları “Rol Oynama Tekniği” ile canlandırınız.

1. Okul yöneticisi, öğretmen, öğrenci, uzman, yardımcı personel, veli rollerini üstlenecek şekilde en az altı öğrenciden oluşan gruplar kurunuz.
2. Aşağıda verilen sorunlardan birini seçiniz.
3. Üstlendiğiniz rolün gerektirdiği görev ve sorumlulukları da içeren bir senaryo oluşturunuz.
4. Oluşturduğunuz senaryoya göre üstlendiğiniz rolleri grup hâlinde sınıfta oynayınız.

Rol Oynama Tekniğini Nasıl Kullanabiliriz?

- a. Rol dağılımı yapılır.
- b. Rollere uygun kostümler hazırlanır.
- c. Rollerin oynanacağı sahne düzenlenir.
- ç. Rollerin canlandırılması sağlanır.
- d. Roller oynandıktan sonra performans, rollerin gerçek olup olmadığı, dersin amacını karşılayıp karşılamadığı üzerine tartışma yapılır.

Rol Oynama Tekniğini Nasıl Uyguladık?

	Yapıldı	Yapılmadı
• Rollerimizi belirledik.	(...)	(...)
• Rollerimize uygun kostümler hazırladık.	(...)	(...)
• Rollerimizi oynamak için sahneyi düzenledik.	(...)	(...)
• Oynadığımız rollerin amacımızı karşılayıp karşılamadığını değerlendirdik.	(...)	(...)

► Aşağıda verilen sorunun çözümü için okul öğelerinin görev ve sorumlulukları çerçevesinde neler yapabileceğinizi “Düşün-Tartış-Yaz-Paylaş Etkinliği” ile gerçekleştiriniz.

Düşün-Tartış-Yaz-Paylaş Etkinliğini Nasıl Kullanabiliriz?

- Okul yöneticisi, öğretmen, öğrenci, uzman, yardımcı personel ve veli olarak sorunun nasıl çözüleceğine yönelik iki üç kişilik gruplar oluşturulur.
- Grup isimleri belirlenir.
- Gruplara çalışma konusu verilir.
- Grup üyeleri beş dakika boyunca bireysel olarak çeşitli kaynaklardan faydalanarak konu üzerinde fikirler geliştirerek birbiriyle paylaşırlar.
- Grup üyeleri yirmi dakika boyunca ürettikleri fikirleri birbirleriyle paylaşır “Balık Kılçığı Kavram Haritası” gibi materyaller üzerine yazarak gösterebilirler.
- Yazılanlar, grup üyeleri tarafından kontrol edilerek çalışma tamamlanır.
- Tartışmalar sonrasında ulaşılan sonuçlar diğer gruplarla paylaşılır.

Beyin Fırtınası ile Nasıl Düşünebiliriz?

- » Aklınıza gelen her fikri sorgulamadan listeleyiniz.
- » Fikirlerinizi doğru-yanlış diyerek yargılamayınız.
- » Mümkün olduğunca çok fikir üretiniz.
- » Listelediğiniz fikirlerden birbirine yakın olanları gruplandırınız.

Okul Çalışanlarının Yapacakları Katkıları	
Sorun Okulun genel temizliğinin (sınıf, koridor, tuvalet, okul bahçesi vb.) yetersiz olması	Okul Yöneticisi:
	Öğretmen:
	Uzman:
	Yardımcı Personel:
	Veli:
	Öğrenci:

Düşün-Tartış-Yaz-Paylaş Etkinliğini Nasıl Uyguladık?

	Yapıldı	Yapılmadı
• Çalışmayı yürütecek olan grupları oluşturduk.	(...)	(...)
• Kendimize özel bir grup ismi belirledik.	(...)	(...)
• Çalışma konumuzu belirledik.	(...)	(...)
• Konuyla ilgili düşüncelerimizi birbirimizle paylaştık.	(...)	(...)
• Düşüncelerimizi farklı materyaller üzerine yazarak gösterdik.	(...)	(...)
• Yazdıklarımızı kontrol ederek çalışmayı tamamladık.	(...)	(...)

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

Gelecek İçin Hayal Ettiğiniz Okul Modeli Nedir?

Birer eğitim kurumu olan okullar, amaçlarını gerçekleştirebildikleri sürece yaşarlar. Okulu oluşturan iç ve dış ögeler, okulun amaçlarına ulaşması için gereklidir. Her birinin işlevi farklı olmakla birlikte bu ögeler, birbirleriyle etkileşim içinde bir bütün olarak okulun amaçlarına ulaşmasına hizmet ederler.

► Hayalinizdeki okulu, yukarıdaki paragraftan ve öğrendiğiniz bilgilerden hareketle “Benim Okulum Projesi” adı altında aşağıda verilen ögeler kapsamında tasarlayınız. Her bölümün özgün niteliklerini ilgili alanlara yazınız.

Tasarladığınız Okulun Sloganı

.....

.....

- Sınıf olarak aşağıda verilen beş gruba ayrılınız.
- Seçtiğiniz grubun özelliklerine göre hayalinizdeki okulu tasarlayınız.
- Sınıftaki diğer grupların tasarladıklarıyla kendi tasarladıklarınızı bir araya getirerek ideal bir okulu ortaya koyunuz.

Beyin Fırtınası Tekniği ile Nasıl Düşünebiliriz?

- » Aklınıza gelen her fikri sorgulamadan listeleyiniz.
- » Fikirlerinizi doğru-yanlış diyerek yargılamayınız.
- » Mümkün olduğunca çok fikir üretiniz.
- » Listelediğiniz fikirlerden birbirine yakın olanları gruplandırınız.

Nasıl Yaratıcı Düşünebiliriz?

- Bir fikir veya ürünü benzersiz olarak yeniden ortaya koyabilmek için nasıl bir bakış açısıyla bakmanız gerektiğini düşününüz.
- En etkili çözümü üretmede doğa ve canlılardaki yapı ve işleyişin düşünceniz için bir araç olup olamayacağını düşününüz.
- Çözüm için fikir ve ürüne çok genel/bütüncül bir bakışla bakınız. Örneğin bunların uzaydan nasıl görüldüğünü hayal ediniz.
- Olay ve düşünceye bütün içinde çok ayrıntılı bakınız. Örneğin mikroskopla ayrıntıların nasıl görülebileceğini hayal ediniz.

Gruplar

Grupların Yapacağı Çalışmaların Özellikleri

Sosyal Grup

Doğa Grubu

Görsel Grup

Mantıksal Grubu

Müzik Grubu

Millî Eğitim Bakanlığı Ne Tür Okul Projelerini Öngörmektedir?

Okul Çeşitliliği Yerine Program Çeşitliliği Projesi: Geleceğin okulu, etkililiği en yüksek düzeye çıkarmak için bilgi üreten ve kullanan, değişen toplumun gereksinimlerini karşılamak için sürekli yenileşmeye uygun ve esnek bir yapıya kavuşan okul olacaktır.

Millî eğitim sistemimizin geliştirilmesi ve kalitesinin çağdaş standartlara yükseltilmesi amacıyla eğitim sistemimizin her kademesinde uygulanmak üzere projeler geliştirilmektedir. Örneğin ortaöğretim kademesinde kaynak israfını önlemek, işlevselliği ve eğitim kalitesini arttırmak için Millî Eğitim Bakanlığının 2008/81 numaralı genelgesi ile ortaöğretimde okul çeşitliliği yerine program çeşitliliğini öngören proje çalışması yürütülmektedir.

Bu proje ile hâlen eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürmekte olan ortaöğretim kurumlarının amaçlarında, öğrenim sürelerinde ve öğretim programlarında herhangi bir değişiklik yapılmaksızın;

- Eğitim ekonomisinin gereği olarak en az kaynak kullanımı ile en çok yarar sağlamak,
- “Tek yönetim çok program ilkesi”ni geliştirip yaygınlaştırmak,
- Eğitim-öğretim ve bununla ilgili hizmetlerde etkililik ve verimlilik sağlamak,
- Eğitimin işlevselliğini artırarak kalitesini yükseltmek,
- Tanıtmayı, anlamayı ve anlatmayı kolaylaştırmak,
- Ekonomik kalkınmayı ve sosyal gelişmeyi destekleyecek bir yapıyı oluşturmak,
- AB ülkelerinin eğitim sistemlerine uyum sağlamak için Millî Eğitim Bakanlığı, ortaöğretimde okul çeşitliliği yerine program çeşitliliğini esas alan bir sistem oluşturmayı amaçlamaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı, bu proje kapsamında yapılacak okulları “Eğitim Kampüsleri Projesi” olarak adlandırmaktadır.

Eğitim Kampüsleri Projesi: “Eğitim Kampüsleri Projesi” ile ortaöğretim kurumları, bünyelerinde aynı öğretim seviyesindeki farklı türden okul ve bölümleri barındırmaktadır. 5.000 kişi kapasiteli eğitim yerleşkesine sahip olan bu kurumlarda güvenli, daha modern ve donanımlı sınıflar, yüksek kapasiteli pansiyonlar, açık-kapalı spor kompleksleri; konferans, seminer, tiyatro salonları, kapsamlı kütüphane, yemekhane, restoran, sağlık ocağı, personel için lojman ve sosyal tesisler ile ağaçlık ve yeşil alanlar da bulunmaktadır.

Basından Yansıyanlar

“KAMPÜS LİSELER” KURULUYOR

“Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), birkaç lise türünün bir arada bulunduğu mesleki teknik ağırlıklı “lise kampüsleri” kurmaya başladı. Bursa’da iki kampüsle başlatılan pilot proje; İstanbul, Ankara, İzmir, Gaziantep, Kahramanmaraş, Adana ve Kayseri’de de uygulanacak.

Basından, 11.03.2009

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Her davranışın atası bir düşüncedir.”

Emerson

Basından Yansıyanlar

OKULA TORNA TEZGÂHI ALDILAR İSTİHDAMA KATKI SAĞLADILAR

İlk defa bilgisayar teknolojisi ile hizmet verecek CNC torna tezgâhının makina teknolojileri alanında yer alması için büyük çaba sarf ettiklerini belirten okul müdürü Cengiz Ceylan, "Millî Eğitim Bakanlığının 25 bin YTL'lik ödeneği 77 bin YTL'ye tamamlamasıyla okulumuz son teknoloji ile donatılmış CNC tezgâhına kavuşmuştur." dedi. Lisede torna operatörlüğü eğitimini alan öğrenciler ise sanayi işletmelerinde iş bulabilme imkânına kavuşacaklar.

Ceylan yaptığı açıklamada "Biz burada sadece okul öğrencilerine değil, tüm Elmadağlı gençlere vereceğimiz kurslarla meslek ve istihdama yardımcı olmaya çalışacağız. Sanayide torna tezgâhi operatörü ara eleman ihtiyacı oldukça fazla. 3 bin YTL ücretle çok rahatlıkla iş bulabilecekler. Ayrıca Elmadağlı işsiz gençlerimiz, 240 saatlik CNC torna tezgâhi operatörlük kurslarında eğitilerek meslek kazanacaklar. Bizlerden alacakları sertifikalarla meslek sahibi olurlarken iş bulmaları da kolaylaşacaktır." dedi.

Basından, 08.12.2008

EĞLENİRKEN DÜŞÜNELİM

Heykelin Yaşı

Bir İngiliz turist, Mısır'daki Tutankamun Heykeli'ni ziyaret ederken orada bulunan müze tercümanı gence sorar,

— Bu heykelin yaşı kaçtır?

Tercüman yanıt verir,

— Dört bin bir sene, altı ay, on gün.

Turist çok şaşırmıştır, hemen sorar,

— Bu kadar ince bir hesabı, buralarda hangi teknikle bulabiliyorsunuz?

Tercüman kendinden emin bir eda ile yanıt verir,

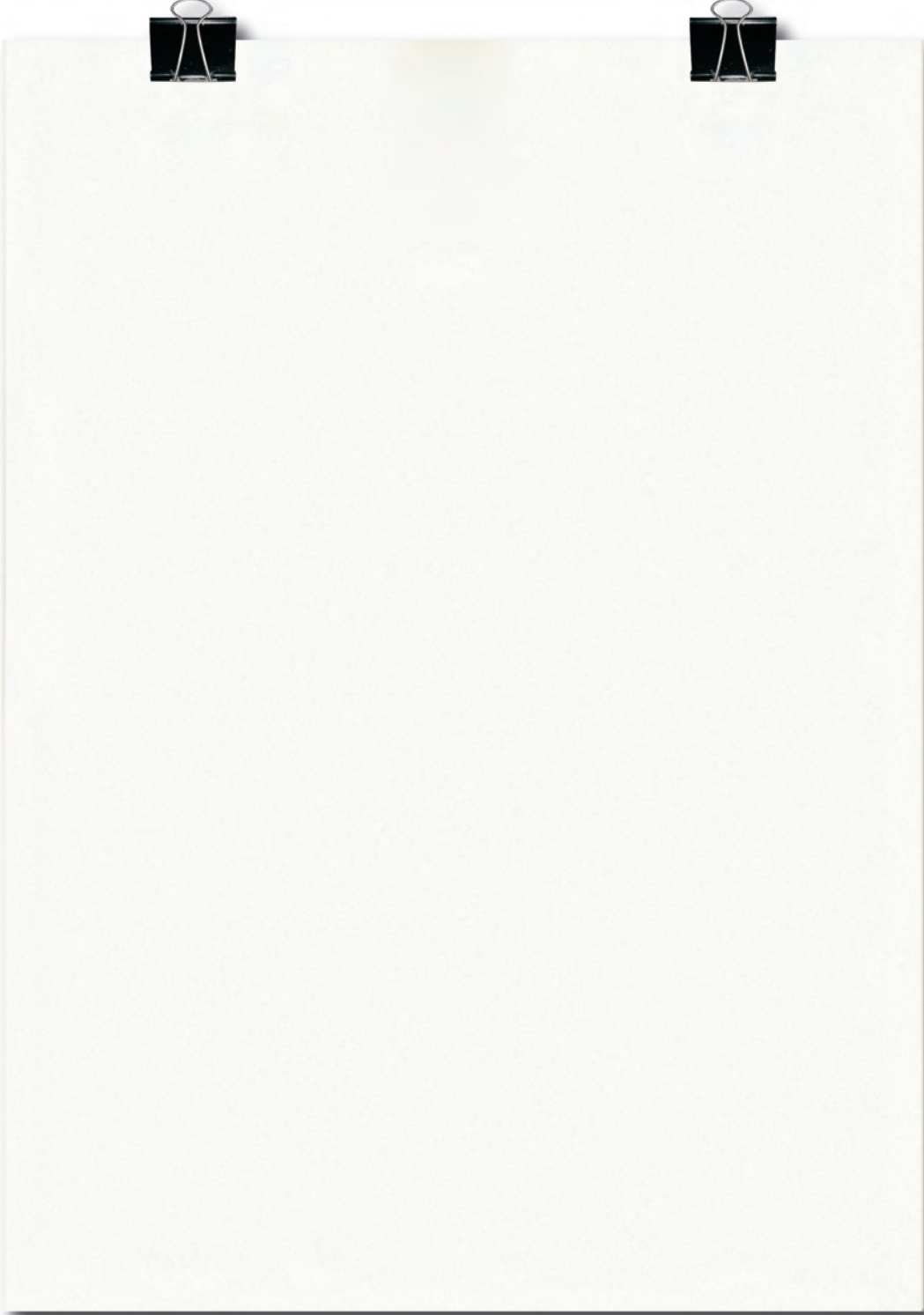
— Teknik falan değil, ben burada işe başladığımda dört bin senelik olduğunu söylemişlerdi. Ben ise burada bir sene, altı ay, on gündür çalışıyorum. Ne eder?

Seval Fer-İlker Cırık

Yapılandırmacı Öğrenme: Kuramdan Uygulamaya

NOTLARIM

“Bir Öğrenme Ortamı Olarak Okul” ile İlgili Notlarım

B. OKUL-AİLE-ÇEVRE ETKİLEŞİMİ

Konuya Başlarken

1. Fiziksel, sosyal ve kültürel çevre kavramlarının sizin için ne ifade ettiğini söyleyiniz.
2. Ülkemiz dışındaki bir okul, bulunduğunuz okul için sosyal, kültürel bir çevre olabilir mi? Nedenlerini sözlü olarak ifade ediniz?
3. Bulunduğunuz okula çevrenin katkısı nedir? Gözlemlerinizi sözlü olarak ifade ediniz.

Yararlanılacak Kaynaklar

- Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği

Kavram ve Konular

■ Okul

■ Aile

■ Çevre

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?

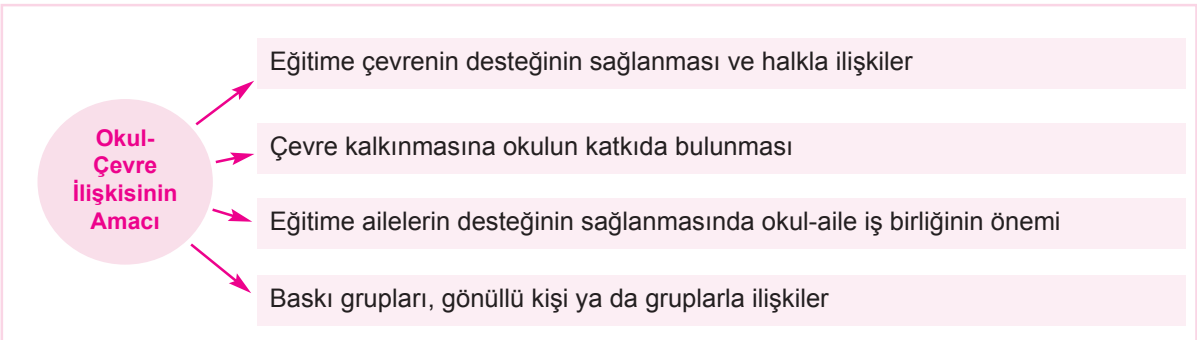

Her okul; fiziksel, sosyal ve kültürel bir çevre içinde bulunur ve bu çevre ile sürekli etkileşim hâlinde. Okulun çevresi ile olan ilişkilerinde değişiklik yapan çeşitli etkenler bulunabilir. Bu etkenlerin başlıcaları, bilim ve teknolojiye gelişmeler, bu gelişmeleri izleyen hızlı sanayileşme ve uzmanlaşma, nüfus akımları, sosyal hareketlilik, aşırı şehirleşme ve sivil toplum kuruluşlarıdır. Toplum ve aile yapısındaki demokratikleşme, üretim ve tüketim görevlerindeki değişimler ve kültüre yabancı öğelerin sızması da okul-çevre ilişkilerinde değişiklik yapan etkenlerdendir. Ayrıca bütün bunların yarattığı ekonomik ve psikolojik yan etkenler de okul-çevre ilişkisinin değişmesinde önemli rol oynarlar.

Günümüz toplumlarında en büyük sorunun eğitim olduğu yönünde yaygın bir kanı bulunmaktadır. Bu sorunun çözüm temelinde eğitim sisteminin genel amaç ve görevlerinin saptanması yer almaktadır. Bununla bağlantılı olarak genel amaçlar çerçevesinde alt sistem olan her düzey ve türdeki okulun özel amaç ve görevlerinin belirlenmesi de gerekmektedir.

Belirlenen amaç ve görevler çerçevesinde okullarda yapılan eğitimin başarılı olması için öğrenci ailelerinin de ilgi ve katkısına ihtiyaç vardır. Okulda başlayan birçok eğitsel çalışma, öğrenci ailesi ve okul dışındaki çevrede tamamlanır. Özellikle ilköğretim okullarındaki çocukların okul dışında çevreyi tanıması, çevreyle ilgilenmesi ve bütünleşmesi istenir. Bununla birlikte öğrencilerin çevrenin olumsuz etkilerinden korunması da gerekmektedir. Bu görev, okul ile aileden ortaklaşa beklenir.

Bir eğitim kurumu olan okulun en önemli özelliklerinden birisi, insan unsurunun ağırlıklı olması ve sosyal bir ortam içinde çevrenin bir parçası olarak varlığını sürdürmesidir. Bu kapsamda okul-çevre ilişkisi dört boyutta ele alınabilir.

► Daha önceki eğitim yaşantınızdan yola çıkarak, dört boyutta ele alınan okul-çevre ilişkileri hakkındaki gözlemlerinizi yansıtacak örnekleri aşağıya yazınız.

Okul-Çevre İlişkileri

Okul-Çevre İlişkilerine Örnekler

1. Çevre Kalkınmasına Okulun Katkıda Bulunması

.....

.....

.....

2. Çevrenin Desteğinin Sağlanması

.....

.....

.....

3. Ailelerin Desteğinin Sağlanması

.....

.....

.....

4. Baskı Grupları, Gönüllü Kişi ya da Gruplarla İlişkiler Kurma

.....

.....

.....

Bilgi Damlası

“Okulun genel çevresi, içinde yaşadığı toplumdur. Toplumun kültürel yapısı, siyasal düzeni, yönetsel birimleri, ekonomik yapısı, toplumsal değişim ve eğilimleri, kaynakları, yasal düzenlemeleri, bilimsel ve teknolojik gelişmişliği gibi pek çok değişken, dolaylı ve dolaysız olarak okulu etkiler. Okulun özel çevresi ise girdilerini aldığı, mezunlarını saldı, etkilendiği ve etkilediği öbür örgütlerdir. Bunlar, üst eğitim örgütleri, öbür okullar, toplum, aileler, örgütler ve benzerleridir. Okul, bunlara girdisi ve çıktısı ile bağlı olduğundan bunlar olmadan ne var olabilir ne de yaşayabilir.

Aileler, okulu yalnızca bir kamu hizmetinin sağlandığı, çocuklarının eğitimini ve başarısını gerçekleştiren, kendilerinin dışında bir kurum olarak görmemeli, önce kendi çocuklarının eğitimine, daha sonra diğer ailelerin çocuklarının başarısını arttırmaya ve son olarak ailelerinden yeterince destek ve yardım alamayan çocukların eğitimine güçleri ölçüsünde katkıda bulunmayı temel bir görev ve sorumluluk olarak görmelidirler. Gerekli eğitim olanaklarından yararlanamayan ve ekonomik yaşamda yer alamayan bir birey, toplumda çeşitli sorunların yaşanmasına neden olabilir. Bu yüzden tüm öğrenciler kendi ailemizin üyeleri olarak görülmeli ve okullara katılım çabaları arttırılmalıdır.”

Yakup Kolay
Millî Eğitim Dergisi

DÜŞÜNELİM-SORGULAYALIM

Okul-Aile İş Birliğinin Yasal Dayanağı Nedir?

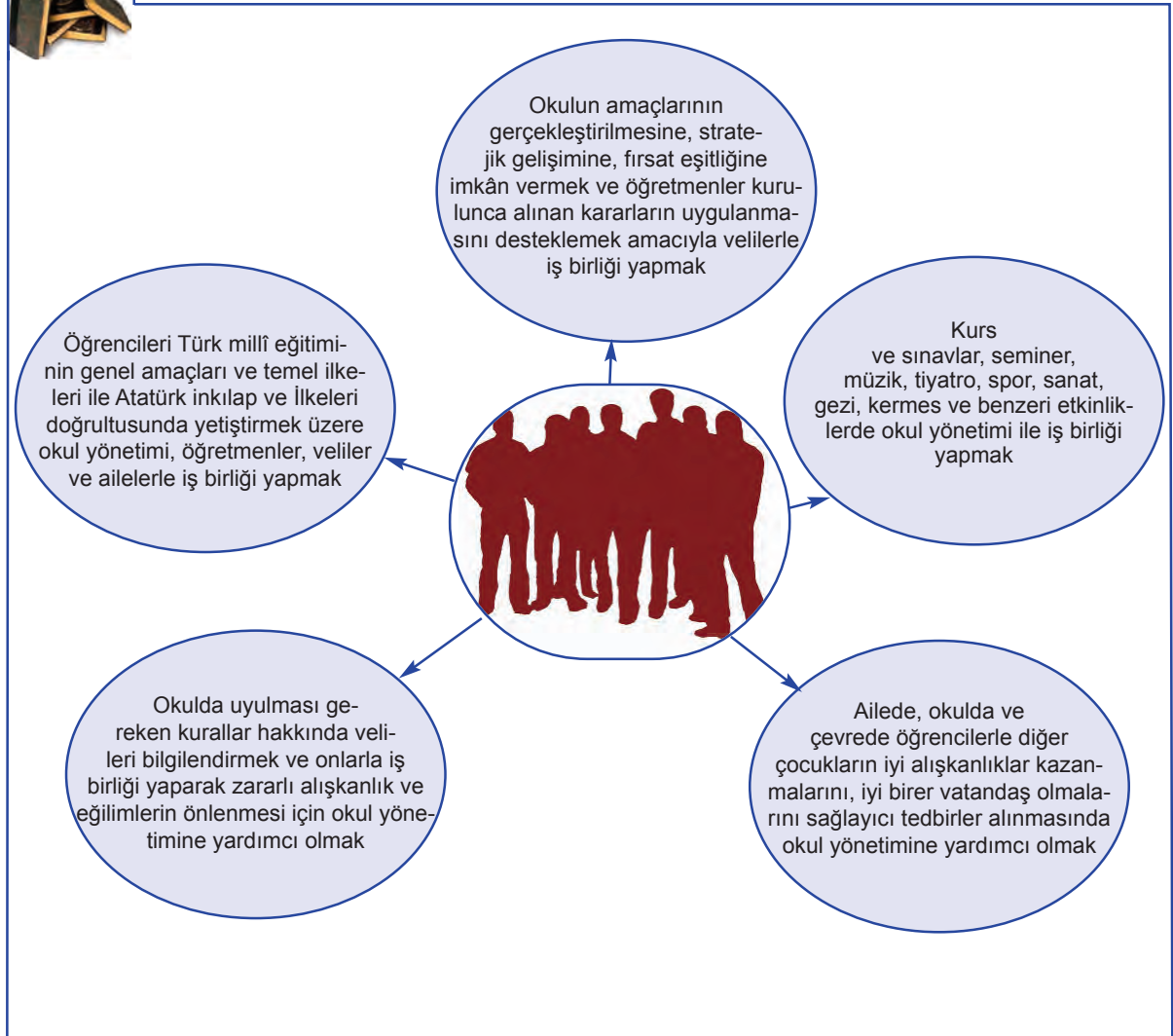
Okullar, girdisini içinde yaşadığı toplumdan alması ve bu girdiyi işledikten sonra yine topluma çıktı olarak sunması nedeniyle toplumsal açık sistemler olarak nitelendirilir. Bu anlamda okullar toplumdan ayrı düşümlenemez.

Okulun işlevlerini yerine getirebilmesi, öğrencinin gereksinimlerini karşılayacak ve okulun amaçlarını gerçekleştirecek bir fiziksel yapıya, nitelikli öğretmenlere ve yöneticilere, etkili bir okul-veli iletişimine bağlıdır. Okul sisteminin ana girdilerinden biri olan öğrencilerin amaçlanan düzeyde yetiştirilmeleri ile ilgili sorumluluk, sadece okul yöneticisi ve öğretmenlere bırakılamaz. Eğitimin başarılı olması ve amaçlarına ulaşabilmesi için öğrenci ailesinin katkısını sağlamak üzere okul-öğrenci-veli ve ebeveynin karşılıklı etkileşiminin sağlanması gerekir. Bu ihtiyacı gidermek için okul-aile birlikleri kurulmuştur.

Okul-aile birliklerinin kuruluş amacı, "Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği"nin 5. maddesinde "Okul-aile birliği, okul ile aile arasında bütünleşmeyi gerçekleştirmek, veli ve okul arasında iletişimi ve iş birliğini sağlamak, eğitim-öğretimi geliştirici etkinlikleri desteklemek, maddi imkânlardan yoksun öğrencilerin zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak ve okula maddi katkı sağlamak amacıyla kurulur." şeklinde açıklanmaktadır. Bu Yönetmelik'in 6. maddesi de okul-aile birliklerinin görevlerini açıklamaktadır.

► Yönetmelik'in 6. maddesinde belirtilen görevlerden bazıları aşağıda verilmiştir. İnceleyiniz. Diğer maddeleri de ilgili Yönetmelik'ten inceleyerek arkadaşlarınızla paylaşınız.

4. ÜNİTE

► Aşağıda okulun yerine getirmesi gereken görev alanları verilmiştir. Bu görevlerin yerine getirilmesinde okul-aile birliğinin okullara sağlayabileceği katkılara ilişkin örneklerinizi aşağıya yazınız.

Okulun Görevleri

Okulun Görevlerini Yerine Getirmede Okul-Aile Birliklerinin Katkıları

1. Topluma Uyum Sağlamayı Kolaylaştırmaya Yönelik Görevleri

.....
.....

2. Bireyin Çok Yönlü Gelişimini Sağlamaya Yönelik Görevleri

.....
.....

3. Toplumsal Kültürü Aktarma ve Geliştirmeye Yönelik Görevleri

.....
.....

4. Toplumsal Kalkınmayı Sağlamaya Yönelik Görevleri

.....
.....

► Okul-aile birliklerinin görevleri,

- a. Millî Eğitim Bakanlığının genel amaçlarının gerçekleştirilmesine nasıl bir katkı sağlar?
b. Bakanlığın temel ilkelerinden hangilerinin uygulanmasına, nasıl bir katkı sağlar? "Vızıltı Grupları Tekniği" ile cevaplayınız.

Vızıltı Grupları Tekniği ile Nasıl Düşünebiliriz?

- İki kişilik gruplar oluşturunuz.
- Verilen soruları inceleyiniz.
- Her bir soru için iki dakika tartışınız.
- Soruların cevabına yönelik ürettiğiniz fikirleri iki dakika içinde diğer gruplarla paylaşınız.

Okul-aile birliklerinin MEB'in genel amaçlarını gerçekleştirme ve temel ilkelerinin uygulanmasına katkısı

.....
.....
.....
.....
.....

Vızıltı Grupları Tekniği ile Nasıl Düşündük?

- İki kişilik gruplar oluşturduk.
- Verilen soruları inceledik.
- Her bir soru için iki dakika tartıştık.
- Ürettiğimiz fikirleri iki dakika içinde diğer gruplarla paylaştık.

Evet

(...)

(...)

(...)

(...)

Hayır

(...)

(...)

(...)

(...)

UYARLAYALIM-UYGULAYALIM

Okul-Aile İş Birliğinde Öğretmen Nasıl Bir Rol Oynar?

Okullarda özel yönetmelikle kurulan okul-aile birlikleri; okul müdürü, müdür yardımcıları, öğretmenler ve öğrenci velilerinden oluşmaktadır.

Okul-aile birliğinin işleyişini sağlayan üç organı (genel kurul, yönetim kurulu, denetim kurulu) bulunmaktadır. Bu organların her birinde okul yöneticileri ve velilerin yanı sıra okul öğretmenlerinden seçilmiş olan kişiler de görev almaktadırlar.

► “2. ünitenin A bölümü”nde öğrendiğiniz “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlik Alanları”ndan hareketle bu genel yeterlik alanlarından hangisinin okul-öğretmen-aile iş birliğine yönelik olduğunu belirleyerek maddelerini aşağıda verilen ilgili bölüme yazınız.

► Belirlediğiniz öğretmenlik mesleğinin genel yeterlik alanı maddelerinin okul-aile iş birliğinde öğretmenin işlevine nasıl katkı sağladığını aşağıda verilen ilgili bölüme yazınız.

.....Yeterlik Alanı Maddeleri	Yeterlik Alanının Okul-Aile İş Birliğinde Öğretmenin İşlevine Katkısı
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

► “3. ünitenin C bölümü”nde Türk millî eğitim sistemine yönelik sorunları (“17. Millî Eğitim Şûrası”nda belirlenen ve sizin bulunduğunuz yöre ile ilgili araştırdığınız eğitim sorunları) hatırlayınız. Bu sorunlardan okul çevresi ve ailelerle ilgili olan dört tanesini seçerek aşağıda verilen ilgili bölüme yazınız.

► Seçtiğiniz sorunlara okul-aile iş birliği ile ne gibi çözümler getirilebileceğini aşağıda verilen ilgili bölüme yazınız.

Türk Eğitim Sistemi ile İlgili Sorunlar	Sorunlara Okul-Aile İş Birliği ile Getirilebilecek Çözüm Önerileri
.....	
.....	
.....	
.....	

► “2. ünitenin A bölümü”nde öğrendiğiniz “Öğretmenin Nitelikleri”, okul-aile iş birliğinde öğretmen işlevini nasıl etkiler? Tartışınız.

Tartışmanızda aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Nasıl Tartışabiliriz?

- Bireysel görüşünüzü belirleyiniz.
- Bireysel görüşünüzü arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Arkadaşlarınızın görüş, eleştiri ve kanıtlarını savunma yapmadan dinleyiniz.
- Tartışma sonunda arkadaşlarınızla ortak bir sonuca ulaşınız.
- Ulaştığınız ortak sonucu aşağıdaki “Tartışmamızın Sonucu” bölümüne yazınız.

Tartışırken Nasıl Yaratıcı Düşünebiliriz?

- Bir fikir veya ürünü benzersiz olarak yeniden ortaya koyabilmek için nasıl bir bakış açısıyla bakmanız gerektiğini düşününüz.
- En etkili çözümü üretmede doğa ve canlılardaki yapı ve işleyişin düşünceniz için bir araç olup olamayacağını düşününüz.
- Çözüm için fikir ve ürüne çok genel/bütüncül bir bakışla bakınız. Örneğin bunların uzaydan nasıl görüldüğünü hayal ediniz.
- Olay ve düşünceye bütün içinde çok ayrıntılı bakınız. Örneğin mikroskopla ayrıntıların nasıl görülebileceğini hayal ediniz.

Tartışırken Nasıl Eleştirel Düşünebiliriz?

- Sunulan veri, olay ve düşüncelere kuşkuyla yaklaşınız.
- Veri, olay ve düşünceler arasında neden-sonuç ilişkisi kurunuz.
- Veri, olay ve düşüncelerin bireyler, gruplar, toplumlar ve ülkeler arası geçerliliğini düşününüz.
- Düşünce ve olayları parçalarına ayırarak analiz ediniz.
- Veri, olay ve düşünceler arasında nasıl farklı anlam bağları kurulabileceğini belirleyiniz.

Tartışırken Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Beden dilinizi kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Tartışmamızın Sonucu:

S. (Strenghts: Güçlü Yanlar) Okul-aile iş birliğinde öğretmen niteliklerinin sağlayabileceği katkılar

O. (Opportunities: Fırsatlar) Okul-aile iş birliğinde öğretmen niteliklerinin okul, veli ve öğrencilere sunacağı fırsatlar

W. (Weaknesses: Zayıf Yanlar) Okul-aile iş birliğinde öğretmen niteliklerinin zayıf/etkisiz kalabileceği alanlar

T. (Threats: Tehditler) Okul-aile iş birliğinde öğretmen niteliklerinin uygulanmasının önündeki olası engeller

Nasıl Tartıştık?

Yapıldı Yapılmadı

• Konuya ilişkin görüşümü belirledim.	(...)	(...)
• Etkin bir dinleme biçimi ile görüşüme yapılan eleştirileri dinledim.	(...)	(...)
• Tartışma sonunda arkadaşlarımla ulaştığım ortak sonucu yazdım.	(...)	(...)
• Görüşümü arkadaşlarımla paylaştım.	(...)	(...)
• Arkadaşlarımla görüş ve eleştirilerini dinledim.	(...)	(...)
• Tartışma sonunda arkadaşlarımla ortak bir sonuca ulaştım.	(...)	(...)

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

Okul-Aile Birlikleri Sizin İçin Neler Yapabilir?

Eğitim ve öğretim, aile-okul-çevre üçgeni içinde, birbirlerinden farklı özellikler taşıyan ortamlarda gerçekleştirilmektedir. Okulların bulunduğu ortamlardaki öğeler birbirleri ile sürekli etkileşim hâlinindedir. Bu etkileşimin önemli öğelerinden olan öğretmenler ve veliler, okul-aile-çevre iş birliğini sağlamada önemli roller üstlenmektedirler.

► Öğretmenlerin ve velilerin, okul-aile-çevre iş birliğini sağlamadaki rollerini daha yakından tespit etmek amacıyla sınıfınıza okul-aile birliği başkanını ve bu birlikte görevli öğretmenlerinizden birini davet ediniz, yaptıkları çalışmalarla ilgili “Görüşme Tekniği”ni kullanarak bilgiler alınız.

Görüşmenizde aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Görüşmeyi Nasıl Yapabiliriz?

- Görüşmenin konusunu belirleyiniz.
- Görüşmenin amacını belirleyiniz.
- Görüşmenin sorularını oluşturunuz.
- Görüşme sürecinde dikkat edilecek hususları araştırınız.
- Okul-aile birliğinde görevli öğretmeninizden randevu alınız.
- Görüşme sorularına verilen cevapları hatasız/nesnel olarak raporlaştırınız.

Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Vücut dilini kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Görüşmemizin Sonucu:

Öğretmenlerin ve velilerin, okul-aile-çevre iş birliğini sağlamadaki rolleri

.....

.....

.....

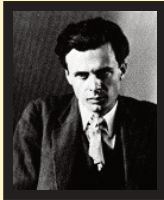
.....

.....

Görüşmeyi Nasıl Yaptık?

	Yapıldı	Yapılmadı
• Görüşme öncesi soruları hazırladık.	(...)	(...)
• Uyulacak kuralları önceden belirledik.	(...)	(...)
• Görüşme için önceden randevu aldık.	(...)	(...)
• Görüşmeyi zamanında bitirdik.	(...)	(...)

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Bir insanın tecrübesini başından ne geçtiği değil, başından geçenlerden nasıl yararlandığı gösterir.”

A. Huxley

4. ÜNİTE

► Bu bölümde öğrendiğiniz bilgilerden ve yaptığınız görüşmeden yola çıkarak aşağıya okul-aile-çevre iş birliğinin önemini, bu iş birliğinde öğretmen ve velinin rolünü anlatan bir kompozisyon yazınız.

Basından Yansıyanlar

DEPOYU TİYATRO SALONU YAPTILAR

Keçiören İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı olarak 2002-2003 yılından bu yana hizmet veren Barışyolu İlköğretim Okulunda kullanılmayan bir depo, konferans ve tiyatro salonuna dönüştürüldü.

2005-2006 eğitim-öğretim yılında Keçiören ilçesi OKS birincisi olan okul, gerçekleştirdiği sosyal etkinliklerle de örnek teşkil ediyor. Okul binası içerisinde atıl bir durumdaki depoyu ilçe millî eğitim müdürlüğü, okul-aile birliği ve velilerin yardımıyla konferans ve tiyatro salonu hâline getiren okul yönetimi, salonun açılışını törenle gerçekleştirdi.

Öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin yoğun ilgiyle açılışına katıldığı tiyatro-konferans salonunun ilk etkinliği ise fotoğraf ve resim sergisi oldu.

Basından, 03.06.2008

HER İNSAN BİR ÖĞRENCİ HER AİLE BİR OKUL

Çamlıdere ilçesinde "Her İnsan Bir Öğrenci, Her Aile Bir Okul" projesi kapsamında açılan kurslarda başarılı olan kursiyerlere çeşitli ödüller verildi.

Proje kapsamında kitap okuma kampanyasına katılan 751 öğrenciden en fazla kitap okuyan 15'ine dizüstü bilgisayar, 17 öğrenciye bisiklet, 30 öğrenciye de kol saati verildi.

"Ana-Kız Okuldayız Kampanyası" çerçevesinde okuma yazma kursuna katılan 16 kursiyere ve bilgisayar kursuna katılan 10 kursiyere de sertifikaları ile birlikte Çamlıdere Kaymakamlığına altın hediye edildi.

Basından, 04.06.2009

EĞLENİRKEN DÜŞÜNELİM

Baba ve Harita

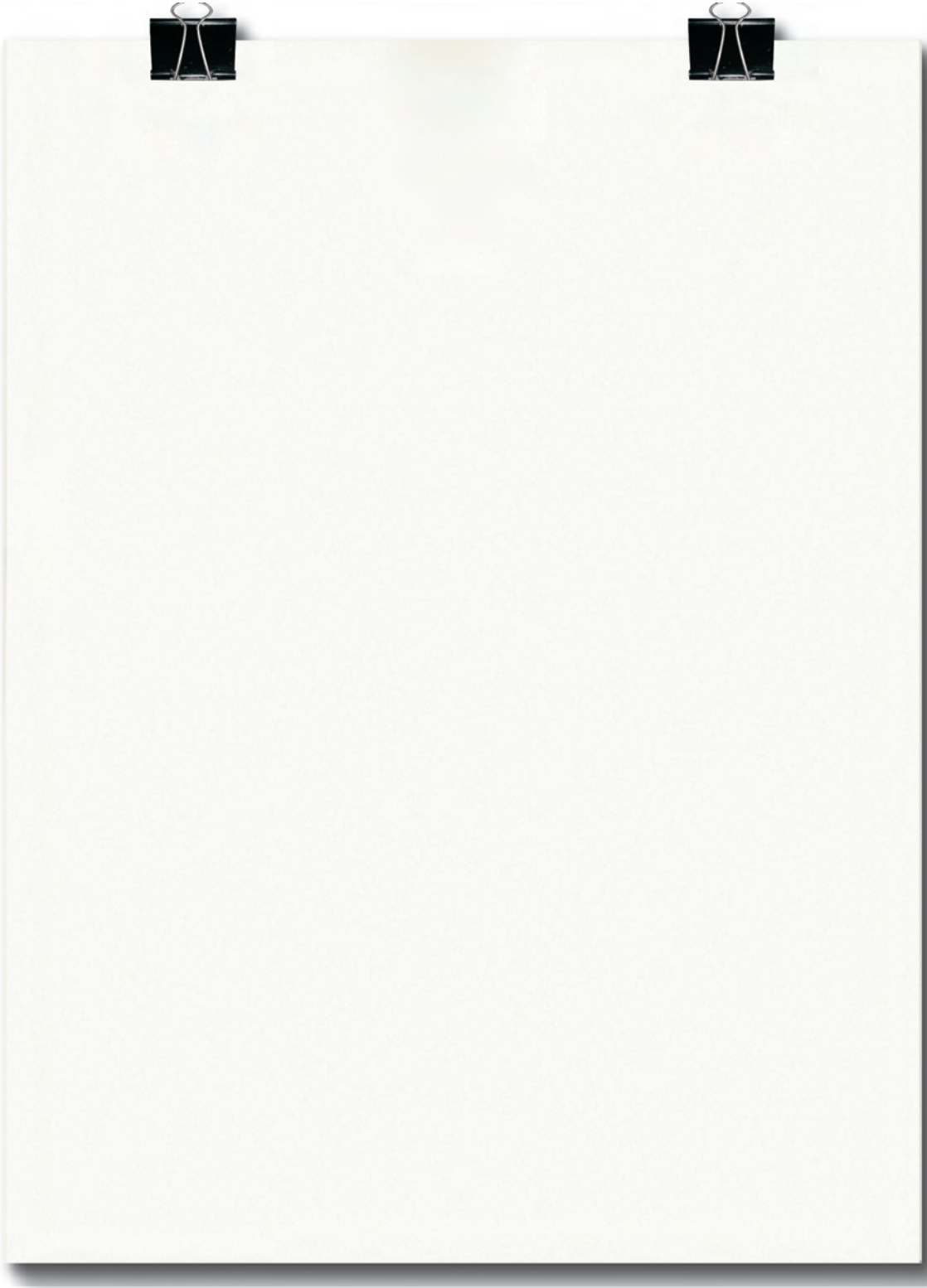
Adam, pazar sabahı kalktığı anda bütün haftanın yorgunluğunu çıkarmak için eline gazetesini aldı ve bütün gün miskinlik yapıp evde oturacağını düşündü. Tam bunları düşünürken oğlu koşarak geldi ve sinemaya ne zaman gideceklerini sordu. Baba, oğluna söz vermişti, bu hafta sonu sinemaya götürecekti. Ama hiç dışarıya çıkmak istemediğinden bir bahane uydurması gerekiyordu. Sonra gazetenin promosyon olarak dağıttığı dünya haritası gözüne ilişti. Önce dünya haritasını küçük parçalara ayırdı ve oğluna, "Eğer bu haritayı düzeltebilirsen seni sinemaya götüreceğim." dedi sonra düşündü: "Oh be! Kurtuldum, en iyi coğrafya profesörünü bile getirsen bu haritayı akşama kadar düzeltemez." Aradan on dakika geçtikten sonra oğlu babasının yanına koşarak geldi ve "Baba haritayı düzelttim artık sinemaya gidebiliriz." dedi. Adam önce inanmadı ve görmek istedi. Gördüğünde hayretler içindeydi ve bunu nasıl yaptığını sordu. Çocuk, "Bana verdiğin haritanın arkasında bir insan resmi vardı." dedi. "İnsanı düzelttiğim zaman, dünya kendiliğinden düzelmişti."

Seval Fer-İlker Cırık

Yapılandırmacı Öğrenme: Kuramdan Uygulamaya

NOTLARIM

“Okul-Aile-Çevre Etkileşimi” ile İlgili Notlarım

C. OKUL GELİŞİMİ VE ÖĞRETMEN

Konuya Başlarken

1. Sizce her değişim bir gelişim midir? Neden? Düşüncelerinizi sözlü olarak ifade ediniz.
2. Ergenlik döneminde bireyler değişir mi yoksa gelişir mi? Örnekler vererek açıklayınız.

Yararlanılacak Kaynaklar

- MEB EARGED (Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi) Okul Gelişim Modeli
- Eğitim Bilimine Giriş Prof. Dr. Ayla Oktay

Kavram ve Konular

- Gelişim
- Değişim
- Okul Gelişimi
- Öğretmen

NASIL KEŞFEDEBİLİRİZ?**Okul Gelişimine Yönelik Ne Tür Faaliyetler Yapılabilir?**

Alışlagelmiş düzeni bozan ve kişiye uyması gereken yeni koşullar sunan değişim artık olağan, sıradan, sürekli hâle gelmiştir. Değişime ayak uyduramayan kurumların varlığını devam ettiremediği günümüzde değişim, bir olay olmaktan çıkmış, sonu olmayan bir süreç dönüşmüştür. Bireysel ve örgütsel öğrenmenin önem kazandığı günümüz koşullarında örgütlerin “öğrenen örgüt” anlayışını benimsemeleri zorunludur.

Ekonominin belirleyiciliğine bağlı olarak teknolojiye ve toplumsal alanda yaşanan değişimler eğitimden ve dolayısıyla okuldan beklenenleri de değiştirmektedir. Okulun var olan kültürü ve geçmiş mirası genç kuşaklara aktarması aynı zamanda da genç kuşakları hayata hazırlaması beklenmektedir. Okulun geçmiş ve geleceği bugünde buluşturması beklentisi, bu alanda iyileştirme ve geliştirme çalışmalarını bir zorunluluk hâline getirmiştir.

Bilgi üretiminin ve üretilmiş bilgiyi kullanmanın değerli olduğu günümüz dünyasında okulların her türlü değişim ve gelişime hazırlanması büyük bir zorunluluktur. Bu zorunluluktan yola çıkarak Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi (EARGED) Başkanlığı, çeşitli projeler geliştirerek uygulamaya koymaktadır. Okullarımız için önemli bir kılavuz niteliği taşıyan “Okul Gelişim Modeli Projesi”, Bakanlığımız EARGED Başkanlığı tarafından geliştirilmiştir ve 1996 yılından beri uygulanmaktadır.

Okul gelişim planı, okulun etkili bir kurum hâline getirilmesi için önemli bir araçtır. Okulun belirlediği stratejik amaçlara ve hedeflere ulaşabilmesi için bir yol haritası niteliği taşır. Okul içinde eğitim ve öğretimin niteliğini güvence altına alır. Okul gelişim planı, toplumun hayal gücünün ve bu gücün eyleme dönüştürülebilmesinin gerektirdiği yeterliklerin yerinde ve zamanında kullanılmasıdır.

4. ÜNİTE

Okulda, okul müdürünün liderliğinde çalışarak okulun gelişimini planlayan, planlanan çalışmaları uygulayan ve uygulamaları destekleyen, çalışmalarda gerekli okul içi ve okul dışı koordinasyonun organizasyonunu sağlayan bir çalışma ekibi kurulur. Okulu oluşturan birimlerin tümünü temsil edecek demokratik bir seçimle kurulan bu ekibe, “Okul Gelişim Yönetim Ekibi (OGYE)” adı verilir.

► Aşağıda “MEB-EARGED Okul Gelişim Modeli-2007 Kitapçığı”nın “Okul Gelişim Yönetim Ekibi” üyelerinin görevleriyle ilgili olan birinci bölümü verilmiştir. İnceleyiniz.

- Okul Müdürü
- Projeden Sorumlu Müdür Yardımcısı
- Öğretmen
- Rehber Öğretmen
- Öğrenci
- Veli

- Okul-Aile Birliği Temsilcisi
- Okul-Aile Birliği Sınıflar Temsilcisi
- Sivil Toplum Örgütlerinden Seçilen Bir Temsilci
- Muhtar
- Sanayi ve Ticaret Odalarından Birer Temsilci

► “Okul Gelişim Yönetim Ekibi”nin okulunuzdaki çalışmalarına yönelik olarak bu ekte görevli bir öğretmeninizi sınıfınıza davet ediniz.

► “Görüşme Tekniği”ni kullanarak öğretmeninizden okulunuzda bu kapsamda yapılan çalışmalar hakkında bilgi alınız. Okulunuzun OGYE çalışmalarını aşağıda verilen bölüme yazınız.

Görüşmenizde aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Görüşmeyi Nasıl Yapabiliriz?

- Görüşmenin konusunu belirleyiniz.
- Görüşmenin amacını belirleyiniz.
- Görüşmenin sorularını oluşturunuz.
- Görüşme sürecinde dikkat edilecek hususları araştırınız.
- OGYE’de görevli öğretmeninizden randevu alınız.
- Görüşme sorularına verilen cevapları hatasız/hesnel olarak raporlaştırınız.

Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Vücut dilini kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupla etkileşim kurunuz.

Okulumuzda Okul Gelişimine Yönelik Yapılan Çalışmalar:

Fiziki yapıyı geliştirmeye yönelik çalışmalar

.....

.....

.....

.....

Çevre ile etkileşime yönelik çalışmalar

.....

.....

.....

.....

Eğitim-öğretimi geliştirmeye yönelik çalışmalar

.....

.....

.....

.....

Görüşmeyi Nasıl Yaptık?

- Görüşme öncesi soruları hazırladık.
- Uyulacak kuralları önceden belirledik.
- Görüşme için önceden randevu aldık.
- Görüşmeyi zamanında bitirdik.

Yapıldı Yapılmadı

(...)	(...)
(...)	(...)
(...)	(...)
(...)	(...)

DÜŞÜNELİM-SORGULAYALIM

Okulun Çevre Kalkınmasına Etkileri Nelerdir?

Okulun yaşamın içinde olmakla beraber yine yaşam için örgütlenme ve faaliyette bulunma gibi temel sorumlulukları söz konusudur. Her okulun hem çevresinden etkilenmek hem de içinde bulunduğu çevreyi etkilemek gibi görevleri vardır. Aynı zamanda okulda çevreye yönelik faaliyetlerin başarılı olması için de çalışmaların çevrenin ilgi, ihtiyaç ve koşullarına uygun olması gerekir.

► Aşağıda, çevre üzerindeki etkileri kapsamında okulun içinde bulunduğu toplumsal, doğal ve ekonomik koşullar üzerindeki etkisine yönelik örnek bir durum verilmiştir. İnceleyiniz.

“Öğretmenlik mesleğinde ilk yılımdı. Atamam Yeşilpınar adlı bir köye yapılmıştı. Kalbim, mesleğe yeni başlayacak olmanın verdiği aşırı heyecanla; zihnim, çalışacağım köye, okula, öğrencilerime yönelik pek çok soru ile dolu olarak gittim. Geçimini çiftçilikle sağlayan köye ulaştığımda muhtemelen öğrencim olacak çocuklarca karşılandım.

Okulda benden önce çalışan bir öğretmen varmış, tayin olup yaz döneminde memleketine gitmiş. Okulun tek öğretmeni olarak sayıları 43’ü bulan öğrencilerimle birleştirilmiş sınıf uygulaması yapacaktım. Köyün muhtarı, gerekli onarımları yaptırarak okul lojmanına yerleşmeye yardımcı oldu.

Eğitim-öğretim yılı başlamıştı. Okulda tek öğretmen olmam nedeni ile hem eğitim-öğretimi yürütüyordum hem de okulun yönetsel işlerini yerine getirmeye çalışıyordum. Ekim ayı gelmişti. Veli toplantısı yapmalıydım. Bu toplantı benim için çok önemliydi. Çünkü toplamı sadece 43 olan öğrencilerimin neredeyse yarısına yakını sürekli devamsızdı. Geri kalanlarından bazılarının aileleri ile de hiç tanışmamıştım. Öğrenci velilerini defalarca bu konuları konuşmak üzere okula çağırma rağmen gelmemişlerdi. Zaten köyün muhtar ve ileri gelenleri ile yaptığım görüşmeler ve gözlemlerimden köyde eğitimin çok da önemsenmediğini anlamıştım. Köyün gençleri, zamanlarını sürekli kahvede geçiriyor, birbirleriyle kavga ediyor ve ailelerine pek katkıda bulunmuyorlardı. Herkes bu durumdan şikâyetçiydi fakat çözüm getiren de yoktu.

Köyün öğretmeni olarak bu sorunların çözümüne yönelik öneriler geliştirdim ve dört gözle bu önerileri paylaşmak için veli toplantısını bekledim. Toplantı günü geldi çattı. Köy muhtarı ve çocukları sıkı sıkı tembihlediğim için velilerin çoğu hatta velim olmayan köylüler bile toplantıya katılmıştı.

Toplantıda okuldan, eğitimin öneminden vb. bahsettikten sonra bana destek olmaları şartıyla gerekli makamlarla görüşerek köye çeşitli kurslar açılmasına yardım edebileceğimi, gençlerin burada eğitim alıp bir zanaat öğrenerek geçimlerini sağlayabileceklerini; bu yolla köylerine, ailelerine faydalı insanlar olabileceklerini anlattım. Toplantı sonunda köylüler ikna olmuş, beni destekleyeceklerine söz vermişlerdi. Hemen ertesi gün köye 25 km mesafede olan ilçeye gidip ilçe millî eğitim müdürümüz ile durumu görüştüm. O da beni halk eğitim merkezine yönlendirdi. Yaptığım görüşmeler sonucunda çalıştığım köyde dikiş, demircilik, marangozluk, yapıcılık kursları açıldı.

Kursların açılması ile köy halkı canlanmıştı. Köylülerin okul yanına yaptıkları işliklerde köyün kadınları dikiş öğreniyor, yapıcılık kursundaki erkekler okulumuzun yanına spor, toplantı yapılabilecek, piyesler sergilenebilecek çok amaçlı salon yapıyor, bu yapıların demir işlerini demircilik kursuna, tahta işlerini ise marangozluk kursuna gidenler yapıyordu. Bu arada derslerde kullanabileceğimiz araç gereçler ve okul bahçesine bir de çocuk parkı yapmışlardı. Ailelerin okula, eğitime bakış açılarının değişmesi öğrencilerimin devamsızlık durumları da dâhil pek çok sorunu çözmüştü. Kurs süresince üretilen ürünlerin köyde ve ilçede satılması, çiftçilikle geçinen köy halkının kalkınmasına yeni bir boyut getirmişti.

Yıl sonunda yapılan ürünlerin sergilendiği, öğrencilerimle hazırladığımız gösterilerin sunulduğu bir tören düzenledik. Tören için ilçeden hatta komşu köylerden bile gelenler olmuştu. O gün öğrencilerim ve köy halkının gözlerinde gördüğüm ışığı, yüzlerindeki mutluluğu ve taşıdıkları gururu ömrüm boyunca unutmayacağım.”

Komisyon tarafından düzenlenmiştir.

4. ÜNİTE

► Okumuş olduğunuz örnek olaydan yola çıkarak okulun çevre kalkınmasına sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik alanlarda ne gibi etkilerinin olduğunu aşağıda verilen başlıklar altında belirleyerek ilgili bölümlere yazınız.

Okulun Çevre Kalkınma-sına Etkileri

Kültürel Gelişime Etkileri:

Toplumsal Kalkınmaya Etkileri:

Ekonomik Kalkınmaya Etkileri:

Teknolojik Kalkınmaya Etkileri:

► Okulunuzun bulunduğu çevrede yer alan okulun dış öğelerini (bankalar, marketler, kırtasiyeler, büfeler, kamu kurum ve kuruluşları, belediye, hastane vb.) yazarak aşağıdaki çalışmaları yapınız.

Okulunuzun çevresindeki dış öğeleri aşağıda verilen bölüme yazınız.

.....

.....

.....

.....

Tespit ettiğiniz dış öğelerin okulunuzla etkileşimini belirleyerek bu durumun okulunuza katkılarını aşağıda verilen bölüme yazınız.

.....

.....

.....

Bilgi Damlası

“Okul ve okul geliştirme kavramı geçmişten günümüze yeni anlamlar kazanmıştır. Modern anlamda okul geliştirme çalışmaları ilk olarak ABD’de başlatılmıştır, denilebilir.

Okul geliştirme ile ilgili çalışmalar 1970’li yıllardan itibaren giderek artmıştır. ABD, Hollanda, İngiltere, Almanya, Avustralya, Yeni Zelanda, Finlandiya, Kanada gibi ülkeler başta olmak üzere birçok ülke, bu alanda araştırma yapmış ve çalışmalar yürütmüştür. Etkili okul kavramı, bu çalışmalara paralel olarak eğitim ile ilgili alan yazınına 1982 yılından itibaren girmiştir. ABD’de ‘etkili okul’, Batı’da özellikle de İngiltere’de ‘iyi okul’, çoğunlukla da ‘okul geliştirme’ olarak anılmaktadır.”

www.meb.gov.tr

UYARLAYALIM-UYGULAYALIM

Okul Gelişimine Kimler, Nasıl Katkı Sağlar?

- Çevrenin okul gelişimine yönelik katkılarının neler olabileceğini tespit edebilmek amacıyla dört gruba ayrılıңыз. Grup olarak okulun bulunduğu çevredeki mülki amir, belediye başkanı, muhtar, işletme yöneticileri veya sahiplerinden birini seçerek bir görüşme yapınız.
- Yaptığınız görüşmenin sonuçlarını arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Tüm grupların görüşme sonuçlarından hareketle, çevrenin okul gelişimine yönelik katkılarının neler olabileceğini aşağıdaki ilgili bölüme yazınız.

Görüşmenizde aşağıdaki uygulama basamaklarını dikkate alınız.

Görüşmeyi Nasıl Yapabiliriz?

- Görüşmenin konusunu belirleyiniz.
- Görüşmenin amacını belirleyiniz.
- Görüşmenin sorularını oluşturunuz.
- Görüşme sürecinde dikkat edilecek hususları araştırınız.
- İlgili kişilerden randevu alınız.
- Görüşme sorularına verilen cevapları hatasız/nesnel olarak raporlaştırınız.

Nasıl Etkili İletişim Kurabiliriz?

- Bulunulan ortama göre nasıl bir konuşma üslubunun gerekli olduğunu belirleyiniz.
- Vücut dilini kullanma yerini ve ölçülerini belirleyiniz.
- Aktif dinleme yapınız ve grupta etkileşim kurunuz.

Çevrenin Okul Gelişimine Yönelik Katkıları

S. (Strenghts: Güçlü Yanlar) Çevrenin, okul gelişimine katkılarında sahip olduğu güçler

O. (Opportunities: Fırsatlar) Çevrenin, okul gelişimine yönelik katkılarıyla okula sunabileceği fırsatlar

W. (Weaknesses: Zayıf Yanlar) Çevrenin, okul gelişimine katkılarında zayıf/etkisiz kalamadığı alanlar

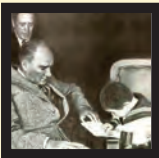
T. (Threats: Tehditler) Çevrenin, okul gelişiminde yaratabileceği engeller

Görüşmeyi Nasıl Yaptık?

Yapıldı Yapılmadı

• Görüşme öncesi soruları hazırladık.	(...)	(...)
• Uyulacak kuralları önceden belirledik.	(...)	(...)
• Görüşme için önceden randevu aldık.	(...)	(...)
• Görüşmeyi zamanında bitirdik.	(...)	(...)

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“Eğitimidir ki, bir milleti ya özgür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk halinde yaşatır ya da esaret ve sefaletle terk eder.”

Mustafa Kemal ATATÜRK

► Okulunuzun, bulunduğu çevrenin kalkınmasına katkıda bulunabileceği konuları arkadaşlarınızla birlikte belirleyiniz. Sınıfta dört-beş grup oluşturunuz. Belirlemiş olduğunuz konulardan birini seçerek aşağıda belirtilen proje tasarım sürecine uygun bir proje tasarlayınız.

Proje Konusu:

Okulunuzun Bulunduğu Çevrenin Kalkınmasına Katkı Sağlayacak Olası Alanlar

.....

.....

.....

.....

Projeyi Nasıl Hazırlayabiliriz?

- Projenizin adını belirleyiniz.
- Projenizin konusunu belirleyiniz.
- Projenizin amacını belirleyiniz.
- Projeniz için kaynak taraması yapınız.
- Çözüm yollarını belirleyiniz.
- Çözüm yollarına ilişkin araştırmalar yapınız.
- Projeniz için rapor hazırlayınız.
- Projenizi sununuz.

Proje Geliştirme Aşamaları

Proje Geliştirme Aşamalarına Yönelik Yapılacak Çalışmalar

Projenizin Adı ve Konusu:

.....

.....

Projenizin Amacı:

.....

.....

.....

Projenizin Araştırma Kaynakları:

.....

.....

.....

Projenizin Çözüm Yolları:

.....

.....

.....

.....

.....

Çözüm Yollarına İlişkin Yapılacak Araştırmalar:

.....

.....

.....

Proje Çözüm Yollarına İlişkin Ulaşılabilecek Sonuçlar:

.....

.....

.....

NASIL BİR SONUCA ULAŞALIM?

Okul geliştirme çalışmaları; okul, veli ve çevre ilişkilerini, okulun sahip olduğu araç gereç, donanım ve insan kaynakları alanlarını kapsar. Bunların yanı sıra öğretmenin sınıf içi etkinliklerini, öğretim yöntem ve tekniklerini, zengin bir genişlikte nitelikli ölçme-değerlendirme metotlarının kullanılmasını (öğrenci projeleri, performans ödevleri, gözlemler, sınavlar vb.) ve alınan sonuçların işe yönelik bir biçimde gelişim hedeflerine ulaşmak için kullanılmasını da içerir. Kısaca okulda yürütülen tüm okul geliştirme çalışmaları öğrencilerin akademik, toplumsal, sportif, kültürel vb. alanlardaki gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır.

Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile-Çevre Etkileşimine Yönelik Ne Gibi Projeler Geliştirmektedir?

► Aşağıda Millî Eğitim Bakanlığının okul-aile-çevre etkileşimine yönelik geliştirdiği projelerden biri örnek olarak verilmiştir. İnceleyiniz.

Küçük Adımlar Büyük Yarınlar Projesi

Şubat 2005'te Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, İlköğretim Genel Müdürlüğü, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü ve Toplum Gönüllüleri Vakfı arasında imzalanan protokol ile "Toplum Hizmetine Gönüllü Destek Projesi"nin hayata geçirilmesi için ilk adım atılmıştır.

İlköğretim okullarında "Genç Toplum Gönüllüleri"nin yol göstericiliğinde sosyal sorumluluk bilincini ve sivil inisiyatifi yaygınlaştırmayı, aktif yurttaşlık yaklaşımını güçlendirmeyi amaçlayan projenin hedef kitlesi 4-11. sınıflarda okuyan 10-17 yaş aralığındaki ilköğretim ve lise öğrencileri, üniversitede okuyan 17-25 yaş aralığındaki gençler ve diğer gönüllülerdir.

Proje, Millî Eğitim Bakanlığı iş birliğiyle belirlenen okullarda yürütülmektedir. Her yıl 25 ayrı okulda sürdürülmesi hedeflenen projede "Toplum Gönüllüleri", okullarda belirlenen 20-30 kişilik öğrenci gruplarına yönelik sivil inisiyatif, sosyal sorumluluk, proje yönetimi, hak ve sorumluluklara dair eğitim ve etkinlikler yapmaktadırlar. Öğrenciler de çevrelerinde gördükleri sorunlara yönelik çeşitli projeler üreterek bu projeler ile ilgili çalışmalar yaparlar. Yaptıkları çalışmaları şenlikler yoluyla arkadaşlarına, öğretmenlere, velilere sunarlar. Projenin son aşaması olarak okullarında "Sosyal Sorumluluk Kulübü" kurarlar.

Bilgi Damlası

Comenius Projesi Nedir?

"Comenius Projesi, eğitimin ilk aşaması olan kreş, ilköğretim, ortaöğretim alanlarını kapsar. Eğitimle doğrudan ve dolaylı olarak etkileşim içinde bulunan herkesin yani öğrencilerin, öğretmenlerin, eğitim personelinin, okul-aile derneklerinin, sivil toplum kuruluşlarının, yerel idarelerin, sosyal ortaklar ve özel sektörlerin katılımını gerektirir. Hedefleri;

- Ülkeler arasında okullar arası iş birliğini teşvik etmek,
- Doğrudan okul eğitimi sektöründe görev alan personelin mesleki gelişimlerini en üst düzeyde gerçekleştirmelerine katkıda bulunmak,
- Okul eğitiminin her seviyesinde kalitenin ve eğitimde Avrupa boyutunun desteklenmesini sağlamak,
- Dil öğrenimini ve kültürler arası bilincin geliştirilmesini teşvik etmektir.

Comenius Okul Ortaklıkları Projeleri;

a. Okul projeleri (Biri AB üyesi, en az üç ülkeden birer okul): Farklı ülkelerden öğrencilerin aktif katılımı ve iş birliğinin hedeflenmesi

b. Okul gelişim projeleri (Biri AB üyesi, üç ülkeden birer okul): Tecrübe paylaşımı, öğretim yöntemleri, organizasyon sistemleri, yönetim, ilgilenilen ortak alanlarla ilgili konuların karşılaştırılmasıdır."

www.meb.gov.tr

► Şu an öğrenim gördüğünüz okulda öğretmen olarak görevli olsaydınız okulunuzun gelişimine yönelik neler yapardınız? Aşağıda verilen alanlara yönelik düşüncelerinizi iki kişilik gruplar oluşturarak “Vızıltı Grupları Tekniği” ile yazılı olarak ifade ediniz.

Vızıltı Grupları Tekniği ile Nasıl Düşünebiliriz?

- İki kişilik gruplar oluşturunuz.
- Verilen soruları inceleyiniz.
- Her bir soru için iki dakika tartışınız.
- Soruların cevabına yönelik ürettiğiniz fikirleri iki dakika içinde diğer gruplarla paylaşınız.

Öğrencilere Yönelik Yapacağımız Çalışmalar:

.....

.....

.....

Okulun Doğal Çevresini Geliştirmeye Yönelik Yapacağımız Çalışmalar:

.....

.....

.....

Okulun Fiziki Koşullarını Geliştirmeye Yönelik Yapacağımız Çalışmalar:

.....

.....

.....

Velilerle Etkileşime Yönelik Yapacağımız Çalışmalar:

.....

.....

.....

Okulda Sosyal Etkinliklere Yönelik Yapacağımız Çalışmalar:

.....

.....

.....

Eğitim-Öğretim Etkinliklerini Geliştirmeye Yönelik Yapacağımız Çalışmalar:

.....

.....

.....

Görüşmeyi Nasıl Yaptık?

Yapıldı Yapılmadı

• İki kişilik gruplar oluşturduk.	(...)	(...)
• Verilen soruları inceledik.	(...)	(...)
• Her bir soru için iki dakika tartıştık.	(...)	(...)
• Ürettiğimiz fikirleri iki dakika içinde diğer gruplarla paylaştık.	(...)	(...)

Basından Yansıyanlar

OKUL BAHÇESİNDE ORGANİK TARIM

Gaziantep'in merkez Oğuzeli ilçesi Yatılı İlköğretim Bölge Okulu öğrencileri, okul bahçesine kurulan serada organik tarımı uygulamalı öğrenecek. Organik tarımdan elde edilecek gelir, öğrencilerin okul masrafları için harcanacak.

İlçe ve çevre köylerden taşınmalı olarak gelen 102'si kız 294 öğrencinin eğitim-öğretim gördüğü Oğuzeli Yatılı İlköğretim Bölge Okulunun bahçesinde 220 metrekairelik sera kuruldu. ...kurulan serada ilk etapta karnabahar yetiştirilmeye başlandı. Tarım il müdürlüğünün kontrolünde uygulamalı eğitim gören ve organik tarımı öğrenen öğrencilerin yetiştirdikleri ürünler okul-aile birliği aracılığıyla değerlendirilerek satılıp, elde edilecek gelire öğrencilerin okul masrafları karşılanacak.

Basından, 16.10.2008

EĞLENİRKEN DÜŞÜNELİM

Bilim ve Teknik
S 464, s. 112

Araştırma, Düşünme ve Deneyimin Birikimi

“*U*fak şeylerden zevk alabilmek,
Lüks yerine zerafet aramak,
Saygı istemek yerine değerli olmak;
Zengin olmak yerine kimsese muhtaç olmamak;
Sıkı çalışmak, sessizce düşünmek ve dürüst konuşmak;
Yıldızları, kuşları ve bilgileri açık kalple dinlemek
İşte benim senfonim.”

William Ellery Channing

OKUMA METNİ

ÇAĞDAŞ BİREYİN YETİŞTİRİLMESİNDE AİLE ve OKULUN ROLÜ

Çağdaş toplumun bireyi; dogmatik düşüncelerden arınmış, bilimsel ve laik bir düşünce sistemini benimsemiş, kendini özgürce ifade edebilen, araştırmacı, yaratıcı, kendini gerçekçi bir gözle algılayabilen, gelişmeye ve değişmeye açık, sanattan zevk alan, yurt ve dünya sorunlarına duyarlı, geniş dünya görüşüne sahip bir bireydir.

Çağdaş bireyin yetiştirilmesinden sorumlu iki kurumdan biri aile, diğeri ise okuldur. Çocuğun eğitiminde ilk çocukluk yıllarına ilişkin yaşantıların kritik bir öneme sahip olması ve çocukluk yıllarında kazanılan kişilik özelliklerinin büyük ölçüde yetişkinlik yıllarına da taşınması, çağdaş bireyin yetiştirilmesinde dikkatlerin öncelikle aile üzerinde toplanmasına neden olmaktadır.

Aile ortamında demokratik ana-baba tutumları ile etkileşerek yetişen çocukların, sağlıklı ve çağdaş bireyler olarak yetişkinlik yıllarına ulaşabilmeleri kolaylaşmakta buna karşın kusurlu ana-baba tutumlarından etkilenen bireylerin sağlıklı kişilik özellikleri kazanabilmeleri güçleşmektedir. Ana-babalar arasında ise otoriterlik, ilgisizlik, tutarsızlık ve aşırı hoşgörölülük gibi tutumların oldukça yaygın olması, ailede çağdaş bireyin yetiştirilebilmesine yönelik çabaları olumsuz biçimde etkilemektedir.

Çağdaş bireyin yetiştirilmesinde okulun sorumluluğu; öğrencinin bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönlerden en uygun bir düzeyde gelişim gösterebilmesi üzerinde yoğunlaşmaktadır. Çağdaş eğitimi hedefleyen bir okulda yaratıcı, araştırmacı, sorgulayan ve öğrendiklerini yaşamında uygulayabilen sağlıklı bireylerin yetiştirilmesi için çaba gösterilmesi gerekir.

Çağın bilimsel ve teknolojik gelişmelerine ayak uydurabilecek ve bunları daha da geliştirebilecek bireylerin yetiştirilebilmesi, çağdaş okul programları ile olanaklıdır. Okulun hedeflediği öğrenci tipi, geleneksel eğitimin boyun eğen ve kendilerine aktarılanları körü körüne ezberleyerek sınavlarda yitileyen öğrenci tipi olmamalıdır. Öğretmen rollerinin de bu anlayışa uygun olması gerekir. Öğretmen, salt bilgi aktaran, sınav yapan, öğrencilere not takdir eden ve disiplini öne çıkaran bir öğretmen olmamalıdır. Öğretmenin, bireyin entelektüel gelişimi yanı sıra psikolojik ve sosyal gelişimini de dikkate alarak kişilik gelişiminde öğrencilerine yardımcı olma sorumluluğu bulunmaktadır. Öğretmenin üzerine düşen görevleri yerine getirebilmesi ise öncelikle insancıl olabilmesini gerektirmektedir. Okulun yönetimi de çağdaş eğitim anlayışına uygun olmalıdır. Okul yöneticisi, okulundaki her türlü kaynağı okulun amaçları doğrultusunda en etkili bir biçimde işe koşabilmelidir.

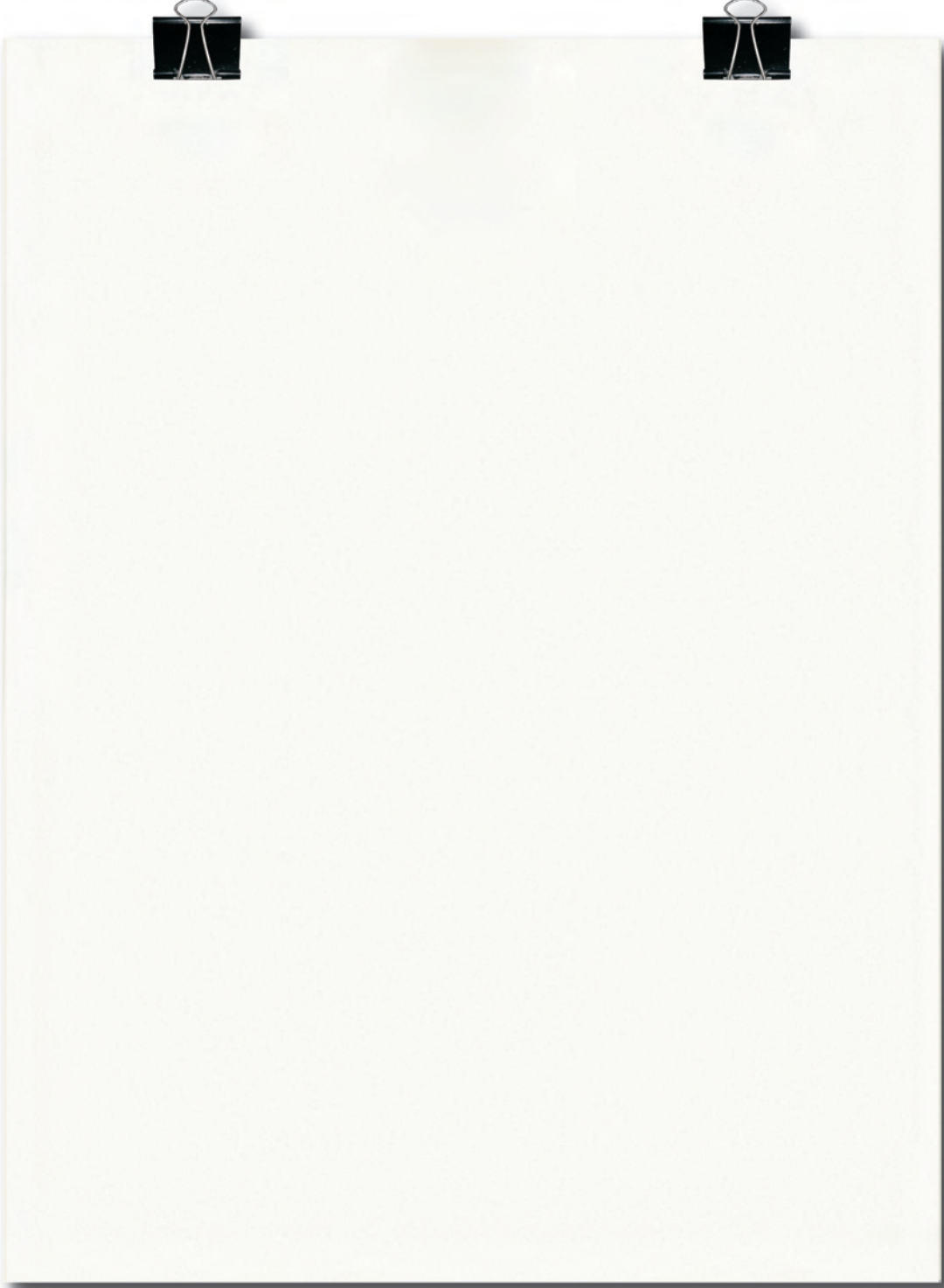
Gürhan CAN

Çağdaş İnsanın Yetiştirilmesinde Aile ve Okulun Rolü

NOTLARIM

“Okul Gelişimi ve Öğretmen” ile İlgili Notlarım

1. Aşağıdakilerden hangisi okul yönetiminde etkili olan ögelerden biri değildir?

- A) Yöneticiler
- B) Veliler
- C) Öğretmenler
- D) Meslek kuruluşları
- E) Diğer okul yöneticileri

2. Aşağıdakilerden hangisi okul sistemini etkileyen dış ögelerden biridir?

- A) Eğitim programları
- B) Öğrenciler
- C) Rehberlik hizmetleri
- D) Öğrenci velileri
- E) Hizmetliler

3. Aşağıdakilerden hangisi okuldaki demokratik uygulamalara örnek gösterilemez?

- A) Sınıf başkanlığı seçimi
- B) Okul aile birliği üyelerinin seçimi
- C) Okul faaliyetlerinde öğrenci görüşlerine başvurulması
- D) Yasalara saygılı bireyler yetiştirilmesi
- E) Öğrencinin istemediği derslere katılmaması

4. Aşağıdakilerden hangisi okulun öğrenciye sağladığı kazanımlardan biri değildir?

- A) Okul, öğrencinin ulaşamayacağı kaynakları temin eder
- B) Okul, öğrenciye zamanı verimli kullanmasını öğretir
- C) Okul, öğrencinin meslek seçimine rehberlik eder
- D) Okul, öğrencinin dengeli bir birey olarak hayata hazırlanmasını sağlar
- E) Okul, öğrenciye para kazanma yollarını gösterir

5. Aşağıdaki cümlelerin başına yargılar doğru ise (D), yanlış ise (Y) yazınız.

() Okullar, öğrenme etkinliklerinin önceden planlanarak bireye istendik davranışların kazandırıldığı eğitim kurumlarıdır.

() Bireyin doğduğu anda başlayan sosyalleşme sürecine formel eğitim denir.

() Okul binası öğrencilerin bireysel gereksinimlerini karşılayabilecek nitelikte olmalıdır.

() Okulun amaçlarını gerçekleştirebilmek için fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak uygun ortamın oluşturulması en başta velilerin görevidir.

6. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun şekilde tamamlayınız.

Eğitim etkinliklerinin meydana geldiği fiziksel, toplumsal ve psikolojik çevreye denir.

Eğitim sisteminde eğitim hizmetlerinin üretilebilmesi ve eğitim kurumlarının işlevlerini etkili olarak yerine getirebilmesi için ihtiyaç vardır.

7. Okul müdürünün ve öğretmenlerin okulda gerçekleştirdiği görevlerdeki farklılıklar nelerdir? Düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

8. Öğretmenin görev ve sorumluluklarını bilmesini, öğrenci başarısını nasıl etkiler? Düşüncelerinizi aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

9. Okul meclisleri; okuldaki demokratik sürecin işleyişine hangi katkıları sağlar açıklayınız?

.....

.....

.....

10. Öğrencilerin topluma hazırlanmaları için okulda yapılan faaliyetlerin isimlerini yazınız?

.....

.....

.....

11. Sosyal kulüp çalışmalarının öğrencilerin bireysel yeteneklerin geliştirilmesine sağladığı katkılar nelerdir?

.....

.....

.....

12. Nitelikli eğitimin gerçekleştirilebilmesi için bir okul binasının hangi fiziksel donanımlara sahip olması gerekir?

.....

.....

.....

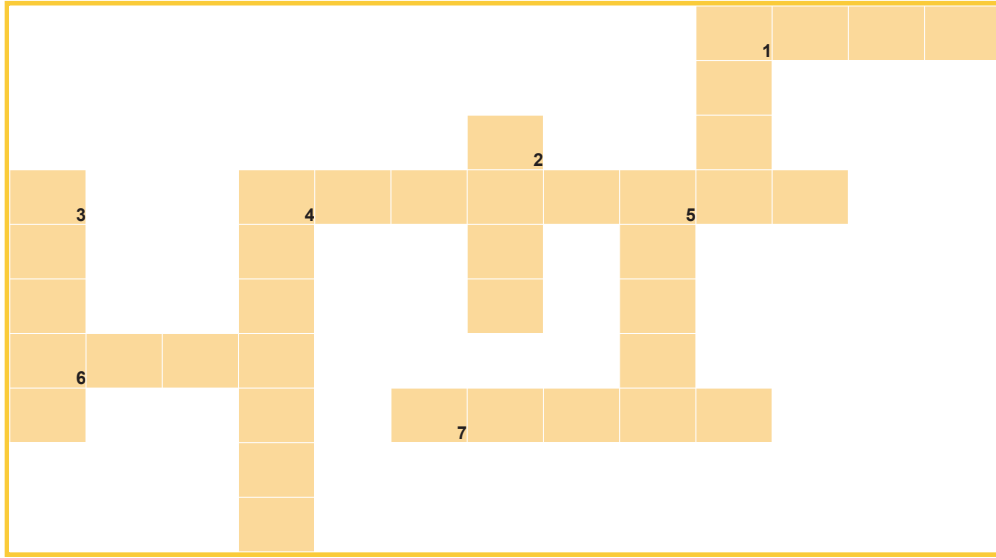
13. Okul, kültürün gelecek kuşaklara aktarılmasında nasıl bir işleve sahiptir, açıklayınız?

.....

.....

.....

BULMACA

SOLDAN SAĞA

1. Eğitim hizmetlerinin üretilip sunulduğu yer
4. Öğrenme yaşantıları oluşturarak öğrenmeyi sağlayan kişi
6. Anne, baba ve çocuklardan oluşan en küçük topluluk
7. Yaşamın ve etkileşimin gerçekleştiği doğal alan

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. "Okul Geliştirme ve Yönetim Ekibi"nin kısa adı
2. Çocuğun her türlü davranış ve tutumundan sorumlu olup onunla ilgili işleri izleyen kişi
3. Bir bilim dalı veya bir teknik alanda öğrenim gören ya da türlü uygulamalara katılarak yeterlik kazanmış olan kimse
4. Öğrenim görmek amacıyla herhangi bir eğitim kurumunda okuyan kimse
5. Okulu yönetme yetkisine sahip kişi

1. EK

PROJE ÇALIŞMASI

Seçilebilecek Konular:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Süre: 1 Ay

Çalışma İçeriğinde Yer Alması Gereken Konu Başlıkları:

1. Projenin adı (1-15 sözcük arası olmalıdır.)
2. Projenin konusu (Konu açık ve net bir biçimde ifade edilmiş olmalıdır.)
3. Proje çalışması içinde belirlenen durumun ya da sorunun ayrıntılı biçimde tanımlanması (Projenin amacı belirtilmekle birlikte durum ya da sorun net biçimde açıklanmalıdır.)
4. Geliştirme sürecinin açıklanması (Bu aşamada toplam bilgilerden yola çıkılarak bir ürün ortaya koymaya ya da öneriler geliştirmeye yönelik yapılanlar 7-15 sayfayı geçmeyecek şekilde anlatılmalıdır.)
5. Sonuç ve öneriler
6. Kaynakça

Proje Hazırlanırken İzlenecek Basamaklar:

1. Basamak: Bu aşamada seçmeyi düşündüğünüz konuyu araştırıp araştıramayacağınıza, konu ile ilgili kaynaklara ne düzeyde ulaşacağınıza ilişkin inceleme yaparak konu seçimine hazırlık yapınız. Bu aşamada öğretmeniniz ile araştırmayı düşündüğünüz konuyu paylaşıp ondan konu belirlemede yardım alınız.
2. Basamak: Bir önceki basamakta yaptığınız işlemler sonucunda belirlediğiniz konunun “önemini, neden bu konuyu seçtiğinizi, hazırlayacağınız proje sonucunda neye ulaşmak istediğinizi” belirleyiniz.
3. Basamak: Seçtiğiniz konuyla ilgili yeterli bilgiye ulaşmak amacıyla gerekli kaynaklara ulaşınız. Bu kaynaklar; kütüphane, *İnternet*, TV, radyo ve konuyla ilgili kaynak kişilerdir.
4. Basamak: Bir önceki basamakta ulaştığınız tüm kaynaklardan elde ettiğiniz bilgilerden faydalanarak oluşturduğunuz bilgileri metne dönüştürünüz (7-15 sayfayı geçmeyecek biçimde olmalıdır.).
5. Basamak: Ulaştığınız kaynaklardan elde ettiğiniz verileri değerlendirerek çözüm önerileri üretiniz. Bu çözüm önerilerini belirleme nedenlerinizi ortaya koyunuz.
6. Basamak: Çalışmalarınızı rapor hâline getiriniz.
7. Basamak: Raporu resimler, gazete haberleri, kendi çizimleriniz, tablo, grafik ve istatistiklerle destekleyerek poster hâline getiriniz.
8. Basamak: Çalışmalarınızın sunumunu yapınız.

2. EK

PROJE DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ					
Projenin Adı:					
Öğrencinin Adı ve Soyadı:					
Sınıfı:					
Numarası:					
GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	DERECELER				
	Zayıf	Kabul Edilebilir	Orta	İyi	Çok İyi
	1	2	3	4	5
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ					
Proje amacını belirleme					
Projeye uygun çalışma planı yapma					
Grup içinde görev dağılımı yapma					
Belirlenen konunun önemini ortaya koyma					
Hazırlanan proje sonunda ne tür sonuçlara ulaşılmak istendiğini ortaya koyma					
TOPLAM					
II. PROJENİN İÇERİĞİ					
Proje konusunda bilimsel açıdan doğru bilgiler aktarma					
Toplanan bilgileri analiz etme					
Elde edilen bilgilerden çıkarımda bulunma					
Yapılan çalışmanın orijinal olmasına özen gösterme					
Yapılan çıkarımların nedenlerini ortaya koyma					
Yapılan çalışmada eleştirel düşünme becerisini gösterme					
Hazırlanan raporu resimler, gazete haberleri, çizimler, tablo, grafik ve istatistiklerle destekleme					
Metne aktarılan tüm bilgilerde Türkçeyi doğru biçimde kullanma					
Yararlanılan kaynakları rapora aktarma					
TOPLAM					
III. SUNU YAPMA					
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma					
Sunuyu hedefe yönelik materyalle destekleme					
Sunuda akıcı bir dil ve beden dilini kullanma					
Sorulara cevap verme					
Verilen sürede sunuyu yapma					
Sunum sırasında Türkçeyi doğru biçimde kullanma					
TOPLAM					
GENEL TOPLAM					

3. EK

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Öğrencinin Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Açıklama: Yaptığınız çalışmalardaki performansınızı aşağıda verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

DEĞERLENDİRİLECEK TUTUM VE DAVRANIŞLAR	DERECELER		
	Her Zaman	Bazen	Hiçbir Zaman
1. Planlı çalışmaya özen gösterdim.			
2. Proje çalışmalarım sırasında planıma uygun hareket ettim.			
3. Araştırmada çeşitli kaynaklardan yararlandım.			
4. Öğretmenimin önerilerini dinledim.			
5. Çalışmalarım sırasında zamanı akıllıca kullandım.			
6. Çalışmalarım sırasında değişik materyallerden faydalandım.			
7. Sorumluluklarımı tam anlamıyla yerine getirdim.			
8. Çalışmalarımı sunarken görsel materyalleri kullanmaya çalıştım.			

Bu etkinlik sırasında en iyi yaptığım şeyler ve diğer yorumlarım:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. EK

GRUP DEĞERLENDİRME FORMU

Açıklama: Grup olarak yaptığınız çalışmalardaki performansı aşağıda verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Grubun Adı:

Sınıfı:

Tarih:

ÖLÇÜTLER	1	2	3	4	5
1. Grup üyelerinin birbirlerinin düşüncelerini dinlemesi					
2. Grup üyelerinin birbirlerine saygı göstermesi					
3. Grubun kendi içindeki çatışmaları grup içinde çözmesi					
4. Grup üyelerinin görüşlerini rahatlıkla ifade etmesi					
5. Grup üyelerinin bireysel sorumluluklarını yerine getirmesi					
6. Grup üyelerinin bilgileri birbirleri ile paylaşması					
7. Grup üyelerinin birbirlerine güvenmesi					
8. Grup üyelerinin ihtiyaç duyduklarında birbirinden yardım istemesi					
9. Grup üyelerinin birbirlerine destek olması					
10. Grup üyelerinin birbirlerini cesaretlendirmesi					
11. Grup üyelerinin birbirlerini takdir etmesi					
12. Grup üyelerinin birbirlerinin duygularını anlaması					
13. Grup üyelerinin birbirinin hakkını koruması					
14. Grup üyelerinin birlikte çalışmaktan hoşlanması					
15. Grubun verimli bir şekilde çalışması					

YORUMLAR VE ÖNERİLER:

.....

.....

.....

.....

Puanlama Anahtarı: 5: Çok İyi

4: İyi

3: Orta

2: Geçer

1: Yetersiz

GÖRÜŞME FORMU DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Açıklama: Yaptığınız görüşme etkinliklerinizi aşağıda verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

- I. bölümde görüşme sırasında öğrencilerin yaptıkları
- II. bölümde görüşme sırasında elde edilen verileri değerlendirme ve sunuma hazırlama
- III. bölümde sunu yapma değerlendirilecektir.

Öğrencinin Görüşme Konusu:

Öğrenci görüşme kaydı uygun bir şekilde etiketlenmiş mi?

	Evet	Hayır
Görüşmeci		
Görüşme yapılan kişi		
Görüşmenin konusu		
Görüşmenin tarihi		

I. BÖLÜM

	Çok iyi	İyi	Orta	Geçer	Yetersiz
	5	4	3	2	1
Kayda giriş					
Kendini tanımlama					
Görüşmenin amacını tanımlama					
Görüşme yapılan kişiyi tanımlama					
Görüşmenin yerini tanımlama					
Görüşmenin tarihini verme					
Görüşme teknikleri					
Görüşmeci konu hakkında ön bilgiye sahiptir.					
Görüşmeci açık, anlaşılır bir dil kullanır.					
Görüşmeci amacına uygun sorular sorar.					
Görüşmeci yönlendirici sorular sormaktan kaçınır.					
Gerektiğinde görüşmeci ayrıntı sormak için istekli görülür.					
Görüşmeci ön yargılı yorumlar yapmaktan kaçınır.					
Görüşmeci anlatıcının sözünü kesmekten sakınır.					
Görüşmeci anlatıcıyı görüşlerini söylemesi için yüreklendirir.					
Görüşme sürecini amacına uygun kullanır.					
Kayıt niteliği					
Görüşmeci, ortamı dikkat dağıtıcı unsurlardan arındırır.					
Kaydın işitilmesi çözümleme için uygundur.					
TOPLAM					

6. EK

PROJE ÇALIŞMALARI İÇİN ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU ÖRNEĞİ

Açıklama: Proje çalışmasında kendinizi aşağıda verilen ölçütlere göre değerlendiriniz.

Öğrencinin Adı ve Soyadı:

Tarih:

ÖLÇÜTLER	
Bu projeyi tamamlamak için yapmam gerekenler:	
Proje ile ilgili olarak anlayamadıklarım:	
Bu projede değiştirmem/eklemem/çıkarmam gerekenler:	
Bu projeden öğrendiğim kavramlar:	
Yapmış olduğum işi geliştirmek için yapabileceklerim:	
Bunları yapma nedenlerim:	

7. EK

AKRAN DEĞERLENDİRME ÖRNEK FORMU

Açıklama: Arkadaşlarınızın yaptıkları çalışmalarını aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

BECERİLER	DERECELER		
	3	2	1
Grup üyeleri görev dağılımı yapmış.			
Her biri görevini yerine getirmiş.			
Grup üyeleri uyum içinde çalışmış.			
Farklı kaynaklardan yararlanılmış.			
Grup üyeleri birbirlerine karşı saygılı.			
Çalışmada ortak bir görüş oluşturulmuş.			

SÖZLÜK

A

ahlak: Belli bir dönemde, belli insan topluluklarınca benimsenmiş olan, bireylerin birbirleriyle ilişkilerini düzenleyen törel davranış kurallarının, yasalarının, ilkelerinin toplamı.

amaç: Eğitimdeki bir etkinliğe, bir eyleme ya da bir işe başlarken erişilmek istenilen sonuç, öğrenim sürecine bütünlük ve anlam kazandıran sonuç.

anayasa: Bir devletin yönetim biçimini belirten, yasama, yürütme, yargı güçlerinin nasıl kullanılacağını gösteren, yurttaşların kamu haklarını bildiren temel yasa.

araştırma: Bir gerçeği ortaya çıkarmak, bir sorunu çözmek ve eldeki verileri arttırmak için bilimsel yöntem ve tekniklerden yararlanılarak yapılan düzenli çalışma.

aydınlanma: İnsanın geleneksel görüşler, yetkeler, bağılıklar, tasarım ve ön yargılardan kendini usuyla kurtarıp yalnızca usuna dayanarak yaşamı kavramaya ve düzenlemeye çalışması.

B

beceri: Bir kimsenin bedensel ya da düşünsel bir çaba göstererek bir işi kolaylık ve ustalıkla yapabilmesi.

bellek: Algılanan nesnelerin ve yaşantıların bilinçte iz bırakması, saklanması ve gereğinde yeniden üretilmesi yeteneği; zihnin belleme ve anımsama gücü.

benlik: Bir kimsenin öz varlığı, kişiliği, onu kendisi yapan şey, kendilik, şahsiyet.

bilim: Evrenin bir bölümünü konu olarak seçen, deneysel yöntemlere ve gerçekliğe dayanarak yasalar çıkarmaya çalışan düzenli bilgi.

bilimsel düşünce: Uzmanlığa ve bilime dayanan düşünce.

bilimsel yöntem: Sorunun sezilmesi, tanınması, çözümle ilgili denenceler ileri sürülmesi ve bu denencelerden birtakım içermelere gidilmesi, çözüm denemelerine geçilmesi ve değerlendirmeler yapılması gibi evrelerden oluşan araştırma vb. inceleme yöntemi.

bilişsel gelişim: Çocuğun kavramları anlama ve ilişkileri açıklama bakımından gerçekleştirdiği aşamalı ilerleme durumu.

birikim: Bilim, sanat veya kültür alanında sahip olunan bilgi.

bulgu: Araştırma verilerinin çözümlenmesinden çıkarılan bilimsel sonuç, netice.

Ç

çağ: Belirli özellikleri göz önünde tutularak ele alınan zaman bölümü.

çevre: Yaşamın gelişmesinde etki yapan doğal, toplumsal, kültürel dış koşulların toplamı.

D

davranış: 1. Bir kimsenin içinde bulunduğu toplumsal, ekonomik ve kültürel koşullar dolayısıyla geliştirdiği ve onu aynı durumdaki kimselere yaklaştıran davranımların tümüne verilen ad. 2. Organizmanın uyarılar karşısındaki tepkilerinin tümü.

değerlendirme: 1. Bir şeyin nitelik ya da niceliği üstüne yapılan çalışma sonucu varılan yargı. 2. Aynı biçimdeki olayların birtakım ölçütlere göre önemini belirtme.

değişim: Bir zaman dilimi içindeki değişikliklerin bütünü.

demokrasi: 1. Halkın kendini yönetmesi ya da halkın halk adına yönetilmesi. 2. İnsanın saygınlığına değer veren, kişilerin karşılıklı anlayış içinde birbirlerine özgürlük tanımalarını ve bütün için sorumluluk duymalarını birlikte yaşamının temeli olarak alan yaşama biçimi.

denek: Üzerinde deney, araştırma, ölçme, sayısal işlem ve değerlendirme yapılan kimse ya da şey.

denence: Değişkenler veya olaylar arasında var olduğu belirtilen ilişkiler, denenen yargılar, hipotez.

deney: Denence olarak benimsenen bilim yasalarının doğruluğunu göstermek, belli bir doğa olayını etmenleri denetim altında tutarak sınıfta veya deney odasında öğrencilere göstermek için yapılan planlı deneme ya da sınaması işi.

deney grubu: Bir değişkenin etkisini gözlemek üzere denencenin koşullarının uygulandığı denek grubu.

deneyim: 1. Belli bir amaca göre ve belirli yöntem ve kurallara uygun olarak yapılan deney. 2. Kişisel tecrübe.

deneysel psikoloji: İnsan davranışlarının araştırma konusu yapılabilecek yönlerini deneysel yöntemlerle inceleyen ruh bilimi dalı.

ders kitabı: Belli bir konu alanıyla ilgili dersin öğretimi için hazırlanmış kitap.

determinizm: Evrende olup bitenlerin nedensellik bağlantısı içinde belirlendiğini öne süren görüş.

devlet: Toprak bütünlüğü veya siyasal örgütü olan bir ulusun oluşturduğu hukuksal varlık.

dil: İnsana türlü etkinlik süreçleri içinde düşünce ve duygularını anlatma olanağı vererek bilme ve iletişim işlevlerini yerine getiren, toplumsal üretimin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkıp gelişen söz düzeni.

disiplin: 1. Kişilerin içinde yaşadıkları topluluğun genel düşünce ve davranışlarına uymalarını sağlamak amacıyla alınan önlemlerin tümü. 2. Öğretim konusu olan veya olabilecek bilgilerin bütünü, bilim dalı.

diyalektik: Doğruya varmak, kavramları açığa kavuşturmak, belirlemek ve bunların kesin tanımlarını bulmak için karşıtlıklar içinde ilerleyen karşılıklı konuşma yöntemi.

dogma: Belli bir konuda ileri sürülen bir görüşün sorgulanamaz, tartışılmaz gerçek olarak kabul edilmesi.

doktora: Bir fakülteyi bitirdikten sonra o bilim dalında sınav ve bilimsel bir yapıyla erişilen aşama.

duyum: Bir kimsenin yalın bir uyarının sinir hücrelerinde oluşturduğu itmeyi duyması. Bir duyu siniriyle beyne ulaşan uyarı.

düşünce: Bir işin gerçekleşmesi ya da bir sorunun çözümü için zihince tasarlanan, aranıp bulunan, düşünme sonucu bilincine varılan herhangi bir şey.

düzy: Sıra düzensel bir düzenlemede bir ögenin astlık derecesi.

E

eğitim: Önceden saptanmış amaçlara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizgesi.

eğitim felsefesi: 1. Eğitimi bir bütün olarak ele alan ve kültürün vazgeçilmez ögesi biçiminde düşünen özenli, eleştirici ve yöntemli çalışmaların tümü. 2. Örgün ve yaygın eğitimle ilgili sorunların incelenmesi, yorumlanması ve değerlendirilmesine temel olacak amaç, ilke ve öğretiler üzerinde duran felsefe dalı.

eğitim programı: Eğitimi düzenleyen ve yönlendiren sistem.

eğitim tarihi: İlk çağlardan günümüze dek eğitim kurum ve uygulamalarının geçmişini ve gelişmesini inceleyen bilim dalı.

eğitişim: İnsanların insanlaşma sürecine sundukları katkıların paylaşılması süreci.

ekonomi: Topluların üretim, değişim, bölüşüm, tüketim yapısını ve işleyişini inceleyen bilim dalı.

eleştiri: Özellikle bilginin temellerini ve doğruluk durumunu inceleme, sınama, yargılama.

eleştirel düşünme: Öncülleri ve kanıtları titizlikle değerlendirdikten sonra ilgili bütün etmenleri göz önünde tutarak ve geçerli mantık yöntemlerinden yararlanarak elden geldiğince nesnel sonuçlara varma süreci.

empati: Kişinin kendisini başka bir bilincin yerine koyarak söz konusu bilincin duygularını, isteklerini ve düşüncelerini denemeksizin anlayabilme becerisi, duygudaşlık.

F

fakülte: Bir üniversitenin öğrenim alanı ya da uzmanlık konusu bakımından ayrılmış kollarından her biri.

felsefe: Varlık, bilgi ve değer alanlarına ilişkin sistemli düşünme faaliyetinin bütünü.

fert: Birey.

formasyon: Biçimlenme, yetişim.

G

görev: Bir nesnenin ya da bir kimsenin gördüğü iş, kendisinden beklenen eylem.

gözlem: 1. Bir olayı, bir gerçeği ya da bir nesneyi iyi anlamak için bu olay, gerçek ya da nesnenin türlü belirti ve koşullarını izleme ve inceleme işi. 2. İzleme ve inceleme sonucu elde edilen ölçü, puan ya da derece biçimindeki değerlere verilen ad.

H

hiyerarşi: Öğelerin önemine göre yapılan sıralama; aşamalar, basamaklar zinciri.

hiyeroglif: Mısırlıların kullandıkları bir resim yazı çeşidi.

hümanist: İnsancıl, insana değer veren.

İ

ideoloji: Siyasal veya toplumsal bir öğreti oluşturan; bir hükûmetin, bir partinin, bir grubun, bir bireyin davranışlarına yön veren; politik, hukuki, bilimsel, felsefi, dinî, moral, estetik öznel düşünceler bütünü.

ihhtisas: Uzmanlık, uzmanlaşma.

iktisadi güç: Kaynakların dağılımını ve kullanımını etkileyebilme veya belirleyebilme gücü.

iletişim: Bir düşüncenin, bir duygunun yüz anlatımı; el, kol ve baş hareketleri, konuşma yoluyla ya da yazı, telefon, radyo, televizyon gibi bildirişim araç ve gereçlerinden yararlanarak bir kimseden başka bir kimseye iletimi.

ilgi: Bir kimsenin bir etkinliğe, kişiye ya da nesneye karşı, kısıtlayıcı koşullar altında bile oldukça uzun süre devam eden bağlanma isteğı ya da eğilimi.

ilköğretim: Birkaç öğrenim basamağından oluşan örgün eğitim dizgesinin okuyup yazmayı, aritmetiğı, iyi bir yurttaş olmak için gerekli bilgi ve becerileri kazandıran ilk basamağı.

insan gücü: Bir toplumda mal ve hizmet üretimine dönük bilgi ve beceri kazanmış olanların tümü.

işlev: Bir nesnenin ya da bir kimsenin gördüğü iş, kendisinden beklenen eylem.

K

kampüs: Bir eğitim kurumunun genellikle kent dışında derslik, öğrenci yurdu gibi her türlü yapı ve etkinlik alanlarıyla toplu bir biçimde bulunduğu yer, yerleşke.

karma eğitim: Erkek ve kız öğrencilerin aynı okulda okumalarına ve türlü okul çalışmalarını birlikte yürütmelerine olanak sağlayan eğitim.

kavram: Bir olay, bir nitelik ya da nicelik üzerinde oluşan zihinsel imge.

kaynakça: Belli konulardaki eserlerin yazarları, eserlerin isimleri, basım yeri ve tarihlerini gösteren alfabetik liste.

kontrol grubu: Bir değişkenin etkilerini gözlemlemek üzere koşulların sabit tutulduğu denek grubu.

kuram: Düşünce alanında kalan bilgi ve bu nitelikteki bilginin bilimsel temel ve kuralları.

kurum: Belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere kurulan özel veya kamusal örgüt.

kültür: Bir toplumu ya da halkı duyuş, düşünüş, yaşayış bakımından öbürlerinden ayıran ve gerek özdeksel (maddi), gerek tinsel (manevi) alanlarda oluşturulan ürünlerin tümü.

L

laik: Devlet işlerini dinden ayrı tutan.

lisans: Genellikle dört yıl süren üniversite ya da yüksekokul öğrenimi.

literatür: Herhangi bir bilim dalında yazılmış olan yazı veya eserlerin bütünü.

M

makale: Bir görüşü savunmak ya da bilgi vermek için gazete ve dergilerde yayımlanan başlıklı, imzalı yazı.

medrese: İslam ülkelerinde, genellikle İslam dini kurallarına uygun bilimlerin okutulduğu yer, fakülte.

meslek: Belli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan kuralları belirlenmiş iş.

mitoloji: Bir halkın söylencelerini, tanrılar üzerindeki öykülerini bütünlüğü içinde toplama.

N

nicelik: Bir şeyin sayılabilen, ölçülebilen veya azalıp çoğalabilen durumu, miktar.

nitelik: Bireyi, nesne ya da yaşantının bir yönünü ötekilerden ayırt etmeye yarayan ölçülebilen özellik.

norm: Yargılama ve değerlendirmenin kendisine göre yapıldığı ölçüt, uyulması gereken kural, düzgü.

O

objektif: Bireyin kişisel görüşünden bağımsız olan, nesnel.

okul: Türlü bilgi, beceri ve alışkanlıkların belli amaçlara göre düzenli bir biçimde öğretildiği ve kazandırıldığı eğitim kurumu.

okul gelişim planı: Okulun mevcut durumu ve hedeflenen gelecekteki durumu ile ilgili olarak ihtiyaç duyulan bilgileri organize eden, okulun kısa ve uzun vadeli gelişim hedeflerini tanıtan, gelişimde öncelik taşıyan çalışmalar ve hedeflere ne zaman ulaşılacağını ortaya koyan plan.

olay: Ortaya çıkan, oluşan durum, ilgi çeken veya çekebilecek nitelikte olan her türlü iş, hadise, vaka.

olgu: Birtakım olayların dayandığı sebep veya bu sebeplerin yol açtığı sonuç.

olguculuk: Araştırmalarını olgulara, deneylere, gerçeklere dayayan, fizik ötesi açıklamaları kuramsal olarak olanaksız ve yararsız gören Auguste Comte'un açtığı indirgemeci felsefe çıkışı, pozitivizm.

ortaöğretim: İlköğretim ile yükseköğretim kurumları arasında yer alan genel okulları, teknik ve meslek okullarını yönetmek görev ve sorumluluğunu yüklenmiş bulunan kuruluş.

Ö

öğrenci: Öğrenim görmek amacıyla herhangi bir öğretim kurumunda okuyan kimse.

öğrenme: Belirli durum ya da sorunlara karşı tepki ve davranışlarının yaşantılar ya da başka etkinlikler aracılığıyla olgunlaşma düzeyine göre değiştirme süreci.

öğretim programı: Öğretilmesi istenen ders ya da konuların amaçlar, yönergeler ve ders gereçleri ile birlikte sıralı olarak düzenlenmesi sonucu ortaya çıkan kılavuz.

öğretmen: Bir eğitim kurumunda çocukların, gençlerin ya da yetişkinlerin istenilen öğrenme yaşantıları kazanmalarına kılavuzluk etmek ve yön vermekle görevlendirilmiş kimse.

örgün eğitim: Kişilerin hayata atılmadan, iş ve meslek kollarında çalışmaya başlamadan önce okul veya okul niteliği taşıyan yerlerde genel ve özel bilgiler bakımından yetişmelerini sağlamak amacıyla belli kanunlara göre düzenlenen eğitim.

örgütsel öğrenme: Örgütlerde bilginin edinimi, yayılması, yorumlanması ve yeniden kullanılmak üzere saklanması olarak kategorilere ayrılacak bir bilgi işleme süreci.

özgün: Başkalarını örnek tutmayıp kendisi örneklik eser veren yazar ve bu yolda meydana getirilen eser.

P

pedagoji: Eğitim bilimi.

personel: Bir hizmet veya kuruluşun görevlileri, bir iş yerinde çalışanların tümü.

profesyonel: Bir işte ustalaşmış, uzmanlaşmış kişi.

proje: Değişik alanlarda önceden plan ve programa alınmış, maliyeti hesaplanmış, kurum ve kuruluşların yönetim organları tarafından onaylanmış, kısa ve uzun vadeye bağlanarak özel kurum veya devlet adına gerçekleştirilmesi kabul edilmiş bilimsel çalışma tasarısı.

psikoloji: İnsanların duyum, heyecan, usa vurma, algılama vb. özellikleri üzerinde araştırmalar yapan bilim.

R

rol: Bireyin üyesi bulunduğu kümenin etkinliği sırasında benimsediği davranış özellikleri.

Rönesans: XV. yüzyıldan başlayarak İtalya'da ve daha sonra diğer Avrupa ülkelerinde hümanizmin (insancılık) etkisiyle ortaya çıkan, klasik İlk Çağ kültür ve sanatına dayalı olarak gelişen bilim ve sanat akımı.

S

sanat: Bir duygu, tasarı, güzellik ve benzerinin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık.

sentez: Yalından karmaşık olana, zorunludan olasıya, ilkedden onun uygulanmasına, genel yasadan bireysel duruma, nedenden etkiye, öncülden varılan sonuca giden düşünme biçimi, bireşim.

sınırlılık: Bir bilgi ya da araştırma bulgusunun belli bir kavram çerçevesinde geçerli sayılması.

skolastik: İnanç ve bilgiyi, kiliseyle özellikle Aristoteles'in bilimsel sistemini uyumlu bir biçimde birleştirmeye çalışan Orta Çağ felsefesi.

somut: Varlığı duyularla algılanabilen, müşahhas, soyut karşıtı.

sorumluluk: Kişinin kendi eylemlerini ya da kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi.

sosyal devlet: Ekonomik ve sosyal alanlarda bireylere sosyal güvenlik ve adalet sağlayıcı politikalar üreten devlet modeli.

sosyoloji: Toplumun oluşum, işleyiş ve gelişim yasalarını inceleyen bilim dalı.

soylu: Doğuştan veya hükümdar buyruğuyla bazı ayrıcalıklara sahip olan ve özel ünvanlar taşıyan kimse, asil, asaletli.

sömürü: Bireylerin, toplumsal kümelerin ya da toplumların kendilerine göre daha güçsüz bireylerin, toplumsal kümelerin ya da toplumların emeğini ve kaynaklarını kendi çıkarlarına kullanmaları.

standart: Bir işletme veya kurumdaki bir ürünü, üretilecek miktarı, bir çalışma yöntemini belirlemek için konulmuş kural.

T

tanım: Bir kavramın niteliklerini eksiksiz olarak belirtme veya açıklama, tarif.

teknoloji: Bir endüstri dalıyla ilgili yapım yöntemlerinin, yollarının ve araçlarının incelenmesinden oluşan bilgi dalı.

temel eğitim: Öğrencilere okuma-yazma, aritmetik, meslek becerileri, ev yönetimi, sağlık bilgisi, fen bilgisi, yurttaşlık bilgisi, din bilgisi alanlarındaki temel kavramları, bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla düzenlenen eğitim.

tez: Üniversitelerde ve yüksekokullarda öğrencilerin ya da öğretim üyelerinin hazırlayıp kimi zaman bir sınav kurulu önünde savundukları bilimsel yapıt.

toplum: Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için iş birliği yapan insanların tümü.

toplumsal değer: Halkın yaratıcısı olduğu ya da benimsediği ürün ve olaylara verdiği toplumsal nitelikteki değer.

toplumsallaşma: Bireyin kişilik kazanarak belli bir toplumsal çevreye hazırlanması, toplumla bütünleşmesi süreci.

tutum: Belirli birtakım kişi, nesne ve olaylara karşı sürekli olarak aynı biçimde davranmamıza neden olan öğrenilmiş bir eğilim.

tür: Belli ayrıtsal özelliklerle ötekilerden ayrılan nesneler ya da birimler kümesi, çeşit, tür.

U

ulus: Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan; aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu, millet.

uzlaşma: Tutum, görüş, kanıların birbirine uygun düşmesi ya da yaygın kalıplarla bağdaşması.

uzman: Bir bilim dalında belli bir teknik alanda yoğun bir öğrenim görerek ya da türlü uygulamalara katılarak yüksek derecede yeterlik kazanmış olan kimse.

Ü

üslup: Anlatma, oluş, deyiş veya yapış biçimi, tarz.

V

veri: Sonuç çıkarmak, çıkarsama yapmak ya da bir incelemeyi sürdürmek için gerekli olaylara, ilişkilere ve sayısal ham bilgilere verilen ad.

vücut dili: Bedenini değişik biçimlerde kullanarak istek ve düşüncelerini ifade etme biçimi, beden dili.

Y

yaratıcı düşünme: Buluşçu, yenilik arayan ya da eski sorunlara yeni çözümler getiren ve özgün düşüncelerin ortaya çıkmasını sağlayan bir düşünme biçimi.

yaygın eğitim: Örgün eğitim imkânlarından yararlanmamış olanlara, gittikleri okuldan erken ayrılanlara veya meslek dallarında daha yeterli duruma gelmek isteyenlere uygulanan eğitim.

yetenek: Herhangi bir şeyi öğrenmek, bir işi yapmak ve tamamlamak ya da bir duruma başarıyla uymak konusunda organizmada bulunan ve doğuştan gelen güç.

yeterlik: Bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgi.

yönetim: 1. Bir girişime ilişkin işleri belirli bir anlayış içinde yürütme. 2. Yönetme işi, çekip çevirme, idare

yöntem: Bir sorunu çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yol.

yükseköğretim: Ortaöğretimi bitirenlere üniversite, akademi vb. eğitim kurumları tarafından planlanıp uygulanan öğretim.

KAYNAKÇA

- Akarsu, Bedia, **Felsefe Terimleri Sözlüğü**, 3. bs., Savaş Yayınları, Ankara, 1984.
- Akpınar, Ercan, Gül Ünal, Ömer Ergin, "Farklı Alanlardan Mezun Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Fen Öğretimine Yönelik Tutumları", *Millî Eğitim Sosyal Bilimler Dergisi*, S 168, Güz 2005.
- Akyüz, Yahya, **Türk Eğitim Tarihi**, Genişletilmiş 6. bs., İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1997.
- Alkan, Aydın, **Eğitim Yöneticiliği Sınavlarına Hazırlık ve Yetiştirme El Kitabı**, 3. bs., Eylül Yayınları, Ankara, 2000.
- Atatürk'ün Görüş ve Direktifleri**, Türkiye Tekstil Sanayi İşverenleri Sendikası Yayını, İstanbul, 2008.
- Aytaç, Kemal, **Avrupa Eğitim Tarihi**, 2. bs., Ankara Üniversitesi DTCF Yayınları, Ankara, 1980.
- Başaran, İbrahim Ethem, **Eğitime Giriş**, 4. bs., Ankara, 1994.
- Başaran, İbrahim Ethem, **Eğitim Yönetimi**, Ankara, 1993.
- Başaran, İbrahim Ethem, **Eğitim Yönetimi Nitelikli Okul**, 4. bs., Ankara, 2000.
- Başaran, İbrahim Ethem, **Türkiye Eğitim Sistemi**, 3. bs., Ankara, 1996.
- Başaran, İbrahim Ethem, **Yönetim**, 2. bs., Ankara, 1989.
- Bayrakdar, Mehmet, **Bilim Tarihi I**, Bem Koza Yayınları, Ankara, 1997.
- Binbaşıoğlu, Cavit, **Çağdaş Eğitim ve Köy Enstitüleri**, İzmir, 1993.
- Binbaşıoğlu, Cavit, **Türkiye'de Eğitim Bilimleri Tarihi**, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1995.
- Bucak, Esengül Balcı, **Türkiye'de Eğitim Politikaları ve Siyasi Parti Ödülleri**, Ankara, 1993.
- Budak, Şerif, "Atatürk'ün Eğitim Felsefesi ve Geliştirdiği Eğitim Sisteminin Değiştirilmesi", *Millî Eğitim Dergisi*, S 160, Güz 2003.
- Bursalıoğlu, Ziya, **Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış**, 12. bs., Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2002.
- Can, Gürhan, **Çağdaş İnsanın Yetiştirilmesinde Aile ve Okulun Rolü**, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Cüceloğlu, Doğan, **İyi Düşün Doğru Karar Ver**, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 1994.
- Çelikel, Aykut, "Bir Buluşum Var", *Bilim ve Teknik*, S 4636, Haziran 2006.
- Deniz, Jale, Nihan Seçgen, "Müzik Öğretmenlerinin Liderlik Stilleri", *Eğitim Bilimleri Dergisi*, S 41, 2006.
- Eğitim Bilimine Giriş**, ed. Ayla Oktay, 2. bs., Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2007.
- Eğitim Kurumları Müdür Yardımcılığı Sınavlarına Hazırlık**, Geliştirilmiş Öğretim Yayınları, 2. bs., Ankara, 2004.
- Erden, Münire, **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**, 3. bs., Epsilon Yayınları, İstanbul, 2005.
- Erden, Münire, Yasemin Akman, **Gelişim, Öğrenme-Öğretme Eğitim Psikolojisi**, 8. bs., Arkadaş Yayınları, Ankara, 2000.
- Eşme, İsa, **Yüksek Öğretmen Okulları**, 2. bs., Bilgi Başarı Yayınevi, İstanbul, 2003.
- Fer, Seval, İlker Cırık, **Yapılandırımcı Öğrenme Kuramdan Uygulamaya**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2007.
- Fidan, Nurettin, **Okulda Öğrenme ve Öğretme**, Alkım Kitapçılık, Ankara.
- Fidan, Nurettin, Münire Erden, **Eğitime Giriş**, Alkım Yayınları, İstanbul, 1998.
- Geçer, Aynur, Deniz Deryakulu, "Öğretmen Yakınlığının Öğrencilerin Başarıları, Tutumları ve Güdülenme Düzeyleri Üzerindeki Etkisi", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, S 40, Güz 2004.
- Gökçe, Feyyat, **Devlet ve Eğitim**, 4. bs., Tekağaç Yayınları, Ankara, 2007.
- Gökçe, Feyyat, "Eğitim Sistemlerinin Amaçları ve Devletin Siyasi-İdeolojik-Ekonomik Güçleri Arasındaki İlişki", **Eğitimde Yansımalar V, 21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi**.
- Güler, Ali, **Eğitimin Tarihi Sosyal Felsefi Temelleri**, Bolu, 2008
- Gümüş, Oğuzhan, Bekir Buluç, "İş Birliğine Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Türkçe Dersinde Akademik Başarıya Etkisi ve Öğrencilerin Derse İlgisi", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Dergisi*, S 49, Kış 2007.

Güngör, Selahattin, "On Yedi Milyondan Biri-Atatürk'ün Öksüz Bıraktığı Çocuk Neler Anlatıyor?", Aktaran: Ahmet Palazoğlu, Cumhuriyet Gazetesi, S 5213, 15 Kasım 1938.

Hesapçıoğlu, Muhsin, Musa Gürsel, **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**, Eğitim Kitabevi Yayınları, Ankara, 2005.

James, Larry, **10 Yaşam Becerisi**, çev. Selim Yeniçeri, Beyaz Yayınları, İstanbul, 1999.

Kalaycı, Nurdan, **Sosyal Bilgilerde Problem Çözme ve Uygulamalar**, Gazi Kitabevi, Ankara, 2001.

Kocatürk, Utkan, **Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri**, 2. bs., Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara, 2005.

Koçer, Hasan Ali, **Eğitim Tarihi I (İlk Çağ)**, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara, 1980.

Koçer, Hasan Ali, **Türkiye'de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi (1773–1923)**, MEB Yayınları, İstanbul, 1991.

Koçin, Abdülhakim, "800 Yıllık Otomatik Makineler", Bilim ve Teknik, S 314, Ocak 1994.

Kolay, Yakup, **Okul-Aile-Çevre İş Birliğinin Eğitim Sistemindeki Yeri ve Önemi**, Millî Eğitim Dergisi, S 164, Güz 2004.

Kuruluş, Kurtuluş, Cumhuriyet, haz. Mehmet Özel, 2. bs., Ankara Ticaret Odası Yayınları, Ankara, 2003.

Kuş, Elif, **Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri**, Anı Yayıncılık, Ankara, 2007.

Odabaşı, Yılmaz, **Son Çeyrek Yüzyıl Şiir Antolojisi**, Scala Yayıncılık, İstanbul, 2000.

Ortaöğretim Sosyal Bilimler Lisesi Sosyal Bilimler Hazırlık Sınıfı Ders Kitabı, (Yazarlar: Mehmet Akif Bal, Nesrin Taşkesenlioğlu, Abdullah Aslan, Senangül Akbal, Yılmaz Albayrak), 2. bs., MEB Yayınları, Ankara, 2008.

Öğretmenlik Mesleğine Giriş, ed., M. Çağatay Özdemir, Asil Yayın Dağıtım, Ankara, 2003.

Öğretmenlik Mesleğine Giriş, ed. Veysel Sönmez, Genişletilmiş 2. bs., Anı Yayınları, Ankara.

Öğretmenlik Mesleğine Giriş, ed. Yüksel Özden, 4. bs., Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2005.

Özdemir, Ahmet Ş., Tuğçe Sertsöz, "Okuduğunu Anlama Davranışının Kazandırılmasının Matematik Başarısına Etkisi", Eğitim Bilimleri Dergisi, S 237, 2006.

Özel, İsmet, **Tahrir Vazifeleri**, Şule Yayınları, İstanbul, 1998.

Özlük, Nuran, **Türk Basınında Tevfik Fikret 1924-1940**, 3F Yayınları, İstanbul, 2008.

Özmen, H. Rahmi, "Atatürk ve Özmenlerle İlgili Bir Anı", Cumhuriyet Gazetesi, 9 Ocak 2002.

Özpolat, Vahap, "Öğretmenlik Mesleğindeki Değişmelerin Tarihsel-Toplumsal Bağlamı", Millî Eğitim Dergisi, S 166, Bahar 2005.

Özsoy, Osman, **Öğretmen, Öğrenci ve Veliler İçin Etkin Eğitim**, 3. bs., Hayat Yayınları, İstanbul, 2004.

Öztürk, Cemil, **Türkiye'de Dünden Bugüne Öğretmen Yetiştiren Kurumlar**, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1998.

Palazoğlu, Ahmet Bekir, **Atatürk'ün Eğitim ile İlgili Düşünceleri**, MEB Yayınları, Ankara, 1999.

Sağlam, Mustafa, Dilruba Kürüm, "Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinde Öğretmen Yapısal Düzenlemeler ve Öğretmen Adaylarının Seçimi", Millî Eğitim Sosyal Bilimler Dergisi, S 167, Yaz 2005.

Sarıhan, Zeki, **Unutulmayan Öğretmenler**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2002.

Savran, Canan, "Cumhuriyetten Günümüze Eğitim Araştırmaları ve Eğitim İstatistiği", **Türkiye'de Eğitim Bilimleri: Bir Bilanço Denemesi**, ed. Muhsin Hesapçıoğlu, Alpaslan Durmuş, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2006.

Selçuk, Ziya, "Bireyi Tanıma Teknikleri", **İlköğretimde Rehberlik**, ed. Yıldız Kuzgun, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 1999.

Socrates Başvuru Rehberi, Lüksemburg, 2000.

Sönmez, Veysel, **Eğitim Felsefesi**, 3. bs., Pegem Yayınları, Ankara, 1994.

Tanilli, Server, **Yüzyılların Gerçeği ve Mirası, I. İlk Çağ**, 2. bs., Say Yayınları, İstanbul, 1984.

Taymaz, Haydar, **Okul Yönetimi**, 5. bs., Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2000.

Türk, Ercan, **Türk Eğitim Sistemi ve Yönetimi**, Nobel Yayınları, Ankara, 2002.

Yavuz, Kudret Eren, **Aktif Öğrenme Yöntemleri**, Ceceli Yayınları, Ankara, 2005.

Yetkin, Çetin, "Toprak Reformu ve Köy Enstitüleri", Yeniden Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Dergisi, Köy Enstitüleri Özel Sayısı, 30 Mart 2000.

Yıldırım, Cemal, **Bilimin Öncüleri**, 24. bs., Bilim ve Gelecek Kitaplığı, İstanbul, 2007.
Yıldırım, Cemal, **Bilim Felsefesi**, 12. bs., Remzi Kitabevi, Ekim 2008.
Yıldırım, Ramazan, **Öğrenmeyi Öğrenmek**, 6. bs., Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2002.
Yıldız, Zeki, "Öğretmenlik Sertifikası Programına Devam Eden Öğretmen Adaylarının Öğrencilere Yönelik Tutumlarındaki Değişimin İncelenmesi", Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, S 3, Yaz 1997.
Ziglar, Zig, **Zirveye Çıkan Basamaklar**, çev. Tayfur Keskin, Beyaz Yayınları, İstanbul, 2000.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

http://www.aksam.com.tr/2009/06/10/haber/egitim/46/bjk_koleji_lise_ogrencileri_korsanliga_care_buldu_.html (Lise Öğrencileri Korsana Çare Buldu, s. 35)
<http://aydin.edu.tr/gosterx.asp?id=676> (Üniversiteden İşsize Kurs, s. 13)
<http://www.gunlukplan.org/guncel-egitim-haberleri/2679-ilkogretimde-34-ogrenciye-bir-bilgisayar-dusuyor.html> (34 İlköğretim Öğrencisine Bir Bilgisayar, s. 91)
<http://www.gunlukplan.org/guncel-egitim-haberleri/2679-ilkogretimde-34-ogrenciye-bir-bilgisayar-dusuyor.html> (Öğretmenlerin Yüzde 14'ü Birleştirilmiş Sınıflarda, s. 91)
<http://www.haberler.com/her-insan-bir-ogrenci-haberi/> (Her İnsan Bir Öğrenci, s. 166)
<http://www.haber24.com/Dunya/1-46903/300-yillik-bulmacayi-16-lik-genc-cozdu.html> (300 Yıllık Sırrı 16'lık Genç Çözdü, s. 35)
<http://www.hurriyet.de/haberler/son-dakika/157275/haber> (Öğretmen Eğitimi İçin Eğitimci Arıyor, s. 74)
<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=11347800> (Van'da 780 Çocuk Yeniden Okullu Oldu, s. 120)
<http://www.hurriyet.com.tr/ankara/10527914.asp> (Okula Torna Tezgahı Aldılar İstihdama Katkı Sağladılar, s. 156)
<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=12434615> (İlk yerel uydu uzay yolunda, s. 34)
<http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=9081815> (Depoyu Tiyatro Salonu Yaptılar, s. 166)
http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24804_0.html (Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği, s. 14)
<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html> (1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, s. 107, 110, 113, 122)
http://mevzuat.meb.gov.tr/html/12056_657.html (Devlet Memurları Kanunu, s. 68)
<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/73.html> (Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, s. 81, 93)
http://mevzuat.meb.gov.tr/html/22188_0.html (Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Ödül ve Disiplin Yönetmeliği, s. 93, 150)
<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/158.html> (Anadolu Öğretmen Liseleri Yönetmeliği, s. 94)
http://mevzuat.meb.gov.tr/html/225_0.html (Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, s. 150)
http://mevzuat.meb.gov.tr/html/25831_0.html (Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği, s. 160)
http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/11_sura.pdf (11. Millî Eğitim Şûrası Kararları, s. 53)
<http://www.meb.gov.tr/Stats/ist2001/Bolum1s1.htm> (Türk Millî Eğitim Sistemini Düzenleyen Genel Esaslar, s. 109)
<http://ttkb.meb.gov.tr/duyurular/17sura/sura.htm> (17. Millî Eğitim Şûrası, s. 132)
<http://otmg.meb.gov.tr/YetGenel.html> (Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlik Alanları, s. 73)
earged.meb.gov.tr/earged/dokumanlar/okul_gelisim_modeli.pdf (Planlı Okul Gelişim Modeli, s. 168)
<http://www.meb.gov.tr/belirligunler/24kasim/anilar/mustafa.htm> (Bilgi Damlası, s. 115)
<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/168/index3-akpinar.htm> (Öğretmenlik Mesleği, s. 68)
<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi75/sayi75/sevim%20can.pdf> (Sosyal Bilimler, s. 34)
<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/167/index3-kurum.htm> (Öğretmenlik Mesleğine Giriş Koşulları, s. 86)
<http://egitim.milliyet.com.tr/Egitim/HaberDetay.aspx?aType=HaberDetayArsiv&KategoriID=118&ArticleID=1016637> (Okul Bahçesinde Organik Tarım, s. 176)

<http://egitim.milliyet.com.tr/Egitim/HaberDetay.aspx?aType=HaberDetayArsiv&KategoriID=116&ArticleID=1054498> (Öğretmenlerde Olması Gereken Nitelikler, s. 79)
http://www.nethaber.com/toplum/93800/universite_gibi_liseler_kampus_liseler_kuruluyor (Kampus Liseler Kuruluyor, s. 155)
http://www.tumgazeteler.com/haberleri/cu_balcali_hastanesi (Hastanede Ders Başı Yaptılar, s. 120)
<http://arsiv.sabah.com.tr/2009/01/20/haber,93731B08265B47B48804FC930729D53C.html> (MEB “Ağ Teknolojileri Uzmanı” Yetiştirecek, s. 60)
http://www.tad.org.tr/astronomi2009/wp-content/uploads/2009/11/ilk_bilim_kadinlari_10082009.pdf (Üç Yeni Tür Buldu, s. 34)
<http://www.biltek.tubitak.gov.tr/bulusumvar/> (Bir Buluşum Var, s. 35)
<http://www.tubitak.gov.tr/home.do?ot=1&sid=357> (Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, s. 34)
<http://www.yeniasya.com.tr/2008/01/19/haber/h24.htm> (Oku Düşün Paylaş, s. 127)

BASINDAN

Akşam, 10 Haziran 2009.
Bilim ve Teknik, S 328, s. 34, Mart 1994.
Bilim ve Teknik, S 425, s. 112, Nisan 2003.
Bilim ve Teknik, S 437, s. 112, Nisan 2004.
Bilim ve Teknik, S 464, s. 112, Temmuz 2006.
Bugün, 31 Mayıs 2009.
Habertürk, 26 Mayıs 2009.
Habertürk, 19 Mayıs 2009.
Habertürk, 10 Haziran 2009.
Habertürk, 08 Ağustos 2009
İHA, 24 Nisan 2007.
Radikal, 28 Ağustos 2008.